

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร
โครงการศึกษาระบบกำกับดูแลกิจการ
ขนส่งทางรางสำหรับประเทศไทย

เสนอ

กรรมการขนส่งทางราง

โดย

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

มีนาคม 2563

สารบัญเนื้อหา

	หน้า
1. บทนำ.....	1
2. กรอบแนวคิดการศึกษา.....	2
3. การรวบรวมกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางในปัจจุบัน.....	4
4. บทบาทในการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง.....	7
5. การทบทวนเรื่องค่าโดยสารและค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางราง.....	14
6. แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายการขนส่งทางรางของประเทศ ภายใต้พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.	16
6.1 สรุปลักษณะการปรับปรุงกฎหมายการขนส่งทางรางของประเทศ ภายใต้พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.	16
6.2 ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ฉบับคณะผู้วิจัย.....	24
6.3 ร่างกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ฉบับคณะผู้วิจัย.....	67
7. มาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางราง แผนการดำเนินงาน และ แผนปฏิบัติงานเบื้องต้น.....	242
8. บทสรุป.....	246

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1: การเปรียบเทียบโครงสร้างการขนส่งทางรางในประเทศต่างๆ.....	4
ตารางที่ 3.2: เปรียบเทียบการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางในต่างประเทศ.....	6
ตารางที่ 5.1: ข้อเสนออัตราค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง.....	15
ตารางที่ 5.2: ข้อเสนออัตราค่าธรรมเนียมการใช้ราง.....	16
ตารางที่ 6.1: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง.....	68
ตารางที่ 6.2: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยมาตรฐานการคุ้มครองผู้ใช้บริการ.....	158
ตารางที่ 6.3: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง.....	173
ตารางที่ 6.4: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่.....	195
ตารางที่ 6.5: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้จ่ายอื่นจากรางและทรัพย์สินอื่น.....	218
ตารางที่ 7.1: การวิเคราะห์ SWOT ของกรมการขนส่งทางรางในการพัฒนาบริการ.....	244

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 2.1: กรอบการศึกษาระบบกำกับดูแลกิจการขนส่งทางรางสำหรับประเทศไทย.....	3
รูปที่ 6.1: สรุปรูปภาพรวม ร่างพระราชบัญญัติกิจการขนส่งทางราง พ.ศ. ฉบับคณะผู้วิจัย.....	17
รูปที่ 8.1: สรุปรูปภาพรวม บทบาทกรมการขนส่งทางราง ภายใต้พระราชบัญญัติกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	248

สารบัญญกฏหมายลำดับรอง

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตราที่เกี่ยวข้อง	หน้า
1. กฎหมายลำดับรองว่าด้วยมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง			
1.1	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง เรื่อง แบบและระยะเวลาการรายงานการประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 43 (1) (ซ)	69
1.2	● กฎกระทรวงกำหนดหน้าที่อื่นของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 43 (5)	72
1.3	● ประกาศกรมการขนส่งทางรางว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการร่วมใช้รางเพื่อการขนส่ง พ.ศ.	ม. 54	74
1.4	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งแผนการหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนซ่อมบำรุง พ.ศ.	ม. 47 วรรคหนึ่ง	91
1.5	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งบัญชีแสดงฐานะทางการเงิน งบการเงิน และรายงานประจำปี พ.ศ.	ม. 48	94
1.6	● ระเบียบกรมการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอำนาจผู้ตรวจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 74 และ ม. 76	98
1.7	● ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การกำหนดแบบบัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 75 วรรคสอง	104
1.8	● ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง เขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 22 วรรคสาม	107
1.9	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง กำหนดเงื่อนไขการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 23 วรรคหนึ่ง	111
1.10	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง กำหนดการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคต่อระบบการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 25 วรรคหนึ่ง	116
1.11	● (ร่าง) ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ประเภทที่ 1 การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง		119
1.12	● (ร่าง) ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ประเภทที่ 2 การประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง		131
1.13	● (ร่าง) ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ประเภทที่ 3 การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง		143
2. กฎหมายลำดับรองว่าด้วยมาตรฐานการคุ้มครองผู้ใช้บริการ			
2.1	● ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารจากเหตุเที่ยวรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก พ.ศ.	ม. 89	159
2.2	● กฎกระทรวง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีประกันความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตและร่างกายของคนโดยสาร พ.ศ.	ม. 90	164
2.3	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน การรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานี พ.ศ.	ม. 93	167
3. กฎหมายลำดับรองว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง			
3.1	● กฎกระทรวงกำหนดลักษณะและคุณสมบัติของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 32 (2) (3) (4)	174

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตราที่เกี่ยวข้อง	หน้า
3.2	● กฎกระทรวงกำหนดประเภทของนิติบุคคลอื่นที่สามารถเป็นทุนของผู้ซื้อรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 34 (6)	177
3.3	● กฎกระทรวงกำหนดลักษณะและเงื่อนไขการบริหารที่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้ไม่มีสัญชาติไทยของผู้ซื้อรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 35 (3)	179
3.4	● กฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของผู้ซื้อรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 36 (9)	182
3.5	● กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 38 วรรคสอง	184
3.6	● กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีการประกันความเสียหายของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 44	193
4. กฎหมายลำดับรองว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่			
4.1	● กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขอ การออก การขอต่ออายุ การขอใบแทน และอายุของใบอนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 77 วรรคสาม และ ม. 80	196
4.2	● กฎกระทรวงว่าด้วยการรับรองสถาบันและหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานขับรถขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 78 วรรคสอง	200
4.3	● กฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 79 (3)	211
4.4	● ระเบียบกรมการขนส่งทางรางว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ พ.ศ.	ม. 82	216
5. กฎหมายลำดับรองว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น			
5.1	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง พ.ศ.	ม. 53	219
5.2	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง พ.ศ.	ม. 52 วรรคสอง	222
5.3	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง พ.ศ.	ม. 53	225
5.4	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง พ.ศ.	ม. 52 วรรคสอง	228
5.5	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง พ.ศ.	ม. 53	231
5.6	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง พ.ศ.	ม. 52 วรรคสอง	234
5.7	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น พ.ศ.	ม. 53	238
5.8	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น พ.ศ.	ม. 52 วรรคสอง	240

1. บทนำ

ภายหลังจากการที่รัฐบาลแถลงนโยบาย เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2557 ข้อ 6.13 ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการในสาขาขนส่งที่มีการแยกบทบาทและภารกิจของหน่วยงานระดับนโยบาย หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยปฏิบัติที่ชัดเจน และจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลระบบราง หรือ กรมการขนส่งทางราง เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2562 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2562 มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรมในสังกัดกระทรวงคมนาคม ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการขนส่งทางรางทั้งด้านความปลอดภัยและด้านเศรษฐกิจ ที่ไม่ได้จำกัดอยู่แค่การเดินระบบรถไฟระหว่างเมืองแต่รวมถึงการเดินระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนและรถไฟความเร็วสูงที่กำลังมีขึ้นในอนาคต โดยกรมการขนส่งทางรางจะมีส่วนช่วยในการยกระดับมาตรฐานการให้บริการขนส่งทางรางของไทยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้ใช้บริการแน่ใจว่าบริการขนส่งทางรางไทยมีมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับสากล และมีการให้บริการในราคาที่เป็นธรรม ตลอดจนการที่รัฐบาลพิจารณาปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสาขาขนส่ง และการประกอบกิจการโลจิสติกส์ให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และมีความชัดเจนในทางปฏิบัติ รวมทั้งสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในภาคขนส่งเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ยังต้องรอพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง ที่เป็นเครื่องมือให้กรมการขนส่งทางรางได้ใช้ในการกำกับดูแลมาตรฐานและความปลอดภัยการกำกับการประกอบกิจการทางราง ขณะนี้ ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังขาดการกำหนดมาตรฐานและระดับคุณภาพการให้บริการ มาตรฐานความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางราง โครงสร้างอัตราค่าบริการที่เป็นธรรมต่อผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ รวมทั้งมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางรางของภาคเอกชน และการคุ้มครองผู้ใช้บริการอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมสำหรับรองรับการพัฒนาาระบบการขนส่งทางรางของประเทศ นอกจากนี้ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบการขนส่งทางรางยังอ้างอิงกับกฎหมายขององค์กรมากกว่าจะเป็นกฎหมายในเชิงการกำกับดูแล และขาดเอกภาพและความเชื่อมโยงในการพัฒนาและกำกับดูแลระบบการขนส่งทางรางให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการลงทุนระบบรางที่รัฐบาลกำลังดำเนินการ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการและความปลอดภัยของระบบการขนส่งทางราง และเป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนให้ระบบการขนส่งทางรางเป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งหลักของประเทศ

ความชัดเจนของรัฐบาลในการให้มีหน่วยงานกำกับดูแลกิจการขนส่งทางราง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีหน่วยงานกำกับดูแลดังกล่าว โดยข้อเสนอการศึกษานี้ จะศึกษาถึงแนวทางการกำกับดูแลกิจการขนส่งทางรางสำหรับประเทศไทยในประเด็นต่างๆ โดยจะเน้นหนักในด้านกฎหมายการกำกับดูแลกิจการ รวมถึงการรับฟังความเห็นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การกำกับดูแลสามารถประสบผลสำเร็จ และมีการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานศึกษาในครั้งนี้อยู่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- 1) เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง
- 2) เพื่อจัดทำร่างกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง ตามร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.
- 3) เพื่อจัดทำมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่พัฒนาขึ้นสำหรับนำไปใช้ในการกำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางรางที่มีระดับคุณภาพและความปลอดภัย

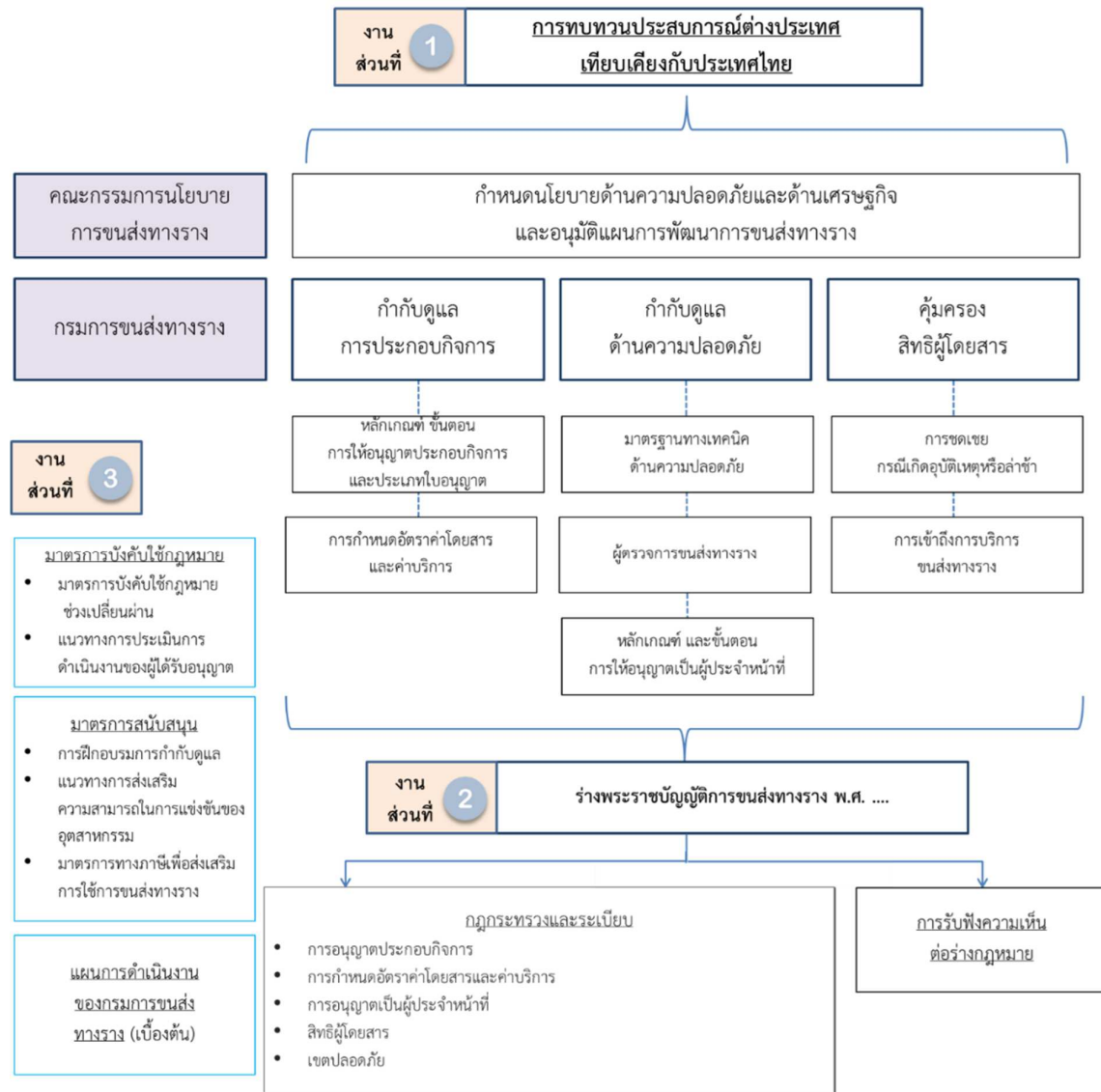
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) มีข้อเสนอในการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง การกำกับดูแลทางด้านความปลอดภัย และการกำกับดูแลด้านเศรษฐกิจ
- 2) ภาครัฐมีแนวทางในการพิจารณากำหนดอัตราค่าโดยสารของระบบการขนส่งทางรางที่เหมาะสมและเป็นธรรม
- 3) ภาครัฐมีแนวทางการสนับสนุนการให้บริการขนส่งทางรางขั้นพื้นฐานที่เป็นมาตรฐาน
- 4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ประกอบการ และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรกำกับดูแลและมาตรฐานที่เหมาะสมของระบบการขนส่งทางราง และเตรียมความพร้อมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการกำหนดระยะเวลาและกลยุทธ์ที่ใช้ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากช่วงเวลาปัจจุบันไปสู่องค์กรใหม่
- 5) มีกำหนดระยะเวลาและกลยุทธ์ที่ใช้ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากการเปลี่ยนจากระบบสัญญาสัมปทานการประกอบกิจการขนส่งทางรางเป็นระบบการให้อนุญาต

2. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดของการศึกษา สามารถพิจารณารายละเอียดได้ดังรูปที่ 2.1 โดยคณะผู้วิจัยจะทบทวนประสบการณ์ของต่างประเทศเทียบกับประเทศไทย ซึ่งจะเน้นประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ การกำกับดูแลการประกอบกิจการ การกำกับมาตรฐานความปลอดภัย และสิทธิของผู้โดยสาร โดยประเด็นด้านการกำกับมาตรฐานความปลอดภัยจะพิจารณาทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและการเดินรถ หลังจากนั้นจึงนำไปสู่งานส่วนที่ 2 คือ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง และงานส่วนที่ 3 คือ การจัดทำข้อเสนอแนะด้านมาตรการบังคับใช้กฎหมายและการสนับสนุนการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามลำดับ

รูปที่ 2.1: กรอบการศึกษาระบบกำกับดูแลกิจการขนส่งทางรางสำหรับประเทศไทย

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

โดย วิธีการดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) การทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทั้งกฎหมายต่างประเทศเทียบเคียงกับประเทศไทย และข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ (2) การจัดทำร่าง กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทั้งการจัดทำข้อเสนอในการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. แผนการเสนอร่างกฎหมายลำดับรอง และร่างกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง รวมถึง การจัดการระดมความเห็น และรับฟังความเห็น เพื่อการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (3) การจัดทำแผนการ บังคับใช้กฎหมายในช่วงเปลี่ยนผ่าน และแนวทางการประเมินการดำเนินงานของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต ตลอดจนจัดการฝึกอบรมการกำกับดูแลให้แก่บุคลากรของกรมการขนส่งทางราง

3. การรวบรวมกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางในปัจจุบัน

ในบทนี้คณะผู้วิจัยได้ทบทวนกรณีศึกษาในต่างประเทศ ได้แก่ สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร และประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของการปฏิรูปการขนส่งทางราง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางของแต่ละประเทศใน 6 ประเด็น คือ (1) หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการให้อนุญาตประกอบกิจการ (2) มาตรฐานการประกอบกิจการ (3) มาตรฐานการคุ้มครองผู้โดยสาร (4) การสอบสวนอุบัติเหตุทางราง (5) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้อนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ (6) กรอบการกำหนดค่าโดยสารและค่าบริการ นอกจากนี้ยังสรุปโครงสร้างการกำกับดูแลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการขนส่งทางรางของประเทศไทยก่อนมีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการกำกับดูแลการขนส่งทางรางในประเทศไทยต่อไป ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1: การเปรียบเทียบโครงสร้างการขนส่งทางรางในประเทศต่างๆ

เรื่อง	ญี่ปุ่น	สหราชอาณาจักร	สหภาพยุโรป
รูปแบบโครงสร้างการขนส่งทางราง	Vertical Integration ยกเว้น รถไฟความเร็วสูง และรถไฟขนส่งสินค้า	Vertical Separation แบ่งแยกระหว่างผู้ประกอบการโครงสร้างพื้นฐานจากผู้ประกอบการเดินรถ	Vertical Separation แบ่งแยกระหว่างผู้ประกอบการโครงสร้างพื้นฐานจากผู้ประกอบการเดินรถ
รูปแบบการเข้าสู่ตลาดการขนส่งทางราง	สัมปทาน (แบ่งตามพื้นที่การให้บริการ)	เปิดเสรีการประกอบกิจการ (กิจการขนส่งสินค้า และกิจการขนส่งผู้โดยสารระหว่างเมือง) และ สัมปทาน (ใช้เป็นส่วนมากสำหรับบริการ Commuter train)	เปิดเสรีการประกอบกิจการ หรือ Open Access (กิจการขนส่งสินค้า และกิจการขนส่งผู้โดยสารระหว่างประเทศ)
ผู้ประกอบการโครงสร้างพื้นฐาน	ผู้ประกอบการเอกชน (ซึ่งได้รับการปฏิรูปและแบ่งแยกมาจาก JNR รัฐวิสาหกิจรถไฟญี่ปุ่นเดิม) เว้นแต่ รถไฟความเร็วสูงที่มีการจัดตั้ง JRRT เป็นหน่วยงานอิสระขึ้น ตามกฎหมายในปี ค.ศ. 2003	Network Rail เป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้ Department for Transport	แล้วแต่ประเทศสมาชิกนั้นๆ
ผู้ประกอบการเดินรถ	ผู้ประกอบการเอกชน (ซึ่งได้รับการปฏิรูปและแบ่งแยกมาจาก JNR รัฐวิสาหกิจรถไฟญี่ปุ่นเดิม)	ผู้ประกอบการเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานภายในหรือใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถจากสหภาพยุโรป	ผู้ประกอบการเอกชนที่ได้รับอนุญาตของประเทศสมาชิก
หน่วยงานกำกับดูแล (Regulator)	Ministry of Land, Infrastructure, Transport and Tourism เป็นหน่วยงานกำกับดูแลทั้งด้านเศรษฐกิจและความปลอดภัยของการขนส่งทางราง	ORR เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐอื่นซึ่งรับผิดชอบด้านกฎระเบียบทางเศรษฐกิจและความปลอดภัยของการขนส่งทางราง	ERA เป็นหน่วยงานของสหภาพยุโรปที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานที่จำเป็น ในรูปแบบของข้อกำหนดทางเทคนิคสำหรับการทำงานร่วมกัน (TSIs)
หน่วยงานสอบสวนอุบัติเหตุ	Japan Transport Safety Board: JTSB	Rail Accident Investigation Branch: RAIB	Directive 2004/49/EC กำหนดให้ประเทศสมาชิกจัดตั้ง National Investigation Bodies

หมายเหตุ: JNR หมายถึง Japanese National Railway, JRRT หมายถึง The Japan Railway Construction, Transport and Technology

Agency, TSIs หมายถึง Technical Specifications for Interoperability

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

ดังนั้น การประกอบกิจการขนส่งทางรางของประเทศไทยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ควรมีการดำเนินการไปตามแนวทางต่อไปนี้

ประการแรก ควรแบ่งแยกผู้ประกอบกิจการโครงสร้างพื้นฐานขนส่งทางรางออกจากผู้ประกอบการเดินขนส่งทางรางโดยชัดแจ้ง โดยแบ่งแยกในระดับบัญชีเป็นอย่างน้อยที่สุดในระยะแรก จากนั้นจึงทำการแบ่งแยกความเป็นเจ้าของในเชิงสถาบัน ซึ่งมีสถานะทางกฎหมายที่แยกจากกัน ดังเช่นกรณีของสหภาพยุโรป และสหราชอาณาจักร ทั้งนี้เพื่อให้การเปิดเสรีการประกอบกิจการขนส่งทางรางเป็นไปได้ และเพื่อป้องกันปัญหาการกีดกันการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานของผู้ประกอบการขนส่งรายอื่น โดยควรจะต้องพิจารณาแบ่งแยกประเภทกิจการเดินรถไฟขนส่งที่มีลักษณะเชิงพาณิชย์ ออกจากกิจการที่มีลักษณะเป็นบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้กับประชาชน (Public Service Obligations) เพื่อใช้แบ่งแยกแนวทางการเข้าสู่ตลาดการขนส่งทางราง

ประการที่สอง ต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลทำหน้าที่กำกับดูแลการขนส่งทางรางตั้งแต่ขั้นตอนการเข้าสู่ตลาด คือ การให้อนุญาตประกอบกิจการ โดยการนำระบบใบอนุญาตมาใช้จะทำให้หน่วยงานกำกับดูแลสามารถกลั่นกรองผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และมีความสามารถในการประกอบกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัย รวมถึงกำหนดเงื่อนไขด้านการคุ้มครองผู้บริโภคไว้ได้ อีกทั้ง ยังจะเป็นการเปิดทางให้มีการนำระบบ Open Access มาใช้ได้ในอนาคตทำให้เกิดการใช้โครงสร้างพื้นฐานของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยหน่วยงานกำกับดูแลต้องมีอำนาจสำคัญในการกำกับหน่วยงานเจ้าของโครงสร้างพื้นฐานให้มีการจัดให้ใช้โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางรางอย่างโปร่งใส เท่าเทียม และเป็นธรรม แก่ผู้ประกอบการเดินรถไฟทุกราย ไม่ว่าจะเข้าสู่ตลาดโดย ระบบสัมปทานหรือระบบ Open Access ก็ตาม และมีอำนาจกำกับดูแลหลังการเข้าสู่ตลาดการขนส่งทางรางว่าผู้ประกอบการขนส่งทางรางทุกประเภทมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ให้ไว้ในใบอนุญาต

นอกจากนี้เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลการขนส่งทางรางที่ควรจะเป็น คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาถึงการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางในต่างประเทศ โดยยกตัวอย่างกรณีของสหราชอาณาจักร ประเทศญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2: เปรียบเทียบการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางในต่างประเทศ

ประเด็น	สหราชอาณาจักร	ประเทศญี่ปุ่น	สหภาพยุโรป
การอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง	<ul style="list-style-type: none"> • ขออนุญาตต่อ ORR • ORR ต้องขอความเห็นจากกระทรวงคมนาคมก่อนการให้อนุญาต 	<ul style="list-style-type: none"> • ขออนุญาตต่อ MLIT 	<ul style="list-style-type: none"> • EU Commission กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการออกใบอนุญาต • ประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปจะต้องมีหน่วยงานกำกับดูแลอุตสาหกรรมรถไฟภายในประเทศ
การกำกับดูแลด้านมาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> • RSSB เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการขนส่งทางราง • ORR การตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> • MLIT เป็นผู้ให้การรับรองมาตรฐานที่เห็นควรจะนำมาใช้ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตาม Technical Regulatory Standards on Japanese Railways 	<ul style="list-style-type: none"> • ERA กำหนดข้อกำหนดที่จำเป็นสำหรับการรถไฟและผู้ผลิตในยุโรปในรูปแบบของข้อกำหนดทางเทคนิคสำหรับการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศ (TSIs) และมาตรฐานความปลอดภัย • แนวทางการกำกับดูแลมาตรฐานในประเทศ ขึ้นอยู่กับประเทศสมาชิก
การกำหนดมาตรฐานคุ้มครองผู้ใช้บริการ	<ul style="list-style-type: none"> • ORR กำหนดกฎกติกาขั้นต่ำที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในมิติต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ใช้บริการกับผู้ให้บริการ 	<ul style="list-style-type: none"> • The EU Parliament and The Council of EU กำหนด REGULATION (EC) No 1371/2007 • ประเทศสมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม Regulation ดังกล่าว
การสอบสวนอุบัติเหตุทางราง	<ul style="list-style-type: none"> • มีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ ได้แก่ RAIB • ORR ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ RAIB 	<ul style="list-style-type: none"> • JTSB เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจโดยตรงในการสอบสวนอุบัติเหตุทางรางที่เกิดขึ้น • จัดทำข้อเสนอต่อ MLIT 	<ul style="list-style-type: none"> • The EU Parliament and The Council of EU กำหนด Directive 2004/49/EC ให้ประเทศสมาชิกจัดตั้งหน่วยงานสอบสวนอุบัติเหตุที่เป็นอิสระ
การกำกับดูแลผู้ประกอบการที่	<ul style="list-style-type: none"> • ORR ออกใบอนุญาตพนักงานขับรถไฟ 	<ul style="list-style-type: none"> • Director of the District Transport Bureau (หน่วยงานในกำกับของ MLIT) ออกใบอนุญาตพนักงานขับรถไฟ 	<ul style="list-style-type: none"> • The EU Parliament and The Council of EU กำหนด Directive 2007/59/EC ให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตาม
การกำกับดูแลด้านค่าโดยสาร	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดและกำกับดูแลโดย Department for Transport (DfT) 	<ul style="list-style-type: none"> • MLIT มีอำนาจในการกำกับดูแลค่าโดยสารทั้งรถไฟในเขตเมืองและรถไฟระหว่างเมือง • พิจารณาและอนุมัติกรอบราคาขั้นสูงตามที่ผู้ประกอบกิจการร้องขอ • โดยพิจารณาร่วมกับ Transport Council 	<ul style="list-style-type: none"> • ขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศสมาชิก เช่น ฝรั่งเศส (กรุงปารีส) กำหนดโดย Syndicat des Transports d'Ile-de-France (STIF)

หมายเหตุ: ORR หมายถึง Office of Rail and Road, RSSB หมายถึง Rail Safety and Standards Board, RAIB หมายถึง Rail Accident Investigation Branch, MLIT หมายถึง Ministry of Land, Infrastructure, Transport and Tourism, JTSB หมายถึง Japan Transport Safety Board, ERA หมายถึง European Union Agency for Railways, TSIs หมายถึง Technical Specifications for Interoperability
ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

จากตัวอย่างการดำเนินงานในต่างประเทศ สามารถสรุปแนวทางการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางได้ คือ การกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางจะต้องดำเนินการโดยหน่วยงานกำกับดูแลกลาง เพื่อที่จะสร้างหลักเกณฑ์และมาตรฐานให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การกำกับดูแลในบางประเด็น เช่น การสอบสวนอุบัติเหตุ หรือการกำกับดูแลด้านค่าโดยสาร จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานกำกับดูแลกลางจะไม่มีอำนาจในส่วนนี้ แต่จะเป็นอำนาจของหน่วยงานอิสระอื่นๆ โดยกรมการขนส่งทางรางจะมีภารกิจสำคัญอันประกอบไปด้วย

1) ภารกิจเกี่ยวกับการวางแผนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางของประเทศให้มีโครงข่ายที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เชื่อมต่อการขนส่งระบบอื่นและประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงยังมีอำนาจในการควบคุมดูแลเพื่อให้มีการใช้โครงสร้างพื้นฐานที่ภาครัฐได้มีการลงทุน ให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2) ภารกิจในการกำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัยของ ตัวรถ คนขับ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสาร การเยียวยาค่าเสียหายแก่ผู้โดยสารกรณีเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน

3) ภารกิจสนับสนุนคณะกรรมการนโยบายในการกำหนดอัตราค่าโดยสารสูงสุด และอัตราค่าระวางสูงสุด ให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ

4) ภารกิจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางผ่านการให้ใบอนุญาตประกอบกิจการแก่เอกชนผู้ที่จะประสงค์จะเข้ามาประกอบกิจการเดินรถและเข้าใช้โครงสร้างพื้นฐานโครงสร้างพื้นฐาน สามารถเข้าใช้โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางรางได้โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และได้รับความเป็นธรรม

4. บทบาทในการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการกำกับดูแลของต่างประเทศในประเด็นดังกล่าวข้างต้น และวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงความเหมาะสมของแต่ละแนวทางเพื่อสามารถนำมาปรับใช้ได้กับประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีข้อเสนอแนะในการกำหนดแนวทางดำเนินการในแต่ละประเด็นที่เหมาะสมกับประเทศไทยดังต่อไปนี้

การให้อุญาตเข้าสู่ตลาดขนส่งทางราง

กรมการขนส่งทางรางสามารถกำหนดเงื่อนไขการให้อุญาตแก่ผู้ประกอบการแต่ละรายผ่านใบอนุญาต โดยเงื่อนไขการประกอบกิจการจะรวมถึงมาตรฐานการประกอบกิจการด้านเทคนิค ประสิทธิภาพการให้บริการ และการคุ้มครองผู้ใช้บริการ ซึ่งแตกต่างจากการทำสัญญาสัมปทานซึ่งต้องใช้เวลาในการเจรจา และรัฐมีฐานะเป็นเพียงคู่สัญญาร่วมทุนกับเอกชนซึ่งอาจไม่มีอำนาจในการเจรจากำหนดให้ผู้ประกอบการทำตามข้อกำหนดด้านคุณภาพการประกอบกิจการมากนัก และยังเปิดโอกาสให้สามารถนำระบบ Open Access มาใช้ เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันของผู้ประกอบการเดินขนส่งทางรางมากยิ่งขึ้น

โดยทางคณะผู้วิจัยเห็นว่า ควรแบ่งประเภทของใบอนุญาตประกอบกิจการ ดังนี้ (1) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง มีอายุไม่เกิน 30 ปี (2) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเดินรถขนส่งทางราง มีอายุไม่เกิน 15 ปี และ (3) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและกิจการเดินรถขนส่งทางราง มีอายุไม่เกิน 30 ปี เพื่อให้สามารถควบคุมกิจการที่แตกต่างกันตามประเภทของใบอนุญาตได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม หากในอนาคตมีผู้ประกอบการที่ประสงค์จะประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องเป็นการเฉพาะอื่นเพิ่มมากขึ้น เช่น กิจการโรงซ่อมบำรุง หรือกิจการสถานี และมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้แล้ว ทางคณะผู้วิจัยเห็นว่า อาจมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มี (4) ใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องอื่น เพิ่มเติมได้ในอนาคต โดยควรให้เป็นอำนาจคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางที่จะกำหนดเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

โดยคุณสมบัติที่พึงมีของผู้ที่จะเข้าสู่ตลาดการขนส่งทางราง คือ

- 1) มีเงินทุนเพียงพอแก่การประกอบกิจการ
- 2) มีความสามารถในการประกอบกิจการ
- 3) ความมีชื่อเสียงที่ดี
- 4) มีประกันครอบคลุมความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ หากภาครัฐมีนโยบายในการเปิด Open Access ในเส้นทางใด ขั้นตอนในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางราง คือ จะต้องมีการทำสัญญาขอใช้รางและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่ใช้ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางร่วมกันกับผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง ดังนั้น จึงต้องกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องนี้ไว้ โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. โดยกำหนดเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องยินยอมให้ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางรายอื่นสามารถเข้าใช้รางและโครงสร้างพื้นฐานอื่นได้โดยไม่เลือกปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม จะกำหนดเหตุยกเว้นให้ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งสามารถปฏิเสธการให้เข้าใช้รางและทรัพย์สินอื่นได้ในบางกรณี เช่น กรณีความจุของโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ หรือเมื่อมีปัญหาทางเทคนิคบางประการ

การกำกับดูแลคุณภาพและประสิทธิภาพการให้บริการ

- 1) มาตรฐานด้านประสิทธิภาพการประกอบกิจการ

หลักการที่ใช้ร่วมกันในการชี้วัดประสิทธิภาพในการประกอบกิจการ (Performance) ของทุกประเทศที่ได้ทำการศึกษาจะพิจารณาจากปัจจัย 2 ประการ ได้แก่ (1) ความตรงต่อเวลา (Punctuality) โดยจะวัดประสิทธิภาพจากความตรงต่อเวลาของการให้บริการของผู้ประกอบการ ซึ่งหากมีความล่าช้าเกินกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ถือว่าผู้ประกอบการรายดังกล่าวประกอบกิจการได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณา “ความล่าช้า” จะมีความแตกต่างกันไปตามประเภทและรูปแบบของการให้บริการของแต่ละประเทศ (2) ความน่าเชื่อถือ (Reliability)

สำหรับการกำหนดดัชนีชี้วัดการประกอบกิจการด้านประสิทธิภาพของประเทศไทย ในปัจจุบันพบว่า ผู้ประกอบการแต่ละรายจะมีการกำหนดดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพของตนเองเป็นการภายใน หรือในบางกรณีอาจ ถูกกำหนดโดยผู้กำกับดูแลสัญญาสัมปทาน โดยใช้การวัดประสิทธิภาพจากตรงต่อเวลา (Punctuality) หรือเกณฑ์ 5 นาทีเป็นหลัก โดยคณะผู้วิจัยมีข้อสังเกตในการกำหนดดัชนีชี้วัดการประกอบกิจการ ดังต่อไปนี้

- การกำหนดนิยามดัชนีชี้วัดให้ชัดเจน คือ การกำหนดนิยามความตรงต่อเวลา หรือความล่าช้าตาม ตารางเวลาเดินรถที่กำหนดไว้ หรือจากความถี่ในการเดินรถ

- การปรับใช้ประเภทดัชนีชี้วัดให้เหมาะสมกับลักษณะการให้บริการ เนื่องจากลักษณะการให้บริการ เดินรถที่แตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการได้ หากใช้ดัชนีชี้วัดเดียวกัน ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ พิจารณาและสามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการได้ดังนี้

- ประเภทการขนส่ง ได้แก่ การขนส่งผู้โดยสารกับการขนส่งสินค้า
- ระยะทางในการขนส่ง ได้แก่ การขนส่งระยะสั้นกับการขนส่งทางไกล
- ช่วงเวลาในการให้บริการ ได้แก่ ช่วงเวลาเร่งด่วนกับช่วงเวลาปกติ

- การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดัชนีชี้วัด ควรกำหนดให้มีการทบทวนและปรับปรุงดัชนีชี้วัดภายใน ระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อยกระดับมาตรฐานการให้บริการและเกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ

- การกำหนดมาตรการบังคับในการปรับผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม รวมถึงกำหนดให้ การฝ่าฝืนดังกล่าวอาจนำไปสู่การเพิกถอนใบอนุญาต หรือการยึดเงินประกัน

ดังนั้น กรมการขนส่งทางรางจึงควรมีบทบาทเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดดัชนีชี้วัด ประสิทธิภาพการประกอบกิจการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน คือ

- กำหนดดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการประกอบกิจการที่เป็นมาตรฐานกลาง กรมการขนส่งทางรางเป็นผู้ กำหนดดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการประกอบกิจการที่เป็นมาตรฐานกลาง โดยจะต้องคำนึงถึง

- ความแตกต่างในด้านรูปแบบการให้บริการ และระยะทางในการให้บริการให้เหมาะสม
- ดัชนีชี้วัดด้านประสิทธิภาพการประกอบกิจการ วัดจากความตรงต่อเวลา และความน่าเชื่อถือ
- ควรให้ผู้ประกอบการขนส่งทางรางได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดดัชนีชี้วัด ประสิทธิภาพการประกอบกิจการ
- การกำหนดดัชนีชี้วัดการประกอบกิจการควรมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงได้ง่าย

- ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการประกอบกิจการ

- กรมการขนส่งทางรางควรมีอำนาจในการตรวจสอบการประกอบกิจการว่าเป็นไปโดย ประสิทธิภาพหรือไม่
- หากไม่มีประสิทธิภาพ กรมการขนส่งทางรางต้องมีอำนาจในการออกคำสั่งให้ผู้ประกอบ กิจการขนส่งทางรางต้องดำเนินการแก้ไข

— หากยังไม่สามารถแก้ไขได้อีก กรมการขนส่งทางรางควรมีอำนาจในการออกคำสั่งลงโทษปรับ

2) การตรวจสอบความปลอดภัยและการตรวจสอบการประกอบกิจการ

การตรวจสอบด้านมาตรฐานความปลอดภัย และการบำรุงรักษาหลังจากที่ผู้ประกอบการได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางแล้ว กรมการขนส่งทางรางจะเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลผ่าน “ผู้ตรวจการขนส่งทางราง” โดยอาจนำแนวทางการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบตามประเทศญี่ปุ่นมาเป็นต้นแบบได้ ซึ่งประกอบด้วย

- การตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน/อุปกรณ์ในระบบรางแต่ละประเภททั้ง โครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยต่างๆ ในระยะเวลา 1-2 ปี

- การตรวจสอบตัวรถไฟ ทั้งรถไฟธรรมดาและรถไฟความเร็วสูง ทั้งการตรวจสอบสภาพและระบบการทำงาน ทุก 3 เดือน การตรวจสอบอุปกรณ์ที่สำคัญ ทุก 6 เดือน ถึง 4 ปี และการตรวจสอบทั่วไป ทุก 5-8 ปี แตกต่างกันไปตามประเภทรถไฟ

ในส่วนของ การตรวจสอบการประกอบกิจการเป็นอำนาจในการตรวจสอบของกรมการขนส่งทางราง โดยดำเนินการผ่านผู้ตรวจการขนส่งทางรางเช่นเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย

- การตรวจสอบรายงานบัญชีแสดงฐานะทางการเงินและงบการเงิน
- การตรวจสอบ Business Plan และ Financial Plan
- การตรวจสอบการประกอบกิจการ คือ การให้บริการ การปฏิบัติตามเงื่อนไขตามประเภทใบอนุญาต รวมถึงการปฏิบัติของผู้ประกอบการต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของตน ซึ่งผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจเข้าไปภายในสถานที่ประกอบกิจการได้

- การตรวจสอบการให้บริการ คือ การปฏิบัติให้เป็นตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งการให้บริการตรงตามกำหนดเวลา หรือเป็นไปตามดัชนีชี้วัดผลการประกอบการ รวมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับอัตราค่าโดยสารต้องถูกต้องสอดคล้องกับค่าโดยสารที่ผู้ประกอบการได้ยื่นต่อกรมการขนส่งทางราง

3) การสอบสวนอุบัติเหตุทางราง

กรมการขนส่งทางรางควรมีอำนาจในการดำเนินการสอบสวนหาจุดบกพร่องที่เกิดขึ้น แต่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการสอบสวนเอง เพื่อนำไปเป็นกรณีศึกษาและกำหนดมาตรการในการป้องกันต่อไป โดยอาจกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงาน หรือคณะกรรมการ หรือกำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ตรวจการขนส่งทางราง เพื่อทำหน้าที่ในการสอบสวนอุบัติเหตุทางรางเป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุดังกล่าวจะต้องมีความเป็นอิสระในการพิจารณา ภายใต้อำนาจที่แน่ชัดและสามารถตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานได้ และกรมการขนส่งทางรางเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินสอบสวน ซึ่งอาจนำแนวทางการพิจารณาของ National Investigation Bodies มาใช้ เนื่องจากมีความชัดเจนรวมถึงมีรายละเอียดการตรวจสอบที่เหมาะสม

โดยการรายงานข้อมูลด้านความปลอดภัยต่อกรมการขนส่งทางรางและคณะกรรมการดังกล่าว จะมีการรายงานข้อมูลใน 2 ส่วน ได้แก่ (1) การรายงานจากตัวผู้ประกอบการเองที่จะถูกรวบรวมกับรายงานประจำปี และ (2) การรายงานของผู้ตรวจการขนส่งทางราง ซึ่งไม่ใช่รายงานการสอบสวนอุบัติเหตุเป็นเพียงรายงานการเกิดอุบัติเหตุและความปลอดภัยเท่านั้น หลังจากนั้นให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุทางรางเป็นผู้จัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ และจัดทำข้อเสนอแนะด้านความปลอดภัย เพื่อถือเป็นบทเรียนในการปรับปรุงให้กับผู้เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น

การกำกับดูแลผู้ประจำหน้าที่

การกำกับดูแลผู้ประจำหน้าที่ในกิจการการขนส่งทางรางของประเทศไทย กรมการขนส่งทางรางทำหน้าที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่โดยพิจารณาเฉพาะคุณสมบัติเบื้องต้น ส่วนผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันฝึกอบรมที่กรมการขนส่งทางรางให้การรับรองก่อน จึงจะมีสิทธิขอรับใบอนุญาตได้ตำแหน่งผู้ประจำหน้าที่ โดยตำแหน่งที่ควรกำหนดให้มีการขอใบอนุญาต คือ “พนักงานขับรถ” ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมรถและอยู่ในรถไฟ

สำหรับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ประจำหน้าที่กรมการขนส่งทางรางจะเป็นผู้กำหนดและตรวจสอบคุณสมบัติขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่เท่านั้น ได้แก่ (1) อายุ (2) การศึกษา (3) สมรรถภาพร่างกาย (4) สภาพจิตใจ และ (5) ความรู้ความสามารถทั่วไป โดยในส่วนของความรู้ความสามารถเฉพาะทางวิชาชีพสำหรับการปฏิบัติหน้าที่นั้น ควรให้ผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบเอง

นอกจากนี้ กรมการขนส่งทางรางจะมีบทบาทเป็นผู้ให้การรับรองแก่กระบวนการฝึกอบรม/ทดสอบผู้ประจำหน้าที่ของผู้ประกอบการ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการที่มีความสามารถดำเนินการฝึกอบรม/ทดสอบผู้ประจำหน้าที่ได้ด้วยตนเอง มาดำเนินการขอใบรับรองสถาบันฝึกอบรมจากกรมการขนส่งทางราง โดยกรมการขนส่งทางรางจะกำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของสถาบันฝึกอบรม/ทดสอบ และกำหนดให้มีการยื่นหลักสูตรการฝึกอบรม/ทดสอบเพื่อให้การรับรองหลักสูตร รวมถึงการรับรองด้านบุคลากร ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม/ทดสอบว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการยื่นขอรับรองใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ขอรับรองสถาบันฝึกอบรม (2) ขอรับรองหลักสูตรการฝึกอบรม และ (3) ขอรับรองบุคลากรในการฝึกอบรม โดยแนวทางในการกำหนดมาตรการกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ในกิจการขนส่งทางรางของกรมการขนส่งทางรางจึงอาจนำแนวทางของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) มาใช้ได้โดยอนุโลม

สำหรับแนวทางสำหรับช่วงเปลี่ยนผ่านในการกำกับดูแลผู้ประจำหน้าที่เบื้องต้นมี 2 แนวทาง ดังนี้

1) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ประจำหน้าที่ตามร่าง พ.ร.บ. การขนส่งทางราง พ.ศ. มีสิทธิได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ได้โดยทันที และอาจกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมในส่วนของการปฏิบัติงานให้ในระยะเวลาที่เหมาะสม

2) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ประจำหน้าที่ตามร่าง พ.ร.บ. การขนส่งทางราง พ.ศ. ทุกราย ต้องดำเนินการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ แต่จะต้องมีบทเฉพาะกาลกำหนดเงื่อนไขในการมีผลบังคับของกฎหมายในเรื่องผู้ประจำหน้าที่โดยขยายเวลาออกไปตามความเหมาะสม ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ผู้ประจำหน้าที่รายเดิมซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ยังคงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

การคุ้มครองผู้ใช้บริการ

ปัจจุบันในประเทศไทยการคุ้มครองผู้ใช้บริการมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีคณะกรรมการเฉพาะด้านในการดูแลเกี่ยวกับการให้บริการด้านการขนส่ง ไม่ว่าจะเป็นทางราง ทางถนน ทางเรือ หรือทางอากาศ ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคจำเป็นต้องใช้งานทางใดทางหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ในอนาคตควรมีการระบุไว้ในกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดมาตรฐานด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางราง ในลักษณะเดียวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ โดยกรมการขนส่งทางรางอาจกำหนดในลักษณะของมาตรฐานขั้นต่ำไว้ในกฎหมายลำดับรอง

มาตรการในการคุ้มครองผู้ใช้บริการ ควรประกอบด้วยหลักเกณฑ์สำคัญ ดังนี้

- การกำหนดสิทธิพื้นฐานของผู้ใช้บริการขนส่งทางราง ประกอบด้วย
 - สิทธิในการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์
 - สิทธิในการเลือกซื้อตั๋ว
 - สิทธิในการได้รับความช่วยเหลือและการชดเชย กรณีบริการล่าช้า ยกเลิกบริการ หรือเกิดอุบัติเหตุ
 - สิทธิในการได้รับการดูแลพิเศษโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มบุคคลพิเศษ
 - สิทธิที่จะได้รับบริการที่มีคุณภาพ และสิทธิในการร้องเรียน
- มาตรฐานขั้นต่ำเกี่ยวกับอัตราการชดเชย กรณีเกิดความล่าช้าหรือการยกเลิกการเดินทาง และความเสียหายหรือการสูญหายของสัมภาระ ทั้งนี้ ผู้ให้บริการเดินรถจะต้องกำหนดอัตราการชดเชยไว้ในเงื่อนไขบริการขนส่ง (Condition of Carriage) ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการชดเชยขั้นต่ำที่กำหนดโดยกรมการขนส่งทางราง
 - การกำหนดให้มีระบบรับเรื่องร้องเรียน ควรกำหนดเป็นเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบกิจการ
 - การอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มบุคคลพิเศษ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม
 - การให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเดินทาง โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบกิจการ

นอกจากนี้ ยังควรกำหนดให้ผู้ประกอบการแต่ละรายกำหนดเรื่องการชดเชยให้แก่ผู้โดยสารไว้ในเงื่อนไขการบริการขนส่ง (Condition of Carriage) ให้ชัดเจน และกำหนดไว้ในเงื่อนไขใบอนุญาตประกอบกิจการให้มีการให้ข้อมูลแก่ผู้โดยสารอย่างเพียงพอในเรื่องการชดเชยผู้โดยสาร อีกทั้งควรกำหนดรายละเอียดของการวางหลักทรัพย์เพื่อประกันความเสียหาย สำหรับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นเพื่อประกันความเสียหายอันเกิดแก่ชีวิตหรือร่างกายของบุคคลภายนอก ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งจะต้องรับผิดชอบเนื่องจากการขนส่ง อาทิ ผู้ได้รับใบอนุญาตเดินรถต้องวางหลักทรัพย์ เป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาล หรือกรมธรรม์ประกันภัย เป็นต้น

สำหรับการคุ้มครองการขนส่งสินค้าควรมีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติออกมาโดยเฉพาะสำหรับการขนส่งสินค้าทางราง ซึ่งต้องสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติสากลและข้อตกลงที่ประเทศไทยทำไว้กับต่างประเทศ เนื่องจากการขนส่งสินค้าทางรางเป็นเรื่องที่มีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวมถึงการค้าระหว่างประเทศ จึงอยู่นอกขอบเขตของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. โดยควรมีสาระสำคัญดังนี้

- ใบตราส่งสินค้า กำหนดให้ผู้ส่งสินค้าต้องกรอกข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของสินค้าตามความเป็นจริง
- ความรับผิดชอบพื้นฐานสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขนส่งสินค้าทางราง
- ข้อยกเว้นความรับผิดชอบสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขนส่งสินค้าทางราง
- การจำกัดความรับผิดหรือการกำหนดอัตราการใช้ค่าเสียหายขั้นต่ำ กรณีเกิดการสูญหายเสียหาย หรือล่าช้าในการขนส่ง หรือกำหนดให้ชดเชยตามอัตราที่ได้ทำเป็นสัญญากันไว้ระหว่างผู้ขนส่งและผู้ฝากส่ง
- อายุความในการเรียกร้องค่าชดเชย

มาตรการบังคับใช้กฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง ถือเป็นภารกิจหลักของกรมการขนส่งทางรางในฐานะผู้กำกับดูแลกิจการขนส่งทางรางของประเทศไทย โดยกรมการขนส่งทางรางจะมีผู้ตรวจการขนส่งทางรางเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบการปฏิบัติตามความปลอดภัยและด้านการประกอบกิจการตามกฎหมาย รวมถึงมีอำนาจในการออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการดำเนินการใดๆ ให้ถูกต้อง การเข้าไปในสถานที่ที่ประกอบกิจการ ตรวจสอบขบวนรถ ตรวจสอบผู้ประจำหน้าที่ ตรวจสอบเอกสาร ตรวจสอบบุคคล สัมภาระหรือสิ่งของ ยึดหรืออายัดสิ่งของ เอกสารหรือพยานหลักฐาน และรายงานต่ออธิบดีเพื่อให้ผู้ประกอบการดำเนินการแก้ไขเหตุที่ขัดข้องนั้น ยกเว้นแต่อำนาจในการเข้าจับกุม ทั้งนี้ ผู้ตรวจการขนส่งทางรางในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจทางปกครองในการบังคับใช้กฎหมายจะต้องปฏิบัติตาม และเป็นอำนาจของอธิบดีกรมการขนส่งทางรางเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจการขนส่งทางราง โดยในการดำเนินการของผู้ตรวจการขนส่งทางรางจะต้องคำนึงถึงหลักการที่สำคัญ ได้แก่ หลักความสมเหตุสมผลและหลักการบังคับทางปกครองเท่าที่จำเป็น และหลักความแน่นอนและชัดเจน

ในการดำเนินมาตรการบังคับทางปกครองสามารถดำเนินการได้หลายกรณี ได้แก่

- การคิดค่าปรับบังคับการ
- การเข้าดำเนินการแทนของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าดำเนินการแทน โดยอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง จะต้องขอใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัด
- การพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือเงื่อนไขท้ายใบอนุญาต

5. การทบทวนเรื่องค่าโดยสารและค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางราง

สำหรับรูปแบบอัตราค่าโดยสารในเขตเมือง จากการศึกษาสามารถสรุปปัญหาของรูปแบบอัตราค่าโดยสารในเขตเมืองของประเทศไทย 4 ประการ คือ

1) ปัญหาด้านโครงสร้างค่าโดยสาร กล่าวคือ โครงสร้างค่าโดยสารในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับระยะทาง ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้อัตราค่าโดยสารเฉลี่ยต่อเที่ยวค่อนข้างสูง เนื่องจากผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เดินทางในระยะทางสั้นๆ

2) ปัญหาด้านการปรับอัตราค่าโดยสาร กล่าวคือ กลไกการปรับอัตราค่าโดยสารในแต่ละเส้นทางไม่สอดคล้องกันเนื่องจากรูปแบบสัญญาของประเทศไทยเป็นสัญญาร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนแยกกันแต่ละเส้นทาง โดยดัชนีที่ใช้ในการปรับอัตราค่าโดยสารมีความแตกต่างกัน และในบางเส้นทาง เช่น รถไฟฟ้าสายสีม่วง ยังไม่มีกลไกในการปรับอัตราค่าโดยสาร นอกจากนี้ระยะเวลาในการปรับอัตราค่าโดยสารก็มีความแตกต่างกันอีกด้วย

3) ปัญหาด้านการบูรณาการระบบ กล่าวคือ ในปัจจุบันรถไฟในเขตเมืองของประเทศไทยขาดการบูรณาการระบบทั้งสองระดับ คือ ขาดการบูรณาการตัวโดยสาร (ตัวร่วม) เนื่องจากแต่ละเส้นทางต่างพัฒนาบัตรโดยสารอัจฉริยะเป็นของตน ทำให้ผู้ใช้บริการไม่สามารถชำระค่าโดยสารร่วมกันได้ และแม้จะมีการบูรณาการค่าโดยสารบ้างในบางเส้นทาง แต่ยังคงไม่เชื่อมต่อกันเป็นระบบเดียวกันอย่างสมบูรณ์ และเงื่อนไขการบูรณาการค่าโดยสาร เช่น การแบ่งรายได้ รวมถึงค่าแรกเข้าที่ไม่สอดคล้องกันยังคงเป็นปัญหาสำหรับการบูรณาการค่าโดยสารในอนาคต

4) การคิดค่าแรกเข้าระบบซ้ำซ้อน เนื่องจากรูปแบบสัญญาร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนแยกกันในแต่ละเส้นทาง เมื่อผู้โดยสารเดินทางข้ามระบบ จึงต้องเสียค่าแรกเข้าซ้ำอีกครั้ง

คณะผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการแก้ไขแต่ละปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านโครงสร้างค่าโดยสาร: เสนอให้สร้างมาตรฐานการคำนวณค่าโดยสารจาก Asian Development Bank คือ MRT Assessment Standardization ซึ่งจะคำนวณได้ว่าค่าแรกเข้าในปี พ.ศ. 2561 ควรจะกำหนดที่ 11.86 บาท และอัตราค่าเดินทางที่ 2.14 บาท/กม. โดยอาจกำหนดเพดานราคาขั้นสูงไว้ที่ 65 บาท คือระยะเดินทางประมาณ 25 กิโลเมตร

2) ปัญหาด้านการปรับอัตราค่าโดยสาร: เสนอให้ปรับตามดัชนีราคาผู้บริโภค แบบไม่รวมอาหารและเครื่องดื่ม (Consumer Price Index Non Food & Beverages: CPI NFB) เสนอให้ปรับทุก 2 ปี

3) ปัญหาด้านบูรณาการระบบ: เสนอให้ใช้ระบบตัวร่วม คือ คิดค่าแรกเข้าเพียงครั้งเดียว ทั้งนี้ข้อเสนอต่างๆ จะปรับใช้เฉพาะสัญญาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และจะเจรจาสำหรับผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางที่ถือสัญญาสัมปทานปัจจุบันอยู่

ส่วนรูปแบบอัตราค่าโดยสารระหว่างเมือง จะพบว่าปัญหาของการดำเนินงานของการรถไฟแห่งประเทศไทยสามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็นคือ

1) การบริการต้นทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยต้นทุนของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) สูง และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่รายได้ รวมถึงปริมาณผู้โดยสารกลับมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้เกิดภาวะขาดทุนตลอดมา ซึ่งในทุกๆ ปี รฟท. ต้องแบกรับค่าบำเหน็จบำนาญ ปีละไม่ต่ำกว่า 2 พันล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 15 ของต้นทุนทั้งหมด

2) ไม่มีการปรับโครงสร้างค่าโดยสาร โดย รฟท. ไม่ปรากฏการปรับโครงสร้างค่าโดยสารมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ส่งผลให้ไม่เกิดแรงจูงใจในการปรับปรุงการบริการให้นำดึงดูดสำหรับผู้ใช้บริการ ซึ่งต่อไปอาจปรับโครงสร้างค่าโดยสาร การบูรณาการบัตรโดยสารจากต่างประเทศมาปรับใช้ต่อไปได้

นอกจาก รฟท. จำเป็นจะต้องบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพแล้วนั้น ทางคณะผู้วิจัยเสนอว่า รฟท. ควรปรับเพิ่มอัตราค่าโดยสารรายละเอียดยตามตารางที่ 5.1 รวมถึงปรับอัตราค่าโดยสารขั้นต่ำจาก 2 บาท เป็นอย่างน้อย 5 บาท เพื่อให้ครอบคลุมอย่างน้อยต้นทุนผันแปรที่เกิดขึ้น อีกทั้งเสนอให้มีกลไกการปรับอัตราค่าโดยสารเช่นเดียวกับรถไฟในเขตเมือง คือ เสนอให้ปรับอัตราค่าโดยสารทุก 2 ปี แบบดัชนีผู้บริโภคไม่รวมอาหารและเครื่องดื่ม (CPI NFB)

ตารางที่ 5.1: ข้อเสนออัตราค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง

กิโลเมตร	อัตราค่าโดยสาร (บาท/กิโลเมตร)	
	ขั้น 3	ขั้น 3 (ข้อเสนอ)
1 – 100	0.215	0.35
101 – 200	0.180	0.29
201 – 300	0.160	0.25
301 กิโลเมตรขึ้นไป	0.145	0.22
อัตราค่าโดยสารขั้นต่ำ	2 บาท	5 บาท

ที่มา: การรถไฟแห่งประเทศไทย (2562) เสนอโดย คณะผู้วิจัย (2562)

ส่วนรูปแบบอัตราค่าระวางของรถไฟสินค้าและการใช้ประโยชน์จากรางนั้น ปัจจุบันมีผู้เดินรถรายเดียว คือ การรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันการขนส่งสินค้าทางรถไฟของ รฟท. ประสบกับภาวะขาดทุนเช่นเดียวกับกับรถไฟผู้โดยสาร โดยเฉลี่ยขาดทุนอยู่ที่ 1-2 บาท/ตัน-กม. อันมาเนื่องจากการเพิ่มสูงขึ้นของต้นทุนในขณะเดียวกัน ปริมาณการขนส่งสินค้าค่อนข้างทรงตัวในช่วงระยะเวลา 8 ปีที่ผ่านมา ดังนั้น รฟท. ควรพิจารณาหาแนวทางบริหารจัดการต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้ง รฟท. ได้ปรับอัตราค่าระวางเมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ทางคณะผู้วิจัยจึงไม่เสนอให้ปรับอัตราค่าระวางเพิ่ม

ส่วนเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมการขนส่งทางราง ปัจจุบันนี้รถไฟระหว่างเมืองในประเทศไทยยังไม่มีมาให้เอกชนเข้ามาใช้ประโยชน์จากราง แต่หากอนาคตต่อไป เส้นทางรถไฟในประเทศจะเป็นรถไฟทางคู่มากขึ้น เพราะฉะนั้นประสิทธิภาพของรางที่มากขึ้นเป็นโอกาสที่ดี ที่จะให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุน โดยให้ รฟท. เป็นผู้ดูแล ตรวจสอบและควบคุม โดยคณะผู้วิจัยเสนอให้เอกชนและรัฐบาลแบ่งสัดส่วนการใช้รางร่วมกัน โดยอัตราค่าธรรมเนียมการใช้รางจะคำนวณจากต้นทุนโครงสร้างพื้นฐานแบบผันแปร โดยจะแยกประเภทตามการขนส่ง คือ (1) การขนส่งผู้โดยสาร (2) การขนส่งสินค้า และในส่วนของขนส่งสินค้าจะแยกประเภทของสินค้าที่ขนส่งด้วย โดยรายละเอียดอัตราค่าธรรมเนียมการใช้รางอยู่ในตารางที่ 5.2 โดยอ้างอิงจากสินค้าที่ รฟท. ขนส่งอยู่ปัจจุบัน ส่วนรัฐบาลจะอุดหนุนต้นทุนในส่วนต้นทุนโครงสร้างพื้นฐาน

ตารางที่ 5.2: ข้อเสนออัตราค่าธรรมเนียมการใช้ราง

ประเภท	อัตราค่าธรรมเนียมการใช้ราง
การขนส่งผู้โดยสาร	4.15 บาท/ตู้ - กม.
การขนส่งสินค้า: คอนเทนเนอร์	0.09 บาท/ตัน - กม.
การขนส่งสินค้า: ปูนซีเมนต์	0.19 บาท/ตัน - กม.
การขนส่งสินค้า: ก๊าซแอลพีจี	0.19 บาท/ตัน - กม.
การขนส่งสินค้า: น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันเตา	0.12 บาท/ตัน - กม.
การขนส่งสินค้า: สินค้าอื่นๆ	0.50 บาท/ตัน - กม.

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

6. แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายการขนส่งทางรางของประเทศภายใต้พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

6.1 สรุปหลักการปรับปรุงกฎหมายการขนส่งทางรางของประเทศภายใต้พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

กรมการขนส่งทางรางมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางในประเทศไทย ทั้งหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง การคุ้มครองผู้โดยสาร การกำหนดอัตราค่าโดยสาร การกำกับดูแลผู้ประจำหน้าที่ การตรวจสอบการประกอบกิจการและสอบสวนอุบัติเหตุจากการขนส่งทางราง เป็นต้น ทั้งนี้ ปัจจุบันกรมการขนส่งทางรางยังไม่มีกฎหมายที่ให้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งกฎหมายที่เป็นฐานอำนาจในการดำเนินการให้กับกรมการขนส่งทางราง ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า และทบทวนเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางทั้งจากกรณีศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศจึงได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ฉบับคณะผู้วิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปที่ 6.1: สรุปภาพรวม ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ฉบับคณะผู้วิจัย

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2563)

หมวดที่ 1 คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

หมวดนี้จะกล่าวถึง “คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง” และ “กรมการขนส่งทางราง” โดยที่คณะกรรมการนโยบายฯ จะมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการประกอบกิจการขนส่งทางราง ขณะที่อำนาจในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนแม่บท และการกำกับติดตามผลการประกอบกิจการขนส่งทางราง จะเป็นบทบาทของกรมการขนส่งทางรางในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล ทั้งนี้แนวทางการกำหนดมาตรฐานนั้นอาจพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

- 1) มาตรฐานทางด้านเทคนิค ซึ่งกล่าวถึงมาตรฐานในเชิงวิศวกรรม เช่น มาตรฐานการก่อสร้าง มาตรฐานตัวรถ เป็นต้น โดยกรมการขนส่งทางรางอาจนำแนวทางของสหภาพยุโรปที่กำหนดมาตรฐาน TSI มาเป็นต้นแบบในการกำหนดมาตรฐานทางด้านเทคนิคต่อไป
- 2) มาตรฐานความปลอดภัย ในส่วนนี้จะกล่าวถึง ข้อกำหนดในการดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย
- 3) มาตรฐานการให้บริการ จะกล่าวถึงการกำหนดประสิทธิภาพในการให้บริการ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการเอาไว้ด้วย
- 4) มาตรฐานอื่นๆ ที่จำเป็น เป็นการเปิดช่องทางกฎหมายเพื่อให้อำนาจกรมการขนส่งทางรางในการกำหนดมาตรฐานในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม มาตรฐานการขนส่งสินค้าอันตราย เป็นต้น

หมวดที่ 2 แผนพัฒนาการขนส่งทางราง

หมวดที่ 2 จะเกี่ยวข้องกัขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง

กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางรางขึ้น เพื่อเป็นแผนแม่บทในการกำหนดนโยบายการพัฒนาระบบขนส่งทางรางของประเทศไทยให้เป็นเอกภาพ โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

- แผนแม่บทด้านการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในระดับประเทศ
- แผนแม่บทระบบการขนส่งทางรางในเขตเมือง ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในเขตกรุงเทพมหานครฯ และปริมณฑล
- แผนแม่บทระบบการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาค ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาคอื่นๆ นอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานครฯ และปริมณฑล

โดยการจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางรางจะกำหนดให้เป็นอำนาจของกรมการขนส่งทางรางเป็นผู้จัดทำแผนเพื่อเสนอขอความเห็นจากคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เมื่อกรมการขนส่งทางรางได้จัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางรางเรียบร้อยแล้ว ก่อนเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางให้

ความเห็นชอบ ให้กรรมการขนส่งทางรางจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบและจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติต่อไป

สำหรับการดำเนินการของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ได้แก่ การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประสงค์จะจัดทำโครงการเกี่ยวกับกิจการขนส่งทางรางนั้น หน่วยงานเหล่านี้จะต้องเสนอโครงการต่อกรรมการขนส่งทางรางเพื่อพิจารณาและนำไปใส่เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการขนส่งทางราง และเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป และเมื่อแผนพัฒนาการขนส่งทางรางดังกล่าวได้รับการอนุมัติ กรรมการขนส่งทางรางจะดำเนินการจัดสรรโครงการตามแผนให้แก่หน่วยงานต่างๆ เป็นผู้รับผิดชอบต่อไป

2) การจัดสร้างระบบการขนส่งทางราง

ในการกำกับดูแลการจัดสร้างระบบการขนส่งทางรางนั้น กรรมการขนส่งทางรางจะมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการดำเนินการได้ในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นก่อนเริ่มดำเนินการจัดสร้าง ในระหว่างการจัดสร้าง รวมถึงเมื่อมีการจัดสร้างแล้วเสร็จ และมีอำนาจในการสั่งให้ทดสอบโครงสร้างและระบบก่อนการใช้งานจริง นอกจากนี้ อธิบดีกรมการขนส่งทางรางมีอำนาจในการประกาศเขตระบบการขนส่งทางราง และเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางรางได้ เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและเพื่อความปลอดภัยของระบบการขนส่งทางราง โดยสามารถกำหนดข้อห้ามกระทำการภายในเขตดังกล่าว รวมถึงกำหนดลักษณะการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งทางราง

3) การดำเนินโครงการ

เจ้าของโครงการที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาการขนส่งทางรางนั้นจะสามารถดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ คือ (1) เจ้าของโครงการเป็นผู้ประกอบกิจการเอง หรือ (2) เจ้าของโครงการประสงค์ให้มีเอกชนร่วมลงทุนในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

- กรณีเจ้าของโครงการเป็นผู้ประกอบกิจการเอง เช่น รฟท. รฟม. หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเหล่านี้สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายของตนที่ให้อำนาจได้อยู่แล้ว
- กรณีที่เจ้าของโครงการประสงค์ให้เอกชนร่วมลงทุนในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้เจ้าของโครงการดำเนินการสรรหาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน โดยเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาผลคัดเลือกเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนแล้ว ให้เอกชนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางดำเนินการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ

หมวดที่ 3 การกำกับดูแลการประกอบกิจการ

1) การขออนุญาต

กฎหมายกำหนดประเภทของการให้อนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางไว้ 4 ประเภท ได้แก่ (1) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง (2) ใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง และ (3) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง และ (4) ใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และกำหนดให้การต่ออายุใบอนุญาตต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง จะต้องเป็นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด เช่น มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

2) หน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาต

ผู้ได้รับใบอนุญาตในการประกอบกิจการขนส่งทางรางมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประเภทและเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต เช่น ต้องดำเนินการประกอบกิจการให้เป็นไปตามมาตรฐาน กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ ให้บริการอย่างเสมอภาค รายงานอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น

3) การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ

กำหนดให้มีขั้นตอนการทบทวนอัตราค่าโดยสารและค่าบริการในทุก 2 ปี หรือเมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตร้องขอ¹ เพื่อให้สามารถปรับอัตราค่าโดยสาร ค่าบริการ และค่าใช้จ่ายประโยชน์จากราง ได้เท่าทันกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และกำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณเป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

4) การใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องเข้าเจรจาทำสัญญาการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันกับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง ตามขั้นตอนและกระบวนการที่อธิบดีกรมการขนส่งทางรางกำหนด และผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตรายอื่น ในการเข้าใช้รางของตน โดยไม่กระทำการในลักษณะที่เป็นการผูกขาดหรือเลือกปฏิบัติต่อผู้ได้รับใบอนุญาตรายอื่น รวมถึงหน้าที่ในการจัดทำหนังสือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่ง (Network Statement)² อย่างไรก็ตาม ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งมีสิทธิปฏิเสธการเข้าถึงรางของตนได้หากว่าความจุของรางเต็มแล้ว หรือว่ารางมีปัญหาทางเทคนิคทำให้ไม่สามารถให้เข้าใช้รางของตนเพื่อการขนส่งทางรางได้³

¹ ร่าง พ.ร.บ. การขนส่งทางรางฯ ฉบับคณะผู้วิจัย มาตรา 52 วรรคสี่.

² ร่าง พ.ร.บ. การขนส่งทางรางฯ ฉบับคณะผู้วิจัย มาตรา 55.

³ ร่าง พ.ร.บ. การขนส่งทางรางฯ ฉบับคณะผู้วิจัย มาตรา 56

หมวดที่ 4 การสอบสวนอุบัติเหตุ

การสอบสวนอุบัติเหตุกำหนดให้เป็นหน้าที่ของ “คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ” ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนฯ รวมทั้งหลักเกณฑ์และกระบวนการเอาไว้ต่างหากจากหมวดอื่น และยังได้นิยามความหมายของประเภทอุบัติเหตุเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนฯ ได้แก่ (1) อุบัติเหตุ (2) อุบัติเหตุร้ายแรง และ (3) อุบัติการณ์ ทั้งนี้ การสอบสวนอุบัติเหตุควรเป็นไปโดยอิสระปราศจากแทรกแซงเพื่อให้ได้ผลการสอบสวนที่ถูกต้องอันจะส่งผลให้หน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวกับการขนส่งทางรางสามารถนำผลรายงานการตรวจสอบมากำหนดมาตรการเชิงป้องกันได้ถูกต้องเหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการและผู้โดยสารต่อไป อีกทั้ง ควรกำหนดให้การสอบสวนมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และหามาตรการป้องกันแทนการมุ่งหาบุคคลมาลงโทษที่ควรเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจ และต้องดำเนินการแยกออกจากการสอบสวนหรือการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม

หมวดที่ 5 ผู้ตรวจการขนส่งทางราง

กำหนดให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ และมีอำนาจในการเข้าไปในสถานประกอบการ รวมถึงยึดหรืออายัดไว้ซึ่งสิ่งของหรือเอกสารที่อยู่ในสถานประกอบการ เพื่อพิจารณาข้อเท็จจริงและเพื่อตรวจสอบบัญชีและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ร่างฯ ฉบับคณะผู้วิจัย ได้ตัดอำนาจของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการจับกุม หรืออำนาจในทางประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาออกไป เนื่องด้วยคณะผู้วิจัยเห็นว่า บทบาทของผู้ตรวจการขนส่งทางรางนั้นคือ การตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบการเป็นหลัก สำหรับการกระทำใดๆ ที่จำเป็นจะต้องมีการใช้อำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิด ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือตำรวจรถไฟ

หมวดที่ 6 ผู้ประจำหน้าที่

คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรกำหนดตำแหน่งผู้ประจำหน้าที่เฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น คือ พนักงานขับรถในส่วนของคุณสมบัติของผู้ประจำหน้าที่ ควรประกอบด้วย (1) มีสัญชาติไทย (2) มีความประพฤติเรียบร้อย (3) มีอายุ สุขภาพร่างกายสมบูรณ์ ความรู้และความชำนาญตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ทั้งนี้ รายละเอียดของคุณสมบัติต่างๆ จะถูกกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

ประเด็นสำคัญอีกเรื่อง คือ การรับรองสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ ซึ่งกรมการขนส่งทางรางมีหน้าที่ให้การรับรองแก่หน่วยงานใดๆ ที่ประสงค์จะจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ สำหรับการรับรองนั้นทางคณะผู้วิจัยได้นำแนวทางการรับรองสถาบันฝึกอบรมตามกฎหมายการเดินอากาศมาใช้เป็นต้นแบบ โดยกำหนดให้มีการรับรองใน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) รับรองสถาบัน (2) รับรองหลักสูตร และ (3) รับรองผู้ทำหน้าที่ฝึก ทั้งนี้ รายละเอียดจะถูกกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

หมวดที่ 7 การคุ้มครองผู้โดยสารและผู้ใช้บริการ

กำหนดหลักการคุ้มครองในประเด็นต่อไปนี้

- 1) การคุ้มครองเรื่องการเรียกเก็บค่าโดยสาร
- 2) การคุ้มครองจากเหตุที่ขบวนรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก
- 3) การประกันความเสียหายในชีวิตและร่างกาย
- 4) การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ และเด็ก
- 5) การร้องเรียนกรณีได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการ

หมวดที่ 8 บทกำหนดโทษ

1) มาตรการบังคับทางปกครอง กำหนดประเภทของบุคคลที่อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองได้ 3 ประเภท ได้แก่ (1) ผู้ประจำหน้าที่ (2) ผู้ได้รับใบอนุญาต และ (3) กรรมการ หรือผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้ได้รับใบอนุญาตเท่านั้น ไม่ได้กำหนดให้ผู้จัดการของผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องรับโทษด้วย โดยหลักเกณฑ์ในประเด็นต่างๆ เช่น ระดับชั้นของโทษปรับทางปกครอง การวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง ผู้ที่มีอำนาจพิจารณาโทษปรับทางปกครองการจัดทำบันทึกความยินยอม เป็นต้น ใช้แนวทางเดียวกับร่างฯ ฉบับคณะกรรมการกฤษฎีกา

2) โทษทางอาญา ได้กำหนดโทษทางอาญาเอาไว้โดยนำหลักการตามร่างฯ ฉบับที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบมาใช้พิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 โดยมีฐานความผิด ได้แก่ ในกรณีที่บุคคลใดได้ขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งที่เกี่ยวกับกิจการขนส่งทางราง รวมทั้งโทษที่เกิดจากการกระทำอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยก่อให้เกิดความเสียหายกับระบบการขนส่งทางราง ส่วนบุคคล 3 ประเภท ที่ถูกลงโทษปรับทางปกครอง มีเพียงผู้ประจำหน้าที่เท่านั้นที่มีบทกำหนดทางในทางอาญา กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดหรือฝ่าฝืนการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดโทษทางอาญาโดยคำนึงถึงการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของประชาชน โดยมีการกำหนดในเรื่องการเปรียบเทียบปรับแทนการลงโทษจำคุกในกรณีที่ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

บทเฉพาะกาล

เนื่องจาก ร่างฯ ฉบับคณะกรรมการกฤษฎีกายังไม่ได้มีการกำหนดบทเฉพาะกาลในกรณีต่างๆ ไว้ ร่างฯ ฉบับผู้วิจัย จึงได้กำหนดบทเฉพาะกาลในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
- การประกอบกิจการขนส่งทางราง (ทั้งสำหรับกรณีผู้ประกอบการรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจประกอบกิจการขนส่งทางรางตามกฎหมายจัดตั้ง และกรณีผู้ประกอบการเอกชนที่ได้รับสัมปทานหรือมีสัญญาว่าจ้างเดินรถกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ)

- การกำหนดเขตระบบและเขตคุ้มครองระบบ
- การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ และการขอรับรองสถาบันฝึกอบรม

กฎหมายลำดับรอง

นอกเหนือไปจากร่างพระราชบัญญัติขนส่งทางราง พ.ศ. คณะผู้วิจัยได้วางแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายการขนส่งทางรางโดยการจัดทำกฎหมายลำดับรองให้เป็นไปตามที่ร่างฯ ที่กำหนดไว้เพื่อกำหนดรายละเอียดเรื่องต่างๆ ทั้งการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ ประกาศกรมการขนส่งทางราง โดยจะพิจารณาสาระสำคัญแบ่งออกเป็น 5 เรื่อง ได้แก่ (1) มาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง (2) มาตรฐานการคุ้มครองผู้ใช้บริการ (3) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง (4) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ และ (5) การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ

ในประเด็นมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง คณะผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและมาตรฐานในการประกอบกิจการขนส่งทางราง รวมทั้งการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตและผู้ตรวจการขนส่งทางรางให้ดำเนินการไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้จัดทำเงื่อนไขการให้อุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางของใบอนุญาตทั้ง 3 ประเภท ซึ่งในระหว่างดำเนินการดำเนินงาน คณะผู้วิจัยได้มีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรายละเอียดของเงื่อนไขการให้อุญาตเพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการจัดทำเงื่อนไข และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนำไปบังคับใช้

ในเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง คณะผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะและคุณสมบัติของทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลอื่นที่เป็นเจ้าของทุนของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญอันเป็นกลไกสำคัญในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

ในส่วนมาตรฐานการคุ้มครองผู้ใช้บริการ คณะผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองผู้โดยสาร โดยได้กำหนดหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารจากเหตุเที่ยวรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก การจัดทำให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตและร่างกายของคนโดยสาร รวมทั้งหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายทรัพย์สิน และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณเขตสถานี

นอกจากนี้ ในประเด็นเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ เนื่องด้วยผู้ประจำหน้าที่ถือเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อการขนส่งทางราง คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดคุณสมบัติหลักเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการขอใบอนุญาต การรับรองสถาบันและหลักสูตรการฝึกอบรมและวินัยว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่

ในประเด็นสุดท้ายเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ คณะผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสาร และการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารไว้ทั้งประเภทรถไฟในเขตเมืองและรถไฟระหว่างเมือง รวมทั้งค่าบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การกำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางนำไปปรับใช้ต่อไป

6.2 ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ฉบับคณะผู้วิจัย

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การขนส่งทางราง

พ.ศ.

หมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

เรื่อง วาระการประชุมและวาระการดำรงตำแหน่ง

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

หมวด ๒ แผนพัฒนาการขนส่งทางราง

● ส่วนที่ ๑ การจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง

- เรื่อง การจัดทำและเสนอแผนพัฒนา
- เรื่อง การสำรวจพื้นที่เบื้องต้นและสิทธิในการเรียกค่าเสียหายจากการสำรวจฯ
- เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

● ส่วนที่ ๒ การจัดสร้างระบบขนส่งทางราง

- เรื่อง การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์
- เรื่อง การขออนุญาตจัดสร้าง
- เรื่อง การตรวจสอบระหว่างการจัดสร้าง
- เรื่อง การทดสอบระบบ

● ส่วนที่ ๓ การบำรุงรักษาและป้องกันอันตรายระบบการขนส่งทางราง

- เรื่อง เขตระบบและเขตคุ้มครองระบบ

● ส่วนที่ ๔ การดำเนินโครงการ

- เรื่อง การให้เอกชนร่วมลงทุน
- เรื่อง การเปิดเสรีการเดินรถ

หมวด ๓ การกำกับดูแลการประกอบกิจการ

- ส่วนที่ ๑ การขออนุญาต
 - เรื่อง การขออนุญาตและประเภทใบอนุญาต
 - เรื่อง คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต นิติบุคคล ทุน ผู้บริหารและผู้จัดการ
 - เรื่อง อายุใบอนุญาต
 - เรื่อง การออก ต่ออายุ การออกใบแทน การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต
- ส่วนที่ ๒ หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง
 - เรื่อง หน้าที่ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามประเภทและเงื่อนไขในใบอนุญาต
 - เรื่อง หน้าที่ในการจัดให้มีประกันภัย
 - เรื่อง หน้าที่ในการแจ้งอุบัติเหตุ
 - เรื่อง หน้าที่ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย
 - เรื่อง หน้าที่ในการแจ้งต่ออธิบดี เมื่อมีเหตุต้องพักหรือหยุดให้บริการ
 - เรื่อง หน้าที่ในการส่งบัญชีแสดงฐานะทางการเงินและงบการเงิน
 - เรื่อง ห้ามโอนสิทธิตามใบอนุญาต
 - เรื่อง หน้าที่ในการรายงานต่ออธิบดี กรณีไม่สามารถดำเนินกิจการหรือจะยกเลิกกิจการ
 - เรื่อง สิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางต่างประเทศ
- ส่วนที่ ๓ การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ
 - เรื่อง การกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารและการทบทวนค่าโดยสาร
 - เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสาร
- ส่วนที่ ๔ การใช้รางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกัน
 - เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการราง
 - เรื่อง หนังสือสัญญาการใช้รางเพื่อการขนส่ง
 - เรื่อง การดำเนินโครงการที่เป็นการเปิดเสรีการเดินทาง Open Access

หมวด ๔ การสอบสวนอุบัติเหตุ

- เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
- เรื่อง วาระการประชุมและวาระการดำรงตำแหน่ง
- เรื่อง อำนาจและหน้าที่คณะกรรมการสอบสวน
- เรื่อง การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

หมวด ๕ ผู้ตรวจการขนส่งทางราง

- เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของผู้ตรวจการขนส่งทางราง
- เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางราง

หมวด ๖ ผู้ประจำหน้าที่

- เรื่อง การอนุญาต การขอรับใบอนุญาตและประเภทของใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
- เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประจำหน้าที่
- เรื่อง การออก การต่ออายุและใบแทนใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
- เรื่อง การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
- เรื่อง ผู้ประจำหน้าที่ต่างประเทศ

หมวด ๗ การคุ้มครองผู้โดยสารและผู้ให้บริการ

- เรื่อง การคุ้มครองเรื่องค่าโดยสาร
- เรื่อง การคุ้มครองจากเหตุการณ์เดินรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก
- เรื่อง การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและการประกันความเสียหาย
- เรื่อง การร้องเรียนกรณีได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการ
- เรื่อง การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ความปลอดภัย

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

- เรื่อง มาตรการบังคับทางปกครอง
- เรื่อง โทษทางอาญา

บทเฉพาะกาล

กำหนดการดำเนินการของคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของการรถไฟแห่งประเทศไทยและ การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยและ การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยให้มีอยู่ ให้คงอยู่ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดกับพระราชบัญญัตินี้

ภายในระยะเวลา 120 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับใช้ ให้กรรมการขนส่งทางรางออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามสิทธิและประเภทให้กับการรถไฟแห่งประเทศไทยและการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

ให้เขตระบบรถไฟ และเขตคุ้มครองระบบรถไฟฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนฯ และเขตทางรถไฟตามกฎหมายว่าด้วยจัดวางการรถไฟแลทางหลวงฯ มีผลบังคับใช้ต่อไป

ให้ผู้ประจำหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน เป็นผู้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่โดยยื่นคำขอต่ออธิบดีภายใน 120 วัน

กรมการขนส่งทางรางต้องดำเนินการรับรองสถาบันฝึกอบรมให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การขนส่งทางราง

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

[ชื่อพระราชบัญญัติ]

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.”

[วันใช้บังคับ]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

[บทนิยาม]

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การขนส่งทางราง” หมายความว่า การขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าโดยรถขนส่งทางราง

“การประกอบกิจการขนส่งทางราง” หมายความว่า การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง การประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง และการประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

“รถขนส่งทางราง” หมายความว่า รถที่ใช้ขนส่งคนโดยสารหรือสินค้า โดยขับเคลื่อนไปบนทางซึ่งมีราง ได้แก่ รถไฟ รถไฟฟ้า รถราง และให้หมายความรวมถึงรถที่วิ่งบนรางหรือทางเฉพาะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“สินค้า” หมายความว่า สัมภาระและทรัพย์สินอันเป็นสิ่งหาปริมาณอื่น ๆ และรวมถึงสิ่งมีชีวิตหรือสัตว์ที่ตายแล้ว

“ค่าโดยสาร” หมายความว่า บำเหน็จที่ต้องจ่ายเพื่อการโดยสาร

“ค่าขนส่ง” หมายความว่า ค่าระวาง หรือบำเหน็จที่ต้องจ่ายเพื่อการรับขนส่งสินค้า

“ค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการ” หมายความว่า ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากรางหรือโครงสร้างพื้นฐานอื่นในการขนส่งทางราง ซึ่งผู้ใช้ประโยชน์จ่ายให้แก่ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่ง

“ค่าธรรมเนียม” หมายความว่า บรรดาค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากค่าโดยสารและค่าขนส่งที่ผู้ได้รับใบอนุญาตเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการ

“รางเพื่อการขนส่ง” หมายความว่า โครงสร้างพื้นฐานทางราง ระบบอาณัติสัญญาณ ระบบการสื่อสาร และระบบแหล่งจ่ายไฟ สถานี ศูนย์ควบคุมการเดินรถ อาคารสำนักงาน ราง รางยกระดับ คานรางเดี่ยว โรงงาน โรงซ่อมบำรุง เขตระบบการขนส่งทางราง และชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับขบวนรถที่ใช้เพื่อให้บริการขนส่งทางราง โครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ รวมถึงสิ่งก่อสร้างสำหรับการเดินรถขนส่งทางราง

“สถานี” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้โดยสารหรือของในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

“ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง” หมายความว่า ทรัพย์สินทั้งหมดภายใต้การควบคุมหรือครอบครองหรือใช้งานโดยผู้ประกอบการขนส่งทางรางที่ได้รับใบอนุญาต เพื่อวัตถุประสงค์ในการขนส่งทางรางหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเป็นที่พักอาศัยสำหรับบุคลากร

“แผนพัฒนาการขนส่งทางราง” หมายความว่า

(๑) แผนแม่บทด้านการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในระดับประเทศ

(๒) แผนแม่บทระบบการขนส่งทางรางในเขตเมือง ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในเขตกรุงเทพมหานครฯ และปริมณฑล

(๓) แผนแม่บทระบบการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาค ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาคอื่น ๆ นอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานครฯ และปริมณฑล

“อุบัติเหตุ” หมายความว่า เหตุการณ์อันไม่สามารถคาดหมายได้ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล หรือทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น การชน การตกราง เหตุที่เกิดบนจุดตัดทางข้ามรถไฟ เหตุอันเกิดกับบุคคลอันมี ที่มาจากตัวรถไฟซึ่งกำลังเคลื่อนที่ เฟลิ่งไหม้ และเหตุอื่น ๆ

“อุบัติเหตุร้ายแรง” หมายความว่า

(๑) เหตุการณ์รถไฟชนกัน ซึ่งทำให้มีบุคคลเสียชีวิตอย่างน้อย ๑ คน หรือมีผู้บาดเจ็บสาหัสตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป หรือเกิดความเสียหายอย่างมาก ต่อตัวรถไฟ โครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งแวดล้อม

(๒) เหตุการณ์รถไฟตกราง ซึ่งทำให้มีบุคคลเสียชีวิตอย่างน้อย ๑ คน หรือมีผู้บาดเจ็บสาหัสตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป หรือเกิดความเสียหายอย่างมาก ต่อตัวรถไฟ โครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งแวดล้อม

(๓) อุบัติเหตุอื่นใด ซึ่งทำให้มีบุคคลเสียชีวิตอย่างน้อย ๑ คน หรือมีผู้บาดเจ็บสาหัสตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป หรือเกิดความเสียหายอย่างมาก ต่อตัวรถไฟ โครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อข้อกำหนดด้าน ความปลอดภัยหรือการจัดการด้านความปลอดภัย

“อุบัติเหตุอื่นใด” หมายความว่า เหตุการณ์อื่นใดนอกเหนือจากอุบัติเหตุ และอุบัติเหตุร้ายแรง ซึ่งเกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานของการขนส่งทางรางและมีผลต่อความปลอดภัยในการดำเนินงาน

“กิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตน” หมายความว่า กิจการที่ผู้ประกอบการกิจการขนส่งทางรางเพื่อ การพาณิชย์ รวมทั้งการรับส่งคนงานและบรรทุกสิ่งของซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือสิ่งซึ่งประดิษฐ์ขึ้น กับสิ่งอื่น ๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้สำหรับกิจการนั้น ๆ โดยห้ามมิให้เรียกราคาค่าโดยสาร ค่าขนส่งสินค้า หรือค่าธรรมเนียมอื่น ๆ

“ผู้ได้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามมาตรา ๔๒

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(๑) พนักงานขับรถขนส่งทางราง หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตมอบหมายหรือแต่งตั้งให้มี ตำแหน่งเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานขับรถที่ควบคุมรถอยู่ภายในรถ

(๒) ผู้ทำหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นของ รัฐที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการขนส่งทางราง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

“ผู้ตรวจการขนส่งทางราง” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางรางหรือเจ้าหน้าที่ หรือ บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการขนส่งทางรางซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการ ขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

[รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย]

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๒) มาตรฐานทางวิศวกรรมเพื่อความปลอดภัย และความปลอดภัยในการเดินรถขนส่งทางราง

(๓) มาตรฐานของผู้ประจำหน้าที่

(๔) มาตรฐานด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อมของการขนส่งทางราง

(๕) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๖) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๗) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขนส่งสินค้าทางราง

(๘) กิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

[องค์ประกอบของคณะกรรมการ]

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนแปดคน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ปลัดกระทรวงคมนาคม และผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านวิศวกรรม ด้านขนส่ง ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการขนส่งทางราง

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมการขนส่งทางรางจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

[คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม]

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๓) เป็นผู้ที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นกรรมการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารหรือจัดการของนิติบุคคลที่ประกอบการเกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางราง

(๕) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

(๖) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะพ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะพ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๘) เคยถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๙) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๑๐) เป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีสัญญาจ้างกับกรรมการขนส่งทางราง

(๑๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับกรรมการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

[วาระการดำรงตำแหน่ง]

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอื่นเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

เมื่อครบกำหนดตามวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

[การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ]

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

[หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ]

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทด้านการพัฒนาการขนส่งทางราง และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

(๒) เสนอแนวทางในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจการขนส่งทางรางต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๓) กำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น รวมถึงกำหนดประเภทของบุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระค่าโดยสาร

(๔) ให้ความเห็นชอบมาตรฐานเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามมาตรา ๑๑ (๖)

(๕) ให้ความเห็นชอบหลักการของร่างกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๖) เสนอแนะ รายงานปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับกิจการขนส่งทางรางต่อคณะรัฐมนตรี

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

[การประชุมของคณะกรรมการ]

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมด หรือกรรมการเท่าที่เหลืออยู่แต่ไม่น้อยกว่าห้าคนจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียงในการ ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

[อำนาจเรียกบุคคลหรือเอกสารหลักฐานของคณะกรรมการ]

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

[อำนาจหน้าที่ของกรรมการขนส่งทางราง]

มาตรา ๑๑/๑ ให้กรรมการขนส่งทางราง เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยมีหน้าที่และ อำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ รวมถึงคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้ง
- (๒) จัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางรางเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ
- (๓) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางในการพัฒนาสิ่งทหภูมิหรือทรัพย์สิน อื่นที่ได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๔) สำรวจพื้นที่เบื้องต้นที่จะจัดสร้างเส้นทางประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อจัดทำร่างแผนแม่บท ด้านการพัฒนาการขนส่งทางราง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๕) ศึกษาและวิเคราะห์โครงการของหน่วยงานของรัฐในการประกอบกิจการขนส่งทางราง เพื่อนำไป ประกอบแผนแม่บทด้านการพัฒนาการขนส่งทางราง
- (๖) จัดทำมาตรฐานการขนส่งทางรางในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - (ก) มาตรฐานด้านเทคนิค
 - (ข) มาตรฐานด้านความปลอดภัย
 - (ค) มาตรฐานด้านการให้บริการ
 - (ง) มาตรฐานอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๗) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๘) ประสานงานและติดตามผลการดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติตามแผนแม่บทด้านการพัฒนาการขนส่งทางรางที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ประสานงานด้านการขนส่งทางรางกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๑๐) ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบกิจการขนส่งทางราง รวมถึงการใช้ประโยชน์จากรางเพื่อการขนส่งและโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑๑) กำกับดูแล ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินการของผู้ได้รับใบอนุญาตและผู้ประจำหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) ให้การรับรองหน่วยงานหรือสถาบันที่ให้การรับรองความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๗๘

(๑๓) จัดทำร่างระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๐๗ เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๑๔) จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขนส่งทางรางและการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๑๕) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

แผนพัฒนาการขนส่งทางราง

ส่วนที่ ๑

การจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง

[การทำแผนแม่บทฯ]

มาตรา ๑๒ ให้กรมการขนส่งทางรางมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง และแผนแม่บทระบบการขนส่งทางรางในเขตเมือง โดยให้กรมการขนส่งทางรางเสนอขอความเห็นชอบแผนแม่บทดังกล่าวต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ในกรณีที่มีความจำเป็นในการดำเนินจัดทำระบบการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาคอื่น ๆ ให้กรมการขนส่งทางรางมีอำนาจในการจัดทำแผนแม่บทระบบการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาคได้ตามความเหมาะสม และให้ดำเนินการตามขั้นตอนในวรรคหนึ่งต่อไป

[หน้าที่และอำนาจของกรมการขนส่งทางรางในการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น]

มาตรา ๑๓ ในการจัดทำแผนแม่บทตามมาตรา ๑๒ ให้กรมการขนส่งทางรางมีหน้าที่และอำนาจในการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น เพื่อประโยชน์ในการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวเส้นทางการขนส่งทางรางให้เป็นไปโดยเหมาะสมแก่การบริการสาธารณะ และมีความปลอดภัยแก่ประชาชน

ในการดำเนินการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นของกรมการขนส่งทางรางต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กรมการขนส่งทางรางดำเนินการสำรวจเบื้องต้นในเขตพื้นที่ โดยจัดทำเป็นประกาศกำหนดพื้นที่ที่จะทำการสำรวจ ปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และในบริเวณที่จะทำการสำรวจ

(๒) ในกรณีที่กรมการขนส่งทางรางมีความจำเป็นต้องเข้าไปในเขตที่ดินของบุคคลใดเพื่อการสำรวจ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบล่วงหน้า เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบวันและเวลาในการเข้าไปในเขตที่ดิน รวมทั้งการที่จะต้องดำเนินการเพื่อการสำรวจในเขตที่ดินนั้น ทั้งนี้ การเข้าไปในเขตที่ดินของบุคคลใดให้กระทำได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

(๓) ในการสำรวจ ให้กรมการขนส่งทางรางมีอำนาจขุดเจาะที่ดินและเก็บหินดิน น้ำ หรือสิ่งต่าง ๆ อันจำเป็นแก่การสำรวจ รวมทั้งอาจตัด รานกิ่งไม้ หรือกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งกีดขวางได้เท่าที่จำเป็น โดยใช้ความระมัดระวังให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินน้อยที่สุด และเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กรมการขนส่งทางรางปรับปรุงที่ดินให้เป็นไปในสภาพใกล้เคียงของเดิมมากที่สุด ถ้าไม่อาจดำเนินการได้ หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินต้องได้รับความเสียหายอันเกิดจากการดำเนินการดังกล่าว ให้กรมการขนส่งทางรางจ่ายเงินค่าเสียหายเพื่อการนั้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

[สิทธิเรียกเงินค่าเสียหายในกรณีการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นก่อให้เกิดความเสียหาย]

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่น บุคคลนั้นมีสิทธิเรียกเงินค่าเสียหายจากกรมการขนส่งทางรางได้

เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นได้เรียกค่าเสียหายจากกรมการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการขนส่งทางรางพิจารณาจ่ายเงินค่าเสียหายให้ตามความเป็นธรรม โดยให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินค่าเสียหายมารับเงินค่าเสียหายจากกรมการขนส่งทางราง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นเรียกเงินค่าเสียหายจากกรมการขนส่งทางราง

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นไม่ยินยอมตกลงในจำนวนเงินค่าเสียหายที่กรมการขนส่งทางรางกำหนด หรือในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าเสียหายไม่มารับเงินค่าเสียหายภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการขนส่งทางรางนำเงินจำนวนดังกล่าวไปฝากไว้กับธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจโดยพลันในชื่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่น โดยแยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะราย หากมีดอกเบี้ยหรือดอกผลใดเกิดขึ้นเนื่องจากการฝากเงินนั้น ให้ตกเป็นสิทธิแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่น

เมื่อกรมการขนส่งทางรางนำเงินค่าเสียหายไปฝากไว้กับธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามวรรคสองแล้ว ให้กรมการขนส่งทางรางมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นทราบโดยส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าเสียหายไม่มารับเงินค่าเสียหายภายในเวลาที่กำหนด ให้ประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่มีจำหน่ายในท้องถิ่นอย่างน้อยสามวันติดต่อกันเพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นทราบ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดค่าเสียหาย การนำเงินค่าเสียหายไปฝากไว้กับธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ และวิธีการในการรับเงินค่าเสียหายดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

[สิทธิฟ้องคดีในกรณีไม่พอใจในจำนวนเงินค่าเสียหาย]

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นไม่พอใจในจำนวนเงินค่าเสียหายที่กรมการขนส่งทางรางกำหนดตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะรับหรือไม่รับเงินค่าเสียหายที่กรมการขนส่งทางรางฝากไว้ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กรมการขนส่งทางรางได้นำเงินค่าเสียหายฝากไว้ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง

การฟ้องคดีต่อศาลตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้การครอบครองหรือใช้สิ่งหาริมทรัพย์หรือการดำเนินการใด ๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องสะดุดหยุดลง

ในกรณีที่ศาลวินิจฉัยให้ชำระเงินค่าเสียหายเพิ่มขึ้น ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นนับแต่วันที่ฝากเงินค่าเสียหาย หรือได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น นับแต่วันที่มีการจ่ายเงินค่าเสียหาย ในกรณีที่มีการจ่ายเงินค่าเสียหายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่น แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นพอใจและได้รับเงินค่าเสียหายแล้ว หรือมิได้ฟ้องคดีเรียกเงินค่าเสียหายต่อศาลภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หรือได้แจ้งเป็นหนังสือสละสิทธิไม่รับเงินค่าเสียหายดังกล่าว ผู้ใดจะเรียกร้องเงินค่าเสียหายนั้นอีกไม่ได้

[การเผยแพร่ข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน]

มาตรา ๑๖ เมื่อกรมการขนส่งทางรางได้จัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการขนส่งทางรางเสร็จแล้ว ก่อนเสนอต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ให้กรมการขนส่งทางรางจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชน ทราบและจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทั้งนี้ ตามกฎระเบียบแห่งบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ให้กรมการขนส่งทางรางรวบรวมและจัดทำข้อสรุปความคิดเห็นที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ประกอบการพิจารณาแผนแม่บทด้านการพัฒนาการขนส่งทางรางของคณะกรรมการ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ส่วนที่ ๒

การจัดสร้างระบบการขนส่งทางราง

[การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์]

มาตรา ๑๗ ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการขนส่งทางราง หากจำเป็นต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ หรือก่อให้เกิดภาระในอสังหาริมทรัพย์ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายเฉพาะให้ดำเนินกิจการขนส่งทางราง ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดังกล่าวดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายเฉพาะนั้น

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้กรมการขนส่งทางรางในฐานะเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ หรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหาอสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการขนส่งมวลชน

[การเริ่มดำเนินการก่อสร้าง]

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลให้การจัดสร้างระบบการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ก่อนการจัดสร้างให้ผู้จัดสร้างระบบการขนส่งทางรางส่งแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน เกี่ยวกับการจัดสร้างระบบการขนส่งทางราง ให้อธิบดีพิจารณาอนุญาตว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ในกรณีที่ผลการตรวจพิจารณาของอธิบดีตามวรรคหนึ่ง เห็นว่า แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน เกี่ยวกับการจัดสร้างระบบการขนส่งทางรางไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ให้ผู้จัดสร้างระบบการขนส่งทางรางดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามที่อธิบดีเสนอแนะโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์การตรวจพิจารณา ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาเพื่อเป็นผู้ตรวจสอบแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน สำหรับการจัดสร้างระบบการขนส่งทางราง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งที่ปรึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

[การตรวจสอบระหว่างการก่อสร้าง]

มาตรา ๑๙ ในระหว่างการจัดสร้างระบบการขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจกำกับดูแลการก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ให้ผู้จัดสร้างระบบการขนส่งทางรางเก็บแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนสำหรับการจัดสร้างระบบการขนส่งทางราง และพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการจัดสร้างระบบการขนส่งทางรางไม่เป็นไปตามแบบและก่อสร้างไม่ถูกต้อง ให้แจ้งผู้จัดสร้างระบบการขนส่งทางรางดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

[อำนาจในการกำหนดเขตปลอดภัยในระหว่างการก่อสร้างฯ]

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีความจำเป็น ในระหว่างการจัดสร้างระบบการขนส่งทางราง อธิบดีอาจประกาศกำหนดให้บริเวณพื้นที่ใดเป็นเขตปลอดภัยในระหว่างการจัดสร้างระบบการขนส่งทางรางและกำหนดกิจกรรมที่ห้ามมิให้ผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดกระทำได้

[หน้าที่ในการทดสอบโครงสร้างและระบบการเดินรถฯ ก่อนเปิดให้บริการ]

มาตรา ๒๑ เมื่อผู้จัดสร้างระบบการขนส่งทางรางได้ดำเนินการจัดสร้างระบบการขนส่งทางรางเสร็จแล้ว ก่อนเปิดให้บริการแก่ประชาชนต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีว่า โครงสร้างของรางและทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางมีสภาพที่สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้จัดสร้างระบบการขนส่งทางรางทำการทดสอบ โดยการทดลองการเดินรถขนส่งทางรางหรือการทดสอบอย่างอื่น ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดให้มีการรับฟังความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทดสอบตามวรรคสอง ให้ผู้จัดสร้างระบบการขนส่งทางรางเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ ๓

การบำรุงรักษาและป้องกันอันตรายระบบการขนส่งทางราง

[กำหนดให้มีเขตระบบการขนส่งทางราง และเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง]

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและความปลอดภัยของระบบการขนส่งทางราง ตลอดจนความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในระบบการขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดเขตระบบการขนส่งทางราง

เมื่ออธิบดีได้กำหนดเขตระบบการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่งแล้ว เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยที่อาจมีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางและบุคคลที่อยู่ในเขตระบบการขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดเขตบริเวณใกล้เคียงกับเขตระบบการขนส่งทางรางเป็นเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

ให้รัฐมนตรีประกาศเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง พร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวเขตดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และให้อธิบดีปิดสำเนาประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ กับให้อธิบดีจัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

[ข้อกำหนดการในเขตคุ้มครองระบบฯ]

มาตรา ๒๓ ภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดเงื่อนไขการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางราง

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ปิดประกาศไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง และแจ้งให้ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารทราบ

ในการอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่อยู่ภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตตามวรรคสองพิจารณาตรวจสอบให้ถูกต้องตามประกาศตามวรรคหนึ่งก่อนและแจ้งให้อธิบดีทราบด้วย

ในการพิจารณาอนุญาตตามวรรคสาม ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารแจ้งอธิบดีเพื่อส่งผู้แทนเข้าร่วมพิจารณาด้วย

[อำนาจของอธิบดีในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนดในเขตระบบฯ และเขตคุ้มครองระบบฯ]

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่มีผู้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางราง โดยมิได้รับอนุญาตหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตมิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ให้อธิบดีแจ้งให้ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารทราบเป็นหนังสือเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขตามอำนาจหน้าที่

ในระหว่างการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากมีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นอันตรายแก่ระบบการขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งระงับการกระทำหรือการทำการเพื่อป้องกันเหตุดังกล่าวเท่าที่จำเป็น

[กำหนดลักษณะการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งทางราง]

มาตรา ๒๕ อธิบดีมีอำนาจออกประกาศกำหนดให้การกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งทางรางเป็นการกระทำที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดและเหตุผลให้ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะการกระทำ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาและต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

[การจัดทำสาธารณูปโภคในเขตรบบฯ และเขตคุ้มครองระบบฯ]

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณูปโภคมีความจำเป็นต้องปักเสา พาดสาย วางท่อ หรือกระทำการใด ๆ ภายในเขตรบบการขนส่งทางราง ให้หน่วยงานของรัฐนั้นทำความตกลงกับอธิบดีก่อน และเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีแล้ว จึงจะกระทำการนั้นได้ ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการก็ได้

กรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ให้นำ มาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

การดำเนินโครงการ

[การดำเนินโครงการที่กำหนดให้มีเอกชนร่วมลงทุน]

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่แผนแม่บทด้านการพัฒนาการขนส่งทางราง กำหนดให้มีเอกชนร่วมลงทุนในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาผลคัดเลือกเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนแล้ว ให้เอกชนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางดำเนินการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ ทั้งนี้ สัญญาร่วมลงทุนจะต้องมีข้อกำหนดที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

[การดำเนินโครงการที่กำหนดให้มีการเปิดเสรีการเดินรถ Open Access]

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่แผนแม่บทด้านการพัฒนาการขนส่งทางรางกำหนดให้มีการเปิดเสรีการเดินรถ ให้เอกชนที่ประสงค์จะประกอบกิจการเดินรถยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถต่ออธิบดี เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วให้เอกชนดังกล่าวดำเนินการจัดทำสัญญาการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันกับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

[กรรมสิทธิ์ในรางและทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง]

มาตรา ๒๙ ให้กรรมสิทธิ์ในรางเพื่อการขนส่งตกเป็นของรัฐ เมื่อ

(๑) ได้มีการจัดสร้างแล้วเสร็จตามเงื่อนไขที่กำหนด ในกรณีที่เป็นการประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(๒) ได้มีการอนุญาตให้เดินรถขนส่งทางราง ในกรณีที่เป็นใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง และการเดินรถขนส่งทางราง

หมวด ๓

การกำกับดูแลการประกอบกิจการ

ส่วนที่ ๑

การขออนุญาต

[การอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการขนส่งทางราง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี

ผู้ใดประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตน การประกอบกิจการนั้นไม่อยู่ในบังคับที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง แต่ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีและปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานว่าด้วยการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาอนุญาตของอธิบดีตามวรรคสอง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตนจัดส่งข้อมูล หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ หรือมีอำนาจเรียกให้ผู้ขออนุญาตเข้ามาให้ข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการพิจารณาอนุญาตได้

[ประเภทของใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๓๑ ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางมี ๔ ประเภท ได้แก่

- (๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง
- (๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง
- (๓) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง
- (๔) ใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[คุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๓๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๓๓
- (๒) มีเงินทุนเพียงพอแก่การประกอบกิจการขนส่งทางรางตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๓) มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญเพียงพอในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๔) ลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คุณสมบัติของนิติบุคคลที่ เป็นผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๓๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ต้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร โดย

(๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการขนส่งทางราง หากมีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการอื่นด้วย จะต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) มีทุนจดทะเบียนตามจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และทุนจดทะเบียนดังกล่าวต้องเป็นของผู้มีสัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๓๔

(๓) อำนาจการบริหารกิจการอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๔๗

(๔) กรรมการหรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๓๖

(๕) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๖) ลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คุณสมบัติเรื่องทุนของนิติบุคคลที่ เป็นผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๓๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ต้องมีทุนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดของทุนทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลประเภทใดโดยลำพังหรือหลายประเภทรวมกัน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย

(๒) กระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ

(๓) บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งทุนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดของทุนทั้งหมดเป็นของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย ทั้งนี้ หุ้่นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ให้นำเป็นทุนของบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

(๔) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดทั้งหมดมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดเป็นของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย

(๕) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย

(๖) นิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร และในกรณีที่นิติบุคคลดังกล่าวมีนิติบุคคลเป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วน นิติบุคคลที่เป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนนั้นจะต้องมีทุนเป็นของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยด้วย

[คุณสมบัติเรื่องอำนาจการบริหารกิจการของนิติบุคคลที่ เป็นผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๓๕ อำนาจการบริหารกิจการของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย

ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าอำนาจบริหารกิจการไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย

- (๑) มีกรรมการที่ไม่มีสัญชาติไทยตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไป
- (๒) ผู้มีอำนาจจัดการไม่มีสัญชาติไทย
- (๓) มีการบริหารที่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้ไม่มีสัญชาติไทย ตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

[คุณสมบัติของผู้มีอำนาจจัดการของนิติบุคคลที่ เป็นผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๓๖ กรรมการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของนิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งสาธารณะอันเป็นผลมาจากการบริหารกิจการของผู้นั้น เว้นแต่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้พ้นจากการถูกเพิกถอนใบอนุญาตมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับแต่วันที่ผู้ขอรับใบอนุญาตถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(๕) เคยถูกลงโทษทางวินัยให้พ้นจากตำแหน่งในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่

(๖) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๗) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอันเนื่องมาจากกระทำ ความผิดที่กระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๘) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของนิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการอันเนื่องมาจากกระทำ ความผิดที่กระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๙) ลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[หน้าที่ของอธิบดีในการตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๓๗ เมื่อมีการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามมาตรา ๓๐ แล้ว ให้อธิบดี มีหน้าที่ตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตดังกล่าว รวมทั้งคุณสมบัติและลักษณะของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ร่างสัญญาเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน และเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาหกสิบวัน หากเห็นว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตโดยถูกต้อง รวมทั้งมีคุณสมบัติและลักษณะครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เสนอ เรื่องต่อรัฐมนตรีเพื่อออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางให้แก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตนั้นต่อไป

ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางไว้ในอนุญาตด้วย

รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางเพิ่มเติมหลังจากที่ออกใบอนุญาตด้วยก็ได้ โดยต้องพิจารณาถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ รวมถึงตลอดถึงประโยชน์สาธารณะ

[อายุของใบอนุญาตแต่ละประเภท]

มาตรา ๓๘ ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางแต่ละประเภท ให้มีอายุตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่ต้องไม่เกินระยะเวลาตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งให้มีอายุไม่เกินสามสิบปี
- (๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางให้มีอายุไม่เกินสิบห้าปี
- (๓) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางรางให้มีอายุไม่เกินสามสิบปี
- (๔) ใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้มีอายุตามที่

คณะกรรมการประกาศกำหนด

การยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

[การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต]

มาตรา ๓๙ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

- (๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๒
- (๒) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขในมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖

ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติ หรือไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นปฏิบัติ หรือแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด รวมถึงให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

กรณีอธิบดีสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคสอง ภายหลังจากพ้นระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตแล้ว หากอธิบดีเห็นว่าผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือแก้ไขให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่สามารถจะดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดได้ หรือการดำเนินการนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภัยอันตราย หรือเสื่อมประโยชน์ต่อประชาชน ให้อธิบดีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

[การส่งคืนใบอนุญาต]

มาตรา ๔๐ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตต้องส่งคืนใบอนุญาตต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกลงสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

[การอุทธรณ์การเพิกถอนใบอนุญาต]

มาตรา ๔๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

[การขอรับใบแทนใบอนุญาต]

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบถึงการสูญหายถูกทำลายหรือชำรุดดังกล่าว

การขอรับใบแทนและการออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๒

หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

[หน้าที่ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามประเภทและเงื่อนไขในใบอนุญาต]

มาตรา ๔๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประกอบกิจการตามประเภทและเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต รวมทั้งมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดย

(ก) จัดให้มีรางเพื่อการขนส่งและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง จัดหารถขนส่งทางราง การบำรุงรักษา การซ่อมแซมรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง รวมทั้งการบำรุงรักษาและซ่อมแซมรถขนส่งทางราง

(ข) จัดให้มีระบบอาณัติสัญญาณ และระบบการเดินรถขนส่งทางราง

(ค) จัดให้มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดภัยหรือเขตหวงห้าม เครื่องหมาย สัญญาณ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับความปลอดภัย

(จ) จัดให้มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับคนโดยสาร หรือผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ และเด็ก ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมแก่การใช้บริการ

(ฉ) จัดให้มีผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรอย่างเพียงพอ และมีระบบควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรดังกล่าว

(ช) จัดให้มีคู่มือและเอกสารการปฏิบัติการตามประเภทของการประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรอย่างครบถ้วน และปรับปรุงหรือแก้ไขคู่มือและเอกสารการปฏิบัติการดังกล่าวให้ทันสมัยอยู่เสมอ

(ซ) จัดส่งรายงานการประกอบกิจการและงบกระแสเงินสดทุก ๆ สามเดือนจนครบหนึ่งปี นับจากวันที่เริ่มประกอบกิจการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่

(๓) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างเสมอภาค และจัดเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากราง และทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่นให้เป็นไปตามมาตรา ๕๒

(๔) ให้ความร่วมมือแก่อธิบดี ผู้ตรวจการขนส่งทางราง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[หน้าที่ในการจัดให้มีประกันภัย]

มาตรา ๔๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[หน้าที่ในการแจ้งอุบัติเหตุ ต่ออธิบดี]

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่มีอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง อุบัติการณ์ที่เป็นอันตรายต่อคนโดยสาร หรือผู้ใช้บริการ หรือเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งทางรางอย่างมีนัยสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งเหตุดังกล่าวต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยเร็ว

กรณีใดที่จะถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งทางรางอย่างมีนัยสำคัญตามวรรคหนึ่ง อธิบดีอาจประกาศกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของผู้ได้รับใบอนุญาตไว้ด้วยก็ได้

[หน้าที่ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย]

มาตรา ๔๖ ในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในการขนส่งทางรางและการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[หน้าที่ในการแจ้งอธิบดีล่วงหน้าเมื่อมีเหตุต้องพักหรือหยุดให้บริการ]

มาตรา ๔๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องให้บริการขนส่งทางรางอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดชะงัก ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องพักหรือหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนการซ่อมบำรุง ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งแผนการซ่อมบำรุงให้อธิบดีทราบเป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุทำให้หรือจะทำการเดินรถขนส่งทางรางต้องหยุดชะงักหรือมีเหตุฉุกเฉิน ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที และดำเนินการแก้ไขเหตุดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

[หน้าที่ในการส่งบัญชีแสดงฐานะการเงินและงบการเงิน]

มาตรา ๔๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องส่งบัญชีแสดงฐานะการเงินและงบการเงินให้อธิบดีทราบ รวมทั้งรายงานประจำปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

[ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตโอนสิทธิตามใบอนุญาต]

มาตรา ๔๙ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตโอนสิทธิตามใบอนุญาตให้บุคคลอื่น การดำเนินการดังต่อไปนี้ให้ถือว่ามิได้ผลเป็นโอนสิทธิตามใบอนุญาตด้วย

(๑) บริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตถือหุ้นในบริษัทที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางอื่นเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

(๒) บริษัทที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางอื่นถือหุ้นในบริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

(๓) มีบริษัทที่สามถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ทั้งในบริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตและบริษัทที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางอื่น

(๔) กระทำการใด ๆ ที่ให้บุคคลอื่นครอบงำกิจการ

[หน้าที่ในการรายงาน กรณีไม่สามารถดำเนินกิจการหรือจะยกเลิกกิจการ]

มาตรา ๕๐ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตรายใดไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ หรือประสงค์จะเลิกประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีทราบล่วงหน้า และเพื่อให้บริการเดินรถขนส่งทางรางซึ่งเป็นบริการขนส่งสาธารณะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตมีสถานะหรือมีการดำเนินงานอยู่ในลักษณะที่ไม่อาจประกอบกิจการต่อไปได้ ให้กรมการขนส่งทางรางเข้าไปดำเนินกิจการแทนผู้ได้รับใบอนุญาต

ในการดำเนินกิจการแทนตามวรรคหนึ่งให้อธิบดีเสนอรัฐมนตรีเพื่อออกคำสั่งให้กรมการขนส่งทางรางควบคุมการประกอบกิจการขนส่งทางราง โดยต้องแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทราบ และประกาศให้สาธารณชนรับทราบตามวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

กรมการขนส่งทางรางอาจเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการประกอบกิจการขนส่งทางรางเข้าดำเนินกิจการขนส่งทางรางแทน จนกว่าเหตุในการควบคุมการประกอบกิจการขนส่งทางรางจะสิ้นสุดลงก็ได้

ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เข้าดำเนินกิจการขนส่งทางรางแทนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งมีสิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ วิธีปฏิบัติงานและการดำเนินกิจการขนส่งทางรางแทน ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงคมนาคมประกาศกำหนด

[สิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางของต่างประเทศ]

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางของต่างประเทศ จะเดินรถขนส่งทางรางเข้ามาในราชอาณาจักร หรือไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยผ่านเข้ามาในราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามสิทธิตามอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

ส่วนที่ ๓

การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ

[การกำหนดอัตราสูงสุด และการทบทวนอัตราสูงสุด]

มาตรา ๕๒ การกำหนดค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น ต้องเหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ

การเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาต โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ แต่ต้องไม่เกินอัตราสูงสุดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประกาศอัตราค่าโดยสาร อัตราค่าขนส่ง อัตราค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และอัตราค่าธรรมเนียมอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้สาธารณชนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่จะบังคับใช้อัตรา นั้น

ให้มีการทบทวนอัตราขึ้นสูงในทุกสองปี หรือเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ได้รับใบอนุญาต อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของข้อเท็จจริงในหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดอัตราสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ การขอทบทวนอัตราสูงสุด ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

[การกำหนดหลักเกณฑ์ และการทบทวนหลักเกณฑ์]

มาตรา ๕๓ ในการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่นตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔

การใช้รางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกัน

[หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งร่วมกัน]

มาตรา ๕๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งมีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางสามารถใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน ทั้งนี้ รางเพื่อการขนส่งที่ต้องมีการใช้ร่วมกัน ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

การใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติต่อผู้รับใบอนุญาตที่ขอใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันทุกรายอย่างเป็นธรรม สมเหตุสมผล และไม่เลือกปฏิบัติ

ขั้นตอนและกระบวนการเจรจาสัญญาการใช้ใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน และกระบวนการระงับข้อพิพาทให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

[หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง]

มาตรา ๕๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการเจรจาทำความตกลงในเงื่อนไขของสัญญาการใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันด้วยเจตนาสุจริต
- (๒) อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตรายอื่นในการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งของตนเอง
- (๓) ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ลด หรือจำกัดการใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน เว้นแต่กรณีผู้รับใบอนุญาตเข้าสู่ตลาดโดยระบบสัมปทาน
- (๔) ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ได้รับใบอนุญาตที่ขอใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน
- (๕) จัดทำหนังสือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันของตน

[สิทธิในการปฏิเสธ]

มาตรา ๕๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งอาจปฏิเสธไม่ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรายอื่นร่วมใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันของตนเองได้เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ความจุของรางเพื่อการขนส่งที่มีอยู่ไม่เพียงพอแก่การให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรายอื่นร่วมใช้
- (๒) การใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันมีปัญหาทางเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางราง หรือเป็นเหตุขัดขวางการขนส่งทางราง

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งปฏิเสธไม่ให้ใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันมีหน้าที่ชี้แจงหรือแสดงเหตุแห่งการปฏิเสธนั้นต่ออธิบดี

[ค่าใช้จ่ายจากรางและทรัพย์สินที่จำเป็น]

มาตรา ๕๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ค่าใช้จ่ายจากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางซึ่งได้ตกลงร่วมกัน ทั้งนี้ ค่าตอบแทนดังกล่าวต้องเป็นอัตราที่เป็นธรรม สมเหตุสมผลและไม่เลือกปฏิบัติ

[หนังสือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน]

มาตรา ๕๘ หนังสือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการขอเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน อย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (๑) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- (๒) รายละเอียดของรางเพื่อการขนส่งร่วมกัน และทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) ข้อกำหนดและเงื่อนไขสำหรับการใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน รวมถึงกระบวนการและระยะเวลาการร้องขอใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน

(๔) การจัดสรรเครือข่ายรถไฟ (Capacity Allocation)

(๕) ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๖) เงื่อนไขและขั้นตอนการดำเนินการ ในกรณีของการขยาย เพิ่มเติม หรือลดการใช้รางเพื่อการขนส่ง หรือกรณีการเปลี่ยนแปลงรางเพื่อการขนส่งที่มีอยู่เดิม

(๗) ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการของผู้รับใบอนุญาตที่ให้ใช้รางเพื่อการขนส่งที่มีต่อข้อร้องเรียนและข้อโต้แย้งของผู้รับใบอนุญาตที่ขอใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน

(๘) บทกำหนดความรับผิดชอบกรณีผิดเงื่อนไขของสัญญา

(๙) บุคคลและสถานที่ที่ติดต่อได้

มาตรา ๕๙ หนังสือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) มีเงื่อนไขอันเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้ได้รับใบอนุญาตรายอื่น

(๒) มีเงื่อนไขที่ไม่สมเหตุสมผลอันอาจเป็นเหตุให้เกิดการผูกขาด ลดหรือจำกัดการแข่งขันในการให้บริการขนส่งทางราง

(๓) มีค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางรางที่ไม่เป็นธรรม ไม่สมเหตุสมผล หรือเลือกปฏิบัติ

(๔) มีเงื่อนไขที่ทำให้ผู้ใช้บริการเสียประโยชน์

มาตรา ๖๐ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตที่จะใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันมีหน้าที่เปิดเผยหนังสือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันเป็นการทั่วไป และจัดส่งสำเนาให้อธิบดีภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการจัดส่งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

(๒) ในกรณีที่ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตภายหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการจัดส่งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่เริ่มให้บริการ

หมวด ๔

การสอบสวนอุบัติเหตุ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ

[การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ]

มาตรา ๖๑ ให้มีคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุของการขนส่งทางรางขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จากผู้ซึ่งมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการขนส่งทางราง ด้านวิศวกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวกับการขนส่งทางรางอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ

ให้อธิบดีเป็นเลขานุการและมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการกรมการขนส่งทางรางเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้

[วาระการดำรงตำแหน่ง]

มาตรา ๖๒ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุที่รัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี คณะกรรมการสอบสวนซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้นำความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ ใช้บังคับแก่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๖๑ โดยอนุโลม

[อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ]

มาตรา ๖๓ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์
- (๒) ดำเนินการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์
- (๓) วิเคราะห์ข้อมูลความปลอดภัยด้านการขนส่งทางราง และข้อมูลอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรงและอุบัติการณ์
- (๔) จัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์
- (๕) เสนอแนะมาตรการเชิงป้องกันให้แก่หน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวกับการขนส่งทางราง กรณีที่ตรวจพบในระหว่างการสอบสวนว่าจำเป็นต้องดำเนินการโดยพลันเพื่อให้เกิดความปลอดภัย
- (๖) จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และติดตามการดำเนินการ
- (๗) จัดทำรายงานผลการดำเนินการประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการ
- (๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมายได้

[การดำเนินการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์]

มาตรา ๖๔ เมื่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้รับแจ้งอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามมาตรา ๔๕ แล้ว ให้แจ้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุโดยเร็ว

ส่วนที่ ๒

การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

[การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์]

มาตรา ๖๕ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรงหรืออุบัติการณ์ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในที่ราง หรือทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการราง

(๒) สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใดอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจการการขนส่งทางรางซึ่งเกิดอุบัติเหตุ

(๓) ควบคุม ตรวจสอบหรือค้น สิ่งของ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางรางที่ประสบอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์

(๔) ตรวจสอบหรือค้นเอกสารหรือวัตถุใดอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน ให้มีอำนาจยึดหรือเข้าควบคุมเอกสารหรือวัตถุอันเป็นหลักฐานดังกล่าวได้ แต่ต้องจัดทำบัญชีเอกสารและวัตถุดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเอกสารหรือวัตถุนั้นไว้ด้วย

(๕) ตรวจสอบหรือสั่งให้มีการตรวจสอบรางหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการรางที่ประสบอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์โดยไม่ชักช้าเพื่อนำผลมาประกอบการสอบสวน

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุอาจมอบหมายให้หน่วยงาน หรือบุคคลที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุแต่งตั้งให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วน และอาจร้องขอให้หน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องช่วยดำเนินการหรือสนับสนุนได้

มาตรา ๖๖ ในการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการได้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุงความปลอดภัยในการขนส่งทางรางเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์ทำนองเดียวกันขึ้นอีก โดยมีใช่เป็นการสอบสวนเพื่อการกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบไม่ว่าทางใด ๆ

การสอบสวนตามส่วนนี้ นอกจากการดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องดำเนินการแยกออกจากการสอบสวน หรือการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม และการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจสอบสวนตามกฎหมายอื่นที่มุ่งหมายให้ได้ตัวผู้กระทำให้เกิดเหตุดังกล่าว หรือบุคคลใดซึ่งจะต้องรับโทษตามกฎหมาย

มาตรา ๖๗ ในการสอบสวนตามมาตรา ๖๖ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุต้องดำเนินการโดยอิสระ และปราศจากการแทรกแซง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และคำนึงถึงความมุ่งหมายในการสอบสวนเพื่อหาสาเหตุของอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรงและอุบัติการณ์ และความปลอดภัยในการขนส่งทางรางเป็นสำคัญ

มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนและการรักษาไว้ซึ่งพยานหลักฐาน ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุประกาศกำหนดพื้นที่ที่เกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์เกิดขึ้น และบริเวณโดยรอบของพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุมการสอบสวน และประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป โดยกำหนดระยะเวลาได้ไม่เกินสิบห้าวัน และหากมีความจำเป็นอาจขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสิบห้าวัน ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ควบคุมการสอบสวนดังกล่าวไว้ด้วย

เมื่อได้มีการประกาศพื้นที่ควบคุมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งไม่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ควบคุมการสอบสวน หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มี ความจำเป็นต้องควบคุมพื้นที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุประกาศยกเลิกพื้นที่ควบคุมการสอบสวน เพื่อทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์ ให้ผู้ประจําหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์เข้ารับการตรวจทางการแพทย์โดยเร็ว หากผู้ประจําหน้าที่ไม่เข้ารับการตรวจ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมายมีอำนาจควบคุมผู้ประจําหน้าที่นั้น เพื่อนำตัวไปรับการตรวจทางการแพทย์ได้ และให้ผู้ประจําหน้าที่นั้นนำส่งผลการตรวจทางการแพทย์ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๗๒ ในการสอบสวนตามส่วนนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนรักษาความลับของข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนที่อยู่ในความครอบครองหรือพิทักษ์ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมาย โดยจะเปิดเผยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าวได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวนเท่านั้น

ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

- (๑) บันทึกเสียงภายในห้องควบคุม บันทึกภาพขณะทำเดินรถ และข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว
- (๒) บันทึกข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนดังนี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

- (ก) ถ้อยคำของบุคคลซึ่งให้ไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ
- (ข) การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการขนส่งทางราง
- (ค) ข้อมูลทางการแพทย์หรือข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรงหรืออุบัติการณ์
- (ง) บันทึกต่าง ๆ จากหน่วยควบคุมการจราจรและข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว
- (จ) การวิเคราะห์และความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ของอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรงและอุบัติการณ์
- (ฉ) ร่างรายงานของการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรงหรืออุบัติการณ์
- (ณ) บันทึกข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุประกาศกำหนด

มาตรา ๗๓ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุจัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรงหรืออุบัติการณ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

รายงานการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ไม่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กระบวนการยุติธรรม หรือการดำเนินการใด ๆ ที่มีกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับโทษ

หมวด ๕

ผู้ตรวจการขนส่งทางราง

[อำนาจของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๗๔ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางหรือสถานที่ทำการของผู้ได้รับใบอนุญาตเพื่อทราบข้อเท็จจริงและเพื่อตรวจสอบบัญชีและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๒) ยึดหรืออายัดไว้ซึ่งสิ่งของหรือเอกสารที่อยู่ในสถานที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางหรือสถานที่ทำการตาม (๑) ที่เป็นความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด

(๓) เข้าไปในขบวนรถ รวมทั้งเดินทางไปกับขบวนรถ และในกรณีจำเป็นอาจเข้าไปในห้องพนักงานขับรถไฟ ในขณะให้บริการตามปกติเพื่อการตรวจสอบการปฏิบัติของพนักงานขับรถไฟได้

(๔) ระงับการออกเดินทาง หรือกักขบวนรถของผู้ได้รับใบอนุญาตไว้ตามความจำเป็นเพื่อการตรวจสอบ

(๕) สิ่งเป็นหนังสือให้ผู้ได้รับใบอนุญาต พนักงาน และลูกจ้างของผู้ได้รับใบอนุญาต ปฏิบัติการใด ๆ หรืองดเว้นการปฏิบัติการที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรือสั่งให้มาให้อภัยค่า หรือสั่งให้ยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

ในการปฏิบัติตาม (๑) และ (๒) ให้กระทำการระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

ในการปฏิบัติการของผู้ตรวจการขนส่งทางราง ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือตามสมควร

[หน้าที่ของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการแสดงบัตรประจำตัว]

มาตรา ๗๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗๔ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

[หน้าที่ของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการแจ้งเหตุขัดข้องของรถขนส่งทางรางต่ออธิบดี]

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางพบหรือได้รับแจ้งเหตุขัดข้องเกิดขึ้นกับระบบการขนส่งทางราง และเป็นเหตุให้การให้บริการขนส่งทางรางหยุดชะงัก ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางรายงานให้อธิบดีทราบโดยเร็ว เพื่อให้อธิบดีสั่งการให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขเหตุดังกล่าว

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการขนส่งทางราง ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจกระทำการใด ๆ เพื่อแก้ไข หรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่เห็นสมควร ภายใต้ระเบียบที่อธิบดีกำหนด และให้รายงานผลการดำเนินการให้อธิบดีทราบโดยเร็ว

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำตามวรรคสอง ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

[อุทธรณ์คำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๗๖/๑ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนไม่เห็นด้วยกับการวินิจฉัยสั่งการใด ๆ ของผู้ตรวจการขนส่งทางราง ให้อุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้ตรวจการขนส่งทางราง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง โดยผู้ตรวจการขนส่งทางรางต้องพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ กรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

กรณีผู้ตรวจการขนส่งทางรางไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงาน ความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังอธิบดี

อธิบดีต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน กรณีมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

หมวด ๖ ผู้ประจําหน้าที่

[การขอใบอนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่]

มาตรา ๗๗ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประจําหน้าที่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย

ผู้ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางต่างประเทศ ซึ่งจะเดินรถขนส่งทางรางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยผ่านเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๕๑ ถ้าได้นำใบอนุญาตนั้นให้อธิบดีรับรองแล้ว ให้ถือว่าเป็นผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่จากอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[การรับรองสถาบันฝึกอบรม]

มาตรา ๗๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่ต้องจบการศึกษาตามหลักสูตรจากสถาบันฝึกอบรมที่อธิบดีรับรอง

ขั้นตอนการขอรับใบรับรองและการออกใบรับรอง การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอใบรับรอง อายุใบรับรอง การต่ออายุใบรับรอง การพักใช้และการเพิกถอนใบรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คุณสมบัติผู้ประจําหน้าที่]

มาตรา ๗๙ ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีความประพฤติเรียบร้อย

(๓) มีอายุ สุขภาพร่างกายสมบูรณ์ มีความรู้และความชำนาญตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

เมื่อมีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษเฉพาะราย ให้อธิบดีมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

[อายุใบอนุญาต]

มาตรา ๘๐ ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

[การทดสอบและทบทวนการฝึก]

มาตรา ๘๑ เมื่อเห็นว่าผู้ประจำหน้าที่คนใดหย่อนคุณสมบัติตามมาตรา ๗๙ (๓) เกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย ความรู้หรือความสามารถ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นเข้ารับการทดสอบโดยการตรวจทางแพทย์ หรือเข้ารับการทดสอบความรู้ความสามารถทางทฤษฎีหรือทางปฏิบัติก็ได้

[วินัยผู้ประจำหน้าที่]

มาตรา ๘๒ ผู้ประจำหน้าที่ต้องปฏิบัติตามวินัยตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำระเบียบวินัยของผู้ประจำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดส่งระเบียบคู่มือการปฏิบัติงานของผู้ประจำหน้าที่ให้แก่กรมการขนส่งทางราง

[การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่]

มาตรา ๘๓ ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่มีอาการเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บซึ่งอาจกระทำให้เสื่อมสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และถ้าการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บนั้นเป็นระยะเวลาตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไป ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่จนกว่านายแพทย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้จะได้ตรวจและออกใบรับรองว่า ผู้ประจำหน้าที่นั้นได้หายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

[การพักใช้ใบอนุญาต]

มาตรา ๘๔ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัย

(๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกสำหรับการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่มีโทษความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามลักษณะ ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดลหุโทษ

(๓) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด หรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือจนกว่าผู้ประจำหน้าที่นั้นจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งของอธิบดี แล้วแต่กรณี

[การเพิกถอนใบอนุญาต]

มาตรา ๘๕ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติของผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๗๙

(๒) ถูกพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๘๔ เกินสองครั้งภายในระยะเวลาสามปีนับแต่ถูกพักใช้ใบอนุญาตครั้งก่อน

[การสิ้นผลของใบอนุญาต]

มาตรา ๘๖ ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่เป็นอันสิ้นผล ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับโทษจำคุกสำหรับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่มีไขความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามลักษณะ ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดลหุโทษ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๘๕

[อำนาจตรวจใบอนุญาตของผู้ตรวจการ]

มาตรา ๘๗ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ประจำหน้าที่ต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวและต้องแสดงต่อผู้ตรวจการขนส่งทางรางเมื่อขอตรวจ

หมวด ๗

การคุ้มครองผู้โดยสารและผู้ใช้บริการ

[การคุ้มครองเรื่องการเรียกเก็บค่าโดยสาร ฯลฯ]

มาตรา ๘๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น เกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดมิได้

[การคุ้มครองจากเหตุเที่ยวรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก]

มาตรา ๘๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางต้องชำระเงินให้กับผู้โดยสาร เมื่อการเดินรถขนส่งทางรางมีเหตุล่าช้าหรือถูกยกเลิก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

[การประกันความเสียหายในชีวิตและร่างกาย]

มาตรา ๙๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตและร่างกายของผู้โดยสารและผู้ให้บริการ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก]

มาตรา ๙๑ ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารและผู้ให้บริการ โดยเฉพาะผู้ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ และเด็ก ให้มีความเหมาะสมแก่การใช้บริการของการประกอบกิจการขนส่งทางราง

[การร้องเรียนกรณีได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการ]

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่ผู้โดยสาร ผู้ใช้บริการ หรือบุคคลอื่น ได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้มีสิทธิร้องเรียนต่ออธิบดี

ในกรณีที่มีการร้องเรียนตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง และให้มีคำสั่งโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน และให้สั่งผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนของผู้ร้องเรียนภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

[การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ความปลอดภัย]

มาตรา ๙๓ ให้ผู้โดยสาร ผู้ใช้บริการ หรือบุคคลอื่นที่อยู่ในบริเวณสถานีปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานีตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑

มาตรการบังคับทางปกครอง

[การดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๙๔ ในกรณีที่การกระทำความผิดใดมีบทกำหนดโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ หากเป็นการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๙๕ ให้การกระทำความผิดนั้น อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้

การดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้ระงับการใช้อำนาจของอธิบดี ผู้ตรวจการขนส่งทางราง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการกำหนดมาตรการอื่นทางปกครอง

[บุคคลที่อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๙๕ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองได้ตามมาตรา ๙๔ ได้

- (๑) ผู้ประจำหน้าที่
- (๒) ผู้ได้รับใบอนุญาต
- (๓) กรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้ได้รับใบอนุญาต

[ระดับชั้นของโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๙๖ โทษปรับทางปกครองมีสองชั้น ดังต่อไปนี้

(๑) โทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

(๒) โทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทแต่ไม่เกินสี่แสนบาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองและเป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะต่อเนื่อง ให้ระวางโทษปรับรายวันได้ในอัตราดังต่อไปนี้

(๑) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ให้ปรับวันละไม่เกินสองหมื่นบาท

(๒) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ให้ปรับวันละไม่เกินสี่หมื่นบาท

ในกรณีที่สภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป จำนวนสูงสุดของค่าปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่งและโทษปรับรายวันตามวรรคสอง อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

[การกำหนดอัตราโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๙๗ การกระทำความผิดใดของบุคคลตามมาตรา ๙๕ จะมีโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ หรือชั้น ๒ และจะมีอัตราโทษปรับทางปกครองชั้นต่ำหรือชั้นสูง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของกระทรวงคมนาคม

ในการกำหนดอัตราโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงลักษณะของความร้ายแรงของการกระทำความผิด และความเสียหายที่เกิดขึ้น

[การวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๙๘ ในการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง ให้เป็นอำนาจของบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) อธิบดี สำหรับการกระทำความผิดที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น ๑

(๒) คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครอง สำหรับการกระทำความผิดที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ และความผิดที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกรมการขนส่งทางราง และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด

[การพิจารณาดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๙๙ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๙๕ ให้อธิบดีพิจารณาใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร หากมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๙๕ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องดังกล่าวให้อธิบดีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้

[การพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองของอธิบดี]

มาตรา ๑๐๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๙ ให้อธิบดีพิจารณาใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ที่ถูกกล่าวหาตามสมควร โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรม การพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น และความเสียหายที่เกิดจากการกระทำผิด

ในกรณีที่อธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ให้อธิบดีดำเนินการตามมาตรา ๑๐๑ และแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ

ในกรณีที่อธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ควรใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ให้อธิบดีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต่อไป

[การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สอบสวน]

มาตรา ๑๐๑ ในการดำเนินการพิจารณามาตรการลงโทษปรับทางปกครอง ให้อธิบดีแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สอบสวน เพื่อทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานและทำความเข้าใจเห็นเสนอต่ออธิบดี เพื่อพิจารณามาตรการลงโทษปรับทางปกครอง

วิธีพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองของเจ้าหน้าที่สอบสวนตามวรรคหนึ่ง ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้ทราบถึงเหตุแห่งความผิดและข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ รวมทั้งให้โอกาสได้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ทั้งนี้ ตามระเบียบวิธีพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๐๗

[การแจ้งผลการพิจารณาของเจ้าหน้าที่สอบสวน]

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนตามมาตรา ๑๐๑ เห็นว่าควรลงโทษผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในโทษปรับทางปกครองชั้นใด ให้เสนอเรื่องต่ออธิบดีเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนมีความเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ให้อธิบดีดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง และในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนมีความเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ให้อธิบดีส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองต่อไป

ในกรณีตามวรรคสอง หากอธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่สมควรได้รับโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ แต่สมควรลงโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ให้อธิบดีส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองต่อไป

[การทำคำวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๐๓ ในการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองของผู้มีอำนาจพิจารณาโทษปรับทางปกครอง ให้ทำคำวินิจฉัยเป็นหนังสือ โดยต้องระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิงและเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามแบบที่กำหนดในระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๐๗

[การจัดทำบันทึกความยินยอม]

มาตรา ๑๐๔ เมื่อได้มีคำวินิจฉัยให้ลงโทษปรับทางปกครองสำหรับการกระทำความผิดแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาทราบ หากผู้ถูกกล่าวหาซึ่งถูกสั่งลงโทษปรับทางปกครองยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองแล้ว ให้ทำบันทึกความยินยอมเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนาม ทั้งนี้ ตามแบบที่กำหนดในระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๐๗

เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้ลงนามในบันทึกความยินยอมแล้ว ให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

[การดำเนินคดีอาญา]

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยินยอมลงนามในบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๐๔ ให้อธิบดีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดต่อไป

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้อายุความฟ้องร้องคดีอาญาเริ่มนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ลงนามในบันทึกความยินยอม

[การบังคับคดี]

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีที่บุคคลซึ่งลงนามในบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๐๔ ไม่ชำระเงินตามบันทึกคำยินยอมหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้อธิบดียื่นคำร้องต่อศาลปกครอง เพื่อดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามบันทึกความยินยอม

ให้ระยะเวลาการบังคับตามบันทึกความยินยอมตามวรรคหนึ่ง มีกำหนดสามปีนับแต่วันที่ผิดนัดไม่ชำระเงินหรือชำระไม่ครบถ้วนตามบันทึกความยินยอม

[ระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๐๗ วิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองของเจ้าหน้าที่สอบสวนตามมาตรา ๑๐๑ แบบคำวินิจฉัยโทษทางปกครองตามมาตรา ๑๐๓ และการจัดทำบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๐๔ ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองที่กระทรวงคมนาคมกำหนด

ส่วนที่ ๒

โทษทางอาญา

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขประกาศตามมาตรา ๒๓ หรือหลักเกณฑ์ที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๙ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางราง อธิบดี หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีตามมาตรา ๗๔ หรือมาตรา ๙๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในเขตรบบการขนส่งทางรางตามมาตรา ๙๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการกีดขวางแก่การขนส่งทางราง หรือก่อให้เกิดความเสียหาย หรือความไม่สะดวกแก่การขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดทำลาย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันทำให้เกิดความเสียหายหรือไร้ประโยชน์แก่ระบบการขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้ไร้ประโยชน์ เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย หรือรื้อถอนเครื่องหมายแสดงแนวเขต หลักสำรวจ รั้ว เครื่องหมายแสดงระยะ หรือเครื่องอำนวยความสะดวกหรือความปลอดภัย ซึ่งได้ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในเขตรบบการขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดกลับบอกเล่าความอันเป็นเท็จให้เลื่องลือหรือส่งข่าวอันเป็นเท็จจนเป็นเหตุให้การเดินรถการขนส่งทางรางไม่อาจกระทำได้ตามปกติ หรือเกิดความล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๕ ผู้ประจําหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๑๖ ผู้ประจําหน้าที่ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี หรือปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๗ ผู้ประจําหน้าที่ ผู้ใดเมื่อมีอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงเกิดขึ้นการขนส่งทางราง ไม่แจ้งต่อเหตุต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดี หรือไม่จัดทำรายงานเบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์ดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในเวลาที่กำหนดแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หากผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วแต่ไม่ชำระค่าปรับนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาต่อไป

บทเฉพาะกาล

[คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง]

มาตรา ๑๑๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

[การประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๑๒๐ บรรดาอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ที่การรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย แห่งประเทศไทย ให้ยังคงมีอยู่ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๑ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย ตามลักษณะและประเภทของการประกอบกิจการ ขอบเขต การให้บริการ รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการให้บริการขนส่งทางรางเท่าที่อยู่ในความรับผิดชอบของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย ตามที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย โดยคำนึงถึงสิทธิและข้อผูกพันที่มีอยู่เดิม รวมทั้งการพัฒนาเพื่อให้มีการบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่มีการประกอบกิจการขนส่งทางรางของการรถไฟแห่งประเทศไทยและการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทยมีการให้สัมปทาน หรือทำสัญญาว่าจ้างผู้ใดเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ผู้ได้รับสัมปทาน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถกับการรถไฟ

แห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยยังคงมีสิทธิในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามขอบเขตและสิทธิที่มีอยู่เดิมตามที่ได้รับสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถนั้นต่อไป จนกว่าสัมปทานหรือสัญญาดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

การประกอบกิจการขนส่งทางรางของผู้ได้สัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถตามวรรคหนึ่ง ให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ และตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด ในการนี้ให้ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย และในการกระทำความผิดใดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ถือเป็นเหตุให้รัฐมนตรีมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางได้ หากเป็นการกระทำของผู้ได้รับสัมปทานหรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถนั้นได้

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานหรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถตามวรรคหนึ่งรายใดทำความตกลงกับการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย เพื่อเปลี่ยนแปลงสัญญาสัมปทานหรือสัญญานั้นให้เป็นการได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกใบอนุญาตให้กับผู้รับสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถนั้น โดยให้ได้รับสิทธิประกอบกิจการขนส่งทางรางตามขอบเขตการให้บริการเดิมที่คู่กรณีได้ตกลงกัน และตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ของสัญญาสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการต่ออายุสัญญาสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทานหรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถที่ได้รับการต่ออายุสัญญาสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถ ให้อื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีการต่ออายุสัญญาสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถดังกล่าว และในระหว่างนั้นให้ยังคงให้บริการขนส่งทางรางต่อไปได้ ทั้งนี้ รัฐมนตรีต้องพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอรับใบอนุญาต

[การกำหนดเขตระบบและเขตคุ้มครองระบบ]

มาตรา ๑๒๓ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อรองรับกรณีที่ยังไม่มีการกำหนดเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง ให้เขตระบบรถไฟฟ้าและเขตปลอดภัยระบบรถไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ และเขตทางรถไฟตามพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พ.ศ. ๒๔๖๔ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป

[การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่]

มาตรา ๑๒๔ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ให้การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือผู้ได้รับสัมปทานตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้อื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

หน้าที่ต่ออธิบดีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำ มาตรา ๗๙ (๓) มาใช้บังคับกับการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่

มาตรา ๑๒๕ ให้อธิบดีดำเนินการให้การรับรองสถาบันฝึกอบรมตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

6.3 ร่างกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ฉบับคณะผู้วิจัย

จากร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ฉบับคณะผู้วิจัย สามารถรวบรวมและจัดกลุ่มกฎหมายลำดับรองที่จะต้องดำเนินการจัดทำขึ้นภายหลังมีการประกาศใช้กฎหมาย โดยแบ่งประเภทได้ดังนี้

- 1) มาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง
- 2) มาตรฐานการคุ้มครองผู้ใช้บริการ
- 3) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง
- 4) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
- 5) การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ

กฎหมายลำดับรองว่าด้วยมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง

ในส่วนนี้คณะผู้วิจัยจะนำเสนอร่างกฎหมายลำดับรองตามร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ในประเด็นมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง โดยจะขอนำเสนอโครงสร้างของร่างกฎหมายลำดับรอง ดังต่อไปนี้

- บัญชีหลักการและเหตุผล
- ร่างกฎหมายลำดับรอง

ตารางที่ 6.1: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตราที่เกี่ยวข้อง	หน้า
1.1	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง เรื่อง แบบและระยะเวลาการรายงานการประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 43 (1) (ซ)	69
1.2	● กฎกระทรวงกำหนดหน้าที่อื่นของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 43 (5)	72
1.3	● ประกาศกรมการขนส่งทางรางว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการร่วมใช้รางเพื่อการขนส่ง พ.ศ.	ม. 54	74
1.4	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งแผนการหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนซ่อมบำรุง พ.ศ.	ม. 47 วรรคหนึ่ง	91
1.5	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งบัญชีแสดงฐานะทางการเงิน งบการเงิน และรายงานประจำปี พ.ศ.	ม. 48	94
1.6	● ระเบียบกรมการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอำนาจผู้ตรวจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 74 และ ม. 76	98
1.7	● ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การกำหนดแบบบัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 75 วรรคสอง	104
1.8	● ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง เขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 22 วรรคสาม	107
1.9	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง กำหนดเงื่อนไขการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 23 วรรคหนึ่ง	111
1.10	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง กำหนดการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคต่อระบบการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 25 วรรคหนึ่ง	116
1.11	● (ร่าง) ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ประเภทที่ 1 การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง		119
1.12	● (ร่าง) ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ประเภทที่ 2 การประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง		131
1.13	● (ร่าง) ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ประเภทที่ 3 การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง		143

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างประกาศกรมการขนส่งทางราง
เรื่อง แบบและระยะเวลาการรายงานการประกอบกิจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดแบบและระยะเวลาการรายงานการประกอบกิจการสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๔๓ (๑) (ซ) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดให้มีการรายงานการประกอบกิจการขนส่งทางราง ตามแบบและระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ร่าง

ประกาศกรมการขนส่งทางราง

เรื่อง แบบและระยะเวลาการรายงานการประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๓ (๑) (ข) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. อธิบดีกรมการขนส่งทางรางออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ [...] เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ผู้ได้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

ข้อ ๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่จัดส่งรายงานผลการประกอบกิจการและที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง โดยใช้แบบการนำเสนอส่งท้ายประกาศนี้ ต่อ [...] ทุก ๆ ครั้งปิดตลอดเวลาที่ได้รับอนุญาต คือในเดือนมิถุนายน และ ธันวาคม โดยให้จัดส่งภายในสองเดือนนับจากวันที่ครบกำหนดส่ง

ข้อ ๔ รายงานการประกอบกิจการ อย่างน้อยต้องประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

(๑) รายงานความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

(๒) รายงานจำนวนผู้ใช้บริการ

(๓) รายงานความปลอดภัย เช่น จำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุ และระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการให้กลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ เป็นต้น

(๔) รายงานจำนวนเรื่องร้องเรียนที่ได้รับ และแนวทางการแก้ไข

(๕) รายงานเกี่ยวกับความตรงต่อเวลาของการให้บริการ และ

(๖) รายงานแผนการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการต่อไป

ข้อ ๕ การยื่นรายงานการประกอบกิจการตามประกาศนี้ให้ยื่นในรูปแบบกระดาษ (Hard Copy) และไฟล์บันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในแผ่นซีดี (Compact Disc: CD) ไปที่กรมการขนส่งทางราง ซึ่งต้องมีข้อมูล

ถูกต้องตรงกัน ทั้งนี้ หากข้อมูลดังกล่าวไม่ผ่านการตรวจสอบจากระบบคอมพิวเตอร์ที่กำหนดไว้ตามคู่มือการจัดทำข้อมูลทางการเงินประจำปี ให้ถือว่าบริษัทยังไม่ได้ยื่นรายงานตามความในประกาศนี้

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเนื่องจากประเทศประสบภัยพิบัติร้ายแรง หรือมีเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข ทำให้บริษัทไม่สามารถยื่นรายงานการประกอบกิจการได้ภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๓ ให้อธิบดีมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นแล้วให้รายงานคณะกรรมการทราบ

ข้อ ๗ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตที่มีอยู่ก่อนประกาศใช้ประกาศฉบับนี้ยื่นรายงานการประกอบกิจการในรอบเดือนมิถุนายน หรือธันวาคม แล้วแต่ว่าเดือนไหนจะถึงก่อน

ข้อ ๘ การไม่จัดส่งข้อมูลตามข้อ ๔ ถือเป็น การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้ ซึ่งกรรมการขนส่งทางรางมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการแก้ไขปรับปรุงหรือดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ แต่หากผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ทำการแก้ไขปรับปรุงภายในระยะเวลาที่กรรมการขนส่งทางรางกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจดำเนินมาตรการลงโทษทางปกครองได้

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

อธิบดีกรรมการขนส่งทางราง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดหน้าที่อื่น
ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ
กำหนดหน้าที่อื่นของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๔๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางต้องประกอบกิจการขนส่งทางรางตามประเภทและเงื่อนไขในใบอนุญาตการประกอบกิจการขนส่งทางราง มีหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้⁴

⁴ ต้นแบบจาก

1. กฎกระทรวง กำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ หรือบริการสาธารณะอื่น เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2555
2. สัญญาสัมปทานรถไฟฟ้าสายสีเขียว ข้อ 11

ร่าง

กฎกระทรวง

กำหนดหน้าที่อื่นของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางในกิจการรถขนส่งทางรางมีหน้าที่อื่น ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการให้บริการตามดัชนีชี้วัดของกรมการขนส่งทางราง

(๒) รับผิดชอบในการดำเนินงานและการบำรุงรักษาระบบรถไฟและรถไฟฟ้า หากปริมาณการโดยสารสูงกว่าที่ระบบรถขนส่งทางรางจะรับได้ อาจขยายความสามารถในการรองรับปริมาณการโดยสารของระบบรถขนส่งทางรางเพื่อป้องกันภาวะความแออัดก็ได้

(๓) ทบทวนความถี่ของเที่ยวรถเป็นคราว ๆ ไป ในกรณีปริมาณการโดยสารมีจำนวนคนน้อยกว่าที่ประมาณการไว้ อาจลดความถี่ของเที่ยวรถก็ได้ ทั้งนี้ ต้องแจ้งกรมการขนส่งทางรางทราบก่อนการลดความถี่ของเที่ยวรถดังกล่าว

(๔) จัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในสถานีหรือขบวนรถไฟเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

การดำเนินการตาม (๔)ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างประกาศกรมการขนส่งทางราง
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการร่วมใช้รางเพื่อการขนส่ง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการร่วมใช้รางเพื่อการขนส่งระหว่างผู้ประกอบการขนส่งทางรางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่การเชื่อมต่อระหว่างผู้ประกอบการขนส่งทางรางจะเป็นประโยชน์ต่อการขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้อธิบดีมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการร่วมใช้รางเพื่อการขนส่ง จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ร่าง

ประกาศกรมการขนส่งทางราง

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการร่วมใช้รางเพื่อการขนส่ง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. อธิบดีกรมการขนส่งทางรางออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของราง” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง พ.ศ.

“เชื่อมต่อราง” หมายความว่า การเชื่อมต่อระหว่างรางเพื่อการขนส่งภายใต้ความตกลงทางเทคนิคและทางพาณิชย์เพื่อให้ผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่นสามารถเชื่อมต่อรางได้

“ร่วมใช้ราง” หมายความว่า การเข้าถึงรางเพื่อการขนส่งโดยผู้ประกอบการขนส่งทางรางภายใต้ความตกลงทางเทคนิคและทางพาณิชย์เพื่อให้บริการรางหรือให้บริการเดินรถผ่านรางได้

“ข้อเสนอการเชื่อมต่อราง” หมายความว่า ข้อเสนอให้บริการเชื่อมต่อรางตามหลักเกณฑ์และวิธีการในประกาศฉบับนี้ ซึ่งจัดทำโดยผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางหรือผู้ประกอบการขนส่งทางรางอื่นใดที่อธิบดีประกาศกำหนด

“ข้อเสนอการร่วมใช้ราง” หมายความว่า ข้อเสนอให้บริการเข้าถึงเพื่อใช้รางตามหลักเกณฑ์และวิธีการในประกาศฉบับนี้ ซึ่งจัดทำโดยผู้ได้รับใบอนุญาตที่เป็นเจ้าของรางหรือผู้ประกอบการขนส่งทางรางอื่นใดที่อธิบดีประกาศกำหนด

“สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น” หมายความว่า สิ่งอำนวยความสะดวกการทำงาน กระบวนการหรือบริการของผู้ได้รับใบอนุญาตที่เป็นเจ้าของราง ซึ่งจำเป็นต้องใช้สำหรับการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง โดยพิจารณาจากเงื่อนไขดังนี้

(๑) ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางและเป็นเจ้าของหรือมีอำนาจควบคุมการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น

(๒) ผู้รับใบอนุญาตซึ่งขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางมีความจำเป็นต้องใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการให้บริการขนส่งทางรางของตน

(๓) ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไม่สามารถทำหรือจัดให้มีได้ หากพิจารณาในทางเศรษฐศาสตร์หรือทางเทคนิค

“ผู้ร้อง” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางที่ร้องขอให้อธิบดีวินิจฉัยชี้ขาดตามประกาศนี้

หมวด ๑

หลักการทั่วไป

ส่วนที่ ๑

หลักเกณฑ์การเชื่อมต่อและร่วมใช้ราง

ข้อ ๓ ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นเจ้าของรางต้องแจ้งข้อมูลที่จำเป็นและถูกต้องให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางทราบ เพื่อให้สามารถดำเนินการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางได้

เมื่อได้รับการร้องขอข้อมูลที่จำเป็นเพิ่มเติมสำหรับการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางจากผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางรายนั้นมีหน้าที่ต้องจัดให้มีและแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางอาจจัดให้มีมาตรการเก็บรักษาความลับได้เท่าที่จำเป็นและสมเหตุสมผลอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปทางธุรกิจ

ข้อ ๔ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางต้องใช้มาตรฐานทางเทคนิคสำหรับการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน หลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้การเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นไม่สามารถใช้งานได้ปกติ และต้องไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวางการขนส่งทางราง

ข้อ ๕ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางมีหน้าที่ต้องแจ้งรายงานสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางแก่อธิบดีทุกเดือน

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาข้อมูลตามวรรคหนึ่งไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับตั้งแต่วันที่ส่งข้อมูลให้แก่อธิบดี

ทั้งนี้ อธิบดีอาจประกาศกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ หรือวิธีการเกี่ยวกับการแจ้งและเก็บรักษาข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองก็ได้

ส่วนที่ ๒

จุดเชื่อมต่อและการเข้าถึงเพื่อร่วมใช้ราง

ข้อ ๖ การกำหนดจุดเชื่อมต่อรางให้เป็นไปตามการเจรจาสัญญาเชื่อมต่อรางของคู่กรณี โดยผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางต้องเสนอและจัดให้มีการเชื่อมต่อราง ณ จุดเชื่อมต่อที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค และต้องไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ขอเชื่อมต่อรางเกินสมควร

หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาว่าจุดเชื่อมต่อรางใดเป็นจุดเชื่อมต่อที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิคให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด โดยอธิบดีอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและระบุจุดเชื่อมต่อที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิคก็ได้

ข้อ ๗ หากมีการร้องขอเชื่อมต่อจุดเชื่อมต่อรางอื่นนอกเหนือจากจุดเชื่อมต่อรางที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางเสนอไว้ และผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางรายนั้นไม่สามารถจัดให้มีจุดเชื่อมต่อรางนั้นตามที่ร้องขอได้ โดยให้เหตุผลว่าจุดเชื่อมต่อรางดังกล่าวไม่ใช่จุดเชื่อมต่อรางที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค หรือการให้เชื่อมต่อ ณ จุดดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาทางเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวางการขนส่งทางราง ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางดังกล่าวจะต้องแจ้งแก่ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางเป็นหนังสือภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับการร้องขอ พร้อมด้วยเหตุผลในการปฏิเสธโดยละเอียด

ผู้ได้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางมีสิทธิร้องขอให้อธิบดีวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการใน ส่วนที่ ๔ ว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาท และให้ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นเจ้าของรางซึ่งปฏิเสธไม่เชื่อมต่อ ณ จุดเชื่อมต่อที่ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางร้องขอมิมีหน้าที่พิสูจน์ถึงเหตุแห่งการปฏิเสธนั้น

ข้อ ๘ ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อรางต้องจัดให้มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเชื่อมต่อรางอย่างเพียงพอ ณ จุดเชื่อมต่อราง เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางสามารถให้บริการด้วยคุณภาพที่ดีได้ ทั้งนี้ คุณภาพของบริการเชื่อมต่อรางต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าด้วยมาตรฐานการบริการที่ดีตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๙ ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางต้องบำรุงรักษาการเชื่อมต่อรางจากสถานีปลายทางของรางของตนไปยังจุดเชื่อมต่อราง เว้นแต่จะมีการตกลงไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๐ การจัดวางและบำรุงรักษาอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของการเชื่อมต่อรางให้เป็นไปตามที่คู่กรณีตกลงกัน เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นตามประกาศนี้

หากผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางต้องการขอใช้สถานที่หรือพื้นที่สำหรับการติดตั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อ ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางต้องแจ้งความประสงค์และรายละเอียดที่จำเป็นอย่างชัดเจนเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อราง

ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อต้องจัดหาสถานที่หรือพื้นที่ตามที่ได้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อร้องขอตามวรรคสองโดยมิชักช้า และต้องมีเงื่อนไขที่สมเหตุสมผล ไม่เลือกปฏิบัติและเรียกเก็บค่าตอบแทน

หากผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อไม่สามารถจัดหาสถานที่หรือพื้นที่ตามที่ได้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อร้องขอตามวรรคสองได้ เนื่องจากเหตุผลทางเทคนิคหรือข้อจำกัดด้านพื้นที่ ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อต้องจัดหาพื้นที่ใกล้เคียงหรือจัดให้มีมาตรการอื่นเพื่อให้ติดตั้งอุปกรณ์และเชื่อมต่อรางได้โดยมิชักช้า ทั้งนี้ จะต้องไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางเกินสมควร

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อรางต้องยินยอมให้ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางเข้าไปซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาอุปกรณ์ในสถานที่หรือพื้นที่ร่วมได้ตามความเหมาะสมตลอดเวลา

ในการให้เข้าใช้สถานที่หรือพื้นที่ร่วมตามข้อ ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อรางอาจกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยหรือการเก็บรักษาความลับสำหรับการเข้าใช้สถานที่หรือพื้นที่ร่วมก็ได้ แต่มาตรการดังกล่าวต้องสมเหตุสมผล เหมาะสม และไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๑๒ ในสัญญาเชื่อมต่อรางต้องมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจนระหว่างคู่กรณี โดยเฉพาะการกำหนดภาระหน้าที่หรือความเป็นเจ้าของในอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งมาตรการกำหนดหน้าที่ในการควบคุมดูแลและบำรุงรักษาทรัพย์สินดังกล่าว

หมวด ๒

ข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือการร่วมใช้ราง

ข้อ ๑๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นเจ้าของรางต้องจัดทำข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางของตน พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลแสดงการคำนวณอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อและร่วมใช้รางและข้อมูลต้นทุนสำหรับการให้บริการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง โดยนำเสนอเป็นเอกสารประกอบการยื่นคำขอใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อให้อธิบดีพิจารณา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๑๔ ข้อเสนอการเชื่อมต่อรางต้องเป็นเอกสารแสดงเจตนาเสนอให้เชื่อมต่อรางที่มีเงื่อนไขในเชิงพาณิชย์และเทคนิคที่ชัดเจนและเพียงพอ โดยต้องประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ อย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อกำหนดและเงื่อนไขสำหรับการเชื่อมต่อรางที่จะใช้บังคับ รวมถึงกระบวนการและระยะเวลาเจรจาข้อตกลงการเชื่อมต่อราง

(๒) ข้อกำหนดรายละเอียดและมาตรฐานทางเทคนิคสำหรับการเชื่อมต่อรางอย่างชัดเจน รวมถึงข้อกำหนดคุณภาพการเชื่อมต่อรางขั้นต่ำ

(๓) กระบวนการและวิธีการเชื่อมต่อราง รวมทั้งจุดที่เสนอให้เชื่อมต่อราง

(๔) อาคารสถานที่ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่ต้องใช้สำหรับการเชื่อมต่อราง รวมทั้งค่าตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการใช้อาคารสถานที่ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้น

(๕) อัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อราง ทั้งนี้ อัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อรางจะต้องคำนวณโดยพิจารณาจากต้นทุนสำหรับการให้บริการเชื่อมต่อราง

(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการเรียกเก็บ การแบ่ง การชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อราง

(๗) ข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางและผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อราง รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับการรักษาความลับ การเปิดเผยข้อมูลและมาตรการด้านความปลอดภัย

(๘) เงื่อนไขและขั้นตอนการร้องขอใช้บริการใหม่และการเปลี่ยนแปลงระบบ

(๙) ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการต่อข้อร้องเรียนและข้อโต้แย้งที่มีกับผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางเกี่ยวกับคุณภาพหรือบริการ และค่าตอบแทนการเชื่อมต่อราง

(๑๐) บทลงโทษหรือค่าปรับจากการผิดเงื่อนไขของสัญญาเชื่อมต่อราง

(๑๑) ตัวอย่างสัญญามาตรฐานในการเชื่อมต่อราง

(๑๒) บุคคลและสถานที่ที่ติดต่อได้

(๑๓) เงื่อนไขอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๕ ข้อเสนอการร่วมใช้รางต้องเป็นเอกสารแสดงเจตนาเสนอให้ร่วมใช้รางที่มีเงื่อนไขเชิงพาณิชย์ และเทคนิคที่ชัดเจนเพียงพอ โดยต้องประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ อย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) รายละเอียดของราง และบริการที่อนุญาตให้ร่วมใช้ราง รวมถึงข้อกำหนดและเงื่อนไขสำหรับการร่วมใช้รางที่จะบังคับ รวมถึงกระบวนการและระยะเวลาเจรจาข้อตกลงการร่วมใช้ราง

(๒) ข้อกำหนดรายละเอียดและมาตรฐานทางเทคนิคสำหรับการร่วมใช้รางอย่างชัดเจน รวมถึงความสามารถของรางในการรองรับปริมาณการเดินรถของรางและข้อกำหนดคุณภาพของการให้บริการขั้นต่ำ

(๓) กระบวนการและวิธีการเข้าถึงเพื่อร่วมใช้ราง รวมทั้งจุดที่ให้เข้าถึงเพื่อร่วมใช้รางและพื้นที่ติดตั้งอุปกรณ์

(๔) รายละเอียดเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่ต้องใช้สำหรับการเข้าถึงหรือร่วมใช้ราง รวมทั้งเงื่อนไขการเข้าใช้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้อาคารสถานที่ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้น

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

(๕) อัตราค่าตอบแทนการร่วมใช้ราง ทั้งนี้ อัตราค่าตอบแทนการร่วมใช้รางจะต้องคำนวณโดยพิจารณาจากต้นทุนของบริการการร่วมใช้ราง

(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการเรียกเก็บและการชำระค่าตอบแทนการร่วมใช้ราง เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตที่ใช้โครงข่ายสามารถไปเรียกเก็บจากผู้ให้บริการของตนได้

(๗) ข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับใบอนุญาตที่ขอใช้รางและผู้รับใบอนุญาตที่ให้ใช้ราง รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับการรักษาความลับ การเปิดเผยข้อมูล และมาตรการด้านความปลอดภัย

(๘) เงื่อนไขและขั้นตอนการร้องขอใช้บริการใหม่และการเปลี่ยนแปลงระบบ

(๙) ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการต่อข้อร้องเรียนและข้อโต้แย้งที่มีกับผู้รับใบอนุญาตที่ขอใช้รางเกี่ยวกับคุณภาพหรือบริการ และค่าตอบแทนการร่วมใช้ราง

(๑๐) บทลงโทษหรือค่าปรับจากการผิดเงื่อนไขของสัญญา

(๑๑) ตัวอย่างสัญญามาตรฐานในการร่วมใช้ราง

(๑๒) บุคคลและสถานที่ที่ติดต่อได้

(๑๓) เงื่อนไขอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๖ ข้อเสนอการเชื่อมต่อและการร่วมใช้รางตามข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ ต้องไม่มีเงื่อนไขในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้รับใบอนุญาตรายอื่น

(๒) ไม่สมเหตุสมผลที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขันในการให้บริการขนส่งทางราง

(๓) อัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ไม่สมเหตุสมผลหรือมีอัตราสูงเกินส่วนจนอาจเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อค่าบริการของผู้ใช้บริการ หรือเป็นการกีดกันการเข้าตลาด หรือไม่เอื้ออำนวยต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

(๔) ทำให้ผู้ให้บริการเสียประโยชน์

(๕) เงื่อนไขอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่ารายละเอียดข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไม่ครบถ้วนเพียงพอ หรือไม่ชัดเจนตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ หรือเห็นว่ามามีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๖ อธิบดีอาจเรียกให้ผู้เป็นเจ้าของรางต้องพิสูจน์แสดงหลักฐานหรือเอกสาร แฉลงเหตุผลและความจำเป็นถึงที่มาของข้อเสนอทางเทคนิคหรือของอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางดังกล่าวได้

ในการพิจารณาเพื่อกำหนดรายละเอียดข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางตามวรรคหนึ่ง หากเห็นสมควรอธิบดีอาจขอความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือบุคคลที่สาม หรือจัดการรับฟังความเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องก็ได้

เมื่ออธิบดีได้รับข้อมูลประกอบการพิจารณาเพียงพอแล้ว อธิบดีจะเป็นผู้พิจารณาว่าเอกสาร หรือหลักฐานที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางได้นำเสนอนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่ ทั้งนี้ การพิจารณาของอธิบดีต้องกระทำให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางส่งหลักฐานหรือเอกสารตามความในวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๘ เมื่ออธิบดีพิจารณาตามความในข้อ ๑๗ แล้ว อาจมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

(๑) เห็นชอบให้ประกาศใช้ข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางและอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

(๒) สั่งให้ปรับปรุงข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง หรือปรับอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง และอาจสั่งให้ใช้อัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางอัตราใดอัตราหนึ่งที่อธิบดีเห็นสมควรไปก่อนเป็นการชั่วคราว ในระหว่างที่มีการปรับปรุงข้อเสนอหรือปรับอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางรายนั้นต้องให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางของตนไปพลางก่อนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๓) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางไม่คิดคำนวณอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางตามต้นทุนสำหรับการให้บริการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง หรือในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไม่สมเหตุสมผลหรือสูงเกินไป อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางรายนั้นจะต้องจัดทำขั้นตอนและแผนปรับโครงสร้างการคิดค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเสนอต่ออธิบดีภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อขออนุมัติจากอธิบดีเป็นรายกรณี ทั้งนี้ อธิบดีมีอำนาจพิจารณาตัดสินในแต่ละขั้นตอน หรือกำหนดอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางตามที่อธิบดีเห็นสมควร

ข้อ ๑๙ หลังจากข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางมีหน้าที่ต้องประกาศเผยแพร่ข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางดังกล่าวเป็นการทั่วไป เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางทราบ พร้อมทั้งจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการขอเอกสารข้อเสนอและต้องไม่จัดเก็บค่าเอกสารหรือค่าดำเนินการอย่างไม่สมเหตุสมผล

การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีก่อน โดยให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางยื่นคำขอเป็นหนังสือชี้แจงถึงความจำเป็นและเหตุผลในการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง พร้อมนำเสนอเอกสารและหลักฐานประกอบ ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการดำเนินการสำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม

(๒) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมต่อการให้บริการขนส่งทางรางของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายอื่น

(๓) รายงานการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ของการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมของการให้บริการขนส่งทางรางของตนเอง

ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางในสาระสำคัญ ซึ่งอาจส่งผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขัน หรืออาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ อธิบดีอาจพิจารณาเสมือนเป็นการยื่นข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางใหม่

ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ มาใช้บังคับกับการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม เว้นแต่เป็นกรณีแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อยที่ไม่ใช่สาระสำคัญ

หมวด ๓

ขั้นตอนและกระบวนการเจรจาสัญญา

ส่วนที่ ๑

การขอเชื่อมต่อหรือการร่วมใช้ราง

ข้อ ๒๐ ในการขอเชื่อมต่อหรือการขอร่วมใช้ราง ผู้รับใบอนุญาตที่จะขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง จะต้องจัดทำเป็นหนังสือแสดงเจตจำนงโดยชัดแจ้งแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางว่าต้องการขอทำสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง และจะต้องระบุรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) บริการที่ต้องการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง รวมทั้งคุณภาพและปริมาณที่ต้องการของบริการและรายละเอียดทางเทคนิคอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

(๒) รูปแบบการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางที่ต้องการ และสถานที่ที่เป็นจุดเข้าถึงเพื่อใช้หรือจุดเชื่อมต่อราง

(๓) บริการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการใช้บริการ

(๔) วัน ระยะเวลา และสถานที่ที่ต้องการเข้าเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

(๕) ข้อเสนอหรือเงื่อนไขที่ต้องเจรจาเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนจากข้อเสนอของผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

(๖) ข้อมูลอื่นที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

(๗) บุคคลและสถานที่ที่ติดต่อได้

ผู้รับใบอนุญาตที่จะขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องแจ้งการขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางแก่อธิบดี พร้อมส่งสำเนาหนังสือขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

อธิบดีอาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือรูปแบบมาตรฐานการขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางประสงค์จะเข้าถึงเพื่อเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ณ จุดอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากจุดเข้าถึงเพื่อเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางเสนอไว้ ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือ พร้อมเอกสารแสดงจุดเชื่อมต่อหรือจุดเข้าถึงเพื่อร่วมใช้ราง และรายละเอียดทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องแก่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางและอธิบดี

ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นที่เกิดจากการก่อสร้างและการให้บริการจุดเชื่อมต่อหรือจุดเข้าถึงเพื่อร่วมใช้รางเพิ่มเติม นั้น แก่ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง โดยผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องเป็นผู้แจ้งจำนวนเงินค่าใช้จ่ายโดยประมาณแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเพื่อพิจารณา พร้อมกับหนังสือแสดงความประสงค์ตามวรรคแรก

หากเกิดข้อพิพาทในเรื่องจำนวนค่าใช้จ่ายตามวรรคสอง ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นคู่กรณีสามารถร้องขอให้อธิบดีวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการใน ส่วนที่ ๔ ว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาท

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางประสงค์จะใช้พื้นที่อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางนอกเหนือจากข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือพร้อมเอกสารแสดงรายละเอียดทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางและอธิบดี

ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นที่เกิดจากการก่อสร้างและการให้บริการ ณ จุดเชื่อมต่อหรือจุดเข้าถึงเพื่อร่วมใช้ทางเพิ่มเติม นั้นแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง โดยผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องเป็นผู้แจ้งจำนวนเงินค่าใช้จ่ายโดยประมาณแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเพื่อพิจารณา พร้อมกับหนังสือแสดงความประสงค์ตามวรรคแรก

หากมีข้อพิพาทในเรื่องการใช้พื้นที่ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกร่วมหรือจำนวนค่าใช้จ่าย ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นคู่กรณีสามารถร้องขอให้อธิบดีวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการใน ส่วนที่ ๔ ว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาท

ส่วนที่ ๒ การเจรจาเงื่อนไขสัญญา

ข้อ ๒๓ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางและผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง มีสิทธิและเสรีภาพในการเจรจาเงื่อนไขสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางได้อย่างอิสระ แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายและหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

การพิจารณาการก่อเกิดของสัญญาและความสมบูรณ์ของสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ให้นำหลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยสัญญามาใช้บังคับ

ข้อ ๒๔ การเจรจาขอทำสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ให้ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางและผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องดำเนินการเจรจาตกลงในเงื่อนไขต่าง ๆ ของสัญญาด้วยเจตนาสุจริต

ข้อ ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางมีหน้าที่ต้องจัดให้มีจุดติดต่ออย่างเพียงพอและเหมาะสมตามแนวปฏิบัติทางการค้า เพื่อให้บริการสอบถามข้อมูลและติดต่อเจรจาสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

ข้อ ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางและผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางจะต้องเจรจาสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางตามแนวทางในข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางของผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ทั้งนี้ ให้ถือว่าวันที่ผู้ให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางได้รับหนังสือขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเป็นวันเริ่มต้นของการเจรจา

หากผู้รับใบอนุญาตทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเริ่มต้นของการเจรจา ให้ถือว่ามิข้อพิพาทเกิดขึ้น และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธินำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในส่วนที่ ๔ ว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาท

ข้อ ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องจัดส่งสำเนาสัญญาให้กับอธิบดีภายในสิบวันนับแต่วันที่คู่สัญญาทุกฝ่ายได้มีการลงนามในสัญญา พร้อมแจ้งรายละเอียดของเงื่อนไขในสัญญาที่แตกต่างหรือเพิ่มเติมจากข้อเสนอให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

อธิบดีอาจขอให้ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมหรือเรียกผู้รับใบอนุญาตที่เป็นคู่กรณีมาให้ถ้อยคำก็ได้

ข้อ ๒๘ หากอธิบดีเห็นว่าข้อกำหนดในสัญญาตามไม่เป็นไปตามลักษณะหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้หรือขัดต่อกฎหมายอื่น อธิบดีอาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

เมื่ออธิบดีมีคำสั่งให้แก้ไขข้อกำหนดในสัญญาตามวรรคหนึ่งและครบกำหนดระยะเวลาที่อธิบดีให้แก้ไขสัญญา

(๑) ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางไม่ยินยอมแก้ไขสัญญาให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด ให้ดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองว่าด้วยการบังคับทางปกครอง

(๒) ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไม่ยินยอมแก้ไขสัญญาให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด ให้ถือว่าสัญญาดังกล่าวเป็นโมฆะ

หากผู้กรณีตกลงแก้ไขสัญญาเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้กรณีที่อธิบดีสั่งแก้ไขสัญญาจัดส่งสำเนาที่แก้ไขแล้ว แก่อธิบดีภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๒๙ ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องเปิดเผยสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๓๐ ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าจำเป็นและสมควร ในระหว่างการพิจารณาหรือระหว่างกระบวนการระงับข้อพิพาท อธิบดีอาจสั่งให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไปพลางก่อนตามเงื่อนไขหรือสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางที่มีอยู่เดิม หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๓

การให้บริการเชื่อมต่อและร่วมใช้ราง

ข้อ ๓๑ เมื่อตกลงทำสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางแล้ว ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ต้องจัดให้มีการเชื่อมต่อและใช้รางโดยมิชักช้าตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญา ทั้งนี้ ต้องไม่เลือกปฏิบัติแก่ผู้รับใบอนุญาตรายใดรายหนึ่ง

หากผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไม่สามารถดำเนินการจัดให้มีการเชื่อมต่อ หรือร่วมใช้รางภายในระยะเวลาที่คู่สัญญาตกลงกันไว้ ให้ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อ หรือร่วมใช้รางแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางทราบโดยมิชักช้า พร้อมทั้งแจ้งเหตุผลความล่าช้าดังกล่าว หากเหตุผลที่กล่าวอ้างนั้น ไม่สมเหตุสมผล ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางมีเจตนาไม่สุจริต

ข้อ ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องประกันคุณภาพการให้บริการ และการให้บริการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางตามที่กำหนดไว้ในสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง

การผิณฑชำระหนี้ค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไม่ถือเป็นเหตุให้ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางมีสิทธิยกเลิกสัญญา หรือระงับการให้บริการ หรือลดคุณภาพของการให้บริการ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากอธิบดีก่อน

การยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง หรือระงับการให้บริการหรือลดคุณภาพของการให้บริการการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีก่อน

หากเป็นกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางประสงค์จะยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง หรือระงับการให้บริการหรือคุณภาพของการให้บริการการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเพียงฝ่ายเดียว ให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางรายนั้นต้องยื่นคำขอเป็นหนังสือ พร้อมทั้งรายละเอียดและเหตุผลการขอยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือระงับการให้บริการหรือลดคุณภาพของการให้บริการ เพื่อให้อธิบดีพิจารณาในกรณีที่เห็นสมควร อธิบดีอาจกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะก็ได้

ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการยกเลิกสัญญาหรือระงับการให้บริการหรือลดคุณภาพของการให้บริการก็ได้

ข้อ ๓๓ หากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโครงข่ายรางที่มีผลกระทบต่อ การเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางจะต้องแจ้งแก่อธิบดี และต้องประกาศให้ทราบการเปลี่ยนแปลงแก้ไขดังกล่าวเป็นการทั่วไปและล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือน

ข้อ ๓๔ ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นคู่สัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางอาจยื่นคำร้องขอให้อธิบดีอนุญาตหรือให้มีการทบทวนค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางได้

การร้องขอทบทวนค่าตอบแทนการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติที่อาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม หรือเพื่อการดำเนินการให้เป็นประโยชน์สาธารณะเป็นส่วนรวมอธิบดีอาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของรางต้องยินยอมให้มีการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางกับหน่วยงานของรัฐ

การเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องใช้ข้อมูลที่ได้รับจากผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเท่านั้น และต้องไม่ใช่ข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้เกิดความได้เปรียบอันจะทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งต้องไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแก่บุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง เว้นแต่เป็นกรณีที่กฎหมายอนุญาตหรืออธิบดีกำหนด

ผู้รับใบอนุญาตให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางต้องจัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าที่ได้รับจากผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางอย่างเพียงพอและเหมาะสม

ข้อ ๓๗ กรณีมีข้อพิพาทเกิดขึ้นเกี่ยวกับการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางตามสัญญาที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของอธิบดี ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธินำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๔ ว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาทได้

หากกรณีที่น่าข้อพิพาทไปยังศาลที่มีเขตอำนาจ หรือนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของ อนุญาโตตุลาการ อธิบดีอาจปฏิเสธการทำหน้าที่พิจารณาระงับข้อพิพาทและไม่นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนดไว้ในส่วนที่ ๔ ว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาทมาใช้บังคับในกรณีเดียวกันก็ได้ จนกว่าศาลที่มีเขต อำนาจหรืออนุญาโตตุลาการมีคำพิพากษา คำวินิจฉัยหรือคำชี้ขาด ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นคู่กรณีต้อง รายงานผลการระงับข้อพิพาทดังกล่าวต่ออธิบดีตั้งแต่เริ่มต้นทุกครั้งจนสิ้นสุดกระบวนการระงับข้อพิพาท

การยอมรับคำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือคำชี้ขาดของศาลที่มีเขตอำนาจหรืออนุญาโตตุลาการเพื่อให้ อธิบดีใช้อำนาจบังคับตามคำพิพากษาหรือคำชี้ขาด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดี ประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔

กระบวนการระงับข้อพิพาท

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่มีการปฏิเสธไม่ให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางหรือมีข้อพิพาทเกิดขึ้น ให้คู่กรณีฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งมีสิทธิร้องขอให้อธิบดีพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้ โดยยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อกรมการขนส่งทางราง

คำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องประกอบด้วย

(๑) วัน เดือน ปี ที่ทำคำร้อง

(๒) ชื่อ ที่อยู่ และสถานะของผู้ร้องและคู่กรณีอีกฝ่าย

(๓) ระบุข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ว่ามีการปฏิเสธไม่ให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้ราง หรือได้ พยายามที่จะเจรจาตกลงทำสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางกับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ พร้อมระบุประเด็นที่สามารถตกลงกันได้และประเด็นที่ไม่สามารถตกลงกันได้ให้ชัดเจน รวมทั้งเอกสารหลักฐาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๔) ชื่อเรียกเรื่องและคำขอให้ชี้ขาด โดยต้องแสดงให้เห็นชัดเจนซึ่งสภาพแห่งข้อเรียกร้องของผู้ร้องและ คำขอชี้ขาด ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อเรียกร้องเช่นว่านั้น

(๕) ลงลายมือชื่อผู้ร้อง

ข้อ ๓๙ การยื่นคำร้องต้องกระทำภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่มีการปฏิเสธไม่ให้เชื่อมต่อหรือ ร่วมใช้รางหรือมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเกิดขึ้น หากยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่ กำหนดไว้ ให้กรมการขนส่งทางรางปฏิเสธไม่รับคำร้องเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท เว้นแต่กรมการขนส่ง ทางรางเห็นว่าเรื่องนั้นเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น โดยกรมการขนส่งทางรางเห็นเองหรือ คู่กรณีมีคำขอ กรมการขนส่งทางรางอาจรับคำร้องไว้ก็ได้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ข้อ ๔๐ เมื่อกรรมการขนส่งทางรางได้รับคำร้องและเอกสารหลักฐานแล้วให้ดำเนินการตรวจสอบคำร้องและเอกสารนั้นโดยเร็ว หากคำร้องหรือเอกสารหลักฐานนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้แจ้งให้ผู้ร้องดำเนินการแก้ไขคำร้องหรือจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรรมการขนส่งทางรางจะต้องพิจารณาว่าจะรับคำร้องเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทหรือไม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องและเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วน

ข้อ ๔๑ คำร้องที่ไม่เป็นไปตามข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ และข้อ ๔๐ มิให้กรรมการขนส่งทางรางรับคำร้องดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท

ข้อ ๔๒ คำร้องที่กรรมการขนส่งทางรางรับเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทแล้วให้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยเร็ว รวมทั้งรายงานให้อธิบดีทราบ

คำร้องที่กรรมการขนส่งทางรางไม่รับเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทให้เสนออธิบดีพิจารณาโดยเร็ว โดยอธิบดีจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องและเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและครบถ้วนจากกรรมการขนส่งทางราง หากอธิบดีสั่งรับคำร้องเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท ให้กรรมการขนส่งทางรางดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยเร็ว

ในกรณีที่อธิบดีสั่งไม่รับคำร้องเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทให้กรรมการขนส่งทางรางแจ้งให้ผู้ร้องทราบ

ข้อ ๔๓ เมื่อกรรมการขนส่งทางรางดำเนินการรับคำร้องเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท ให้กรรมการขนส่งทางรางแจ้งให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องและสำเนาเอกสารหลักฐานให้ผู้ถูกร้องและสอบถามคู่กรณีทั้งสองฝ่ายว่าประสงค์จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยหรือไม่

หากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย ให้กรรมการขนส่งทางรางแจ้งให้อธิบดีทราบเพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไป ทั้งนี้ ในการไกล่เกลี่ยให้ดำเนินการตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่ตกลงที่จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยให้กรรมการขนส่งทางรางสั่งให้ผู้ถูกร้องโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานเป็นหนังสือต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อที่จะได้ดำเนินการระงับข้อพิพาทต่อไป

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่คู่กรณีไม่ตกลงที่จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย ให้กรรมการขนส่งทางรางดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์กรณีตามคำร้อง ทั้งนี้ ให้เปิดโอกาสให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายชี้แจง แลกเปลี่ยนเพิ่มเติมและแสดงพยานหลักฐานได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๔๕ เมื่อกรรมการขนส่งทางรางได้รวบรวมและพิจารณาพยานหลักฐานของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายและเห็นว่าได้ข้อเท็จจริงเพียงพอ ให้ทำความเข้าใจในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว โดยให้จัดทำบันทึกความเห็นให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง คำโต้แย้ง และเอกสารหลักฐาน หากไม่แล้วเสร็จให้รายงานพร้อมเหตุผลความจำเป็นต่ออธิบดีเพื่อขออนุมัติขยายระยะเวลาแสวงหาข้อเท็จจริงออกไปอีกไม่เกินสามสิบวัน โดยให้ขอขยายระยะเวลาก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการแสวงหาข้อเท็จจริงไม่น้อยกว่าสามวันทำการ

บันทึกความเห็นตามวรรคหนึ่ง ต้องประกอบด้วย

(๑) สรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ได้รับจากคำร้องและเอกสารอื่น ๆ ของคู่กรณีรวมทั้งพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้จากการแสวงหาข้อเท็จจริง

(๒) ประเด็นข้อพิพาท

(๓) ความเห็นในแต่ละประเด็นตาม (๒)

ข้อ ๔๖ ให้กรรมการขนส่งทางรางเสนอบันทึกความเห็นต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้อธิบดีมีคำวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับบันทึกความเห็น พร้อมทั้งแจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบ

คำวินิจฉัยของอธิบดีตามวรรคหนึ่ง ต้องประกอบด้วย

(๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

(๒) ประเด็นข้อพิพาทและเหตุผล ข้ออ้าง ข้อเถียง

(๓) คำวินิจฉัยและเหตุผลประกอบ

(๔) มาตรการบังคับ พร้อมระยะเวลาการปฏิบัติตามคำวินิจฉัย

(๕) ลายมือชื่ออธิบดีรับรองคำวินิจฉัย

(๖) ความเห็นแย้ง (ถ้ามี)

ให้ดำเนินการประกาศคำวินิจฉัยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

คำวินิจฉัยของอธิบดีให้ถือเป็นที่สุด และให้ถือเอาคำวินิจฉัยดังกล่าวแทนสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางซึ่งคู่กรณีต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๔๗ ให้ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางรายอื่นมีสิทธินำคำวินิจฉัยที่ประกาศตามข้อ ๔๖ วรรคสาม มายื่นคำร้องขอแก้ไขข้อสัญญาให้เป็นไปอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมได้ ทั้งนี้ อธิบดีมีอำนาจพิจารณาข้อสัญญาดังกล่าวว่ามีความเกี่ยวข้อง และคำวินิจฉัยมีผลกระทบกับข้อสัญญานั้นหรือไม่ หากไม่เกี่ยวข้องและไม่ีผลกระทบต่อข้อสัญญา อธิบดีอาจไม่รับคำร้องขอไว้พิจารณาได้

ข้อ ๔๘ ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของอธิบดีตามหมวดนี้ ถ้าอธิบดีเห็นว่ามีความจำเป็นหรือ คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอโดยแสดงเหตุผลอันจำเป็นให้ปรากฏ พร้อมทั้งคำชี้แจงแสดงจำนวนความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นหากไม่มีการให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไปพลางก่อน อธิบดีอาจมีคำสั่งให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไป พลางก่อนตามเงื่อนไขของสัญญาการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางที่มีอยู่เดิม หรือตามที่อธิบดีเห็นสมควร

ข้อ ๔๙ ในการพิจารณาความจำเป็นเพื่อมีคำสั่งให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไปพลางก่อนตามข้อ ๔๘ ให้อธิบดีคำนึงถึงความเร่งด่วนของกรณีที่กำลังพิจารณาวินิจฉัยผลประโยชน์ต่อสาธารณะ ความเสียหายอัน ยากต่อการแก้ไขเยียวยาในภายหลังที่จะเกิดต่อคู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอหากไม่มีการให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไป พลางก่อน ระดับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากกว่ากันเพียงใดเป็นสำคัญ และเหตุอื่นตามที่ อธิบดีเห็นว่าเกี่ยวข้อง

ข้อ ๕๐ เมื่ออธิบดีมีคำสั่งให้เชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางไปพลางก่อนให้คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับจนกว่า อธิบดีได้ทำคำวินิจฉัยแล้วเสร็จและคำวินิจฉัยมีผลใช้บังคับ หรือจนกว่าจะมีการเพิกถอนคำสั่งให้เชื่อมต่อหรือ ร่วมใช้รางไปพลางก่อน

ข้อ ๕๑ กรณีใดที่มีได้กำหนดไว้ตามความในหมวดนี้ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาทาง ปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๒ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตที่เป็นเจ้าของรางนำส่งข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือร่วมใช้รางเพื่อให้อธิบดี พิจารณาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบประกาศกรมการขนส่งทางราง
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การแจ้งแผนการหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนซ่อมบำรุง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตในการการแจ้งแผนการหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนซ่อมบำรุง

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งแผนการหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนซ่อมบำรุง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ร่าง

ประกาศกรมการขนส่งทางราง

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข

การแจ้งแผนการหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนซ่อมบำรุง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. อธิบดีกรมการขนส่งทางรางออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ [...] เป็นต้นไป

ข้อ ๒ การหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนซ่อมบำรุง ให้หยุดให้บริการได้คราวละไม่เกิน [...]

ข้อ ๓ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอยุติให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนซ่อมบำรุง พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบและลงนามรับรองโดยกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการ (หรือผู้รับมอบอำนาจที่ถูกต้อง) ต่อกรมการขนส่งทางรางล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า [๑๕ วัน] ก่อนเริ่มดำเนินการ ผ่านช่องทาง [...] หรือติดต่อด้วยตนเอง ณ กรมการขนส่งทางราง หรือส่งเอกสารทางไปรษณีย์

ข้อ ๔ ผู้ขออนุญาตจะต้องกรอกข้อความในคำขอโดยการพิมพ์ให้ครบถ้วน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ขอรับใบอนุญาตหรือลงลายมือชื่อของผู้รับมอบอำนาจ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นเป็นผู้กระทำการแทน

ข้อ ๕ ในกรณีที่คำขอมีความบกพร่องไม่สมบูรณ์ หรือผู้ยื่นคำขอนำส่งข้อมูล/เอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วน กรมการขนส่งทางรางจะแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขคำขอหรือจัดส่งข้อมูล/เอกสารหลักฐานเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดและอาจขอให้ผู้ยื่นคำขอมาชี้แจง หากผู้ยื่นคำขอไม่ดำเนินการภายในกำหนดเวลาดังกล่าว จะถือว่าผู้ยื่นคำขอละทิ้งคำขอ และกรมการขนส่งทางรางจะแจ้งยุติการพิจารณาซึ่งมีผลเป็นการคืนคำขอดังกล่าว

ข้อ ๖ กรมการขนส่งทางรางจะยังไม่พิจารณาคำขอและยังไม่นับระยะเวลาการดำเนินการจนกว่าผู้ยื่นคำขอจะแก้ไขคำขอหรือจัดส่งข้อมูล/เอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วน หรือเข้ามาชี้แจงต่อ รปท. ตามที่ได้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการตามข้อ ๕ เรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๗ กรมการขนส่งทางรางจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ ตามข้อกำหนดของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๘ ในการยื่นหลักฐานหรือเอกสารประกอบคำขอ หากเป็นภาษาต่างประเทศจะต้องมีคำแปลเป็นภาษาไทย โดยผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้แปลต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้อง

ข้อ ๙ ในการยื่นสำเนาหรือภาพถ่ายหลักฐานหรือเอกสารประกอบคำขอ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องรับรองความถูกต้องของสำเนาหรือภาพถ่ายนั้น

ข้อ ๑๐ การยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้ยื่น ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

(๑) กรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ [...] หรือ ณ สถานที่อื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) จังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ [...] หรือ ณ สถานที่อื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๑ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่อาจขอให้ผู้ขอรับใบอนุญาตชี้แจง ข้อเท็จจริงหรือส่งหลักฐานหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องก็ได้

ข้อ ๑๒ ใบอนุญาตให้ใช้แบบที่ [...] ประกาศกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างประกาศกรมการขนส่งทางราง
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การส่งบัญชีแสดงฐานะทางการเงินงบการเงิน และรายงานประจำปี
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งบัญชีแสดงฐานะทางการเงินของผู้ได้รับใบอนุญาต

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้การส่งบัญชีแสดงฐานะทางการเงิน งบการเงิน และรายงานประจำปีของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ร่าง

ประกาศกรมการขนส่งทางราง

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข

การส่งบัญชีแสดงฐานะทางการเงิน งบการเงิน และรายงานประจำปี

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. อธิบดีกรมการขนส่งทางรางออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ [...] เป็นต้นไป

ข้อ ๒ การจัดทำงบการเงิน ให้เป็นไปตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน รวมทั้งแนวปฏิบัติทางบัญชีและการตีความตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓ การจัดทำรายงานประจำปีให้ใช้เกณฑ์การรับรู้และวัดมูลค่าตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วย [...] (ของ OIC อาศัยหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต)

ข้อ ๔ ให้ผู้ประกอบการจัดทำและยื่นงบการเงินและรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ต่อกรมการขนส่งทางราง ดังต่อไปนี้

(๑) งบการเงินรายไตรมาสที่ผู้สอบบัญชีได้สอบทานแล้ว

(๒) งบกระแสเงินสด

(๓) งบการเงินสำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงมาที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว

(๔) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น

(๕) รายงานประจำปีแสดงการดำเนินงานของบริษัท

ข้อ ๕ การยื่นงบการเงินและรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ให้เป็นไปตามระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) งบการเงินรายไตรมาสที่ผู้สอบบัญชีได้สอบทานแล้ว ให้ผู้ประกอบการยื่นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันสุดท้ายของแต่ละไตรมาส

(๒) งบการเงินสำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงมาที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว ให้ผู้ประกอบการยื่นภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นสุตรอบปีปฏิทินแต่ละรอบ

(๓) รายงานประจำปีแสดงการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ให้ผู้ประกอบการยื่นภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นสุตรอบปีปฏิทินแต่ละรอบ

ข้อ ๖ การยื่นงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินสำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงมาของบริษัทตามประกาศนี้ให้ยื่นในรูปแบบกระดาษ (Hard Copy) และไฟล์บันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในแผ่นซีดี (Compact Disc: CD) ไปที่กรมการขนส่งทางราง ซึ่งต้องมีข้อมูลถูกต้องตรงกัน โดยจัดทำข้อมูลในรูปแบบดังต่อไปนี้

- (๑) รายงานผู้สอบบัญชีจัดทำเป็นไฟล์สกุล pdf
- (๒) งบการเงินจัดทำเป็นไฟล์สกุล xls หรือ xlsx และ
- (๓) หมายเหตุประกอบงบการเงินจัดทำเป็นไฟล์สกุล doc หรือ docx

การยื่นรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการให้ยื่นตามคู่มือการจัดทำรายงานประจำปีในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามระบบที่พัฒนาโดยกรมการขนส่งทางราง ทั้งนี้ หากข้อมูลดังกล่าวไม่ผ่านการตรวจสอบจากระบบคอมพิวเตอร์ที่กำหนดไว้ตามคู่มือการจัดทำข้อมูลทางการเงินประจำปี ให้ถือว่าผู้ประกอบการยังไม่ได้ยื่นรายงานตามความในประกาศนี้

ในกรณีที่รายงานตามข้อ ๔ (๑) หรือ (๒) ที่ผู้ประกอบการยื่นมาไม่ถูกต้องหรือมีรายการไม่ครบถ้วน ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางรางมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบการไม่สามารถยื่นรายงานตามข้อ ๖ ในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามระบบที่พัฒนาโดยกรมการขนส่งทางรางได้ ให้ผู้ประกอบการมีหนังสือขอขยายระยะเวลายื่นรายงานต่ออธิบดีกรมการขนส่งทางรางก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการยื่นรายงานครั้งนั้นได้ โดยแสดงเหตุผลและความจำเป็น หากอธิบดีกรมการขนส่งทางรางเห็นสมควรจะอนุญาตขยายระยะเวลาได้ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องยื่นรายงานในรูปกระดาษจำนวนสองชุดมาพร้อมกับการร้องขอขยายระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเนื่องจากประเทศประสบภัยพิบัติร้ายแรง หรือมีเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถยื่นงบการเงินหรือรายงานประจำปีได้ภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๕ ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางรางมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๙ ข้อมูลการจัดทำงบการเงิน ต้องถูกต้องตรงกัน หรือสามารถกระทบข้อมูลได้กับข้อมูลราคาบัญชีในรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการสำหรับงวดบัญชีเดียวกัน ซึ่งข้อมูลที่แสดงในรายงานทั้งหมดตามข้อ ๔ ต้องไม่มีการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ควรบอกให้แจ้ง

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่การดำเนินงานตามงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จทั้งในกำไรขาดทุนสำหรับงวดหรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับงวดเปลี่ยนแปลงจากงวดเดียวกันของปีก่อนเกินร้อยละยี่สิบ ให้ผู้ประกอบการจัดทำรายงานชี้แจงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยื่นต่ออธิบดีกรมการขนส่งทางราง พร้อมกับงบการเงินที่บริษัทต้องยื่นส่งตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างระเบียบกรรมการขนส่งทางราง
เรื่อง กำหนดอำนาจผู้ตรวจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดอำนาจของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ได้รับใบอนุญาต รวมถึงกำหนดการดำเนินการของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในกรณีจำเป็นเร่งด่วน

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. กำหนดให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ได้รับใบอนุญาต รวมถึงอำนาจในการดำเนินการในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ระบบการขนส่งทางราง ให้อำนาจอธิบดีกรรมการขนส่งทางรางในการออกระเบียบ จึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

ร่าง

ระเบียบกรรมการขนส่งทางราง
เรื่อง กำหนดอำนาจผู้ตรวจการขนส่งทางราง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ... อธิบดีกรมการขนส่งทางราง ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศ

ข้อ ๒ ในระเบียบนี้

“การตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางราง” หมายความว่า

(๑) การตรวจสอบด้านความปลอดภัย

(๒) การตรวจสอบด้านการบริการ

(๓) ตรวจสอบด้านการเงิน

“ผู้ได้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

ข้อ ๓ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการดำเนินการของผู้ได้รับใบอนุญาตในด้านความปลอดภัย ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ระวังการออกเดินทาง หรือกักขบวนรถของผู้ได้รับใบอนุญาตไว้ตามความจำเป็นเพื่อตรวจสอบ

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ และสถานที่ที่จะใช้เป็นฐานปฏิบัติการของผู้ได้รับใบอนุญาตในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๓) เข้าไปในขบวนรถ รวมทั้งเดินทางไปกับขบวนรถ และในกรณีจำเป็นอาจเข้าไปในห้องพนักงานขับรถไฟ ในขณะที่ให้บริการตามปกติเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติของผู้ประจำหน้าที่ได้

(๔) ตรวจสอบการดำเนินการตามใบอนุญาตและการดำเนินการอื่นว่าเป็นไปตามใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและเงื่อนไขในการปฏิบัติการ

(๕) ตรวจสอบคู่มือ เอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ รวมทั้งการครอบครองเอกสารและหลักฐานดังกล่าวไว้ตรวจสอบ

(๖) เรียกบัญชี ทะเบียน หรือเอกสารอื่นจากผู้ได้รับใบอนุญาต หรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบ

(๗) สอบถามข้อเท็จจริง หรือมีหนังสือเรียกผู้ได้รับใบอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ

ข้อ ๔ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการดำเนินการของผู้ได้รับใบอนุญาตในด้านการบริการ และการตรวจสอบด้านการเงิน ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการและสถานที่ปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาตในระหว่างเวลาทำการของสถานที่ดังกล่าว เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงาน และเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

(๒) ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ

(๓) สั่งระงับการให้บริการในส่วนที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน คู่มือการดำเนินงานหรือที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย

(๔) สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนำส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบในด้านการตรวจสอบด้านการบริการและตรวจสอบด้านการเงิน

(๕) มีหนังสือเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อ ๕ ผู้ตรวจการขนส่งทางรางอาจเข้าไปในสถานที่ส่วนบุคคลอันเป็นที่เฉพาะได้ ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองหรือโดยมีหมายศาล

ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง หากมีการเคลื่อนย้ายสิ่งของใด ๆ จากสถานที่ทำการที่เข้าตรวจค้น ผู้ตรวจการขนส่งทางรางผู้นั้นต้องออกใบรับที่แสดงสิ่งของที่ได้เคลื่อนย้ายให้แก่เจ้าของหรือบุคคลที่ควบคุมสถานที่ทำการนั้น และต้องนำสิ่งของดังกล่าวส่งคืนให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้หลังจากที่นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการเคลื่อนย้ายแล้ว

ข้อ ๖ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย โดยให้เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตแต่ละรายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องที่จะต้องสนับสนุนและให้ข้อมูลกับผู้ตรวจการขนส่งทางราง เมื่อได้รับการร้องขอ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางเข้าไปในสถานที่ทำการของบุคคลหรือหน่วยงานได้ในระหว่างช่วงเวลาทำการปกติของบุคคลหรือหน่วยงานนั้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในกรณีที่จะเข้าถึงสถานที่ทำการของบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวนอกช่วงเวลาทำการปกติ ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีกรณีจะเกิดอันตรายจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายอย่างชัดแจ้ง และการเข้าถึงสถานที่ทำการเช่นนั้นเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้การกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายเกิดขึ้น

ข้อ ๗ ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางเรียกให้บุคคลเข้าชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดบันทึกคำตอบหรือถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร

(๒) ให้บุคคลซึ่งชี้แจงหรือให้ถ้อยคำได้ตรวจสอบความถูกต้องตามบันทึกตาม (๑) และลงนามในบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นว่านั้นด้วย

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางพบว่าผู้ได้รับใบอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

(๑) ตักเตือนด้วยวาจา

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาต บุคคลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งระบุเหตุผลของการออกคำสั่งและระบุให้ผู้ได้รับคำสั่งปฏิบัติตาม การงดเว้นการปฏิบัติตาม หรือกระทำการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) เสนอให้อธิบดีมีคำสั่งในการพักใช้ใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยกรมขนส่งทางรางที่เกี่ยวข้อง

(๔) เสนอให้อธิบดีมีคำสั่งในการเรียกร้องหรือดำเนินคดีกับผู้ได้รับใบอนุญาต

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีคำสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องงดเว้นการปฏิบัติที่เป็นกรกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข ปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางขยายระยะเวลาออกไปได้ ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละสิบห้าวัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด आयัดไว้ซึ่งสิ่งของหรือเอกสารที่เป็นความผิด ให้ดำเนินการเพิกถอนที่จำเป็นเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือได้มาจากการกระทำผิดนั้น

การมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดจะกระทำได้อีกเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือ โดยใช้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึด อายัด ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ให้ผู้ตรวจการขนส่งมีอำนาจสั่งให้หยุดการใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หรือผูกมัดประทับตราสิ่งของที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางราง เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตได้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งที่ได้รับใบอนุญาตแจ้งอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้

ข้อ ๑๒ ในการใช้อำนาจของผู้ตรวจการขนส่งทางราง ให้ผู้ตรวจการทางรางสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและลูกจ้างของผู้ได้รับใบอนุญาต พร้อมทั้งระบุเหตุผลของการออกคำสั่งและระบุให้ผู้ได้รับคำสั่งปฏิบัติตาม การงดเว้นการปฏิบัติตาม หรือกระทำการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

(ตัวอย่าง)

เอกสารแนบที่ ๑ แบบหนังสือคำสั่งผู้ตรวจการขนส่งทางราง

(ตราครุฑ)

คำสั่งผู้ตรวจการขนส่งทางราง
ด้วยผู้ตรวจการขนส่งทางรางได้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของ _____
ใบอนุญาตประเภท _____ หมายเลขใบอนุญาตที่ _____
พบว่ามิได้รับใบอนุญาตดังกล่าว ได้กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการขนส่ง
ทางราง พ.ศ. ดังนี้

ม. [] ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติเกี่ยวกับ _____

ม. [] _____

ม. [] _____

อื่นๆ _____

เหตุเกิดที่บริเวณ _____

เมื่อวันที่ _____ เวลา _____

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.
ผู้ตรวจการขนส่งทางรางจึงขอ ออกคำสั่งเป็นหนังสือและสั่งให้ ผู้ได้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการ/พนักงาน/ลูกจ้าง
ดำเนินการ ดังนี้

ปฏิบัติการ _____

งดเว้นการปฏิบัติการ _____

ให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริง _____

อื่นๆ _____

ลงชื่อ _____

(_____)

ผู้ตรวจการขนส่งทางราง

ข้าพเจ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางดังกล่าวข้างต้น ได้ทราบคำสั่งการผู้ตรวจการ
กิจการขนส่งทางราง จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ลงชื่อ _____

(_____)

ผู้ได้รับใบอนุญาต/ผู้รับคำสั่ง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างประกาศกระทรวงคมนาคม
เรื่อง การกำหนดแบบบัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดแบบบัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางราง ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

เหตุผล

เนื่องจากมาตรา ๗๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการขนส่งทางรางต้องแสดงบัตรประจำตัวที่กรมขนส่งทางรางเป็นผู้ออกให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องและบัตรประจำตัวผู้ตรวจการทางรางให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ร่าง

ประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง การกำหนดแบบบัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกประกาศกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“บัตรประจำตัว” หมายถึง บัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางรางซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๒ ผู้ตรวจการขนส่งทางรางต้องมีคุณสมบัติตามที่กรมการขนส่งทางรางกำหนด

ข้อ ๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ... ผู้ตรวจการขนส่งทางรางต้องแสดงบัตรประจำตัวที่กรมการขนส่งทางรางเป็นผู้ออกให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามแบบแนบท้ายประกาศ

ข้อ ๔ รูปถ่ายที่ปรากฏบนบัตรประจำตัวให้เป็นรูปถ่าย ครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นดำ ขนาด [...] เซนติเมตร

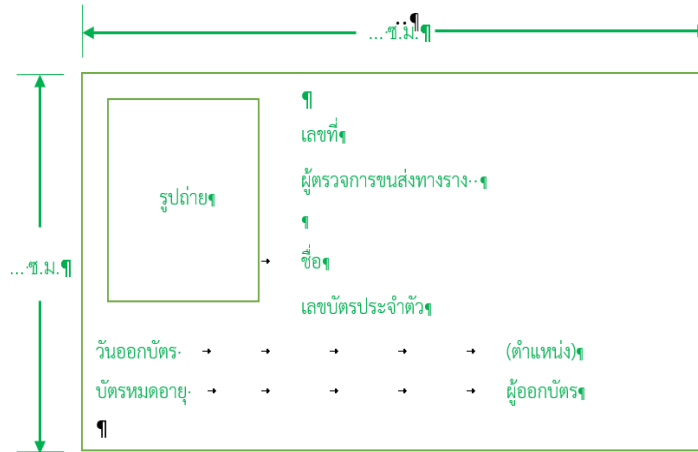
ข้อ ๕ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

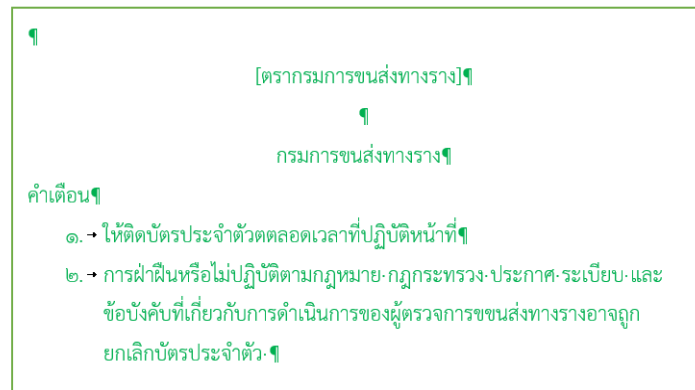
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

แบบบัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางราง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง กำหนดเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองเขตระบบการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรออกประกาศกระทรวงคมนาคมกำหนดเขตระบบการขนส่งทางราง และเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง พร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวเขตดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและความปลอดภัยของเขตระบบการขนส่งทางรางและความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง ตามโครงการ [...] ซึ่งบริษัท [...] ได้สร้างขึ้นโดยมีระยะทางยาวประมาณ [...] กิโลเมตร เริ่มต้นที่สถานี [...] จนถึงสถานี [...] โดยเป็นการก่อสร้างในท้องที่ [ชื่อเขต/จังหวัด]

อาศัยอำนาจความในมาตรา ๒๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม จึงจำเป็นต้องออกประกาศกระทรวงกำหนดเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง ดังต่อไปนี้

ร่าง

ประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง เขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม จึงจำเป็นต้องออกประกาศกระทรวงกำหนดเขตเขตระบบการขนส่งทางราง และเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“อาณาบริเวณสถานี” หมายความว่า บริเวณภายในสถานีและรวมถึงอาคารทางขึ้น – ลงของคนโดยสาร อาคารปล่อยระบายอากาศของสถานี และอุโมงค์ทางเดินระหว่างอาคารสถานีกับอาคารทางขึ้น – ลงของคนโดยสาร ด้วย แต่ไม่รวมถึงพื้นดินเหนืออาคารสถานีรถ เว้นแต่บริเวณโดยรอบอาคารทางขึ้น – ลงของคนโดยสารและอาคาร ปล่อยระบายอากาศภายในแนวเขตที่มีเครื่องหมายแสดงเขตระบบการขนส่งทางราง และเขตคุ้มครองระบบการขนส่ง ทางรางกำหนดให้เป็นเขตระบบการขนส่งทางราง เขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางรางและเขตควบคุมการก่อสร้าง

“อุโมงค์” หมายความว่า บริเวณภายในอุโมงค์ แต่ไม่รวมถึงพื้นดินเหนืออุโมงค์

ข้อ ๒ เขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางรางตามโครงการ [ชื่อโครงการ] ประกอบด้วย

(๑) อาณาบริเวณสถานี ดังนี้

(ก) สถานี [...]

(ข) สถานี [...]

(ค) สถานี [...]

(๒) อุโมงค์

(๓) บริเวณภายในอาคารปล่อยระบายอากาศ พร้อมทั้งบริเวณโดยรอบอาคารปล่อยระบายอากาศ ภายในแนวเขตที่มีเครื่องหมายแสดงเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางรางให้เป็นเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

(๔) บริเวณอาคารหนีภัยฉุกเฉิน พร้อมทั้งบริเวณโดยรอบอาคารหนีภัยฉุกเฉินภายในแนวเขตที่มีเครื่องหมาย แสดงเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

(๕) ศูนย์ซ่อมบำรุง ภายในแนวเขตที่มีเครื่องหมายแสดงเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง กำหนดให้เป็นเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

(๖) อาคารจอดรถคนโดยสาร พร้อมทั้งบริเวณโดยรอบอาคารจอดรถคนโดยสารในแนวเขตที่มีเครื่องหมายแสดงเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง กำหนดให้เป็นเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ตามแผนผังท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ ให้ [...] จัดทำแผนที่แสดงเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง ในมาตราส่วนที่แสดงรายละเอียดได้ชัดเจนไว้ ณ ที่ทำการ [...] และให้ประชาชนตรวจสอบได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

ในแผนที่ตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงที่ตั้งเครื่องหมายแสดงแนวเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางรางไว้ด้วย

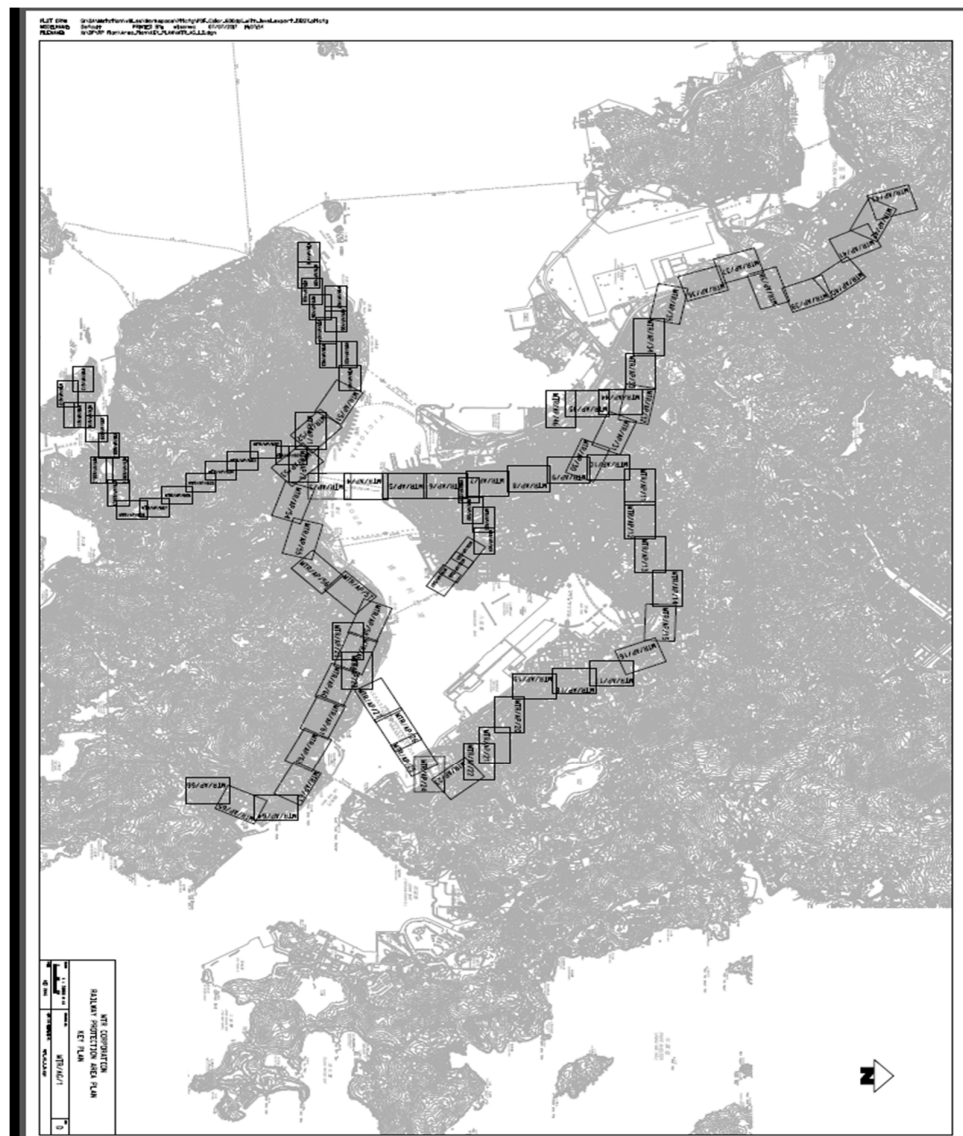
ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ตัวอย่าง)

แผนผังท้ายประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง กำหนดเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางรางทุกเส้นทาง⁵

⁵ นำตัวอย่างการกำหนดเขตปลอดภัยมาจาก Buildings Ordinance - Schedule 5: Scheduled Areas ของฮ่องกง

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศกรมการขนส่งทางราง

กำหนดเงื่อนไขการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น
ที่มีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดเงื่อนไขการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีผลกระทบต่อ
ระบบการขนส่งทางรางภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.
ซึ่งบัญญัติให้อธิบดีกรมการขนส่งทางรางมีอำนาจออกประกาศ จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ร่าง

ประกาศกรมการขนส่งทางราง

กำหนดเงื่อนไขการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น
ที่มีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. อธิบดี
กรมการขนส่งทางราง ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้ได้รับสัญญาสัมปทาน” หมายความว่า บุคคลผู้ที่ได้ทำสัญญาเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน
ก่อสร้างอาคารหรืองานก่อสร้างทางวิศวกรรมและรวมถึงผู้รับเหมาและผู้รับเหมาช่วง

“บ้นจั่น” หมายความว่า เครื่องจักรกลที่ใช้ยกสิ่งของขึ้นลงตามแนวดิ่งและเคลื่อนย้ายสิ่งของเหล่านั้น
ในลักษณะแขวนลอยไปตามแนวราบ⁶

“บ้นจั่นชนิดเคลื่อนที่” หมายความว่า บ้นจั่นที่ประกอบด้วยอุปกรณ์ควบคุมและเครื่องต้นกำลังอยู่ใน
ตัวซึ่งติดตั้งอยู่บนยานที่ขับเคลื่อนในตัวเอง⁷

“ลวดวิ่ง” หมายความว่า เชือกลวดเหล็กกล้าที่เคลื่อนที่ในขณะที่บ้นจั่นทำงาน

“ผู้ครอบครอง” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการเช่าที่ดินไม่ว่าจะด้วยตนเองหรือในฐานะตัวแทนหรือ
ผู้ดูแลผลประโยชน์หรือในฐานะผู้รับหรือผู้ที่จะได้รับค่าเช่าหากที่ดิน หรืออาคารได้รับอนุญาตให้

“เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการเช่าที่ดินไม่ว่าจะในบัญชีของเขาเองหรือในฐานะ
ตัวแทนหรือผู้จัดการมรดกหรือในฐานะผู้รับหรือผู้ที่ได้รับค่าเช่าหากที่ดินอาคารหรืออาคารได้รับอนุญาตให้
ผู้เช่า

“เขตระบบการขนส่งทางราง” หมายความว่า เขตที่หวงกันไว้สำหรับความปลอดภัยของระบบรถ
ขนส่งทางราง

“เขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง” หมายความว่า เขตที่หวงกันไว้เพื่อประโยชน์ในการรักษาความ
ปลอดภัยที่อาจมีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางที่ขยายต่อจากเขตระบบการขนส่งทางราง

“กิจกรรมที่ถูกจำกัด” หมายความว่า กิจกรรมที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้าย

“การก่อสร้าง” หมายความว่า สร้าง ขยาย ซ่อมแซม สร้างอาคารขึ้นใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการ
สร้างขึ้นแทนของเดิมหรือไม่

⁶ ต้นแบบจาก ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับบ้นจั่น ข้อ 4

⁷ เรื่องเดียวกัน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการขนส่งทางราง

“ยานพาหนะ” หมายความว่า ยานพาหนะที่ขับเคลื่อนหรือขับเคลื่อนที่ด้วยพลังงานกล รวมถึงรถพ่วง เครื่องยนต์ชุดลากจูง รถแทรกเตอร์และเครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้างถนน

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประกาศนี้

ข้อ ๒ อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในพิจารณาอนุญาตและการห้ามดำเนินการก่อสร้างหรือกิจกรรมใด เมื่อมีเหตุอันสมควร

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดก่อสร้างหรือกระทำการกิจกรรมใดที่ถูกจำกัดภายในเขตระบบการขนส่งทางราง

ผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดที่ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษตามกฎหมาย

ข้อ ๔ ห้ามมิให้ผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดก่อสร้างหรือกระทำการกิจกรรมใดที่ถูกจำกัดภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เงื่อนไขที่อธิบดีได้กำหนดไว้วรรคสอง รวมไปถึงเงื่อนไขซึ่งกำหนดให้บุคคลที่ได้รับอนุญาตต้องยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในบริเวณเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง เมื่อการก่อสร้างหรือกิจกรรมใดที่ถูกจำกัด กำลังดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อยืนยันว่าได้ปฏิบัติตามประกาศนี้

(๒) เพื่อตรวจสอบว่าการก่อสร้างหรือกิจกรรมที่ถูกจำกัดเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตตามวรรคสอง

(๓) ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาเห็นว่าจำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวมีการปฏิบัติตาม หรือป้องกันการฝ่าฝืนกฎระเบียบที่กำหนด

บุคคลใดก่อสร้างหรือดำเนินกิจกรรมใดที่ถูกจำกัดภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางรางตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตตามวรรคสอง ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

ข้อ ๕ ประกาศนี้ใช้บังคับเฉพาะที่ดินและบริเวณที่กำหนดภายในเขตระบบการขนส่งทางรางและเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

ข้อ ๖ เมื่อกิจกรรมที่ห้ามดำเนินการ มีการก่อสร้างหรือดำเนินการภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

(๑) ก่อให้เกิดความเสียหาย หรืออาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบการขนส่งทางราง หรือสถานีรถขนส่งทางราง หรือ

(๒) ก่อให้เกิดอันตราย หรือ อาจจะทำให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของผู้โดยสารหรือผู้อยู่บนสถานีรถขนส่งทางราง

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอาจออกประกาศห้ามดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว เพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขดังกล่าวเนื่องจากเจ้าหน้าที่อาจคิดว่าเหมาะสม หรือหยุดการดำเนินการกิจกรรมภายในระยะเวลาที่ระบุตามประกาศ

บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

ข้อ ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการสั่งห้ามดำเนินกิจกรรมทันที เมื่อกิจกรรมที่ดำเนินการภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางรางก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานีรถขนส่งทางราง หรือทางรถไฟ หรือผู้โดยสาร หรือผู้อยู่บนทางรถไฟ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าไปในเขตก่อสร้างหรือเขตดำเนินกิจกรรมและสั่งให้บุคคลใดหยุดดำเนินกิจกรรมทันที

ในกรณีที่บุคคลใดมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

บัญชีแนบท้าย

กิจกรรมดังต่อไปนี้ถือเป็นกิจกรรมที่ต้องห้ามกระทำภายในเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

- (๑) การเคลื่อนที่หรือการทำงานของบันจันไต่ ใดๆ ไม่ว่าจะแบบคงที่หรือแบบเคลื่อนที่ รอก บันได อุปกรณ์ชุดเจาะ หรือตอกเสาเข็ม รถขุด หรืออุปกรณ์เครื่องจักรกล หรือยานพาหนะอื่น ใดๆ
- (๒) การตั้งหลุมเจาะ บ่อ กำแพงเข็มพืด ฐานรากเสาเข็ม สมอบก และชิ้นส่วนรับแรงดึงในแนวราบ
- (๓) การจัดเก็บ หรือการวาง หรือการก่อให้เกิด หรืออนุญาตให้มีการจัดเก็บ หรือการจัดวาง ซึ่งอุปกรณ์สินค้า วัสดุ หรือสิ่งใด ใดๆ ไม่ว่าจะเป็นอย่างแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ
- (๔) การขุดหรือการเจาะร่องหรือหลุม การทำงานดิน และงานถมดินหรือการขนย้ายดินจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ไม่ว่าจะดำเนินการด้วยแรงคนหรือเครื่องจักร
- (๕) การขุดลอกทะเลหรือแม่น้ำ และการวางสมอเรือที่มีน้ำหนักบรรทุกเกิน ๒๐ ตัน
- (๖) การสร้างเพิง ที่พักชั่วคราว เต็นท์ นั่งร้าน ตึกซ่อมบำรุง บันได รั้วไม้กั้นรอบดึก และโครงสร้างชั่วคราวอื่น ใดๆ ที่คล้ายกัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดงานแสดงสินค้า งานรื่นเริง นิทรรศการ งานมหกรรม ตลาดกลางคืน การประกอบกิจกรรม หรือพิธีกรรมทางศาสนา
- (๗) การปลูกต้นไม้ที่มีความสูงเมื่อโตเต็มที่ มีความสูงยืนมากกว่าหลังคาหรือกำแพงปึกของทางรถไฟ
- (๘) การใช้วัตถุระเบิด เพื่อการระเบิด การทำลาย หรือการกำจัดหิน
- (๙) การก่อสร้างทางใต้ดินที่ออกแบบ
 - (ก) เพื่อใช้ถนน หรือทางรถไฟ หรือ
 - (ข) เพื่อทำหน้าที่เป็นท่อสาธารณูปโภค หรือ
 - (ค) เพื่อให้การเข้าถึงสำหรับคน ยานพาหนะ หรืออุปกรณ์ไปยังสถานที่ทำงานใต้ดิน

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศกรมการขนส่งทางราง

กำหนดการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคต่อระบบการขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคต่อระบบการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตราย หรือเป็นอุปสรรคต่อระบบการขนส่งทางราง โดยที่มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้อธิบดีกรมการขนส่งทางรางมีอำนาจออกประกาศ จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ร่าง

ประกาศกรมการขนส่งทางราง

กำหนดการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคต่อระบบการขนส่งทางราง

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตราย หรือเป็นอุปสรรคต่อระบบการขนส่งทางราง อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. อธิบดีกรมการขนส่งทางราง จึงจำเป็นต้องออกประกาศดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ [...]

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“เขตปลอดภัยสถานี” หมายความว่า เขตที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยและป้องกันเหตุที่อาจกระทบกระเทือนต่อการเดินรถ และความปลอดภัยของบุคคลภายในบริเวณสถานี

“กิจกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ขณะอยู่บริเวณสถานี บนชานชาลา รวมถึงขณะรถไฟกำลังให้บริการ

ข้อ ๓ ภายในบริเวณสถานี ห้ามมิให้ผู้ใดปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามสูบบุหรี่ และนำวัตถุไวไฟ หรือวัตถุอันตรายเข้ามาในบริเวณเขตปลอดภัยสถานี

(๒) ห้ามนำสัตว์เลี้ยงทุกประเภทเข้ามาภายในบริเวณสถานี เว้นแต่เพื่ออำนวยความสะดวก หรือเพื่อประโยชน์สำหรับคนพิการ

(๓) ห้ามรับประทานอาหาร และเครื่องดื่ม

(๔) ห้ามนำสัมภาระขนาดใหญ่ หรือสัมภาระที่มีน้ำหนักมากเข้ามา

(๕) ห้ามขีดเขียน หรือทำความเสียหายแก่อุปกรณ์ต่าง ๆ

(๖) ห้ามส่งเสียงดัง หรือแสดงพฤติกรรมอันเป็นการก่อความเดือดร้อน รำคาญ หรือความไม่สะดวกให้แก่บุคคลอื่น

(๗) ห้ามสวมรองเท้าสเก็ต หรือรองเท้าที่มีล้อ และห้ามเล่นสเก็ตบอร์ด หรือขี่จักรยาน

(๘) ผู้ใดที่กระทำการฝ่าฝืนตามที่วรรคหนึ่งกำหนด ต้องระวางโทษตามกฎหมาย

ข้อ ๔ ภายในบริเวณชานชาลา ห้ามมิให้ผู้ใดปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามวิ่ง เล่น ผลัก หรือหยอกล้อกันบริเวณชานชาลา

(๒) ห้ามลงไปบริเวณรางโดยเด็ดขาด

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

- (๓) ห้ามเข้าไปภายในบริเวณเขตหวงห้ามบริเวณปลายชานชาลา
- (๔) ผู้ใดที่กระทำการฝ่าฝืนตามที่วรรคหนึ่งกำหนด ต้องระวางโทษตามกฎหมาย

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

(ตัวอย่าง)

(ตราครุฑ)

ทะเบียนเลขที่.....

ใบอนุญาตเลขที่.....

กระทรวงคมนาคม

ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง
ประเภทที่ ๑ การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

ใบอนุญาตนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า.....

ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางรางตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการ
ขนส่งทางราง พ.ศ. โดยใช้ชื่อภาษาไทยว่า.....

ชื่อภาษาต่างประเทศ (ถ้ามี)

สถานที่ตั้ง.....

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ร่าง)

ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ประเภทที่ 1 การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

ส่วนที่ 1: นิยามและการตีความ

ในใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 1 การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งนี้

“พระราชบัญญัติ” หมายถึง พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

“กิจกรรมเสริม” หมายถึง กิจกรรมเชิงพาณิชย์ใด ๆ นอกเหนือจากบริการรถไฟเพื่อเช่า ให้เช่า ขาย หรือโฆษณาบนขบวนรถไฟ หรือพื้นที่อื่น ๆ ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งตาม โครงข่ายรถไฟซึ่งอาจรวมถึง แต่ไม่จำกัดเพียงชুমขายของ ที่จอดรถ และเครื่องจำหน่ายตั๋ว

“กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน” หมายถึง ขั้นตอนที่กำหนดโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งในการจัดการข้อร้องเรียนใด ๆ เกี่ยวกับการให้บริการขนส่งทางราง

“กรม” หมายถึง กรมการขนส่งทางราง

“เหตุสุดวิสัย” หมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้นจากสาเหตุใด ๆ ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม ซึ่งรวมถึง เหตุธรรมชาติ การกระทำของผู้มีอำนาจทางแพ่งหรือทางทหาร เหตุอัคคีภัย การนัดหยุดงาน และข้อพิพาททางแรงงาน โรคระบาด สงคราม เหตุจลาจล แผ่นดินไหว พายุ ใต้ฝุ่นและน้ำท่วม

“สินค้า” หมายถึง สัมภาระและทรัพย์สินอันเป็นสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ และรวมถึงสิ่งมีชีวิตหรือสัตว์ที่ตายแล้ว

“บริการขนส่งสินค้าทางราง” หมายถึง บริการขนส่งสินค้าภายในโครงข่ายระบบราง

“ใบอนุญาต” หมายถึง ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

“โครงข่ายการขนส่งทางราง” หมายถึง พื้นที่ที่อธิบายไว้ในตารางที่ 1 ซึ่งผู้ประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตจะให้บริการระบบขนส่งทางรางของตน

“รัฐมนตรี” หมายถึง รัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

“คู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา” หมายถึง คู่มือที่จัดทำโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งสำหรับการดำเนินงานและบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง

“บริการขนส่งผู้โดยสาร” หมายถึง การขนส่งผู้โดยสารภายในโครงข่ายการขนส่งทางราง

“การขนส่งทางราง” มีความหมายเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งรวมถึง ตัวรถ โครงสร้างพื้นฐานทางราง ระบบอาณัติสัญญาณ ระบบการสื่อสาร และระบบแหล่งจ่ายไฟ สถานี ศูนย์ควบคุม

การเดินรถ อาคารสำนักงาน ราง รางยกระดับ คานรางเดี่ยว โรงงาน โรงซ่อมบำรุง เขตระบบการขนส่งทางราง และชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับขบวนรถที่ใช้เพื่อให้บริการขนส่งทางราง

“ผู้ประกอบการกิจการขนส่งทางราง” หมายถึง บุคคล หรือคณะบุคคลใด ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคลหรือไม่ ซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้เช่าของกิจการขนส่งทางราง หรือเป็นคู่สัญญาภายใต้ข้อตกลงและได้รับใบอนุญาตจากกรมในการจัดการรางเพื่อการขนส่ง ซึ่งรวมถึงใบอนุญาตประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางด้วย

“อุบัติเหตุทางรถไฟ” หมายถึง

(ก) เหตุการณ์ใด ๆ ที่ทำให้หรืออาจก่อให้เกิดการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัส ต่อสาธารณะ ผู้โดยสาร บุคลากรซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการขนส่งทางราง หรือพนักงานขับรถ และให้หมายรวมถึงบุคคลภายนอก หรือ

(ข) เหตุการณ์ใด ๆ ที่ทำให้หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงอันอาจส่งผลกระทบต่อสินทรัพย์สินค้าที่ขนส่งทางราง หรือทรัพย์สินใด ๆ หรือ

(ค) การหยุดให้บริการเดินรถ ซึ่งรวมถึง

- (1) ความล่าช้าในการให้บริการขนส่งทางราง ทั้งนี้ไม่รวมถึงความล่าช้าเพราะเหตุจากผู้โดยสาร
- (2) เหตุการณ์ที่แนวโน้มที่จะเกิดอุบัติเหตุ
- (3) รถวิ่งผ่านโดยไม่หยุดที่สัญญาณให้หยุด
- (4) การตกราง และ/หรือการชนกัน
- (5) การปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัยระหว่างการบำรุงรักษา
- (6) การเกิดอัคคีภัยที่สถานี และ/หรือตัวรถ
- (7) การเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับรถขนส่งทางรางบนเส้นทางสายหลัก
- (8) อุบัติเหตุซึ่งทำให้มีบุคคลทุพพลภาพชั่วคราว
- (9) อุบัติเหตุซึ่งทำให้มีบุคคลทุพพลภาพถาวร
- (10) อุบัติเหตุที่ทำให้มีการเสียชีวิตหรือเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (11) การชนของรถไฟระหว่างเมือง และ
- (12) เหตุอื่น ๆ ตามที่กรมกำหนด

"ทรัพย์สินในการขนส่งทางราง" หมายถึง ทรัพย์สินทั้งหมดภายใต้การควบคุม หรือครอบครอง หรือใช้งานโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต เพื่อวัตถุประสงค์ของการขนส่งทางราง หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเป็นที่พักอาศัยสำหรับบุคลากร

“บุคลากรด้านความปลอดภัยในการขนส่งทางราง” หมายถึง บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม ตัวรถหรือกำหนดแนวทางการเดินรถ หรือการจราจรของการขนส่งทางราง หรือปฏิบัติหน้าที่ในการเคลื่อนย้ายบุคคลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัย และรวมถึงบุคลากรของผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไประบบการขนส่งทางรางโดยกรม

"บริการขนส่งทางราง" หมายถึง บริการขนส่งผู้โดยสาร และบริการขนส่งสินค้าโดยการขนส่งทางราง

“สถานี” หมายถึง สถานี และจุดพักรถตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ 2 และรวมถึงสถานีซึ่งจะเปิดให้บริการเป็นครั้งแรก ภายใต้เงื่อนไขที่ 4

“ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ” หมายถึง การจัดการและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่ง เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางมีความปลอดภัย

“การดำเนินการด้านความปลอดภัยที่จำเป็น” หมายถึง การดำเนินการซึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับการรับรองด้านความปลอดภัยจากผู้รับรองด้านความปลอดภัยว่าการดำเนินการดังกล่าวมีความปลอดภัยต่อผู้โดยสาร และบุคคลใดซึ่งอยู่ในระบบราง

ส่วนที่ 2 : เงื่อนไขของการให้อนุญาตผู้ประกอบการขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 1 : ข้อกำหนดการให้บริการขนส่งทางราง

1.1 ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งที่ได้รับอนุญาตจะต้องให้บริการขนส่งทางรางภายใต้เงื่อนไขในใบอนุญาต รวมถึงบรรดากฎ ระเบียบใด ๆ ที่กรมกำหนด

1.2 ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบริการขั้นต่ำที่กรมกำหนด เพื่อให้การบริการขนส่งทางรางมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

1.3 ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งจะต้องรายงานผลการดำเนินงานรายเดือนก่อนหน้าเกี่ยวกับการให้บริการขนส่งทางราง ให้กับกรมก่อนวันที่สิบห้าของทุกเดือน

1.4 ในการให้บริการขนส่งทางรางข้ามแดน ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของข้อตกลงทั้งหมดที่รัฐบาลไทยดำเนินการร่วมกับรัฐบาลต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสาธารณะ

เงื่อนไขที่ 2 : บริการเสริมและสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1 ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ากิจกรรมเสริม จะไม่ส่งผลกระทบต่อบริการขนส่งทางรางและความปลอดภัย ความสะดวกสบายในการเดินทางของผู้โดยสารภายในอาคารสถานที่ประกอบการขนส่งทางราง

2.2 ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ากิจกรรมเสริม จะต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งที่ได้รับใบอนุญาต จะต้องใช้มาตรการที่สมเหตุสมผลทั้งหมดเพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลใด ๆ ที่จัดหากิจกรรมเสริมให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่ 2

เงื่อนไขที่ 3 : การใช้และการร่วมใช้ทรัพย์สินในการขนส่งทางรางเพื่อการขนส่ง

3.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งอาจอนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับอนุญาตจากกรมในการใช้ ร่วมใช้ เติมนรถ หรือก่อสร้างในส่วนใด ๆ ส่วนหนึ่งของระบบการขนส่งทางราง โดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องตรวจสอบว่าข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดต่อผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางหรือหน่วยงานอื่นใดเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ รวมถึงคำสั่งและแนวปฏิบัติใด ๆ ที่ออกโดยกรม

3.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องยินยอมหรืออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายตัวรถ ผู้โดยสาร หรือบุคลากรของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นใดที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรม หรือยินยอมให้เข้าใช้หรือเข้าไปในระบบการขนส่งทางราง ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กรมกำหนด

3.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าการให้บริการโดยผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นซึ่งได้รับอำนาจจากกรม ไม่กระทบต่อความปลอดภัยของบุคคลใดภายในระบบการขนส่งทางราง ภายใต้เงื่อนไขนี้ “การให้บริการ” ให้รวมถึงการจัดการระบบจราจรของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นซึ่งได้รับอำนาจจากกรมด้วย

เงื่อนไขที่ 4 : การเปิดและปิดของสถานี

4.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องได้รับการอนุมัติจากกรม ก่อนที่จะมีการเปิดสถานีเพิ่มเติม หรือการปิดสถานีถาวร ที่มีอยู่ โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรม

4.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องยื่นคำร้องขอเปิดสถานีใหม่หรือการปิดสถานีที่มีอยู่เดิมต่อกรม โดยจะต้องยื่นให้แก่กรมไม่น้อยกว่า 3 เดือนก่อนวันที่จะมีการเปิดหรือปิดสถานี และจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือสำหรับการเปิดสถานีหรือการปิดสถานีดังกล่าว

4.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องเผยแพร่ประกาศเพื่อแจ้งให้สาธารณชนทราบเกี่ยวกับการเปิดหรือปิดสถานีตามที่ได้รับอนุมัติจากกรม

เงื่อนไขที่ 5 : การปิดเส้นทางรถเดินรถ

5.1 ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งเส้นทางรถเดินรถในระบบการขนส่งทางรางถาวร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรม

เงื่อนไขที่ 6 : การปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ และอื่น ๆ

6.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคำแนะนำ นโยบาย และคำสั่งทั้งหมดที่ออกโดยรัฐบาลและกรม

6.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามคำแนะนำ แนวปฏิบัติ หรือกฎระเบียบที่ออกโดยกรมที่เกี่ยวข้องกับบริการขนส่งทางรางซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

เงื่อนไขที่ 7 : คู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา

7.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องจัดให้มีการดูแลและดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามคู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา

7.2 คู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษาจะต้องประกอบด้วย ขั้นตอน วิธีการ แบบฟอร์ม และรายการการตรวจสอบในการนำไปให้บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบสามารถนำไปใช้ได้

7.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องจัดให้มีการทบทวนหรือแก้ไขปรับปรุงคู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา ในทุก 3 ปี หรือหากเห็นว่ามีความจำเป็นสามารถแก้ไขได้ตามความเหมาะสม

7.4 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องจัดส่งคู่มือการดำเนินการ และการบำรุงรักษาที่ได้ทบทวนแก้ไขไปยังกรม ภายใน 14 วันนับแต่มีแก้ไขคู่มือดังกล่าว

เงื่อนไขที่ 8 : ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ

8.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องจัดทำระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ โดยจัดทำเป็นแผนรักษาความปลอดภัย เพื่อประกันความปลอดภัยด้านการขนส่งทางราง

8.2 ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ อย่างน้อยจะต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) นโยบายด้านความปลอดภัยซึ่งได้รับการรับรองจากผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(ข) การกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ และปริมาณสำหรับการบำรุงรักษา และการพัฒนาระบบความปลอดภัยการขนส่งทางราง รวมถึงแผนงาน และขั้นตอนในการนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

(ค) แผนความปลอดภัย และขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

(1) การบูรณาการทั้งทางด้านกฎหมาย เทคนิค และการจัดทำมาตรฐาน และส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลอดโครงการ

(2) การจัดการความเสี่ยง โดยคำนึงถึงพื้นที่ทางด้านภูมิศาสตร์ อุปกรณ์เครื่องจักร โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงระบบการขนส่งทางราง รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน และ/หรือปัญหาการเชื่อมต่อระบบ เหตุฉุกเฉิน

(3) ข้อกำหนดด้านการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการในกรณีเหตุฉุกเฉิน

(4) การสื่อสารภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

(5) เอกสารด้านความปลอดภัยและบันทึกภายในองค์กรของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(6) การจัดการสินทรัพย์ของการขนส่งทางราง

(7) การจัดการอุบัติเหตุในการขนส่งทางราง

(8) การตรวจสอบภายในและภายนอกของระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ

(9) องค์ประกอบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในการขนส่งทางราง และความปลอดภัยในการใช้และซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางราง ตามที่กรมเห็นว่าจำเป็น

8.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องตรวจสอบระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพเป็นประจำทุกปี โดยการทบทวนและหากมีจำเป็น อาจดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

8.4 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องจัดทำรายงานความปลอดภัยประจำปีและรายงานต่อกรม ภายในวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี อันอาจคำนวณนับได้โดยปฏิทิน รายงานความปลอดภัยประจำปีจะต้องมีรายละเอียดต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(ก) เป้าหมายด้านความปลอดภัยและผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ดังต่อไปนี้

- (1) ความปลอดภัยของพนักงานและผู้รับเหมา
- (2) ความปลอดภัยของผู้โดยสารและความปลอดภัยในสาธารณะ
- (3) ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและระบบ
- (4) พื้นที่ที่มีความเสี่ยงอื่น ๆ ที่ระบุผ่านการประเมินความเสี่ยง

(ข) วิธีการติดตามความคืบหน้าของเป้าหมายด้านความปลอดภัยดังกล่าวในปีที่ผ่านมา

(ค) รายการด้านความปลอดภัยที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมา

(ง) สรุปรายงานการตรวจสอบภายในหรือภายนอกประจำปี

(จ) ระยะเวลาในการประชุมเกี่ยวกับการทบทวนระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งในปีที่ผ่านมา (เพื่อเป็นหลักฐานว่ามีการตรวจสอบด้านความปลอดภัยเกิดขึ้น)

(ฉ) เป้าหมายด้านความปลอดภัยสำหรับปีถัดไป

(ช) วิธีการติดตามความคืบหน้าของเป้าหมายด้านความปลอดภัยดังกล่าวในปีถัดไป

(ซ) รายการด้านความปลอดภัยที่จะดำเนินการในปีถัดไป

เงื่อนไขที่ 9 : การบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง

9.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางรางตลอดเวลา

9.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางรางให้อย่างระมัดระวังเป็นระบบ และบันทึกการดำเนินการบำรุงรักษาเอาไว้ด้วย

9.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องมีความพร้อมและยินยอมให้กรม หรือผู้แทนที่ได้รับอนุญาตจากกรม สามารถเข้าตรวจสอบการสอบบันทึกเกี่ยวกับการบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางรางที่เก็บไว้

เงื่อนไขที่ 10 : ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางราง

10.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยที่จำเป็นเพื่อป้องกันการบุกรุก การก่อกวน และการกระทำของผู้ก่อการร้าย ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การขนส่งจะต้องดำเนินการทุกขั้นตอนที่จำเป็นในการลดความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อผู้โดยสาร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และต่อสาธารณะ

10.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องดำเนินการตรวจสอบและรับรองว่าการดำเนินการของบุคคลใดภายในระบบการขนส่งทางราง จะต้องปฏิบัติตามมาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึง

(ก) ขั้นตอนการอนุญาตให้ดำเนินการในบริเวณใกล้เคียงกับระบบการขนส่งทางราง

(ข) ขั้นตอนการกำกับดูแลและตรวจสอบด้านความปลอดภัยของบุคลากรที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานภายในระบบการขนส่งทางราง

(ค) แผนการบรรเทาผลกระทบและวิธีการทำงานที่ได้รับอนุมัติจาก บริษัทที่ปรึกษาอิสระ หรือวิศวกรที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง และ

(ง) ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขด้านความปลอดภัยอื่น ๆ ตามที่ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง หรือที่กรมกำหนดเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและผู้โดยสารที่ใช้บริการของการขนส่งทางราง

10.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องจัดการความเสี่ยง โดยจัดทำรายงานประเมินผลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง สำเนารายงานการประเมินความเสี่ยงอิสระต้องส่งไปยังกรม และจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางราง ผู้โดยสาร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และสาธารณะ รวมถึงมาตรการบรรเทาเพื่อลดผลกระทบ และความเสี่ยงที่ระบุไว้ในรายงานการประเมินความเสี่ยงอิสระดังกล่าว

10.4 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องแจ้งให้กรมทราบภายใน 24 ชั่วโมง หากพบเจอการบุกรุกในระบบการขนส่งทางรางโดยบุคคลใดก็ตามที่อาจเป็นอันตรายต่อระบบการขนส่งทางรางหรือการให้บริการขนส่งทางราง ตามที่กฎหมายกำหนด

10.5 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องดำเนินการทันทีเพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความล้มเหลวภายในระบบการขนส่งทางรางซึ่งอาจส่งผลเสียต่อความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และความน่าเชื่อถือของการให้บริการขนส่งทางราง

10.6 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องให้ความร่วมมือและอนุญาตให้มีการเข้าถึงแก่กรมหรือตัวแทนผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรมในการดำเนินการตรวจสอบ

เงื่อนไขที่ 11 : การรับรองบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการขนส่งทางราง

11.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งต้องรับรองบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการขนส่งทางราง ซึ่งรวมพนักงานขับรถและพนักงานควบคุมการเดินรถ โดยต้องได้รับการรับรองผ่านระบบการรับรองของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งกำหนด และการรับรองดังกล่าวให้มีผลบังคับใช้ได้ 2 ปี

11.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องรับประกันว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางรางจะต้องเข้าใจและปฏิบัติตามคู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา

11.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะอนุญาตให้บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางรางที่ได้รับการรับรองด้านความปลอดภัยแล้วเท่านั้นในดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องความปลอดภัย หรือการขับรถไฟว่าประเภทใด ๆ ในระบบการขนส่งทางราง

11.4 ภายใต้การดำเนินการข้างต้น ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งมีหน้าที่จัดให้มีการฝึกอบรมและทบทวนหลักสูตรแก่บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

เงื่อนไขที่ 12 : อุบัติการณ์ทางรถไฟ

12.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องดำเนินการ ในกรณีที่มีอุบัติเหตุทางรถไฟ ดังต่อไปนี้:

(ก) แจ้งผู้โดยสารและประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าว

(ข) รับผิดชอบในการกู้คืนและบำรุงรักษาการให้บริการขนส่งทางรางให้อยู่ในสถานะปกติ

(ค) บังคับใช้ขั้นตอนด้านความปลอดภัยตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการดำเนินการและบำรุงรักษา

(ง) แจ้งต่อกรมภายใน 15 นาทีทางโทรศัพท์ และเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภายในเวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมงหลังจากเกิดเหตุดังกล่าว โดยระบุที่มาของเหตุการณ์ ระยะเวลาของเหตุการณ์ การกระทำ หรือการวางแผนที่จะดำเนินการโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง และข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กรมต้องการ

(จ) จัดหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพิ่มเติมที่สถานีใกล้เคียงกับที่ตั้งของเหตุการณ์เพื่อช่วยเหลือผู้โดยสารและให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่เท่าที่จะเป็นไปได้ และ

(ฉ) แจ้งกรมโดยทันที ในกรณีที่เหตุการณ์ดังกล่าวดำเนินต่อไปหรือมีแนวโน้มที่จะดำเนินการต่อเป็นเวลานานกว่า 24 ชั่วโมง และแจ้งแนวทางการดำเนินการโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งให้ใช้สิทธิเพื่อเรียกคืนและบำรุงรักษาบริการระบบการขนส่งทางรางให้กลับสู่สภาวะปกติ

12.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องส่งรายงานเบื้องต้นให้กับกรม โดยระบุการค้นพบและการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งภายใน 7 วันนับจากวันที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ รายงานฉบับเต็มจะต้องจัดส่งภายใน 21 วันนับจากวันที่เกิดเหตุดังกล่าว

12.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งอาจยื่นอุทธรณ์ต่อกรม เพื่อขอขยายระยะเวลาของการส่งรายงานฉบับเต็ม และกรมมีอำนาจในการพิจารณากำหนดขยายระยะเวลาดังกล่าว โดยพิจารณาจากความยากง่ายของการสอบสวน และเหตุผลที่ได้รับจากผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

12.4 เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ สอบสวน หรือระบุการกระทำใด ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งเพื่อปรับปรุงระดับความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของบริการขนส่งทางราง ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งยินยอมให้กรมเข้าไปในระบบการขนส่งทางรางของตนได้ รวมถึง

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จัดเตรียมข้อมูลใด ๆ ที่จำเป็นตามที่กรมหรือที่ปรึกษาภายนอกซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกรมร้องขอ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินการให้ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งเป็นผู้รับผิดชอบ

12.5 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องมีการป้องกันที่จำเป็นและมาตรการแก้ไขเพื่อให้เป็นหลักประกันว่าจะไม่มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง การตรวจ เหตุการณ์ใกล้เคียง ไฟไหม้ หรือเหตุการณ์อื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 13 : แผนกู้ภัยฉุกเฉิน

13.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องปรับปรุงแผนกู้ภัยฉุกเฉิน (Emergency Response Plan; ERP) ในทุก 2 ปี อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งอาจดำเนินการแก้ไขแผนดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

13.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งต้องส่งแผนกู้ภัยฉุกเฉินที่ได้รับการปรับปรุงให้กรม ภายใน 14 วันนับจากวันที่การปรับปรุงแผนมีผลบังคับใช้

13.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องปรับปรุงแผนกู้ภัยฉุกเฉินให้ครอบคลุมข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกรม หรือหน่วยงานอื่น ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการรับมือต่อเหตุฉุกเฉิน ซึ่งรวมถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อปรับปรุงขั้นตอนเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉินและการกู้ภัย

13.4 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องมีการจำลองการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินให้เสมือนกับเกิดขึ้นจริงเป็นประจำทุกปี โดยให้เป็นไปตามสถานการณ์และสถานที่ที่ได้ตกลงกันกับกรม

เงื่อนไขที่ 14 : กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน

14.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องปรับปรุงกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนในทุก 2 ปี ทั้งนี้ อาจดำเนินการแก้ไขกระบวนการดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

14.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องส่งกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนที่ได้รับการปรับปรุงให้กรมภายใน 14 วัน นับจากวันที่มีกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนได้รับการปรับปรุงและมีผลบังคับใช้

14.3 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการรับเรื่องร้องเรียน

14.4 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องจัดให้มีหมายเลขสายด่วนให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ รวมถึงที่อยู่ ข้อมูลติดต่อ ณ สถานี ขบวนรถที่ให้บริการ และเว็บไซต์

14.5 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องพิจารณาและการดำเนินการแก้ไขเพื่อบรรเทาและจัดการกับปัญหาข้อร้องเรียนของผู้ใช้บริการทุกรายโดยเร็ว ข้อร้องเรียนทั้งหมดจะต้องได้รับการตอบกลับจากผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งส่งภายใน 3 วันทำการ

14.6 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องส่งรายงานการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนเป็นรายเดือน ซึ่งรวมถึงบทสรุปของข้อร้องเรียน จำนวนการครั้งของการได้รับร้องเรียนซ้ำ และการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

เงื่อนไขที่ 15 : การชำระค่าธรรมเนียม

15.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องชำระค่าธรรมเนียมต่อไปนี้ให้แก่กรม

(ก) ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตจำนวนเงิน [...] บาท และ

(ข) ค่าธรรมเนียมรายปี จะต้องเสียค่าธรรมเนียม [...] บาทเท่านั้น

เงื่อนไขที่ 16 : การแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือกำหนดเงื่อนไขใหม่

16.1 เงื่อนไขของใบอนุญาตนี้อาจมีการแก้ไขและ/หรือเปลี่ยนแปลง และ/หรืออาจมีการกำหนดเงื่อนไขใหม่ภายใต้พระราชบัญญัติ

เงื่อนไขที่ 17 : การต่ออายุใบอนุญาต

17.1 ใบอนุญาตผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต่ออายุได้ภายใต้หลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติ

เงื่อนไขที่ 18 : ข้อยกเว้นและข้อจำกัด

18.1 หากข้อความนี้ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้จะมีผลบังคับใช้ ภายใต้ข้อยกเว้นและข้อจำกัดต่อไปนี้

(ก) ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งมิได้ล้มเหลวในการปฏิบัติตามหน้าที่ตามข้อกำหนดในใบอนุญาตนี้ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งมีอาจปฏิบัติตามข้อกำหนดในใบอนุญาตได้เนื่องจากเหตุสุดวิสัย ความผิดปกติ หรือความล้มเหลวของเครื่องจักร อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่อยู่นอกเหนือการควบคุม หรือโดยการกระทำของหน่วยงานระดับชาติ หรือหน่วยงานระดับท้องถิ่น ให้ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งนั้นได้รับการคุ้มครอง

(ข) หน้าที่ในการให้บริการขนส่งทางรางใด ๆ จะไม่ถูกนำมาบังคับใช้เมื่อกล่าวถึง การให้บริการต่อบุคคลใด ๆ ซึ่งเผชิญกับความเสี่ยงต่อสุขภาพหรือความปลอดภัย

เงื่อนไขที่ 19 : การประกันภัย

19.1 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องทำประกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

(ก) ความเสียหายของระบบการขนส่งทางราง การสูญเสีย ความเสียหายหรือการทำลายจากอัคคีภัย น้ำท่วม และความเสี่ยงอื่น ๆ ให้มีการประกันตามมูลค่าเต็มของทรัพย์สินโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(ข) ความรับผิดของบุคคลที่สามขั้นต่ำเป็นจำนวน [...] บาท สำหรับอุบัติเหตุซึ่งรวมถึงความเสี่ยงจากอัคคีภัย (จำนวนของอุบัติเหตุไม่จำกัด) และ

(ค) ความรับผิดชอบของนายจ้าง และ/หรือการประกันภัยใด ๆ ที่ใช้บังคับสำหรับแรงงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

19.2 ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องส่งสำเนากรมธรรม์ และการต่ออายุการรับประกัน ซึ่งปรากฏชื่อของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งต่อกรม

เงื่อนไขที่ 20 : การชดเชยความเสียหาย

20.1 นอกจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตนี้ ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องรับรองกับกรมว่า:

(ก) ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะครอบครอง ใช้ และรักษาทรัพย์สินในการขนส่งทางราง

(ข) จะก่อสร้าง ดำเนินการและบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง ด้วยความเสี่ยงของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งแต่เพียงผู้เดียว และกรม ตัวแทนของกรม และลูกจ้างจะได้รับการยกเว้นตามขอบเขตที่กฎหมายอนุญาตจากการร้องเรียนและข้อเรียกร้องทุกประเภท อันเป็นผลมาจากอุบัติเหตุ ความเสียหาย หรือการบาดเจ็บใด ๆ จากการก่อสร้าง การดำเนินการ หรือการบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง

(ค) ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะชดเชยความเสียหายที่มาจากข้อเรียกร้อง การดำเนินคดี การสูญเสีย ความเสียหาย การชดเชย ค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหาย รวมถึงการชำระค่าปรับให้แก่กรม หรือ ค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่กรมอาจจะหรือจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวกับหรือที่เกิดขึ้นจาก

(1) การใช้งานด้วยความประมาทในทางที่ผิดเกี่ยวกับแก๊ส ไฟฟ้า ประปา บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ บนทางรถไฟและทรัพย์สินในการขนส่งทางรางโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งที่ได้รับอนุญาต หรือลูกจ้าง ตัวแทน ตัวแทนช่วง ผู้เช่าช่วง หรือบุคคลอื่น ๆ ที่อ้างสิทธิผ่านหรืออ้างสิทธิภายใต้ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(2) การสูญเสีย หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือการบาดเจ็บใด ๆ ที่มีสาเหตุจากการใช้ หรือครอบครองทรัพย์สินในการขนส่งทางรางและทางรถไฟโดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง หรือบุคคลใดก็ตามที่ใช้ทางรถไฟซึ่งเป็นทรัพย์สินในการขนส่งทางราง และไม่ได้เกิดจากความประมาท การกระทำโดยเจตนา หรือละเมิดสัญญา การละเว้นของกรมหรือลูกจ้าง หรือ

(3) การสูญเสีย ความเสียหาย หรือการบาดเจ็บจากเหตุใด ๆ ต่อทรัพย์สิน หรือบุคคลในระบบการขนส่งทางราง ที่มีสาเหตุมาจากการกระทำ การละเลย ความประมาท การละเมิด หรือการละเมิดสัญญาใด ๆ ของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง หรือตัวแทน ผู้รับเหมา ลูกจ้าง ผู้ได้รับเชิญให้เข้าไปในสถานที่ หรือผู้บุกรุก

20.2 หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งที่เกี่ยวกับการชดเชยความเสียหาย ยังคงมีอยู่ต่อไป แม้ว่าใบอนุญาตหมดอายุลง หรือถูกเพิกถอนก็ตาม และคำว่า “การบาดเจ็บ” ในเงื่อนไขนี้ ให้รวมถึงการเสียชีวิตด้วย

20.3 เมื่อผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตมีการชดเชยความเสียหาย จะต้องแจ้งให้กรมทราบถึงการเรียกร้องค่าเสียหาย การดำเนินคดีใด ๆ หรือการเรียกร้องค่าเสียหายเช่นว่านั้นโดยไม่ชักช้า

(ตัวอย่าง)

(ตราครุฑ)

ทะเบียนเลขที่.....

ใบอนุญาตเลขที่.....

กระทรวงคมนาคม

ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง
ประเภทที่ ๒ การประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

ใบอนุญาตนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า.....

ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางรางตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการ
ขนส่งทางราง พ.ศ. โดยใช้ชื่อภาษาไทยว่า.....

ชื่อภาษาต่างประเทศ (ถ้ามี)

สถานที่ตั้ง.....

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ร่าง)

ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ประเภทที่ 2 การประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

ส่วนที่ 1 คำนิยามและการตีความ

ในใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 2 การประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางนี้

“พระราชบัญญัติ” หมายถึง พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

“กิจกรรมเสริม” หมายถึง กิจกรรมเชิงพาณิชย์ใด ๆ นอกเหนือจากบริการรถไฟเพื่อเช่า ให้เช่า ขาย หรือโฆษณาบนขบวนรถไฟ หรือพื้นที่อื่น ๆ ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางตามโครงข่ายการขนส่งทางราง ซึ่งรวมถึง ชุมชายของ ที่จอดรถ และเครื่องจำหน่ายตั๋ว

“กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน” หมายถึง ขั้นตอนที่กำหนดโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง ในการจัดการข้อร้องเรียนใด ๆ เกี่ยวกับการให้บริการขนส่งทางราง

“เงื่อนไขการขนส่ง” หมายถึง ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ใช้บังคับกับผู้โดยสารทั้งหมดในบริการขนส่งผู้โดยสารทางรางซึ่งให้บริการโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

“กรม” หมายถึง กรมการขนส่งทางราง

“ค่าโดยสาร” หมายถึง จำนวนเงินทั้งหมดที่ได้รับหรือค้างชำระ และจำนวนเงินทั้งหมดที่ถูกเรียกเก็บหรือค้างชำระสำหรับการขนส่งผู้โดยสาร แต่สำหรับเจตนาและวัตถุประสงค์ทั้งหมดจะต้องไม่เกินค่าโดยสารสูงสุด

“เหตุสุดวิสัย” หมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้นจากเหตุใด ๆ ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม ซึ่งรวมถึงเหตุการณ์ธรรมชาติ การกระทำของผู้มีอำนาจทางแพ่ง หรือทางทหาร เหตุอัคคีภัย การนัดหยุดงาน ข้อพิพาทแรงงาน โรคระบาด สงคราม เหตุจลาจล แผ่นดินไหว พายุ ใต้ฝุ่นและน้ำท่วม

“ค่าขนส่งสินค้า” หมายถึง จำนวนเงินทั้งหมดที่ได้รับ หรือค้างชำระ และจำนวนเงินทั้งหมดที่เรียกเก็บหรือค้างชำระสำหรับการขนส่งสินค้า แต่สำหรับเจตนา และวัตถุประสงค์ทั้งหมดจะต้องไม่เกินค่าโดยสารสูงสุดของค่าใช้จ่ายที่ได้รับอนุมัติจากกรม

“สินค้า” หมายถึง สัมภาระ และทรัพย์สินอันเป็นสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ และรวมถึงสิ่งมีชีวิตหรือสัตว์ที่ตายแล้ว

“บริการขนส่งสินค้าทางราง” หมายถึง บริการขนส่งสินค้าภายในโครงข่ายระบบราง

“ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง” หมายถึง บุคคลใดที่จัดการ หรือมีอำนาจควบคุมรางเพื่อการขนส่งทางราง หรือได้รับการกำหนดให้เป็นผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจากกรม

“ใบอนุญาต” หมายถึง ใบอนุญาตผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางราง

“รัฐมนตรี” หมายถึง รัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

“การบริการขั้นต่ำ” หมายถึง ระดับต่ำสุดของการให้บริการขนส่งผู้โดยสารที่ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางต้องจัดให้มี สำหรับเส้นทางใดเส้นทางหนึ่งตามที่กรมกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร ในเวลาใดก็ได้ หรือเมื่อมีการพิจารณาให้อนุญาตแก่ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางราง

“ค่าโดยสารสูงสุด” หมายถึง ค่าโดยสารสูงสุดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนดสำหรับการบริการขนส่งผู้โดยสารทางราง

“คู่มือการดำเนินการ และการบำรุงรักษา” หมายถึง คู่มือที่จัดทำโดยผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางสำหรับการดำเนินงาน และบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง

“บริการขนส่งผู้โดยสาร” หมายถึง การขนส่งผู้โดยสารภายในโครงข่ายการขนส่งทางราง

“การขนส่งทางราง” มีความหมายเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งรวมถึง ตัวรถ โครงสร้างพื้นฐานทางราง ระบบอาณัติสัญญาณ ระบบการสื่อสาร และระบบแหล่งจ่ายไฟ สถานี ศูนย์ควบคุม การเดินรถ อาคารสำนักงาน ราง รางยกระดับ คานรางเดี่ยว โรงงาน ศูนย์ซ่อมบำรุง เขตระบบการขนส่งทางราง และชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับขบวนรถที่ใช้เพื่อให้บริการขนส่งทางราง

“ผู้ประกอบการขนส่งทางราง” หมายถึง บุคคล หรือคณะบุคคลใด ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคลหรือไม่ ซึ่งเป็นผู้จัดการของระบบการขนส่งทางราง หรือเป็นผู้สัญญาตามข้อตกลงในการดำเนินการขนส่งทางราง รวมถึงผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางราง

“อุบัติเหตุทางรถไฟ” หมายถึง

(ก) เหตุการณ์ใด ๆ ที่ทำให้ หรืออาจก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิต หรือบาดเจ็บสาหัสต่อสาธารณะ ผู้โดยสาร หรือบุคลากรซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการขนส่งทางราง หรือพนักงานขับรถ หรือ

(ข) เหตุการณ์ใด ๆ ที่ทำให้หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสินค้าที่ขนส่งทางราง หรือทรัพย์สินใด ๆ หรือ

(ค) การหยุดให้บริการเดินรถ ซึ่งรวมถึง

- (1) ความล่าช้าในการให้บริการขนส่งทางราง ทั้งนี้ไม่รวมถึงความล่าช้าเพราะเหตุจากผู้โดยสาร
- (2) เหตุการณ์ที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
- (3) รถวิ่งผ่านโดยไม่หยุดที่สัญญาณให้หยุด
- (4) การตกราง และ/หรือการชนกัน
- (5) การปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัยระหว่างการบำรุงรักษา
- (6) การเกิดอัคคีภัยที่สถานีสถานีรถไฟ และ/หรือขบวนรถไฟ
- (7) การเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับรถขนส่งทางรางบนเส้นทางสายหลัก

- (8) อุบัติเหตุซึ่งทำให้มีบุคคลทุพพลภาพชั่วคราว
- (9) อุบัติเหตุซึ่งทำให้มีบุคคลทุพพลภาพถาวร
- (10) อุบัติเหตุที่ทำให้มีการเสียชีวิต หรือเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (11) การชนของรถไฟระหว่างเมือง และ
- (12) เหตุอื่น ๆ ตามที่กรมกำหนด

"ทรัพย์สินในการขนส่งทางราง" หมายถึง ทรัพย์สินทั้งหมดภายใต้การควบคุม หรือครอบครอง หรือใช้งานโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต เพื่อวัตถุประสงค์ของทางการขนส่งทางรางหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเป็นที่พักอาศัยสำหรับบุคคลากร

"บุคลากรด้านความปลอดภัยในการขนส่งทางราง" หมายถึง บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม ตั๋วรถหรือกำหนดแนวทางการเดินทาง หรือการจราจรของการขนส่งทางราง หรือปฏิบัติหน้าที่ในการเคลื่อนย้ายบุคคลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัย และรวมถึงบุคลากรของผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไประบบการขนส่งทางรางโดยกรม

"บริการขนส่งทางราง" หมายถึง บริการขนส่งผู้โดยสารโดยการขนส่งทางราง

"สถานี" หมายถึง สถานีตามที่ระบุไว้ในตารางที่ 2 รวมถึงสถานีซึ่งจะเปิดให้บริการเป็นครั้งแรกภายใต้เงื่อนไขที่ 4

"ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ" หมายถึง การจัดการและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางมีความปลอดภัย

"การดำเนินการด้านความปลอดภัยที่จำเป็น" หมายถึง การดำเนินการซึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับการรับรองด้านความปลอดภัยจากผู้รับรองด้านความปลอดภัย ว่าการดำเนินการดังกล่าวมีความปลอดภัยต่อผู้โดยสารและบุคคลใดซึ่งบนราง

ส่วนที่ 2 เงื่อนไขของการให้อนุญาตประกอบการกิจการขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 1 : ข้อกำหนดการให้บริการขนส่งทางราง

1.1 ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องให้บริการขนส่งทางรางภายใต้เงื่อนไขในใบอนุญาต รวมถึงบรรดากฎ ระเบียบ ใด ๆ ที่กรมกำหนด

1.2 ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องตรวจสอบว่าขบวนรถที่ได้รับอนุญาตให้ใช้รางซึ่งบริหารจัดการโดยผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางนั้น มีความปลอดภัยก่อนการใช้งานในทุก ๆ วัน

1.3 ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบริการขั้นต่ำที่กรมกำหนด เพื่อให้การบริการขนส่งทางรางมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

1.4 บริการรถไฟโดยสาร

(ก) ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องให้บริการเดินรถตามเส้นทางและเวลาที่กำหนดไว้ในตารางที่ประกาศโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

(ข) ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องจัดให้มีตารางเวลาและตารางค่าโดยสารที่สถานีรถไฟทุกแห่ง และประกาศเผยแพร่อย่างทางการ

(ค) หากมีการปรับเปลี่ยนตารางเวลาใด ๆ จะต้องส่งไปยังกรมภายในระยะเวลาอย่างน้อยหนึ่งเดือนก่อนการประกาศเผยแพร่

(ง) ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางมีสิทธิในการที่จะเรียกเก็บค่าโดยสาร ได้ไม่เกินกว่าอัตราค่าโดยสารสูงสุดและหากมีการขึ้นอัตราค่าโดยสาร การให้บริการขนส่งทางรางจะต้องสอดคล้องกับดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการให้บริการขนส่งทางรางที่กำหนดขึ้น

(จ) จำนวนเที่ยวบริการรถไฟโดยสารจะไม่ถูกลดลงต่ำกว่าบริการขั้นต่ำ เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรม

(ฉ) ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องยื่นคำขอลดการบริการขั้นต่ำไปยังกรมไม่น้อยกว่า 3 เดือนก่อนวันดำเนินการ และคำขอจะต้องยื่นมาพร้อมกับรายงานเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษร

(ช) กรมอาจใช้ดุลยพินิจในการแก้ไขการบริการขั้นต่ำเพื่อปรับปรุงการเชื่อมต่อ และประสิทธิภาพของการให้บริการ

1.5 บริการขนส่งสินค้า

(ก) ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องให้บริการขนส่งสินค้าตามเส้นทาง และเวลาที่กำหนดโดยผู้ดำเนินการรถไฟที่ได้รับอนุญาต

(ข) ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องไม่เรียกเก็บค่าระวางสินค้าใด ๆ ที่สูงกว่าอัตราค่าระวางสูงสุด

1.6 บริการขนส่งข้ามแดน ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางที่ได้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของข้อตกลงอื่น ๆ ทั้งหมดที่รัฐบาลไทยทำกับรัฐบาลต่างประเทศที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับการขนส่งสาธารณะอื่น

เงื่อนไขที่ 2 : การใช้และการร่วมใช้ทรัพย์สินในการขนส่งทางรางเพื่อการขนส่ง

2.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องให้ความร่วมมือกับผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางรายอื่น หรือผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับอนุญาตจากกรมในการใช้ร่วมใช้ เติมน้ำมัน ช่อมบำรุง หรือ ก่อสร้างส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบการขนส่งทางราง โดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องตรวจสอบว่าข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดต่อผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง หรือหน่วยงานอื่นใดเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ รวมถึงคำสั่งและแนวปฏิบัติใด ๆ ที่ออกโดยกรม

2.2 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องยินยอมหรืออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายตัวรถ ผู้โดยสาร หรือบุคลากรของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นใดที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรม หรือยินยอมให้เข้าใช้หรือเข้าไปในระบบการขนส่งทางราง ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กรมกำหนด

เงื่อนไขที่ 3: การปิดเส้นทางเดินรถ

3.1 ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางปิดเส้นทางเดินรถในระบบการขนส่งทางราง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรม

เงื่อนไขที่ 4: การปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ และอื่น ๆ

4.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคำแนะนำ นโยบาย และคำสั่งทั้งหมดที่ทำหรือออกโดยรัฐบาลและกรม

4.2 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามคำแนะนำ แนวปฏิบัติ หรือกฎระเบียบที่ออกโดยกรมที่เกี่ยวข้องกับบริการขนส่งทางรางซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 5: คู่มือการดำเนินการ และการบำรุงรักษา

5.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องจัดให้มีการดูแลและดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามคู่มือการดำเนินการ และการบำรุงรักษา

5.2 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานและการบำรุงรักษาสำหรับตัวรถที่จะใช้ในการให้บริการ โดยจะต้องระบุถึงขั้นตอน แบบฟอร์ม และรายการตรวจสอบที่ถูกต้อง เพื่อให้บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบสามารถนำไปใช้ได้

5.3 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องจัดให้มีการทบทวนและแก้ไขคู่มือการปฏิบัติงานและการบำรุงรักษาทุก ๆ 3 ปี หรือหากเห็นว่ามีความจำเป็น ผู้สามารถแก้ไขได้ตามความเหมาะสม

5.4 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องจัดส่งคู่มือการปฏิบัติงานและการบำรุงรักษาที่ได้ทบทวนแก้ไขไปยังกรมภายใน 14 วันนับแต่มีแก้ไขคู่มือดังกล่าว

5.5 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานของ ISO 9001 ฉบับล่าสุด เกี่ยวกับระบบบริหารงานคุณภาพและต้องดำเนินการตามระบบและการดูแลการขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 6: ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ

6.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางต้องจัดทำระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ โดยจัดทำเป็นแผนรักษาความปลอดภัย เพื่อประกันความปลอดภัยด้านการขนส่งทางราง

6.2 ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ อย่างน้อยจะต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) นโยบายความปลอดภัยที่ได้รับการรับรองจากผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

(ข) แผนความปลอดภัยและขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

(1) การบูรณาการทั้งทางด้านกฎหมาย เทคนิค และการจัดทำมาตรฐาน และส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดโครงการ

(2) ข้อกำหนดด้านการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการในกรณีเหตุฉุกเฉิน

(3) การสื่อสารภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

(4) เอกสารด้านความปลอดภัยและบันทึกภายในองค์กรของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

(5) การจัดการอุบัติเหตุในการขนส่งทางราง

(6) การตรวจสอบภายในและภายนอกของระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ

(7) องค์กรประกอบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในการขนส่งทางราง และความปลอดภัยในการใช้และซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางราง ตามที่กรมเห็นว่าจำเป็น

6.3 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องตรวจสอบระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพเป็นประจำทุกปี โดยการทบทวนและหากมีจำเป็น อาจดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

6.4 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องจัดทำรายงานความปลอดภัยประจำปีและรายงานต่อกรม ภายในวันที่ 31 มีนาคมของทุกปีอันอาจคำนวณนับได้โดยปฏิทิน รายงานความปลอดภัยประจำปีจะต้องมีรายละเอียดต่อไปนี้

(ก) เป้าหมายด้านความปลอดภัยและผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ดังต่อไปนี้

(1) ความปลอดภัยของบุคลากรและผู้รับเหมา

(2) ความปลอดภัยของผู้โดยสารและความปลอดภัยในสาธารณะ

(3) ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและระบบ และ

(4) พื้นที่ที่มีความเสี่ยงอื่น ๆ ที่ระบุผ่านการประเมินความเสี่ยง

(ข) วิธีการติดตามความคืบหน้าของเป้าหมายความปลอดภัยดังกล่าวในปีก่อนหน้า

(ค) รายการด้านความปลอดภัยที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมา

(ง) สรุปของรายงานการตรวจสอบภายในหรือภายนอกประจำปี

(จ) ระยะเวลาในการประชุมเกี่ยวกับการทบทวนระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางส่งในปีที่ผ่านมา (เพื่อเป็นหลักฐานว่ามีการตรวจสอบด้านความปลอดภัยเกิดขึ้น)

(ฉ) เป้าหมายความปลอดภัยสำหรับปีถัดไป

(ช) วิธีการติดตามความคืบหน้าของเป้าหมายด้านความปลอดภัยดังกล่าวในปีถัดไป

(ซ) รายการด้านความปลอดภัยที่จะดำเนินการในปีถัดไป

เงื่อนไขที่ 7 : การรับรองบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการขนส่งทางราง

7.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องรับรองบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการขนส่งทางราง ซึ่งรวมพนักงานขับรถและพนักงานควบคุมการเดินรถ โดยต้องได้รับการรับรองผ่านระบบการรับรองของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งกำหนด

7.2 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องรับประกันว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางรางจะต้องเข้าใจและปฏิบัติตามคู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา

7.3 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะอนุญาตให้บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางรางที่ได้รับการรับรองด้านความปลอดภัยแล้วเท่านั้นในดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย หรือการขับรถไม่ว่าประเภทใด ๆ ในระบบการขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 8 : อุบัติการณ์ทางรถไฟ

8.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางให้ดำเนินการในกรณีที่มีอุบัติเหตุทางรถไฟ ดังต่อไปนี้

(ก) แจ้งผู้โดยสารและประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าว

(ข) ฟื้นฟูและบำรุงรักษาระบบปฏิบัติการต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาวะปกติ

(ค) บังคับใช้ขั้นตอนด้านความปลอดภัยตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการดำเนินการและบำรุงรักษา

(ง) แจ้งต่อกรมภายใน 15 นาทีทางโทรศัพท์ และเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภายในเวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมงหลังจากเกิดเหตุดังกล่าว โดยระบุที่มาของเหตุการณ์ ระยะเวลาของเหตุการณ์ การกระทำหรือการวางแผนที่จะดำเนินการโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง และข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กรมต้องการ

(จ) จัดหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพิ่มเติมที่สถานีใกล้เคียงกับที่ตั้งของเหตุการณ์เพื่อช่วยเหลือผู้โดยสารและให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่เท่าที่จะเป็นไปได้ และ

(ฉ) แจ้งเรื่องไปยังกรมการขนส่งทางรางโดยทันที ในกรณีที่เหตุการณ์ดังกล่าวยังคงดำเนินต่อไป หรือมีแนวโน้มที่จะดำเนินการต่อเป็นระยะเวลา นานกว่า 24 ชั่วโมง และแจ้งแนวทางการดำเนินการโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางให้ใช้สิทธิเพื่อเรียกคืนและบำรุงรักษาบริการระบบการขนส่งทางรางให้กลับสู่สภาวะปกติ

8.2 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องส่งรายงานเบื้องต้นให้กรมทราบ โดยดำเนินการภายใน 7 วันนับจากวันที่เกิดเหตุการณ์ ทั้งนี้ รายงานฉบับเต็มจะต้องจัดส่งภายใน 21 วันนับจากวันที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว

8.3 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางอาจยื่นอุทธรณ์ต่อกรม เพื่อขอขยายระยะเวลาของการส่งรายงานฉบับเต็ม และกรมมีอำนาจในการพิจารณากำหนดขยายระยะเวลาดังกล่าว โดยพิจารณาจากความยากง่ายของการสอบสวน และเหตุผลที่ได้รับจากผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

8.4 เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ สอบสวน หรือการดำเนินการใด ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางราง เพื่อปรับปรุงระดับความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของบริการขนส่งทางราง ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางยินยอมให้กรมเข้าไประบบการขนส่งทางรางของตนได้ รวมถึงจัดเตรียมข้อมูลใด ๆ ที่จำเป็นตามที่กรม หรือที่ปรึกษาภายนอกซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกรมร้องขอ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินการให้ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางเป็นผู้รับผิดชอบ

8.5 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจำเป็นต้องมีมาตรการในการป้องกันที่จำเป็นและแก้ไขเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะมิให้เกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการชนกัน การตกราง อัคคีภัย หรือเหตุการณ์ที่แนวโน้มที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุการณ์อื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของทางรถไฟ

เงื่อนไขที่ 9 แผนกู้ภัยฉุกเฉิน (EMERGENCY RESPONSE PLAN-ERP)

9.1 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องทบทวนแก้ไขแผนกู้ภัยฉุกเฉินอย่างน้อยในทุก ๆ 2 ปี

9.2 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางต้องส่งแผนกู้ภัยฉุกเฉินต่อกรมการขนส่งทางรางภายใน 14 วัน นับจากวันที่การปรับปรุงแผนโดยผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางที่ได้รับอนุญาตมีผลบังคับใช้

9.3 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องปรับปรุงแผนกู้ภัยฉุกเฉินให้ครอบคลุมข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกรม หรือหน่วยงานอื่น ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการกู้ภัยต่อเหตุฉุกเฉิน ซึ่งรวมถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อปรับปรุงขั้นตอนเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉินและการกู้ภัย

9.4 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องจัดให้มีการจำลองการตอบสนองต่อแผนกู้ภัยฉุกเฉินประจำปี โดยให้เป็นไปตามสถานการณ์และสถานที่ที่ได้ตกลงกันกับกรม

เงื่อนไขที่ 10 กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน

10.1 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องปรับปรุงกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนในทุก 2 ปี ทั้งนี้ อาจดำเนินการแก้ไขกระบวนการดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

10.2 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องดำเนินการส่งกระบวนการจัดการข้อร้องเรียนที่โต้ตอบทบทวนแก้ไขแล้วเสนอต่อกรม ภายใน 14 วันนับตั้งแต่วันที่กระบวนการมีผลใช้บังคับ

10.3 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการรับเรื่องร้องเรียน

10.4 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องให้บริการด้านข้อมูลแก่ลูกค้าทางหมายเลขสายด่วน ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ณ สถานี ขบวนรถที่ให้บริการ และข้อมูลติดต่อทางเว็บไซต์

10.5 ผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องพิจารณาดำเนินการแก้ไขตามข้อร้องเรียนโดยไม่ชักช้า โดยข้อร้องเรียนทั้งหมดจะต้องได้รับการตอบกลับจากผู้ประกอบการกิจการเดินรถขนส่งทางรางภายใน 3 วันทำการ

10.6 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องส่งรายงานการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนเป็นรายเดือน ซึ่งรวมถึงบทสรุปของข้อร้องเรียน จำนวนการครั้งของการได้รับร้องเรียนซ้ำ และการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 11 การชำระค่าธรรมเนียม

11.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องชำระค่าธรรมเนียมต่อไปนี้ให้แก่กรม

(ก) ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตจำนวนเงิน [...] บาท และ

(ข) ค่าธรรมเนียมรายปี จะต้องเสียค่าธรรมเนียม [...] บาทเท่านั้น

เงื่อนไขที่ 12 การแก้ไข การเปลี่ยนแปลงหรือการกำหนดเงื่อนไขใหม่

12.1 เงื่อนไขของใบอนุญาตผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางอาจแก้ไข และ/หรือ กำหนดให้แตกต่างกัน และ/หรือกำหนดเงื่อนไขใหม่ภายใต้ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติ

เงื่อนไขที่ 13 การต่ออายุใบอนุญาต

13.1 ใบอนุญาตผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต่ออายุได้ภายใต้หลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติ

13.2 รัฐมนตรีอาจใช้ดุลยพินิจเมื่อมีคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางที่ได้รับอนุญาต ให้ต่ออายุใบอนุญาตผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางในระยะต่อไป และต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร

13.3 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไปยังกรมเป็นลายลักษณ์อักษรภายในเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนที่ใบอนุญาตจะหมดอายุ

เงื่อนไขที่ 14 การแจ้งเงื่อนไขในการขนส่งและข้อมูลการให้บริการ

14.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องประกาศเงื่อนไขในการขนส่งที่ได้รับอนุมัติจากกรม ให้สาธารณชน ณ สถานีและในเว็บไซต์ของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

14.2 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องและเผยแพร่ข้อมูลการให้บริการลงในเว็บไซต์ของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง รวมถึงข้อมูลต่อไปนี้

(ก) สถานะของการให้บริการ

(ข) ตารางการเดินรถ

(ค) ตารางอัตราค่าโดยสาร

(ง) สิ่งอำนวยความสะดวกประจำสถานี และประสิทธิภาพการให้บริการ

(จ) จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ยต่อวันที่ใช้บริการขนส่งทางราง

(ฉ) ข้อกำหนดทั่วไปของการขนส่งทางรางและการเดินรถ

(ช) ข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กรมกำหนด

14.3 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องรับรองความถูกต้องของข้อมูลการให้บริการที่เผยแพร่ในเว็บไซต์

14.4 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องรายงานผลการดำเนินการของเดือนก่อนหน้าเกี่ยวกับการให้บริการ พร้อมสาเหตุที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของบริการขนส่งทางรางให้กับกรมก่อนวันที่ 15 ของทุกเดือน

เงื่อนไขที่ 15 ข้อยกเว้นและข้อจำกัด

15.1 หากข้อความนี้ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หน้าที่ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้จะมีผลบังคับใช้ ภายใต้ข้อยกเว้นและข้อจำกัดต่อไปนี้

(ก) ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางที่ได้รับใบอนุญาตมิได้ล้มเหลวในการปฏิบัติตามหน้าที่ตามข้อกำหนดในใบอนุญาตนี้ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางมีอาจปฏิบัติตามข้อกำหนดในใบอนุญาตได้เนื่องจากเหตุสุดวิสัย ความผิดปกติ หรือความล้มเหลวของเครื่องจักร อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่อยู่นอกเหนือการควบคุม หรือโดยการกระทำของหน่วยงานระดับชาติ หรือหน่วยงานระดับท้องถิ่น ให้ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งนั้นได้รับการคุ้มครอง

(ข) หน้าที่ในการให้บริการขนส่งทางรางใด ๆ จะไม่ถูกนำมาบังคับใช้เมื่อกล่าวถึง การให้บริการต่อบุคคลใด ๆ ซึ่งเผชิญกับความเสี่ยงต่อสุขภาพหรือความปลอดภัย

เงื่อนไขที่ 16 การประกันภัย

16.1 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องทำประกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

(ก) ความเสียหายของระบบการขนส่งทางราง การสูญเสียชีวิต ความเสียหายหรือการทำลายจากอัคคีภัย น้ำท่วม และความเสี่ยงอื่น ๆ ให้มีการประกันตามมูลค่าเต็มของทรัพย์สิน โดยผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(ข) ความรับผิดของบุคคลที่สามขั้นต่ำ เป็นจำนวน [...] บาทสำหรับอุบัติเหตุซึ่งรวมถึงความเสียหายจากอัคคีภัย (จำนวนของอุบัติเหตุไม่จำกัด)

(ค) ความรับผิดของนายจ้างและ/หรือการประกันภัยใด ๆ ที่ใช้บังคับสำหรับแรงงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

16.2 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องส่งสำเนากรมธรรม์และการต่ออายุการรับประกันซึ่งปรากฏชื่อของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางต่อกรม

เงื่อนไขที่ 17 การชดเชยความเสียหาย

17.1 นอกจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตนี้ ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะรับรองกับกรมว่า

(ก) จะให้บริการขนส่งทางราง ด้วยความเสี่ยงของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง แต่เพียงผู้เดียว กรม ตัวแทนของกรม และลูกจ้างจะได้รับการยกเว้นตามขอบเขตที่กฎหมายอนุญาตจากการร้องเรียน

และข้อเรียกร้องทุกประเภท อันเป็นผลมาจากอุบัติเหตุ ความเสียหาย หรือการบาดเจ็บใด ๆ จากการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

(ข) ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะรับผิดชอบในทางบุคคล ทรัพย์สินและเรื่องอื่น ๆ ให้เสมือนกับว่า ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางเป็นเจ้าของทางรถไฟและทรัพย์สินในการขนส่งทางรางในตลอดระยะเวลาที่ได้รับใบอนุญาต และ

(ค) ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะชดเชยความเสียหายที่มาจากข้อเรียกร้อง การดำเนินคดี การสูญเสีย ความเสียหาย การชดเชย ค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหาย รวมถึงการชำระค่าปรับให้แก่กรมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่กรมอาจจะหรือจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวกับหรือที่เกิดขึ้นจาก

(1) การใช้งานด้วยความประมาทในทางที่ผิดเกี่ยวกับแก๊ส ไฟฟ้า ประปา บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ บนทางรถไฟและทรัพย์สินในการขนส่งทางรางโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางที่ได้รับอนุญาต หรือลูกจ้าง ตัวแทน ตัวแทนช่วง ผู้เช่าช่วง หรือบุคคลอื่น ๆ ที่อ้างสิทธิผ่านหรืออ้างสิทธิภายใต้ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(2) การสูญเสียหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือการบาดเจ็บใด ๆ ที่มีสาเหตุจากการใช้หรือครอบครองทรัพย์สินในการขนส่งทางรางและทางรถไฟโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง หรือบุคคลใดก็ตามที่ใช้ทางรถไฟซึ่งเป็นทรัพย์สินในการขนส่งทางราง และไม่ได้เกิดจากความประมาท การกระทำโดยเจตนา หรือละเมิดสัญญา การละเว้นของกรมหรือลูกจ้าง หรือ

(3) การสูญเสียหรือความเสียหาย หรือการบาดเจ็บจากสาเหตุใด ๆ ต่อทรัพย์สินหรือบุคคลภายในระบบการขนส่งทางราง ที่มีสาเหตุมาจากการกระทำ การละเลย ความประมาท การละเมิด หรือการละเมิดสัญญาใด ๆ ของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางหรือตัวแทน ผู้รับเหมา ลูกจ้าง ผู้ได้รับเชิญให้เข้าไปในสถานที่ หรือผู้บุกรุกใด ๆ

17.2 หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางเกี่ยวกับการชดเชยความเสียหาย ยังคงมีอยู่ต่อไป แม้ว่าใบอนุญาตประกอบกิจการจะหมดอายุลงหรือมีการเพิกถอนใบอนุญาตก็ตาม และคำว่า “การบาดเจ็บ” ในเงื่อนไขนี้ ให้รวมถึงการเสียชีวิตด้วย

17.3 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องแจ้งให้กรมทราบถึงการเรียกร้องค่าเสียหาย การดำเนินคดีใด ๆ หรือการเรียกร้องค่าเสียหายหรือการดำเนินคดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทันที

17.4 ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางจะต้องให้ความช่วยเหลือตามสมควรแก่กรม ในการป้องกันการดำเนินคดีใด ๆ ตามเงื่อนไขที่ 17 และในกรณีนี้ที่ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางต้องชดเชยค่าเสียหายแก่กรมนั้น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีตามคำปรึกษากับคณะกรรมการ ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางเป็นผู้รับผิดชอบ

(ตัวอย่าง)

(ตราครุฑ)

ทะเบียนเลขที่.....

ใบอนุญาตเลขที่.....

กระทรวงคมนาคม

ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

ประเภทที่ ๓ การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

ใบอนุญาตนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า.....

ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางรางตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. โดยใช้ชื่อภาษาไทยว่า.....

ชื่อภาษาต่างประเทศ (ถ้ามี)

สถานที่ตั้ง.....

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ร่าง)

ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

ประเภทที่ 3 การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

ส่วนที่ 1: นิยามและการตีความ

ในใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 3 การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางรางนี้:

"พระราชบัญญัติ" หมายถึง พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

"สัญญา" หมายถึง สัญญาสัมปทาน [ชื่อของสัญญา] และข้อตกลงอื่นใดที่ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางได้ตกลงเกี่ยวกับสิทธิในการใช้ ดำเนินการ และซ่อมบำรุงของการขนส่งทางรางในเขตเมือง

"กิจกรรมเสริม" หมายถึง กิจกรรมเชิงพาณิชย์ใด ๆ นอกเหนือจากบริการรถไฟเพื่อเช่า ให้เช่า ขาย หรือโฆษณาบนขบวนรถไฟ หรือพื้นที่อื่น ๆ ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางตามโครงข่ายการขนส่งทางราง ซึ่งรวมถึง ชุมชายของ ที่จอดรถ และเครื่องจำหน่ายตั๋ว

"บีทีเอส" หมายถึง บริษัท ระบบการขนส่งมวลชนทางรางในกรุงเทพมหานคร ซึ่งรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและตัวรถที่ใช้ในการให้บริการขนส่งทางรางที่ดำเนินการโดย บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

"ข้อตกลงบีทีเอส" หมายถึง ข้อตกลงสัมปทานของระบบบีทีเอสที่ลงนามระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับ บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ลงวันที่ [xxx]

"รถไฟฟ้าสายสีลม" หมายถึง การให้บริการขนส่งทางรางระหว่างสถานีท่าอากาศยานและบางหว้า (รถไฟฟ้าสายสีเขียวอ่อน)

"รถไฟฟ้าสายสุขุมวิท" หมายถึง การให้บริการขนส่งทางรางระหว่างห้าแยกลาดพร้าวและเคหะ (รถไฟฟ้าสายสีเขียวเข้ม)

"ระบบรถไฟฟ้าบีทีเอส" หมายถึง ระบบการขนส่งทางราง รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและขบวนรถไฟที่ใช้ในการให้บริการขนส่งทางรางระหว่างสถานีห้าแยกลาดพร้าวกับที่ดำเนินการโดย บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

"กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน" หมายถึง ขั้นตอนที่กำหนดโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางในการจัดการข้อร้องเรียนใด ๆ เกี่ยวกับบริการขนส่งทางราง

"เงื่อนไขการขนส่ง" หมายถึง ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ใช้บังคับกับผู้โดยสารทั้งหมดในบริการขนส่งผู้โดยสารทางรางซึ่งให้บริการโดยผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง

"กรม" หมายถึง กรมการขนส่งทางราง

"ค่าโดยสาร" หมายถึง จำนวนเงินทั้งหมดที่ได้รับหรือค้างชำระ และจำนวนเงินทั้งหมดที่ถูกเรียกเก็บหรือค้างชำระสำหรับการขนส่งผู้โดยสาร แต่สำหรับเจตนาและวัตถุประสงค์ทั้งหมดจะต้องไม่เกินค่าโดยสารสูงสุด

"เหตุสุดวิสัย" หมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้นจากเหตุใด ๆ ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม ซึ่งรวมถึง เหตุธรรมชาติ การกระทำของผู้มีอำนาจทางแพ่งหรือทางทหาร เหตุอัคคีภัย การนัดหยุดงาน ข้อพิพาทแรงงาน โรคระบาด สงคราม เหตุจลาจล แผ่นดินไหว พายุ ใต้ฝุ่นและน้ำท่วม

"รัฐบาล" หมายถึง รัฐบาลประเทศไทย

"โครงข่ายการขนส่งทางราง" หมายถึง พื้นที่ที่อธิบายไว้ในตารางที่ 1 ซึ่งผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางจะดำเนินการให้บริการการขนส่งทางราง

"รัฐมนตรี" หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

"การบริการขั้นต่ำ" หมายถึง ระดับต่ำสุดของการให้บริการขนส่งผู้โดยสารที่ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางต้องจัดให้มี สำหรับเส้นทางใดเส้นทางหนึ่งตามที่กรมกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร ในเวลาใดก็ได้ หรือเมื่อมีการพิจารณาให้อนุญาตแก่ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางราง

"ค่าโดยสารสูงสุด" หมายถึง ค่าโดยสารสูงสุดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนดสำหรับการบริการขนส่งผู้โดยสารทางราง

"คู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา" หมายถึง คู่มือที่จัดทำโดยผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางสำหรับการดำเนินงานและบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง

"บริการขนส่งผู้โดยสารทางราง" หมายถึง การให้บริการสำหรับรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินและสายสีเขียว

"พื้นที่ชำระเงิน" หมายถึง ส่วนหนึ่งของพื้นที่ในระบบการขนส่งทางราง ซึ่ง

- (1) ใช้เฉพาะสำหรับการจ่ายค่าโดยสารของผู้โดยสาร และ
- (2) มีประตูเก็บค่าโดยสาร ไม่กั้น ประตูหมุน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เข้าหรือออก

"การขนส่งทางราง" มีความหมายเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งรวมถึง ตัวรถ โครงสร้างพื้นฐานทางราง ระบบอาณัติสัญญาณ ระบบการสื่อสาร และระบบแหล่งจ่ายไฟ สถานี ศูนย์ควบคุม การเดินรถ อาคารสำนักงาน ราง รางยกระดับ คานรางเดี่ยว โรงงาน ศูนย์ซ่อมบำรุง เขตระบบการขนส่งทางราง และชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับขบวนรถที่ใช้เพื่อให้บริการขนส่งทางราง

"ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่ง" หมายถึง บุคคลใดที่จัดการหรือมีอำนาจควบคุมโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางราง หรือได้รับการกำหนดให้เป็นผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งจากกรม

"ผู้ประกอบการขนส่งทางราง" หมายถึง บุคคล หรือคณะบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็ นนิติบุคคลหรือไม่ ซึ่งเป็นผู้จัดการของระบบการขนส่งทางราง หรือเป็นคู่สัญญาตามข้อตกลงในการดำเนินการขนส่งทางราง รวมถึงผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางราง

"ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต" หมายถึง ผู้ประกอบการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

"อุบัติเหตุทางรถไฟ" หมายถึง

(ก) เหตุการณ์ใด ๆ ที่ทำให้หรืออาจก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัสต่อสาธารณะ ผู้โดยสาร หรือบุคลากรซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการขนส่งทางราง หรือพนักงานขับรถ หรือ

(ข) เหตุการณ์ใด ๆ ที่ทำให้หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสินค้าที่ขนส่งทางราง หรือทรัพย์สินใด ๆ หรือ

(ค) การหยุดให้บริการเดินรถ ซึ่งรวมถึง

(1) ความล่าช้าในการให้บริการขนส่งทางราง ทั้งนี้ไม่รวมถึงความล่าช้าเพราะเหตุจากผู้โดยสาร

(2) เหตุการณ์ที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

(3) รถวิ่งผ่านโดยไม่หยุดที่สัญญาณให้หยุด

(4) การตกรางและ/หรือการชนกัน

(5) การปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัยระหว่างการบำรุงรักษา

(6) การเกิดอัคคีภัยที่สถานีรถไฟและ/หรือขบวนรถไฟ

(7) การเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับรถขนส่งทางรางบนเส้นทางสายหลัก

(8) อุบัติเหตุซึ่งทำให้มีบุคคลทุพพลภาพชั่วคราว

(9) อุบัติเหตุซึ่งทำให้มีบุคคลทุพพลภาพถาวร

(10) อุบัติเหตุที่ทำให้มีการเสียชีวิตหรือเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(11) การชนของรถไฟระหว่างเมือง และ

(12) เหตุอื่น ๆ ตามที่กรมกำหนด

"ทรัพย์สินในการขนส่งทางราง" หมายถึง ทรัพย์สินทั้งหมดภายใต้การควบคุมหรือครอบครองหรือใช้งานโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต เพื่อวัตถุประสงค์ของทางการขนส่งทางรางหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเป็นที่พักอาศัยสำหรับบุคลากร

"เขตคุ้มครองทางรถไฟ" หมายถึง เขตที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติ

"บุคลากรด้านความปลอดภัยในการขนส่งทางราง" หมายถึง บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม ตรวจจับหรือกำหนดแนวทางการเดินรถ หรือการจราจรของการขนส่งทางราง หรือปฏิบัติหน้าที่ในการ

เคลื่อนย้ายบุคคลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัย และรวมถึงบุคลากรของผู้ประกอบการกิจการขนส่งทางรางรายอื่นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไประบบการขนส่งทางรางโดยกรม

"บริการขนส่งทางราง" หมายถึง บริการขนส่งผู้โดยสารโดยการขนส่งทางราง

"สถานี" หมายถึง สถานีตามที่ระบุไว้ในตารางที่ 2 รวมถึงสถานีซึ่งจะเปิดให้บริการเป็นครั้งแรกภายใต้เงื่อนไขที่ 4

"ระบบการขนส่งทางราง" หมายถึง รถไฟฟ้าสายสีลมและสายสุขุมวิท

"ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ" หมายถึง การจัดการและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางมีความปลอดภัย

"การดำเนินการด้านความปลอดภัยที่จำเป็น" หมายถึง การดำเนินการซึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับการรับรองด้านความปลอดภัยจากผู้รับรองด้านความปลอดภัย ว่าการดำเนินการดังกล่าวมีความปลอดภัยต่อผู้โดยสารและบุคคลใดบนราง

ส่วนที่ 2 เงื่อนไขของการให้อนุญาตประกอบการกิจการขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 1 : ข้อกำหนดการให้บริการขนส่งทางราง

1.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องให้บริการขนส่งทางรางภายใต้เงื่อนไขในใบอนุญาต รวมถึงบรรดากฎ ระเบียบ ใด ๆ ที่กรมกำหนด

1.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องตรวจสอบขบวนรถรวมถึงการให้บริการขนส่งทางรางนั้นได้รับการรับรองด้านความปลอดภัย และพร้อมสำหรับการใช้งานสำหรับการให้บริการในทุก ๆ วัน

1.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบริการขั้นต่ำที่กรมกำหนดเพื่อให้การบริการขนส่งทางรางมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

1.4 บริการขนส่งผู้โดยสารโดยการขนส่งทางราง

(ก) ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องให้บริการเดินรถตามเส้นทางและกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในตารางที่ประกาศโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต

(ข) ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีตารางเวลาและตารางค่าโดยสาร ณ สถานีทุกแห่ง และเผยแพร่อย่างเป็นทางการ

(ค) การปรับเปลี่ยนตารางเวลาใด ๆ ที่ได้ประกาศไว้ จะต้องแจ้งการแก้ไขดังกล่าวต่อกรมล่วงหน้าอย่างน้อย 3 เดือนก่อนการประกาศเผยแพร่

(ง) ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตมีสิทธิในการที่จะเรียกเก็บค่าโดยสาร ได้ไม่เกินกว่าอัตราค่าโดยสารสูงสุด และหากมีการขึ้นอัตราค่าโดยสาร การให้บริการขนส่งทางรางจะต้องสอดคล้องกับดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการให้บริการขนส่งทางรางที่กำหนดขึ้น

(จ) การให้บริการขนส่งผู้โดยสารทางรางจะต้องไม่ต่ำกว่าการให้บริการขั้นต่ำที่กำหนด เว้นแต่ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรม

(ฉ) ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอเพื่อลดการบริการขั้นต่ำให้กับกรมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือนก่อนดำเนินการ และคำร้องขอจะต้องมาพร้อมกับรายงานเหตุผล

เงื่อนไขที่ 2 : บริการเสริมและสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ากิจกรรมเสริม จะไม่ส่งผลกระทบต่อบริการขนส่งทางรางและความปลอดภัย ความสะดวกสบายในการเดินทางของผู้โดยสาร ภายในอาคารสถานที่ประกอบกิจการขนส่งทางราง

2.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ากิจกรรมเสริม จะต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะต้องใช้มาตรการที่สมเหตุสมผลทั้งหมดเพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลใด ๆ ที่จัดหากิจกรรมเสริมให้สอดคล้องกับเงื่อนไข 2

เงื่อนไขที่ 3 : การใช้และการร่วมใช้ทรัพย์สินในการขนส่งทางรางเพื่อการขนส่ง

3.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตอาจอนุญาตให้ผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับอนุญาตจากกรมในการใช้ ร่วมใช้ เติมน้ำมัน หรือก่อสร้างในส่วนใด ๆ ส่วนหนึ่งของระบบการขนส่งทางราง โดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องตรวจสอบว่าข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดต่อผู้ประกอบการขนส่งทางรางหรือหน่วยงานอื่นใดเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ รวมถึงคำสั่งและแนวปฏิบัติใด ๆ ที่ออกโดยกรม

3.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องยินยอมหรืออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายตัวรถผู้โดยสาร หรือบุคลากรของผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นใดที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรมหรือยินยอมให้เข้าใช้หรือเข้าไปในระบบการขนส่งทางราง ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กรมกำหนด

3.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าการให้บริการโดยผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นซึ่งได้รับอำนาจจากกรม ไม่กระทบต่อความปลอดภัยของบุคคลใดภายในระบบการขนส่งทางราง ภายใต้เงื่อนไขนี้ “การให้บริการ” ให้รวมถึงการจัดการระบบจราจรของผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่น หรือหน่วยงานอื่นซึ่งได้รับอำนาจจากกรมด้วย

เงื่อนไขที่ 4 : การเปิดและปิดสถานี

4.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับการอนุมัติจากกรม ก่อนที่จะมีการเปิดสถานีเพิ่มเติมหรือการปิดสถานีถาวร ที่มีอยู่ โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรม

4.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องยื่นคำร้องขอเปิดสถานีใหม่หรือการปิดสถานีที่มีอยู่เดิมต่อกรม โดยจะต้องยื่นให้แก่กรมไม่น้อยกว่า 3 เดือนก่อนวันที่จะมีการเปิดหรือปิดสถานี และจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือสำหรับการเปิดสถานีหรือการปิดสถานีดังกล่าว

4.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องเผยแพร่ประกาศเพื่อแจ้งให้สาธารณชนทราบเกี่ยวกับการเปิดหรือปิดสถานีตามที่ได้รับอนุมัติจากกรม

เงื่อนไขที่ 5 : การปิดเส้นทางรถโดยสาร

5.1 ห้ามมิให้ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตปิดเส้นทางรถโดยสารในระบบการขนส่งทางราง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรม

เงื่อนไขที่ 6 : การปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ และอื่น ๆ

6.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคำแนะนำ นโยบาย และคำสั่งทั้งหมดที่ออกโดยรัฐบาลและกรม

เงื่อนไขที่ 7 : คู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา

7.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีการดูแลและดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามคู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา

7.2 คู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษาจะต้องประกอบด้วย ขั้นตอน วิธีการ แบบฟอร์ม และรายการการตรวจสอบในการนำไปให้บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบสามารถนำไปใช้ได้

7.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีการทบทวนหรือแก้ไขปรับปรุงคู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา ในทุก 3 ปี หรือหากเห็นว่ามีความจำเป็นสามารถแก้ไขได้ตามความเหมาะสม

7.4 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดส่งคู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษาที่ได้ทบทวนแก้ไขไปยังกรม ภายใน 14 วันนับแต่มีแก้ไขคู่มือดังกล่าว

7.5 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานของ ISO 9001 ฉบับล่าสุดเกี่ยวกับระบบบริหารงานคุณภาพและต้องดำเนินการตามระบบและการดูแลการขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 8 : ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ

8.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดทำระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ โดยจัดทำเป็นแผนรักษาความปลอดภัย เพื่อประกันความปลอดภัยด้านการขนส่งทางราง

8.2 ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ อย่างน้อยจะต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) นโยบายด้านความปลอดภัยซึ่งได้รับการรับรองจากผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต

(ข) การกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพและปริมาณสำหรับการบำรุงรักษาและการพัฒนาระบบความปลอดภัยการขนส่งทางราง รวมถึงแผนงานและขั้นตอนในการนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

(ค) แผนความปลอดภัยและขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

(1) การบูรณาการทั้งทางด้านกฎหมาย เทคนิค และการจัดทำมาตรฐาน และส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดโครงการ

(2) การจัดการความเสี่ยง โดยคำนึงถึงพื้นที่ทางด้านภูมิศาสตร์ อุปกรณ์เครื่องจักร โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงระบบการขนส่งทางราง รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน และ / หรือปัญหาการเชื่อมต่อบริเวณ เหตุฉุกเฉิน

(3) ข้อกำหนดด้านการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการในกรณีเหตุฉุกเฉิน

(4) การสื่อสารภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

(5) เอกสารด้านความปลอดภัยและบันทึกภายในองค์กรของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต

(6) การจัดการสินทรัพย์ของการขนส่งทางราง

(7) การจัดการอุบัติเหตุในการขนส่งทางราง

(8) การตรวจสอบภายในและภายนอกของระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพ

(9) องค์ประกอบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในการขนส่งทางราง และความปลอดภัยในการใช้และซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางราง ตามที่กรมเห็นว่าจำเป็น

8.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องตรวจสอบระบบการจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพเป็นประจำทุกปี โดยการทบทวนและหากมีจำเป็น อาจดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

8.4 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดทำรายงานความปลอดภัยประจำปีและรายงานต่อกรมภายในวันที่ 31 มีนาคมของทุกปีอันอาจคำนวณนับได้โดยปฏิทิน รายงานความปลอดภัยประจำปีจะต้องมีรายละเอียดต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(ก) เป้าหมายด้านความปลอดภัยและผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ดังต่อไปนี้

(1) ความปลอดภัยของพนักงานและผู้รับเหมา

(2) ความปลอดภัยของผู้โดยสารและความปลอดภัยในสาธารณะ

(3) ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและระบบ และ

(4) พื้นที่ที่มีความเสี่ยงอื่น ๆ ที่ระบุผ่านการประเมินความเสี่ยง

(ข) วิธีการติดตามความคืบหน้าของเป้าหมายด้านความปลอดภัยดังกล่าวในปีที่ผ่านมา

(ค) รายการด้านความปลอดภัยที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมา

(ง) สรุปรายงานการตรวจสอบภายในหรือภายนอกประจำปี

(จ) ระยะเวลาในการประชุมเกี่ยวกับการทบทวนระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งในปีที่ผ่านมา (เพื่อเป็นหลักฐานว่ามีการตรวจสอบด้านความปลอดภัยเกิดขึ้น)

(ฉ) เป้าหมายด้านความปลอดภัยสำหรับปีถัดไป

(ช) วิธีการติดตามความคืบหน้าของเป้าหมายด้านความปลอดภัยดังกล่าวในปีถัดไป และ

(ซ) รายการด้านความปลอดภัยที่จะดำเนินการในปีถัดไป

เงื่อนไขที่ 9 : การบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง

9.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางรางตลอดเวลา

9.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางรางให้อย่างระมัดระวังเป็นระบบ และบันทึกการดำเนินการบำรุงรักษาเอาไว้ด้วย

9.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องมีความพร้อมและยินยอมให้กรม หรือผู้แทนที่ได้รับอนุญาตจากกรม สามารถเข้าตรวจสอบการสอบบันทึกเกี่ยวกับการบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางรางที่เก็บไว้

เงื่อนไขที่ 10 : ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางราง

10.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยที่จำเป็นเพื่อป้องกันการบุกรุก การก่อกวน และการกระทำของผู้ก่อการร้าย ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องดำเนินการทุกขั้นตอนที่จำเป็นในการลดความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อผู้โดยสาร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และต่อสาธารณะ

10.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องดำเนินการตรวจสอบและรับรองว่าการดำเนินการของบุคคลใดภายในระบบการขนส่งทางราง จะต้องปฏิบัติตามมาตรการด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึง

(ก) ขั้นตอนการอนุญาตให้ดำเนินการในบริเวณใกล้เคียงกับระบบการขนส่งทางราง

(ข) ขั้นตอนการกำกับดูแลและตรวจสอบด้านความปลอดภัยของบุคลากรที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานภายในระบบการขนส่งทางราง

(ค) แผนการบรรเทาผลกระทบและวิธีการทำงานที่ได้รับอนุมัติจาก บริษัทที่ปรึกษาอิสระ หรือวิศวกรที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต และ

(ง) ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขด้านความปลอดภัยอื่น ๆ ตามที่ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต หรือที่กรมกำหนดเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและผู้โดยสารที่ใช้บริการของการขนส่งทางราง

10.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดการความเสี่ยง โดยจัดทำรายงานประเมินผลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง สำเนารายงานการประเมินความเสี่ยงอิสระต้องส่งไปยังกรม และจะต้องมีรายละเอียด

เกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางราง ผู้โดยสาร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และสาธารณะ รวมถึงมาตรการบรรเทาเพื่อลดผลกระทบ และความเสี่ยงที่ระบุไว้ในรายงานการประเมินความเสี่ยงอิสระดังกล่าว

10.4 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องแจ้งให้กรมทราบภายใน 24 ชั่วโมง หากพบเจอการบุกรุกในระบบการขนส่งทางรางโดยบุคคลใดก็ตามที่อาจเป็นอันตรายต่อระบบการขนส่งทางรางหรือการให้บริการขนส่งทางราง ตามที่กฎหมายกำหนด

10.5 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องดำเนินการทันทีเพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความล้มเหลวภายในระบบการขนส่งทางรางซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และความน่าเชื่อถือของการให้บริการขนส่งทางราง

10.6 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องให้ความร่วมมือและอนุญาตให้มีการเข้าถึงแก่กรมหรือตัวแทนผู้ได้รับการแต่งตั้งจากกรมในการดำเนินการตรวจสอบ

เงื่อนไขที่ 11 : การรับรองบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการขนส่งทางราง

11.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องรับรองบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการขนส่งทางราง ซึ่งรวมพนักงานขับรถและพนักงานควบคุมการเดินรถ โดยต้องได้รับการรับรองผ่านระบบการรับรองของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตกำหนด และการรับรองดังกล่าวให้มีผลบังคับใช้ได้ 2 ปี

11.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องรับประกันว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางรางจะต้องเข้าใจและปฏิบัติตามคู่มือการดำเนินการและการบำรุงรักษา

11.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะอนุญาตให้บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางรางที่ได้รับการรับรองด้านความปลอดภัยแล้วเท่านั้นในดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือการขับรถไม่ว่าประเภทใด ๆ ในระบบการขนส่งทางราง

11.4 ภายใต้การดำเนินการข้างต้น ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่จัดให้มีการฝึกอบรมและทบทวนหลักสูตรแก่บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

เงื่อนไขที่ 12 : อุบัติการณ์ทางรถไฟ

12.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องดำเนินการ ในกรณีที่มีอุบัติเหตุทางรถไฟ ดังต่อไปนี้:

- (ก) แจ้งผู้โดยสารและประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าว
- (ข) รับผิดชอบในการกู้คืนและบำรุงรักษาการให้บริการขนส่งทางรางให้อยู่ในสถานะปกติ
- (ค) บังคับใช้ขั้นตอนด้านความปลอดภัยตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการดำเนินการและบำรุงรักษา

(ง) แจ้งต่อกรมภายใน 15 นาทีทางโทรศัพท์ และเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภายในเวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมงหลังจากเกิดเหตุดังกล่าว โดยระบุที่มาของเหตุการณ์ ระยะเวลาของเหตุการณ์ การกระทำหรือการวางแผนที่จะดำเนินการโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต และข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กรมต้องการ

(จ) จัดหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพิ่มเติมที่สถานีใกล้เคียงที่ตั้งของเหตุการณ์เพื่อช่วยเหลือผู้โดยสารและให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่เท่าที่จะเป็นไปได้ และ

(ฉ) แจ้งกรมโดยทันที ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวดำเนินต่อไปหรือมีแนวโน้มที่จะดำเนินการต่อเป็นเวลานานกว่า 24 ชั่วโมง และแจ้งแนวทางการดำเนินการโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตให้ใช้สิทธิเพื่อเรียกคืนและบำรุงรักษาบริการระบบการขนส่งทางรางให้กลับสู่สภาวะปกติ

12.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องส่งรายงานเบื้องต้นให้กับกรม โดยระบุการค้นพบและการดำเนินการของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตภายใน 7 วันนับจากวันที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ รายงานฉบับเต็มจะต้องจัดส่งภายใน 21 วันนับจากวันที่เกิดเหตุดังกล่าว

12.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตอาจยื่นอุทธรณ์ต่อกรม เพื่อขอขยายระยะเวลาของการส่งรายงานฉบับเต็ม และกรมมีอำนาจในการพิจารณากำหนดขยายระยะเวลาดังกล่าว โดยพิจารณาจากความยากง่ายของการสอบสวน และเหตุผลที่ได้รับจากผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต

12.4 เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ สอบสวน หรือระบุการกระทำใด ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตเพื่อปรับปรุงระดับความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของบริการขนส่งทางราง ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตยินยอมให้กรมเข้าไประบบการขนส่งทางรางของตนได้ รวมถึงจัดเตรียมข้อมูลใด ๆ ที่จำเป็นตามที่กรมหรือที่ปรึกษาภายนอกซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกรมร้องขอ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินการให้ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้รับผิดชอบ

12.5 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องมีการป้องกันที่จำเป็นและมาตรการแก้ไขเพื่อให้เป็นหลักประกันว่าจะไม่มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง การตรวจ เหตุการณ์ใกล้เคียง ไฟไหม้ หรือเหตุการณ์อื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของเขตคุ้มครองระบบการขนส่งทางราง

เงื่อนไขที่ 13 : แผนกู้ภัยฉุกเฉิน

13.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องปรับปรุงแผนกู้ภัยฉุกเฉิน (Emergency Response Plan; ERP) ในทุก 2 ปี อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งอาจดำเนินการแก้ไขแผนดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

13.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องส่งแผนกู้ภัยฉุกเฉินที่ได้รับการปรับปรุงให้กรม ภายใน 14 วันนับจากวันที่การปรับปรุงแผนมีผลบังคับใช้

13.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องปรับปรุงแผนกัญญาฉุกเฉินให้ครอบคลุมข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกรม หรือหน่วยงานอื่น ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการรับมือต่อเหตุฉุกเฉิน ซึ่งรวมถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อปรับปรุงขั้นตอนเกี่ยวกับสถานกามณ์ฉุกเฉินและการกัญญา

13.4 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องมีการจำลองการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินให้เสมือนกับเกิดขึ้นจริงเป็นประจำทุกปี โดยให้เป็นไปตามสถานการณ์และสถานที่ที่ได้ตกลงกันกับกรม

เงื่อนไขที่ 14 : กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน

14.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องปรับปรุงกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนในทุก 2 ปี ทั้งนี้ อาจดำเนินการแก้ไขกระบวนการดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

14.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องส่งกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนที่ได้รับการปรับปรุงให้กรมภายใน 14 วัน นับจากวันที่มีกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนได้รับการปรับปรุงและมีผลบังคับใช้

14.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการรับเรื่องร้องเรียน

14.4 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีหมายเลขสายด่วนให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ รวมถึงที่อยู่ และข้อมูลติดต่อ ณ สถานี ขบวนรถที่ให้บริการ และเว็บไซต์

14.5 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องพิจารณาและการดำเนินการแก้ไขเพื่อบรรเทาและจัดการกับปัญหาข้อร้องเรียนของผู้ใช้บริการทุกรายโดยเร็ว ข้อร้องเรียนทั้งหมดจะต้องได้รับการตอบกลับจากผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตภายใน 3 วันทำการ

14.6 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องส่งรายงานการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนเป็นรายเดือน ซึ่งรวมถึงบทสรุปของข้อร้องเรียน จำนวนการครั้งของการได้รับร้องเรียนซ้ำ และการดำเนินการของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต

เงื่อนไขที่ 15 การชำระค่าธรรมเนียม

15.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมต่อไปนี้ให้แก่กรม

(ก) ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตจำนวนเงิน [...] บาท และ

(ข) ค่าธรรมเนียมรายปี จะต้องเสียค่าธรรมเนียม [...] บาทเท่านั้น

15.2 การชำระค่าธรรมเนียมรายปีครั้งแรกจะต้องกระทำภายใน 30 วัน หลังจากใบอนุญาตมีผลบังคับใช้ต่อผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตนี้ และการชำระเงินค่าธรรมเนียมรายปีครั้งต่อไปจะต้องทำภายใน 30 วัน นับจากวันครบรอบปีที่ใบอนุญาตประกอบการขนส่งทางรางมีผลบังคับใช้

15.3 ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงเงื่อนไขที่ 15.1 (ก) ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีเพิ่มเติมตามอัตรา 50,000 บาท สำหรับทุกความยาวกิโลเมตรของรางในส่วนเพิ่มเติมที่เปิดให้บริการในช่วงระยะเวลาที่ได้ใบอนุญาต

15.4 การชำระเงินครั้งแรกสำหรับค่าธรรมเนียมรายปีเพิ่มเติมจะต้องดำเนินการภายใน 30 วันนับจากการแจ้งเตือนของกรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติการเปิดเส้นทางทางรางเพิ่มเติมดังกล่าว การชำระค่าธรรมเนียมรายปีเพิ่มเติมครั้งต่อไปจะต้องทำพร้อมกันกับการชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามที่ระบุไว้ในเงื่อนไข 15.1 (ก)

เงื่อนไขที่ 16 การแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือกำหนดเงื่อนไขใหม่

16.1 เงื่อนไขของใบอนุญาตอาจมีการแก้ไขและ/หรือเปลี่ยนแปลง และ/หรืออาจมีการกำหนดเงื่อนไขใหม่ภายใต้พระราชบัญญัติ

เงื่อนไขที่ 17 การต่ออายุใบอนุญาต

17.1 ใบอนุญาตจะต่ออายุได้โดยขึ้นอยู่กับการอนุมัติของกรม

17.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมอาจใช้ดุลยพินิจเมื่อมีคำขอเป็นหนังสือจากผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต ให้ต่ออายุใบอนุญาต และกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร

17.3 คำขอต่ออายุใบอนุญาตผู้ประกอบการที่จะต้องถูกส่งไปยังกรมเป็นหนังสือล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

เงื่อนไขที่ 18 : การแจ้งเงื่อนไขในการขนส่งและข้อมูลการให้บริการ

18.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องแจ้งเงื่อนไขในการขนส่งที่ได้รับอนุมัติจากกรมให้สาธารณชน ณ สถานีและในเว็บไซต์ของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต

18.2 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องและเผยแพร่ข้อมูลการให้บริการลงในเว็บไซต์ของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต รวมถึงข้อมูลต่อไปนี้

- (ก) สถานะของการให้เดินรถ
- (ข) ตารางการเดินรถ
- (ค) ตารางอัตราค่าโดยสาร
- (ง) สิ่งอำนวยความสะดวกประจำสถานี และประสิทธิภาพการให้บริการ
- (จ) จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ยต่อวันที่ใช้บริการขนส่งทางราง
- (ฉ) ข้อกำหนดทั่วไปของการขนส่งทางรางและการเดินรถ
- (ช) ข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กรมกำหนด

18.3 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องรับรองความถูกต้องของข้อมูลการให้บริการที่เผยแพร่ในเว็บไซต์

18.4 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องรายงานผลการดำเนินการของเดือนก่อนหน้าเกี่ยวกับการให้บริการ พร้อมสาเหตุที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของบริการขนส่งทางรางให้กับกรมก่อนวันที่ 15 ของทุกเดือน

เงื่อนไขที่ 19 ข้อยกเว้นและข้อจำกัดของหน้าที่

19.1 หากข้อความมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หน้าที่ของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้จะมีผลบังคับใช้ ภายใต้ข้อยกเว้นและข้อจำกัดต่อไปนี้

(ก) ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตมิได้ล้มเหลวในการปฏิบัติตามหน้าที่ตามข้อกำหนดในใบอนุญาตนี้ ในกรณีที่ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตมีอาจปฏิบัติตามข้อกำหนดในใบอนุญาตได้เนื่องจากเหตุสุดวิสัย ความผิดปกติ หรือความล้มเหลวของเครื่องจักร อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่อยู่นอกเหนือการควบคุม หรือโดยการกระทำของหน่วยงานระดับชาติ หรือหน่วยงานระดับท้องถิ่น ให้ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตนั้นได้รับการคุ้มครอง

(ข) หน้าที่ในการให้บริการขนส่งทางรางใด ๆ จะไม่ถูกนำมาบังคับใช้เมื่อกล่าวถึง การให้บริการต่อบุคคลใด ๆ ซึ่งเผชิญกับความเสี่ยงต่อสุขภาพหรือความปลอดภัย

เงื่อนไขที่ 20 การประกันภัย

20.1 ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องทำประกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

(ก) ความเสียหายของระบบการขนส่งทางราง การสูญเสีย ความเสียหายหรือการทำลายจากอัคคีภัย น้ำท่วม และความเสี่ยงอื่น ๆ ให้มีการประกันตามมูลค่าเต็มของทรัพย์สินโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต

(ข) ความรับผิดของบุคคลที่สามขั้นต่ำเป็นจำนวน [10 ล้าน] บาท สำหรับอุบัติเหตุซึ่งรวมถึงความเสียหายจากอัคคีภัย (จำนวนของอุบัติเหตุไม่จำกัด); และ

(ค) ความรับผิดของนายจ้างและ/ หรือเงินทดแทนแทนแรงงาน หรือสิทธิประกันสังคม (SOCSO) หรือการประกันภัยใด ๆ ที่ใช้บังคับสำหรับแรงงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายซึ่งเป็นไปตามที่กฎหมายของประเทศไทยกำหนด ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องส่งสำเนา หรือสำเนาที่ได้รับการรับรองของกรมธรรม์ ใบรับรองการต่ออายุทั้งหมด และเอกสารรับรองให้กับกรมทันที

เงื่อนไขที่ 21 การชดเชยความเสียหาย

21.1 นอกจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตนี้ ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องรับรองกับกรมว่า

(ก) ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจะครอบคลุม ไร่ และรักษาทรัพย์สินในการขนส่งทางราง และ

(ข) จะก่อสร้าง ดำเนินการและบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง ด้วยความเสี่ยงของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตแต่เพียงผู้เดียว และกรม ตัวแทนของกรม และลูกจ้างจะได้รับการยกเว้นตามขอบเขตที่กฎหมาย

อนุญาตจากการร้องเรียนและข้อเรียกร้องทุกประเภท อันเป็นผลมาจากอุบัติเหตุ ความเสียหาย หรือการบาดเจ็บใด ๆ จากการก่อสร้าง การดำเนินการ หรือการบำรุงรักษาระบบการขนส่งทางราง

(ค) ผู้ประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งจะชดเชยความเสียหายที่มาจากข้อเรียกร้อง การดำเนินคดี การสูญเสีย ความเสียหาย การชดเชย ค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหาย รวมถึงการชำระค่าปรับให้แก่กรม หรือ ค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่กรมอาจจะหรือจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือที่เกิดขึ้นจาก

(1) การใช้งานด้วยความประมาทในทางที่ผิดเกี่ยวกับแก๊ส ไฟฟ้า ประปา บริการและ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในระบบการขนส่งทางรางและทรัพย์สินในการขนส่งทางรางของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต หรือลูกจ้าง ตัวแทน ตัวแทนช่วง ผู้เช่าช่วง หรือบุคคลอื่น ๆ ที่อ้างสิทธิผ่านหรืออ้างสิทธิภายใต้ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต

(2) การสูญเสียหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือการบาดเจ็บใด ๆ ที่มีสาเหตุจากการใช้หรือครอบครองทรัพย์สินในการขนส่งทางรางโดยผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต หรือบุคคลใดก็ตามที่ใช้ระบบการขนส่งทางรางหรือทรัพย์สินในการขนส่งทางราง และไม่ได้เกิดจากความประมาท การกระทำโดยเจตนา หรือละเมิดสัญญา การละเว้นของกรมหรือลูกจ้าง หรือ

(3) การสูญเสีย ความเสียหาย หรือการบาดเจ็บจากเหตุใด ๆ ต่อทรัพย์สิน หรือบุคคลในระบบการขนส่งทางราง ที่มีสาเหตุมาจากการกระทำ การละเลย ความประมาท การละเมิด หรือการละเมิดสัญญาใดๆ ของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต หรือตัวแทน ผู้รับเหมา ลูกจ้าง ผู้ได้รับเชิญให้เข้าไปในสถานที่ หรือผู้บุกรุก

21.2 หน้าที่ของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการชดเชยความเสียหาย ยังคงมีอยู่ต่อไป แม้ว่าใบอนุญาตหมดอายุลง หรือถูกเพิกถอนก็ตาม และคำว่า “การบาดเจ็บ” ในเงื่อนไขนี้ ให้รวมถึงการเสียชีวิตด้วย

21.3 เมื่อผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตมีการชดเชยความเสียหาย จะต้องแจ้งให้กรมทราบถึงการเรียกร้องค่าเสียหาย การดำเนินคดีใด ๆ หรือการเรียกร้องค่าเสียหายเช่นว่านั้นโดยไม่ชักช้า

กฎหมายลำดับรองว่าด้วยมาตรฐานการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

ในส่วนนี้คณะผู้วิจัยจะนำเสนอร่างกฎหมายลำดับรองตามร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ในประเด็นมาตรฐานการคุ้มครองผู้ใช้บริการ โดยจะขอนำเสนอโครงสร้างของร่างกฎหมายลำดับรองดังต่อไปนี้

- บัณฑิตหลักการและเหตุผล
- ร่างกฎหมายลำดับรอง

ตารางที่ 6.2: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยมาตรฐานการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตราที่เกี่ยวข้อง	หน้า
2.1	● ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารจากเหตุเที่ยวรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก พ.ศ.	ม. 89	159
2.2	● กฎกระทรวง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตและร่างกายของคนโดยสาร พ.ศ.	ม. 90	164
2.3	● ประกาศกรมการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน การรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานี พ.ศ.	ม. 93	167

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารจากเหตุเที่ยวรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารจากเหตุเที่ยวรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก

เหตุผล

โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ซึ่งให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกประกาศกำหนดการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารจากเหตุเที่ยวรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้⁸

⁸ ต้นแบบจาก ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารที่ใช้บริการสายการบินของไทยในเส้นทางบินประจำภายในประเทศ พ.ศ. 2553

ร่าง

ประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารจากเหตุที่ขบวนรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. กำหนดให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกประกาศสามารถกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางรางได้ตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน รวมทั้งแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมเงื่อนไขได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจึงได้กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารที่ใช้บริการขนส่งทางรางไว้ในเงื่อนไขประกอบใบอนุญาตของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางของไทยทุกราย ทั้งที่ได้รับใบอนุญาตในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการยึดถือและปฏิบัติตาม จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศฉบับนี้

“ผู้ประกอบการเดินรถ” หมายความว่า ผู้ประกอบการเดินรถไฟระหว่างเมืองหรือรถไฟฟ้าในเขตเมืองที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

“เที่ยวรถล่าช้า” หมายความว่า เที่ยวรถที่ปฏิบัติการเดินรถล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดตามตารางการเดินรถซึ่งได้ประกาศไว้แล้ว

“การยกเลิกเที่ยวรถ” หมายความว่า การยกเลิกเที่ยวรถใด ๆ ตามตารางการเดินรถที่ประกาศไว้แล้ว

ข้อ ๓ ขอบเขต

(๑) ผู้โดยสารที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามประกาศนี้ ได้แก่ ผู้โดยสารที่เดินทางในเส้นทางขนส่งทางรถไฟฟ้าในเขตเมือง ซึ่งได้ชำระค่าบัตรโดยสารแล้ว รวมถึงผู้โดยสารที่เดินทางในโครงการส่งเสริมการขายอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางจัดขึ้น หรือ

(๒) ผู้โดยสารที่ได้เติมเงินในบัตรโดยสารอิเล็กทรอนิกส์ และได้เข้ามารอที่ชานชาลาเพื่อทำการขึ้นรถขนส่งทางรางแล้ว

ข้อ ๔ เที่ยวรถล่าช้า

(๑) กรณีรถไฟฟ้าในเขตเมือง หากเที่ยวรถล่าช้าเกินกว่า ๖๐ นาที เนื่องจากความผิดของผู้ประกอบการ และผู้โดยสารไม่ประสงค์เดินทางต่อไป ให้ผู้ประกอบการเดินรถคืนเงินค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมอื่นใดที่เรียกเก็บเต็มตามจำนวนซึ่งผู้โดยสารได้ชำระไปสำหรับการเดินทางหรือเฉพาะส่วนที่ยัง

ไม่ได้เดินทางตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ แต่หากผู้ประกอบการเดินรถประสงค์จะคืนเป็น Travel Vouchers หรือ สิ่งอื่นแทนเงินค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมดังกล่าวจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้โดยสารก่อนแล้วเท่านั้น

(๒) กรณีรถไฟระหว่างเมือง หากเที่ยวรถล่าช้าเกินกว่า ๖๐ นาที หรือทำการยกเลิกเที่ยวรถ หรือการปฏิเสธการขนส่ง เนื่องจากความผิดของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการเดินรถไฟระหว่างเมืองต้องเสนอให้ผู้โดยสารเลือกระหว่าง

(ก) รับเงินค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมอื่นใดที่ถูกเรียกเก็บคืนเต็มตามจำนวนที่ชำระไปสำหรับการเดินทาง หรือเฉพาะส่วนที่ยังไม่ได้เดินทางตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๕ แต่หากผู้ประกอบการเดินรถประสงค์จะชำระเป็น Travel Vouchers หรือสิ่งอื่นแทนเงินค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมดังกล่าว จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้โดยสารก่อนแล้วเท่านั้น หรือ

(ข) เปลี่ยนแปลงเที่ยวรถเพื่อไปยังจุดหมายปลายทางที่ระบุไว้ในบัตรโดยสาร หรือไปยังจุดหมายปลายทางอื่นที่ใกล้เคียงกับจุดหมายปลายทางเดิมโดยเร็วที่สุดภายในวันเดียวกัน วันถัดไป หรือวันอื่นตามความสมัครใจของผู้โดยสาร ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้โดยสาร และที่นั่งว่างซึ่งผู้ประกอบการเดินรถสามารถจะจัดให้ได้ โดยผู้ประกอบการเดินรถไม่สามารถคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ แต่หากการเปลี่ยนแปลงเที่ยวรถนั้นมีค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมอื่นที่ต่ำกว่า จำนวนเงินค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมอื่นใดที่ผู้โดยสารได้ชำระไว้แล้ว ผู้ประกอบการเดินรถต้องชำระเงินส่วนต่างคืนให้กับผู้โดยสารตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๕

ในกรณีที่ผู้ประกอบการเดินรถเสนอเปลี่ยนแปลงเที่ยวรถไปยังสถานีอื่นที่ใกล้เคียงกับจุดหมายปลายทางเดิม ผู้ประกอบการเดินรถจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากสถานีใหม่ไปยังสถานีที่เป็นจุดหมายปลายทางเดิมให้แก่ผู้โดยสารด้วย เว้นแต่ ผู้ประกอบการเดินรถพิสูจน์ได้ว่าการล่าช้าของเที่ยวรถนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ประกอบการเดินรถ เช่น สถานการณ์ทางการเมือง สภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อทำให้บริการเดินรถตามปกติ การรักษาความปลอดภัย เหตุการณ์ใด ๆ ที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในการทำให้บริการขนส่งทางรางและผู้โดยสาร เป็นต้น ตลอดจนการนัดหยุดงานหรือการกระทำใด ๆ ของพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของผู้ประกอบการเดินรถ ซึ่งมีผลกระทบต่อทำให้บริการขนส่งทางราง หรือ

(ค) เดินทางโดยการขนส่งทางอื่นที่เหมาะสมเพื่อไปยังจุดหมายปลายทางที่ระบุไว้ในบัตรโดยสาร หรือจุดหมายปลายทางอื่นที่ใกล้เคียงกับจุดหมายปลายทางเดิมตามความประสงค์ของผู้โดยสารโดยเร็วที่สุดโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมไม่ว่าในกรณีใด ๆ

กรณีที่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยการขนส่งทางอื่นต่ำกว่าจำนวนเงินค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมอื่นใดที่ผู้โดยสารได้ชำระไว้แล้ว ผู้ประกอบการเดินรถจะต้องชำระเงินส่วนต่างคืนให้กับผู้โดยสารตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๕ เว้นแต่ผู้ประกอบการเดินรถพิสูจน์ได้ว่าการล่าช้าของเที่ยวรถนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ประกอบการเดินรถ เช่น สถานการณ์ทางการเมือง สภาพ

อากาศที่มีผลกระทบต่อทำให้บริการเดินรถตามปกติ การรักษาความปลอดภัย เหตุการณ์ใด ๆ ที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในการทำให้บริการขนส่งทางรางและผู้โดยสาร เป็นต้น ตลอดจนการนัดหยุดงาน หรือการกระทำใด ๆ ของพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของผู้ประกอบการเดินรถ ซึ่งมีผลกระทบต่อทำให้บริการขนส่งทางราง

ข้อ ๕ วิธีปฏิบัติในการคืนเงินค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมอื่นใดหรือเงินส่วนต่าง ผู้ประกอบการเดินรถให้ระหว่างเมืองหรือรถไฟในเขตเมืองต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดทำแบบในการแสดงความจำนงขอคืนค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมอื่นใด หรือเงินส่วนต่าง ตลอดจนจัดไว้ ณ สถานี หรือจัดให้ผู้โดยสารสามารถดาวน์โหลดผ่านทางเว็บไซต์ของผู้ประกอบการเดินรถได้ ทั้งนี้ รายการในแบบแสดงความจำนงอย่างน้อยต้องประกอบด้วยวันและเวลาที่ผู้ประกอบการเดินรถปฏิเสธการขนส่งยกเลิกเที่ยวรถ หรือทำการเดินรถล่าช้า วิธีการที่ผู้โดยสารชำระค่าโดยสาร เช่น เงินสด บัตรเครดิต เป็นต้น จำนวนเงินค่าโดยสารที่ชำระ ที่อยู่และช่องทางที่สามารถติดต่อได้ รวมทั้งวิธีการรับคืนค่าโดยสารที่เลือก เช่น เงินสด การโอนผ่านบัญชีธนาคาร เช็คธนาคาร เป็นต้น

(๒) กำหนดและประกาศให้ผู้โดยสารทราบถึงสถานที่หรือช่องทางที่สามารถยื่นแบบแสดงความจำนงได้ เช่น สถานีที่ซื้อตั๋วโดยสาร หรือสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาของผู้ประกอบการเดินรถ หรือยื่นผ่านทางเว็บไซต์ของผู้ประกอบการเดินรถ

(๓) คืนเงินค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมอื่น หรือเงินส่วนต่างให้แก่ผู้โดยสาร ด้วยวิธีการที่ผู้โดยสารเลือก เช่น เงินสด โอนผ่านบัญชีธนาคาร เช็คธนาคาร เป็นต้น ภายในระยะเวลานับจากวันซึ่งผู้ประกอบการเดินรถได้รับแบบแสดงความจำนงและเอกสารที่จำเป็นครบถ้วนแล้ว ดังนี้

(ก) กรณีผู้โดยสารซื้อบัตรโดยสารด้วยเงินสดต้องดำเนินการคืนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน ๗ วัน

(ข) กรณีผู้โดยสารซื้อบัตรโดยสารด้วยบัตรเครดิตต้องดำเนินการคืนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน ๔๕ วัน

ข้อ ๖ การเพิ่มหรือลดชั้นของบริการในเที่ยวรถ ผู้ประกอบการเดินรถต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีที่จัดให้ผู้โดยสารเดินทางในชั้นบริการที่สูงกว่าชั้นบริการที่ระบุไว้ในบัตรโดยสาร ต้องไม่คิดค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดเพิ่มเติม

(๒) กรณีที่จัดให้ผู้โดยสารเดินทางในชั้นบริการที่ต่ำกว่าชั้นบริการที่ระบุไว้ในบัตรโดยสาร ผู้ประกอบการเดินรถต้องคืนเงินส่วนต่างของราคาค่าโดยสารแก่ผู้โดยสารตามวิธีการและภายในระยะเวลา ที่กำหนดในข้อ ๕

ข้อ ๗ ในกรณีผู้โดยสารเป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี (เดินทางโดยลำพัง) คนพิการ หรือบุคคลที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ผู้ประกอบการเดินรถต้องปฏิบัติโดยให้บริการและดูแลเป็นพิเศษตามความเหมาะสม และไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมไม่ว่าในกรณีใด ๆ หากผู้ประกอบการเดินรถได้ปฏิเสธการขนส่ง ยกเลิกเที่ยวรถ หรือ

ทำการเดินรถล่าช้าไม่ว่าเป็นเวลามากน้อยเพียงใด ผู้ประกอบการเดินรถต้องให้บริการและดูแลแก่ผู้โดยสารดังกล่าวโดยเร็ว

ข้อ ๘ มาตรการคุ้มครองที่ดีกว่า ในกรณีที่ผู้ประกอบการเดินรถได้กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารของตนไว้ในระดับที่ดีกว่า และไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรการตามประกาศนี้ ให้ผู้ประกอบการเดินรถนั้นใช้มาตรการดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารของตน

ข้อ ๙ การร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้ประกอบการเดินรถ ผู้โดยสารสามารถร้องเรียนผู้ประกอบการเดินรถซึ่งไม่ได้ปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ยังกรมการขนส่งทางราง เลขที่ [...] จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ : abc@def.com หรือสายด่วน ๐๒-xxx-xxx (ในเวลาราชการ) เพื่อกรมการขนส่งทางรางจะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล

ร่างกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีการประกันความเสียหาย
ที่เกิดแก่ชีวิตและร่างกายของคนโดยสาร

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตและ
ร่างกายของคนโดยสาร

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดให้มี
การประกันความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตและร่างกายของคนโดยสาร เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่
กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง

กฎกระทรวง

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีการประกันความเสียหาย
ที่เกิดแก่ชีวิตและร่างกายของคนโดยสาร

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ [...] เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการประกันภัย ตามวงเงินประกันความเสียหาย ไม่น้อยกว่า
[๕๐,๐๐๐,๐๐๐] บาท

ข้อ ๓ ในการประกันภัยสำหรับความเสียหายต่อคนโดยสาร ให้มีจำนวนเงินการชดใช้ต่อผู้ได้รับความ
เสียหายเป็นจำนวนเงิน ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีคาร์กษาพยาบาลให้จ่ายตามความเป็นจริงไม่เกิน [๒๐๐,๐๐๐ บาท] ต่อคน ต่อครั้ง

(๒) กรณีทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง หรือเสียชีวิตให้จ่าย [๒๐๐,๐๐๐ บาท] ต่อคน ต่อครั้ง

ข้อ ๔ ให้ผู้รับใบอนุญาตมีกรรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองตลอดเวลาที่ประกอบกิจการขนส่งทางราง

ข้อ ๕ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดทำสัญญาประกันภัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับนี้ให้เสร็จสิ้น และ
ให้จัดส่งสำเนาสัญญาประกันภัยและตารางกรรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าว ให้กรมการขนส่งทางรางก่อนรับ
ใบอนุญาต

ข้อ ๖ หากมีการชดใช้ความเสียหายครบจำนวนเงินตามกรรมธรรม์ก่อนหมดระยะเวลาการประกอบ
กิจการขนส่งทางราง ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีการประกันภัยฉบับใหม่ โดยมีกรรมธรรม์คุ้มครองรวมไม่น้อย
กว่าเดิม อีกอย่างน้อยหนึ่งครั้ง

ข้อ ๗ สัญญาประกันภัยหรือกรรมธรรม์ประกันภัยที่ผู้รับใบอนุญาตมีอยู่ หากประสงค์จะนำมาใช้ให้
เป็นไปตามกฎกระทรวงฉบับนี้ ต้องมีจำนวนเงินเอาประกันภัยและการชดใช้ตามกฎกระทรวงฉบับนี้ โดยได้รับ
การรับรองจากผู้รับประกันภัย เมื่อได้รับการรับรองแล้วให้ถือว่าเป็นสัญญาประกันภัยหรือกรรมธรรม์ประกันภัย
ตามกฎกระทรวงฉบับนี้

ข้อ ๘ ผู้ได้รับความเสียหายที่ได้รับการชดใช้ค่าเสียหายตามกฎกระทรวงฉบับนี้แล้วยังคงสิทธิในการ
เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากผู้กระทำให้เกิดการละเมิดนั้นได้ แต่มิใช่เป็นการฟ้องเรียกค่าเสียหาย
เพิ่มเติมจากวงเงินเอาประกันภัยที่ได้รับประกันไว้ตามกฎกระทรวงฉบับนี้

ข้อ ๙ ให้ผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับใบอนุญาตหรือให้บริการการขนส่งทางรางอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หรือที่ได้รับใบอนุญาตตั้งแต่วันที่กฎกระทรวงฉบับนี้มีผลใช้บังคับไม่เกินเก้าสิบวัน ต้องจัดทำสัญญาประกันภัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับนี้ให้เสร็จสิ้น ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๐ ในการยื่นหลักฐานหรือเอกสารประกอบคำขอ หากเป็นภาษาต่างประเทศจะต้องมีคำแปลเป็นภาษาไทย โดยผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้แปลต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้อง

ให้ไว้ ณ วันที่ พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศกรมการขนส่งทางราง

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินการรักษาความสงบเรียบร้อย
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ภายในบริเวณสถานี

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน การรักษาความสงบเรียบร้อย
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานี

เหตุผล

โดยที่การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน
การรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานีมีความจำเป็น
ต่อการดำเนินกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยรวมทั้งเป็นการคุ้มครองคนโดยสารและผู้อื่น
อีกด้วย ซึ่งมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้อธิบดีมีอำนาจในการออก
ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน การรักษาความสงบเรียบร้อย
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานี จึงจำเป็นต้องออกประกาศฉบับนี้⁹

⁹ ต้นแบบจาก กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน การรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาดและ
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในเขตระบบรถไฟฟ้า พ.ศ. 2547

ร่าง

ประกาศกรมการขนส่งทางราง

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินการรักษาความสงบเรียบร้อย
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานี

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. อธิบดีกรมการขนส่ง
ทางราง ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อ [...] นับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ผู้ประกอบการกิจการ” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามกฎหมายว่าด้วย
การขนส่งทางราง

“สถานี” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้โดยสารหรือของในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

“สัญญาณ” หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ที่ผู้ประกอบการกิจการขนส่งทางรางจัดให้มีขึ้นในบริเวณสถานี
ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟฟ้า มือ แขน เสียง หรือด้วยวิธีอื่นใดเพื่อให้คนโดยสารหรือบุคคลอื่นปฏิบัติตาม
สัญญาณนั้น

“พื้นที่ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณสถานีที่ผู้ประกอบการได้อนุญาตให้ประกอบ
ธุรกิจ และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่จัดไว้สำหรับการโฆษณา ไม่ว่าจะอยู่ในส่วนของบริเวณสถานี

“วัตถุอันตราย” หมายความว่า วัตถุระเบิด แก๊สพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุเปอร์ออกไซด์
วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุแก๊สพิษ วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน
วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง หรือวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็เคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตราย
แก่คนโดยสารหรือบุคคลอื่น

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานของผู้ประกอบการหรือผู้ซึ่งผู้ประกอบการมอบหมายให้
ปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๓ ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของคนโดยสารหรือบุคคลอื่น การ
รักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานี ให้ผู้ประกอบการ

กิจการจัดให้มีเครื่องหมาย สัญญาณ อุปกรณ์ เครื่องป้องกันภัย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับผู้โดยสารหรือบุคคลอื่น ตลอดจนคนทุพพลภาพ คนสูงอายุและเด็ก เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในประกาศนี้

เครื่องหมายและสัญญาณตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบการจัดทำให้เป็นที่ยอมรับในลักษณะสากล และหากมีคำอธิบายกำกับการใช้ อุปกรณ์ เครื่องป้องกันภัย หรือสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีภาษาอังกฤษกำกับไว้ด้วย

ข้อ ๔ คนโดยสารหรือบุคคลอื่นในบริเวณสถานีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามเครื่องหมาย ประกาศ ป้าย หรือสัญญาณใด ๆ ที่ผู้ประกอบการจัดทำไว้ตามข้อ ๒ ให้ถูกต้องตามคำอธิบายกำกับการใช้ หรือตามวัตถุประสงค์ในการใช้งานของอุปกรณ์นั้น

หมวด ๒

การปฏิบัติตนในบริเวณสถานี

ข้อ ๕ ห้ามมิให้คนโดยสารหรือบุคคลอื่นใดที่อยู่ในบริเวณสถานีกระทำการต่อไปนี้

(๑) ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือก่อความไม่สะดวกแก่การใช้บริการของคนโดยสารหรือบุคคลอื่น

(๒) นำอาวุธหรือสิ่งเทียมอาวุธซึ่งมีรูปลักษณะอันน่าเชื่อว่าเป็นอาวุธโดยสภาพ วัตถุอันตราย ตลอดจนสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้อื่น หรือทำให้เกิดความหวาดกลัวแก่ผู้พบเห็นเข้ามาในบริเวณสถานี เว้นแต่เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย

(๓) นำสัมภาระ หรือสิ่งของติดตัวที่มีขนาดหรือน้ำหนักที่ไม่สามารถนำไปด้วยตนเองได้ หรือเสี่ยงต่อความเสียหายแก่ระบบการขนส่งทางราง หรืออาจก่อความรำคาญหรือความไม่สะดวกแก่คนโดยสารอื่น

(๔) นำสิ่งของที่มีกลิ่นแรง สิ่งสกปรก หรือวัตถุที่น่ารังเกียจเข้ามาในบริเวณสถานีโดยมิได้จัดเก็บให้มิดชิดหรือทำให้ปราศจากกลิ่น

(๕) บ้วนหรือถ่มน้ำลาย เสมหะ น้ำหมาก ส้วมน้ำมูก คายหมากฝรั่ง หรือทิ้งสิ่งของลงในที่ซึ่งมิได้จัดไว้เพื่อการนั้น

(๖) สูบบุหรี่ ยาเส้นหรือซิการ์ จุดไฟหรือก่อไฟ

(๗) เต็ดใบ ดอก หรือผลของต้นไม้ หรือกระทำการใด ๆ อันอาจทำให้เกิดความสกปรก หรือความเสียหายแก่ระบบการขนส่งทางราง

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

(๘) ชีด เขียน หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้เกิดความสับสน หรือความเสียหายแก่ระบบการขนส่งทางราง

(๙) บริโภคอาหารหรือเครื่องดื่มในรถ

(๑๐) ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นอกสถานที่ที่จัดไว้

(๑๑) เรียกรหรือขอรทาน

(๑๒) วางสิ่งของ หรือกระทำการใดอันเป็นการกีดขวาง หรือเป็นอุปสรรคแก่การเข้าหรือออก

(๑๓) ทำให้ระบบฉุกเฉิน ระบบเตือนภัยหรือแจ้งเหตุ หรือระบบป้องกันภัยต่าง ๆ ทำงาน เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นในการใช้ระบบดังกล่าว

(๑๔) กระทำการลามกอนาจาร หรือกระทำการล่วงเกินทางเพศต่อผู้อื่น

(๑๕) ออกหรือพยายามออกจากรถด้วยวิธีอื่นใดนอกจากประตูรถหรือประตูชานชาลาที่เปิดให้คนโดยสารเข้าหรือออกจากรถ หรือลงไปในรางของรถ

(๑๖) ใช้วัสดุอุปกรณ์โดยไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือวิธีการของอุปกรณ์นั้น ซึ่งทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ หรือทำให้เกิดความเสียหายหรือเป็นอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น

(๑๗) ยืนหรือวางทับบนเก้าอี้ที่นั่ง หรือใช้ที่ซึ่งจัดไว้ให้นั่งหรือพื้นที่ใด ๆ เป็นที่นั่งนอน

(๑๘) กีดขวาง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้ประตูรถ หรือประตูชานชาลาปิดไม่ได้ หรือไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ

ข้อ ๖ คนโดยสารหรือบุคคลอื่นจะกระทำการดังต่อไปนี้ในบริเวณสถานีได้ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อน

(๑) ออกไปจากรถหรือลงไปในรางในขณะที่การเดินรถขัดข้อง

(๒) เข้าไปในพื้นที่ที่ผู้ประกอบการกำหนดเป็นเขตหวงห้าม

(๓) นำสัตว์เข้ามา เว้นแต่

(ก) สัตว์นำทางสำหรับผู้พิการทางสายตา

(ข) สัตว์ที่ไม่เป็นอันตรายโดยมีอุปกรณ์ควบคุมมิให้รบกวนคนโดยสารหรือบุคคลอื่น

(๔) ใช้อุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดเสียงดัง เล่นดนตรี เต้นรำ หรือแสดงการละเล่นใด ๆ

(๕) ขายสินค้าหรือบริการ

(๖) โฆษณาหรือใช้เสียงประกาศ หรือแจกเอกสารใด

(๗) ถ่ายภาพ ถ่ายทำภาพยนตร์ หรือถ่ายเทปบันทึกภาพเพื่อประโยชน์ทางการค้า

(๘) นำรถจักรยานหรือรถสองล้อชนิดอื่นขึ้นบนรถไฟ

หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตตาม (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้เป็นไปตามประกาศที่อธิบดีกำหนด

หมวด ๓

พื้นที่ประกอบธุรกิจ

ข้อ ๗ ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจในพื้นที่ประกอบธุรกิจ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่ผู้ประกอบการกำหนด และข้อตกลงในสัญญาให้ประกอบธุรกิจด้วย

หมวด ๔

ทรัพย์สินหาย

ข้อ ๘ ให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่จัดให้มีศูนย์รับแจ้งทรัพย์สินหายภายในบริเวณสถานี

ข้อ ๙ เมื่อเจ้าหน้าที่พบหรือได้รับแจ้งว่ามีทรัพย์สินที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นเจ้าของภายในบริเวณสถานีให้นำส่งศูนย์รับแจ้งทรัพย์สินหาย

คนโดยสารหรือบุคคลอื่นที่พบทรัพย์สินที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นเจ้าของภายในบริเวณสถานีให้แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือนำส่งศูนย์รับแจ้งทรัพย์สินหาย

ในกรณีที่เหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นเจ้าของนั้นเป็นวัตถุอันตราย ให้เจ้าหน้าที่แจ้งหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินการต่อวัตถุดังกล่าว เข้าตรวจสอบและจัดการตามที่หน่วยงานนั้นเห็นสมควร

ข้อ ๑๐ เมื่อศูนย์รับแจ้งทรัพย์สินหายได้รับทรัพย์สินตามข้อ ๑๔ แล้ว ให้จัดทำบัญชีทรัพย์สินหาย และดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นของสดหรือของเสียหาย หรือไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง เมื่อพ้นเวลาดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นและรายงานต่อผู้บังคับบัญชา

(๒) ในกรณีเป็นทรัพย์สินอื่น ๆ นอกจาก (๑) และสามารถเก็บรักษาได้ ให้จัดเก็บไว้ในสถานที่ที่ผู้ประกอบการกำหนด

(๓) ทรัพย์สินที่เก็บรักษาไว้ หากต่อมาปรากฏว่าการเก็บรักษาไว้จะเป็นความเสี่ยงต่อความเสียหายหรือไม่คุ้มค่าแก่การเก็บรักษาทรัพย์สินนั้น ให้เจ้าหน้าที่รายงานต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อขออนุมัติทำลายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นก่อนครบกำหนดหนึ่งปีได้ และเมื่อจำหน่ายได้เงินสุทธิเท่าใด ให้เก็บรักษาไว้แทนตัวทรัพย์สินนั้น

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ข้อ ๑๑ ททรัพย์สินที่ได้จัดเก็บไว้หากไม่มีผู้เป็นเจ้าของมาติดต่อรับทรัพย์สินคืนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ประกอบการได้เก็บรักษาทรัพย์สิน ให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นตกเป็นของผู้ประกอบการ และให้มีอำนาจนำทรัพย์สินนั้นออกจำหน่ายหรือขาดทอดตลาดได้

ข้อ ๑๒ การกำหนดราคา วิธีการจำหน่าย หรือการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ได้รับตามข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ให้เป็นไปตามประกาศที่อธิบดีกำหนด

เงินที่ได้จากการจำหน่ายหรือขาดทอดตลาดให้ตกเป็นรายได้ของผู้ประกอบการ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๓ การจัดการหรือดำเนินการเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในประกาศฉบับนี้และการให้สิทธิในการประกอบธุรกิจตามสัมปทานที่มีอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้เป็นไปตามข้อตกลงในสัมปทานนั้น เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

กฎหมายลำดับรองว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

ในส่วนนี้คณะผู้วิจัยจะนำเสนอร่างกฎหมายลำดับรองตามร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ในประเด็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง โดยจะขอแนะนำเสนอโครงสร้างของร่างกฎหมายลำดับรอง ดังต่อไปนี้

- บัญชีหลักการและเหตุผล
- ร่างกฎหมายลำดับรอง

ตารางที่ 6.3: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตราที่เกี่ยวข้อง	หน้า
3.1	● กฎกระทรวงกำหนดลักษณะและคุณสมบัติของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 32 (2) (3) (4)	174
3.2	● กฎกระทรวงกำหนดประเภทของนิติบุคคลอื่นที่สามารถเป็นทุนของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 34 (6)	177
3.3	● กฎกระทรวงกำหนดลักษณะและเงื่อนไขการบริหารที่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้ไม่มีสัญชาติไทยของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 35 (3)	179
3.4	● กฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 36 (9)	182
3.5	● กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 38 วรรคสอง	184
3.6	● กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีการประกันความเสียหายของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 44	193

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะและคุณสมบัติของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดลักษณะและคุณสมบัติของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

เหตุผล

เนื่องจากมาตรา ๓๒ (๒) (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง ต้องมีเงินทุนเพียงพอแก่การประกอบกิจการขนส่งทางราง มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญเพียงพอในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง และมีลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดลักษณะและคุณสมบัติของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ (๒) (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในการพิจารณาว่าผู้ประกอบการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางรางมีเงินทุนเพียงพอแก่การประกอบกิจการขนส่งทางราง ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการขนส่งทางราง เว้นเสียแต่เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจประกอบกิจการขนส่งทางรางตามกฎหมาย

(๒) กรณีบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ให้มีทุนจดทะเบียนและทุนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่าจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนดตามขนาดของโครงการ และต้องไม่ลดทุนจดทะเบียนให้เหลือน้อยกว่าที่กำหนดตลอดเวลาที่ได้รับใบอนุญาต

(๓) มีหลักฐานของธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุนที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ หรือบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่แสดงว่าเป็นผู้มีวงเงินสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการประกอบกิจการขนส่งทางรางได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๒ ในการพิจารณาว่าผู้ประกอบการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางรางมีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญเพียงพอในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการที่มีบุคลากรในการทำหน้าที่บริหารจัดการโดยต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ตามประเภทการดำเนินงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

(๒) บุคลากรที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประจำหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนสำหรับสาขากิจกรรมของพวกเขา และ

(๓) บุคลากรผู้ประกอบการสามารถทำให้มั่นใจได้ถึงความปลอดภัยในระดับสูงสำหรับการให้บริการ

ข้อ ๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางรางต้องมีชื่อเสียงที่ดี

ในการพิจารณาว่ามีชื่อเสียงที่ดีหรือไม่ กรรมการขนส่งทางรางจะต้องคำนึงถึงหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการ หากข้อมูลดังกล่าวอาจมีความเกี่ยวข้องกับความเหมาะสมของการได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางรางในราชอาณาจักร

ข้อ ๔ ห้ามมิให้กรรมการขนส่งทางรางพิจารณารับรองการมีชื่อเสียงที่ดีให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลที่ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เคยได้รับโทษจำคุกหรือต้องคำพิพากษาคดีถึงที่สุดว่ามีความผิด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) เคยถูกพักใช้หรือยกเลิกใบอนุญาตโดยระยะเวลาผ่านมาไม่ถึง [สอง] ปีนับจากวันที่มีการพักใช้หรือยกเลิกใบอนุญาต

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของนิติบุคคลอื่นที่สามารถเป็นทุน
ของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดประเภทของนิติบุคคลอื่นที่สามารถเป็นทุนของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง

เหตุผล

เนื่องจากมาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้กำหนดลักษณะนิติบุคคลอื่นที่เป็นเจ้าของทุนของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้¹⁰

¹⁰ ต้นแบบจากร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของนิติบุคคลอื่นที่สามารถเป็นทุนของผู้ขอรับใบอนุญาตผลิอากาศยาน พ.ศ.

ร่าง

กฎกระทรวง

กำหนดประเภทของนิติบุคคลอื่นที่สามารถเป็นทุน
ของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้นิติบุคคลอื่นตามมาตรา ๓๔ (๖) ที่สามารถเป็นทุนของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการ
ขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง มีดังต่อไปนี้

- (๑) สมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง
- (๒) มูลนิธิซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง และอธิบดีกรมการขนส่ง
ทางรางได้เห็นชอบในข้อบังคับของมูลนิธิแล้ว
- (๓) สถาบันฝึกอบรมด้านการควบคุมรถขนส่งทางรางที่มีหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการควบคุมรถ
ขนส่งทางรางที่อธิบดีรับรอง

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะและเงื่อนไขการบริหารที่อยู่ภายใต้การครอบงำ
ของผู้ไม่มีสัญชาติไทยของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดลักษณะและเงื่อนไขการบริหารที่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้ไม่มีสัญชาติไทยของผู้ขอรับ
ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง

เหตุผล

เนื่องจากมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้อำนาจบริหาร
กิจการ ของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางรางต้องอยู่ภายใต้การควบคุม
ของผู้มีสัญชาติไทย และมาตรา ๓๕ (๓) บัญญัติให้กำหนดลักษณะและเงื่อนไขการบริหารที่อยู่ภายใต้
การครอบงำของผู้ไม่มีสัญชาติไทยของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่ง
ทางราง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง

กฎกระทรวง

เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขการบริหารที่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้ไม่มีสัญชาติไทย
ของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงฉบับนี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า คนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
พ.ศ. ๒๕๕๒

“การครอบงำกิจการ” หมายความว่า การมีอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลไม่ว่าโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อมโดยผู้ไม่มีสัญชาติไทยในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ การดำเนินงาน การแต่งตั้งกรรมการ
การแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง อันอาจมีผลต่อการบริหารกิจการหรือการประกอบกิจการของผู้ขอรับใบอนุญาต
หรือผู้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ โดยการถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด การมี
อำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือการแต่งตั้งหรือการถอดถอนกรรมการตั้งแต่
กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้จัดการ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ
หัวหน้าผู้บริหารด้านจัดซื้อ หัวหน้าผู้บริหารด้านการเงิน หรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีอำนาจควบคุมหรืออิทธิพล
ต่อการบริหารกิจการหรือประกอบกิจการโทรคมนาคมในกิจการของผู้ขอรับใบอนุญาต

ข้อ ๒ การกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๑) การครอบงำกิจการผ่านการให้คนต่างด้าว ตัวแทน หรือตัวแทนเซดเข้ามาถือหุ้นไม่ว่า โดยทางตรง
หรือทางอ้อมเพื่อหลีกเลี่ยงกฎกระทรวงฉบับนี้

(๒) การครอบงำกิจการผ่านการถือหุ้นโดยคนต่างด้าวเองหรือถือผ่านผู้แทนหรือตัวแทนของคน
ต่างด้าวโดยหุ้นดังกล่าวมีสิทธิพิเศษในการออกเสียงลงมติในการประชุมผู้ถือหุ้นเกินกว่าสัดส่วน จำนวนหุ้นที่
ถือไว้จริง หรือเป็นหุ้นที่สิทธิพิเศษเหนือกว่าหุ้นที่ถือโดยผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๓) การครอบงำกิจการผ่านการที่คนต่างด้าวมีอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลไม่ว่าโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อมในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการ การดำเนินงาน หรือการแต่งตั้งกรรมการหรือผู้บริหาร

(๔) การครอบงำกิจการผ่านการมีนิติสัมพันธ์กับแหล่งที่มาของเงินลงทุนและเงินกู้จากคนต่างด้าวหรือนิติบุคคลในเครืออาทิการค้ำประกันเงินกู้ การให้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาตลาด การประกันความเสี่ยงทางธุรกิจ หรือการให้สินเชื่อ ทั้งนี้ ในลักษณะที่มีการเลือกปฏิบัติ

(๕) การครอบงำกิจการผ่านการทำสัญญาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา สัญญาแฟรนไชส์ (Franchise) หรือสัญญาที่ให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวกับคนต่างดาวหรือนิติบุคคลในเครือ และสัญญาดังกล่าวมีผลเป็นการถ่ายโอนค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่คนต่างด้าว

(๖) การครอบงำกิจการผ่านการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างหรือสัญญาจ้างบริหารกับคนต่างด้าว หรือนิติบุคคลในเครือ หรือลูกจ้างหรือพนักงานของคนต่างดาวหรือนิติบุคคลในเครือและสัญญาดังกล่าว มีผลเป็นการถ่ายโอนค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่คนต่างด้าว

(๗) การครอบงำกิจการผ่านการร่วมประกอบกิจการกับคนต่างดาวหรือนิติบุคคลในเครือ โดยมีการจัดสรรหรือแบ่งต้นทุนในการประกอบกิจการในลักษณะที่มีผลเป็นการถ่ายโอนค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่คนต่างด้าว

(๘) การครอบงำกิจการผ่านการทำธุรกรรมในลักษณะโอนราคา (Transfer Pricing) หรือสมยอมด้านราคากับคนต่างดาวหรือนิติบุคคลในเครือ

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคล

ผู้มีอำนาจจัดการของผู้xorบใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคล ผู้มีอำนาจจัดการของผู้xorบ
ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง

เหตุผล

เนื่องจากมาตรา ๓๖ (๙) แห่งพระราชบัญญัติกิจการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้กำหนดลักษณะ
ต้องห้ามอย่างอื่นของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคล ผู้มีอำนาจจัดการของผู้xorบใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบ
กิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง

กฎกระทรวง

เรื่อง กำหนดลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นของกรรมการ ผู้จัดการ
หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๖ (๙) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคล ผู้มีอำนาจจัดการของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่ง
ทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นข้าราชการการเมือง

(๒) เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการขนส่งทางราง เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับ
การแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางราง เพื่อเข้าไปช่วยเหลือในการดำเนินงานของผู้
ประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับรถขนส่งทางราง

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ

ยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางแต่ละประเภท

เหตุผล

เนื่องจากมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดการยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาต
ประกอบกิจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

ข้อ ๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่กรมการขนส่งทางรางประกาศกำหนด พร้อมแจ้งประเภทกิจการขนส่งทางราง และระบุเขตพื้นที่ให้บริการ ที่ประสงค์ดำเนินการให้ชัดเจน

(๒) ยื่นแบบคำขอที่กรอกข้อมูลครบถ้วนแล้วและเอกสารหลักฐานหรือข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการอนุญาตตามข้อ ๓ พร้อมสำเนาเอกสารดังกล่าวจำนวน ๒ ชุด ด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ตอบรับ ณ [...]

(๓) ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต้องชำระค่าดำเนินการตามอัตราที่กรมการขนส่งทางรางกำหนด ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ยื่นคำขอ

ข้อ ๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องส่งเอกสารหลักฐานและข้อมูลเพื่อให้อธิบดีพิจารณา ดังต่อไปนี้

(๑) เอกสารหลักฐานของนิติบุคคลผู้ขอรับใบอนุญาต

(๒) ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ

(๓) ข้อมูลด้านเทคนิคและเทคโนโลยี

ข้อ ๔ วิธีการพิจารณาในการออกใบอนุญาตให้ดำเนินการดังนี้

กรมการขนส่งทางรางพิจารณาตรวจสอบแบบคำขอที่กรอกแล้ว และเอกสารหลักฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการอนุญาตให้ถูกต้องและครบถ้วน

หากปรากฏว่าเอกสารหลักฐานที่จำเป็นใช้ประกอบการพิจารณาตามข้อ ๓ ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน หรือไม่เพียงพอ กรมการขนส่งทางรางจะแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดส่งเอกสารหลักฐานที่จำเป็นเพิ่มเติมภายในระยะเวลา [สิบห้า] วัน และอธิบดีจะยังไม่พิจารณากลับกรองนำเสนอรัฐมนตรีจนกว่าจะได้รับเอกสารหลักฐานที่จำเป็นเพียงพอต่อการพิจารณา

หากปฏิบัติถูกต้องและครบถ้วนตาม (๑) และ (๒) อธิบดีจะดำเนินการพิจารณากลับกรงเพื่อจัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการประกอบกิจการขนส่งทางราง และจัดทำร่างใบอนุญาตเพื่อเสนอพร้อมเงื่อนไขให้รัฐมนตรีพิจารณาภายในระยะเวลาไม่เกิน [สามสิบ] วัน

กรณีที่อธิบดีพิจารณาเห็นควรให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขข้อเสนอกับผู้ขอรับใบอนุญาตยื่นคำร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากกรมการขนส่งทางรางหรือตามที่กรมการขนส่งทางรางกำหนด เพื่อให้อธิบดีพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

หากรัฐมนตรีพิจารณาอนุญาต กรมการขนส่งทางรางมีหนังสือแจ้งให้ ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ และให้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้แล้วเสร็จภายใน [สิบห้า] วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ข้อ ๕ กรณีผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ผู้รับใบอนุญาตจะต้องยื่นแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่า [สามสิบ] วัน พร้อมส่งเอกสารหลักฐานหรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการออกใบอนุญาตตามที่กำหนดในข้อ ๓

(๒) ในระหว่างการดำเนินการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาต ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากกรมการขนส่งทางราง

(๓) อายุใบอนุญาตที่ได้รับการพิจารณาให้ต่ออายุ อาจมีระยะเวลาแตกต่างจากอายุใบอนุญาตเดิม ซึ่งเป็นไปตามระยะเวลาที่กรมการขนส่งทางรางกำหนด

(๔) ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. มาตรา ๓๒ และไม่เคยถูกพิจารณาว่ากระทำผิดเงื่อนไขใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางในลักษณะที่สำคัญหรือร้ายแรง

(๕) วิธีการพิจารณาในการต่ออายุใบอนุญาตให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ กรมการขนส่งทางรางจะต้องพิจารณาและแจ้งคำสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบภายใน [สามสิบ] วัน นับแต่วันที่ได้รับการยื่นคำขอ

ข้อ ๖ กรณีที่รัฐมนตรีพิจารณาไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ยื่นคำขอมีสติอิทธิฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

แบบฟอร์มการขออนุญาตเข้าประกอบกิจการขนส่งทางราง

1. ชื่อและที่อยู่ของผู้สมัคร
 - (1) ชื่อบริษัท :
 - (2) ที่อยู่ :
 - (3) ชื่อผู้แทน :
2. เส้นทางที่วางแผนการประกอบกิจการ
 - (1) ชื่อเส้นทาง :
 - (2) ต้นทางและปลายทาง
 - ต้นทาง :
 - ปลายทาง :
 - (3) พื้นที่ให้บริการ :
3. ประเภทของกิจการขนส่งทางราง
 - กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 1 กิจการรางเพื่อการขนส่ง
 - กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 2 กิจการเดินรถขนส่งทางราง
 - กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 3 กิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง
4. ขอบเขตของการประกอบกิจการขนส่งทางราง
 - ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้า ขนส่งผู้โดยสารและสินค้า
5. แผนการประกอบกิจการ

(ตามเอกสารแนบ)
6. ความจำเป็นที่ต้องมีการดำเนินการก่อสร้างเพื่อเริ่มต้นธุรกิจ
 - มี ไม่มี
7. การโอนร่างเป็นของบุคคลอื่น
 - มี ไม่มี
 - คู่สัญญาที่ได้รับการโอนย้าย
 - ชื่อคู่สัญญา :
 - ที่อยู่ :
 -

8. การเช่าใช้ราง

มี ไม่มี

คู่สัญญาที่เช่าใช้ราง

ชื่อคู่สัญญา :

ที่อยู่ :

ลงนาม

.....

(.....)

(ชื่อ-นามสกุล ตัวบรรจง)

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามของบริษัท

สมัคร ณ วันที่

เอกสารแนบท้ายใบสมัคร

1. แบบฟอร์มแผนการดำเนินธุรกิจ
2. แบบฟอร์มแสดงความสามารถในการให้บริการขนส่งทางราง
3. ประมาณการรายรับและรายจ่าย (รวมถึงหลักเกณฑ์ในการคำนวณ) และประมาณการเงินสดคงเหลือ
4. เอกสารอธิบายเงินทุนทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจและ เอกสารอธิบายวิธีการจัดหาที่ดินและทรัพย์สิน
5. เอกสารอธิบายการเริ่มการขนส่งตามกำหนดเวลา
6. สำเนาบันทึกข้อตกลงการโอนรางรถไฟ
7. สำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้รางรถไฟ
8. ข้อบังคับบริษัทพร้อมการรับรองสำเนาถูกต้อง
9. รายชื่อกรรมการ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ที่ไม่ปรากฏในรายการข้อ 6
10. เอกสารอธิบายประเภทธุรกิจและข้อสรุปเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ

แบบฟอร์มแผนการดำเนินธุรกิจ

1. ชื่อและที่อยู่ของบริษัท

- (1) ชื่อบริษัท :
- (2) ที่อยู่ :
- (3) เบอร์โทรศัพท์ :
- (4) ชื่อผู้แทน :

2. ประเภทของกิจการขนส่งทางราง

- กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 1 กิจการรางเพื่อการขนส่ง
- กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 2 กิจการเดินรถขนส่งทางราง
- กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 3 กิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

เส้นทาง :

ระยะทาง :

วันที่ดำเนินการก่อสร้าง :

วันที่ก่อสร้างเสร็จ :

3. แผนการประกอบธุรกิจขั้นพื้นฐาน

แผนการประกอบธุรกิจขั้นพื้นฐาน	
ประเภทของราง	ทางเดี่ยว / ทางคู่
เครื่องยนต์	ประเภท พลังไฟฟ้า V
ความกว้างของ Gauge มิลลิเมตร
ความเร็วสูงสุด กิโลเมตร/ชั่วโมง
ระวางน้ำหนัก ล้านตัน/ปี
ช่วงเวลาการขนส่ง	ขนส่งผู้โดยสาร
	ขนส่งสินค้า
กำลังการขนส่งตามแผน	ขนส่งผู้โดยสาร คน/วัน
	ขนส่งสินค้า ตัน/วัน

4. สถานที่ประกอบกิจการขนส่งทางราง

ชื่อสถานี	ที่ตั้ง	ประเภทการประกอบการ
		ขนส่งสินค้า / ขนส่งผู้โดยสาร
		ขนส่งสินค้า / ขนส่งผู้โดยสาร
		ขนส่งสินค้า / ขนส่งผู้โดยสาร

5. ชื่อและที่อยู่ของบริษัทคู่สัญญา

(1) ชื่อบริษัท :

(2) ที่อยู่ :

.....

(3) เบอร์โทรศัพท์ :

(4) ชื่อผู้แทน :

(5) ประเภทของกิจการขนส่งทางราง

กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 1 กิจการรางเพื่อการขนส่ง

กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 2 กิจการเดินรถขนส่งทางราง

กิจการขนส่งทางรางประเภทที่ 3 กิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

(6) ขอบเขตของกิจการขนส่งทางราง (เช่น ขนส่งสินค้า ขนส่งผู้โดยสารทางไกล/ทางใกล้/ในเขตเมือง)

:

ลงนาม

.....

(.....)

(ชื่อ-นามสกุล ตัวบรรจง)

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามของบริษัท

ณ วันที่

แบบฟอร์มแสดงความสามารถในการให้บริการขนส่งทางราง

เส้นทาง	ช่วงเวลาที่หนาแน่นที่สุด	ช่วงเวลา	เวลา	ความสามารถในการให้บริการ				จำนวนคนโดยสารโดยประมาณ (คน)	Boarding rate (%)	Congestion rate (%)	ข้อคิดเห็น
				Capacity (ตัน)	จำนวนเที่ยว	จำนวนรถ	กำลังการขนส่ง (คน)				
		ทั้งวัน									
		เร่งด่วน									
		ทั้งวัน									
		เร่งด่วน									

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์
การจัดให้มีการประกันความเสียหายของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ
กำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีการประกันความเสียหายของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

เหตุผล

เนื่องจากมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้กรมการขนส่งทางราง มีหน้าที่การกำหนดกำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีการประกันความเสียหายของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง อันเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางที่พึงกระทำ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีการประกันความเสียหาย
ของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ การทำประกันสำหรับความรับผิดของผู้ขนส่งทางรางให้จัดทำเป็นกรมธรรม์ประกันภัยแบบกำหนดเวลา และกำหนดความคุ้มครองความเสียหาย ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการรับขนคนโดยสารและสัมภาระ ให้ครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่คนโดยสารถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย และความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่สัมภาระถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย หรือกรณีล่าช้าในการรับขนคนโดยสารและสัมภาระ

(๒) กรณีการรับขนของ ให้ครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่ของถูกทำลาย สูญหายหรือเสียหาย หรือกรณีล่าช้าในการรับขนของ

(๓) กรณีการรับขนคนโดยสาร สัมภาระ และของ ให้ครอบคลุมความเสียหายตาม (๑) และ (๒)

ข้อ ๓ ในกรณีที่ผู้ประกอบการมิได้จัดให้มีการทำกรมธรรม์ประกันภัย แต่ได้มีการจัดทำหลักประกันอย่างอื่นเป็นประกันสำหรับความรับผิดของผู้ขนส่งแทน ซึ่งมีมูลค่าหรือราคาไม่น้อยกว่าจำนวนเงินเอาประกันภัยที่คุ้มครองความเสียหายตามข้อ ๒ รัฐมนตรีอาจอนุญาตให้ผู้ขนส่งใช้หลักประกันนั้นแทนการจัดให้มีการกรมธรรม์ประกันภัยก็ได้

ข้อ ๔ การประกันสำหรับความรับผิดของผู้ประกอบการต้องคงมีอยู่ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการรับขนทางราง

ให้ไว้ ณ วันที่ พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

กฎหมายลำดับรองว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่

ในส่วนนี้คณะผู้วิจัยจะนำเสนอร่างกฎหมายลำดับรองตามร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ในประเด็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ โดยจะขอนำเสนอโครงสร้างของร่างกฎหมายลำดับรอง ดังต่อไปนี้

- บั๊กทีทีกหลักการและเหตุผล
- ร่างกฎหมายลำดับรอง

ตารางที่ 6.4: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตราที่เกี่ยวข้อง	หน้า
4.1	● กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขอ การออก การขอต่ออายุ การขอใบแทน และอายุของใบอนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 77 วรรคสาม และ ม. 80	196
4.2	● กฎกระทรวงว่าด้วยการรับรองสถาบันและหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานขับรถขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 78 วรรคสอง	200
4.3	● กฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง พ.ศ.	ม. 79 (3)	211
4.4	● ระเบียบกรมการขนส่งทางรางว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ พ.ศ.	ม. 82	216

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขอ การออก การขอต่ออายุ

การขอใบแทน และอายุของใบอนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขอ การออก การขอต่ออายุ การขอใบแทน และอายุ
ของใบอนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่ตำแหน่งพนักงานขับรถขนส่งทางรางในกิจการขนส่งทางรางเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญและ
ต้องได้รับใบอนุญาตจากกรมการขนส่งทางราง ซึ่งมาตรา ๗๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง
พ.ศ. บัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการขอรับ การขอต่ออายุ การขอใบแทนใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง รวมถึงมาตรา ๘๐ ซึ่งบัญญัติให้มีการกำหนดอายุของใบอนุญาตผู้ประจำ
หน้าที่ในกฎกระทรวงเช่นกัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง

กฎกระทรวง

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขอ การออก การขอต่ออายุ
การขอใบแทน และอายุของใบอนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๗ วรรคสาม และมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทาง
ราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อ [...] นับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

“ใบรับรอง” หมายความว่า ใบรับรองการจบศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่จากสถาบัน
ฝึกอบรมที่กรมการขนส่งทางรางรับรอง

“สถาบัน” หมายความว่า หน่วยงานหรือสถาบันที่จัดฝึกอบรมความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่
เป็นผู้ประจำหน้าที่ ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

ข้อ ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางราง ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตขับรถไฟฟ้า (Electric Train License)

(๒) ใบอนุญาตขับรถดีเซล (Diesel Train License)

(๓) ใบอนุญาตขับรถไฟฟ้าความเร็วสูง (High Speed Train EMU License)

(๔) ใบอนุญาตขับรถรางไฟฟ้า (Tramway EMU License)

(๕) ใบอนุญาตประเภทอื่น ๆ ตามที่อธิบดีประกาศ

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้มีอายุห้าปี

ข้อ ๔ ผู้ประสงค์จะขอใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางรางให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีตามแบบที่กำหนด
พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานต่อไปนี้

(๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถ
แสดงตนได้และมีหมายเลขประจำตัวประชาชน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

(๒) รูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกขนาด ๑ นิ้ว ถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน จำนวน ๒ รูป

(๓) สำเนาใบรับรองการผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันที่กรมการขนส่งทางรางรับรอง

(๔) สำเนาใบสำคัญแพทย์ อายุใช้ได้ตามที่ผู้รับรองกำหนด แต่ต้องออกก่อนวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตไม่เกินหนึ่งเดือน

ข้อ ๕ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอและเอกสารหลักฐานตามข้อ ๔ แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางรางให้แก่ผู้ขอ เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้ขอมีคุณสมบัติในเรื่องอายุ สุขภาพ ความรู้และความชำนาญครบถ้วน

(๒) คำขอและเอกสารหลักฐานที่ยื่นตามข้อ ๔ ถูกต้องครบถ้วน

(๓) ผู้ขอชำระค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางรางแล้ว

ข้อ ๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางราง หากประสงค์จะขอใบอนุญาตประเภทอื่น ให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารตามข้อ ๔ ซึ่งเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาว่าเป็นไปตามข้อ ๕ แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตตามประเภทที่ขอเพิ่มเติมให้อีกฉบับหนึ่ง

ข้อ ๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางรางที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในระยะเวลาไม่เกินหกสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตฉบับเดิมหมดอายุ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางรางฉบับเดิม

(๒) หนังสือรับรองจากต้นสังกัดรับรองว่ายังคงมีประสบการณ์ล่าสุดโดยปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานขับรถขนส่งทางรางตามประเภทใบอนุญาตที่ตนถือ

(๓) ใบสำคัญแพทย์ที่ยังมีผลใช้บังคับ

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอตามวรรคหนึ่งและตรวจสอบแล้วผู้ขอมีคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วนและได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะต่ออายุใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางรางให้โดยนับระยะเวลาต่อจากระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตฉบับเดิม

ข้อ ๘ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางรางยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหลังจากที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุลงแล้ว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุไม่เกินเก้าสิบวัน ให้ยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามข้อ ๗ พร้อมด้วยหนังสือรับรองว่าในระหว่างที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุแล้วไม่ได้ใช้สิทธิทำการตามใบอนุญาตนั้น และเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าผู้ขอได้ทำการควบคุมรถขนส่งทางรางคู่กับครูฝึกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง ภายในเก้าสิบวัน

(๒) กรณีที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุเกินเก้าสิบวันขึ้นไป แต่ไม่เกินสี่ปี ให้ยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารหลักฐานตามข้อ ๗ พร้อมด้วยหนังสือรับรองว่าในระหว่างที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุแล้วไม่ได้ใช้สิทธิทำการตามใบอนุญาตนั้น และเอกสารหลักฐานแสดงว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร Re-Qualification / Refresher Training ในปีล่าสุด ที่อธิบดีรับรองจากสถาบันที่กรมการขนส่งทางรางรับรอง

(๓) กรณีที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุเกินสี่ปี ผู้ขอต้องเข้ารับการทดสอบทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติใหม่ และให้ยื่นคำขอเช่นเดียวกับการขอใบอนุญาตครั้งแรก

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอตามวรรคหนึ่งและตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ผู้ขอมีคุณสมบัติและเอกสารครบถ้วนถูกต้อง และผู้ขอได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะต่ออายุใบอนุญาตให้ โดยเริ่มนับระยะเวลาใหม่ตั้งแต่วันที่ต่ออายุ

ข้อ ๙ ในกรณีใบอนุญาตพนักงานขับรถขนส่งทางรางสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่ออธิบดีตามแบบแนบท้ายกฎกระทรวงนี้ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานการรับแจ้งความในกรณีสูญหาย หรือใบอนุญาตฉบับเดิมที่ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญมาด้วย

การออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยให้เขียนหรือประทับคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าของใบแทนใบอนุญาตนั้น และให้ระบุวัน เดือน ปีที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลายมือชื่อของผู้มีอำนาจออกใบรับรองกำกับไว้

ข้อ ๑๐ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานอื่นเพิ่มเติมที่แสดงว่าผู้ขอมีคุณสมบัติ ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ด้านการควบคุมรถขนส่งทางรางเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการออกใบอนุญาต ต่ออายุ หรือออกใบแทนใบอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการรับรองสถาบันและหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรับรองสถาบันและหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่
ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่กรมการขนส่งทางรางมีหน้าที่ในการกำกับดูแลและออกใบรับรองให้แก่สถาบันที่ให้การรับรอง
ความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง ซึ่งมาตรา ๗๘
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการออกกฎกระทรวง
ว่าด้วยการรับรองสถาบันและหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง

กฎกระทรวง

ว่าด้วยการรับรองสถาบันและหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานขับรถขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อ [...] นับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“สถาบัน” หมายความว่า หน่วยงานหรือสถาบันที่จัดฝึกอบรมความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้ประจำหน้าที่ ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

“ผู้แทนสถาบัน” หมายความว่า ผู้บริหารงานสถาบันหรือผู้ที่สถาบันมอบหมาย ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ ในการดำเนินงานของสถาบันและประสานงานกับกรมการขนส่งทางรางเพื่อให้มั่นใจว่าสถาบันได้ดำเนินการ ฝึกอบรมตามที่กรมการขนส่งทางรางกำหนด

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรฝึกอบรมด้านการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่

“ครูฝึก” หมายความว่า ผู้ทำการฝึกอบรมให้แก่ผู้ประจำหน้าที่ ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

“สถานที่หลักที่ใช้ในการฝึกอบรม” หมายความว่า สถานที่หลักที่ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันฝึกอบรม ผู้ประจำหน้าที่ใช้ในการฝึกอบรม ประกอบด้วยพื้นที่ปฏิบัติงาน ห้องเรียน อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม

“ผู้ประจำหน้าที่” หมายความว่า พนักงานขับรถขนส่งทางราง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

หมวด ๑

การรับรองสถาบันฝึกอบรม

ข้อ ๓ ผู้ขอรับใบรับรองสถาบันต้องมีคุณสมบัติและลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นส่วนราชการ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือ

(๒) เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย โดย

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

- (ก) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (ข) มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่
- (ค) มีทุนหรือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดของทุนหรือหุ้นทั้งหมดเป็นของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย
- (ง) มีกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้อำนวยการนิติบุคคลส่วนใหญ่ต้องมีสัญชาติไทย
- (๓) มีฐานะการเงินมั่นคงและมีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่
- (๔) มีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือสิทธิการใช้ประโยชน์ในสถานที่หลักที่ใช้ในการฝึกอบรม
- (๕) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอกับขนาดของสถาบันและหลักสูตรที่ขอให้บริการ
- (๖) มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ที่เหมาะสมเพียงพอต่อการดำเนินกิจการของสถาบัน
- (๗) ไม่อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบรับรองสถาบัน หรือยังไม่พ้นกำหนด [สองปี] นับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบรับรองสถาบัน

ข้อ ๔ ผู้ที่ประสงค์จะขอใบรับรองสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดี ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดก่อนวันที่คาดว่าจะเริ่มดำเนินการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า หนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยต้องยื่นขอรับรองหลักสูตรมาพร้อมกันอย่างน้อยหนึ่งหลักสูตร พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาหนังสือการรับรองหรือหลักฐานการเป็นนิติบุคคล โดยมีคำรับรองของผู้มีอำนาจให้คำรับรองตามกฎหมายไม่เกิน [หกเดือน] นับแต่วันที่ออกหนังสือรับรองหรือหลักฐานนั้น ในกรณีที่ผู้ขอใบรับรองเป็นส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้แนบสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงาน หรือคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น

(๒) เอกสารหรือหลักฐานแสดงฐานะทางการเงินที่แสดงให้เห็นว่ามีเงินทุนในจำนวนที่เพียงพอต่อการประกอบการ ทั้งนี้ เฉพาะผู้ขอรับใบรับรองสถาบันที่เป็นนิติบุคคลตามข้อ ๓ (๒)

(๓) สำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือสิทธิใช้ประโยชน์ในสถานที่หลักที่ใช้ฝึกอบรม

(๔) ร่างคู่มือการดำเนินการฝึกอบรม

(๕) ร่างคู่มือการประกันคุณภาพ

(๖) เอกสารหลักฐานที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอตามขนาดของสถาบันและหลักสูตรที่ขอให้บริการ

(๗) เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมที่ขอรับรองตามข้อ ๑๖ เว้นแต่เอกสารตามข้อ ๑๖ (๑)

(๘) เอกสารหลักฐานอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๕ อธิบดีจะออกใบรับรองสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ให้แก่ผู้ขอเมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้ขอมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓

(๒) คำขอและเอกสารหลักฐานที่ยื่นตามข้อ ๔ ครบถ้วนถูกต้อง

(๓) คู่มือการดำเนินการฝึกอบรม คู่มือระบบการประกันคุณภาพ ได้รับความเห็นชอบ และตรวจสอบแล้วปรากฏว่าสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ และอุปกรณ์ สามารถดำเนินการฝึกอบรมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้

ในการออกใบรับรองสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง อธิบดีจะรับรองหลักสูตรที่ยื่นขอ รวมถึงกำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดในการดำเนินงานของสถาบันไว้ในข้อกำหนดการฝึกอบรมแนบท้ายใบรับรองสถาบัน

ใบรับรองสถาบันให้เป็นไปตามแบบแนบท้ายกฎกระทรวงนี้

ใบรับรองสถาบันให้มีอายุ [สามปี] นับแต่วันที่ออก

ข้อ ๖ ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบรับรองสถาบัน ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีตามแบบแนบท้ายกฎกระทรวงนี้ ก่อนวันที่ใบรับรองสถาบันเดิมสิ้นอายุไม่น้อยกว่า [สี่สิบห้าวัน] พร้อมด้วยสำเนาใบรับรองสถาบันและเอกสารหลักฐานตามข้อ ๔

เมื่อได้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สถาบันดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบรับรอง

ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับกับการพิจารณาต่ออายุใบรับรองสถาบันโดยอนุโลม

ข้อ ๗ ในกรณีใบรับรองสถาบันสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันยื่นคำขอรับใบแทนใบรับรองสถาบันต่ออธิบดีตามแบบแนบท้ายกฎกระทรวงนี้ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานการรับแจ้งความในกรณีสูญหาย หรือใบรับรองสถาบันฉบับเดิมที่ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญมาด้วย

การออกใบแทนใบรับรองสถาบันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบใบรับรองเดิม โดยให้เขียนหรือประทับคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าของใบแทนใบรับรองสถาบันนั้น และให้ระบุวัน เดือน ปีที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลายมือชื่อของผู้มีอำนาจออกใบรับรองกำกับไว้

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบรับรองประสงค์จะเพิ่ม ลด หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดการฝึกอบรมแนบท้ายใบรับรองสถาบัน ให้ยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดการฝึกอบรมตามแบบแนบท้ายกฎกระทรวงนี้ และจะดำเนินการตามข้อกำหนดการฝึกอบรมที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้วเท่านั้น

ข้อ ๙ ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันจะต้องเริ่มการฝึกอบรมภายใน [หกเดือน] นับแต่วันที่ได้รับใบรับรองสถาบัน หากผู้ได้รับใบรับรองสถาบันไม่ทำการฝึกอบรมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ใบรับรองสถาบันนั้นเป็นอันสิ้นผล

ข้อ ๑๐ เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมผ่านการฝึกอบรมแล้ว ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันต้องออกใบรับรองการจบการศึกษาให้กับผู้เข้าฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้

(๑) ชื่อสถาบันและหมายเลขในใบรับรองสถาบัน

(๒) ชื่อและนามสกุลของผู้จบการศึกษา

(๓) ชื่อหลักสูตรการฝึกอบรม

(๔) วันที่จบการฝึกอบรม

(๕) ชื่อผู้มีอำนาจลงนามของสถาบัน

ข้อ ๑๑ ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) คงไว้ซึ่งคุณสมบัติและลักษณะตามข้อ ๓ แต่หากคุณสมบัติหรือลักษณะดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปให้ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันแจ้งต่ออธิบดี พร้อมทั้งยื่นเอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะที่เปลี่ยนแปลงนั้นด้วย

(๒) ปฏิบัติและควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อธิบดีกำหนด

(๓) ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรอง

(๔) ปฏิบัติตามคู่มือการดำเนินการฝึกอบรม คู่มือระบบการประกันคุณภาพ ที่ได้รับความเห็นชอบ

(๕) แสดงใบรับรองสถาบันพร้อมทั้งข้อกำหนดการฝึกอบรมไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการฝึกอบรมที่ระบุไว้ในใบรับรอง

(๖) เสนอขอแก้ไขปรับปรุงคู่มือการดำเนินการฝึกอบรม คู่มือระบบการประกันคุณภาพ ให้ถูกต้องกับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานและให้ทันสมัยอยู่เสมอ และต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี รวมถึงจัดให้มีสำเนาคู่มือการดำเนินการฝึกอบรมที่เป็นปัจจุบันให้แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถาบัน

(๗) จัดเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม บันทึกประวัติการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ไว้ไม่น้อยกว่า [ห้าปี] นับแต่วันที่การฝึกอบรมสำเร็จครบตามหลักสูตร

(๘) อำนาจความสะดวกแก่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการเข้าตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ และการเข้าถึงอุปกรณ์ เอกสาร คู่มือ รวมถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการตามคู่มือการดำเนินการฝึกอบรม

(๙) แก้ไขข้อบกพร่องที่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แจ้งให้แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๑๐) รายงานการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือและอุปกรณ์ของสถาบัน ให้อธิบดีทราบภายใน [สิบสี่วัน] นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงดังกล่าว

(๑๑) หากมีการเปลี่ยนแปลงผู้แทนสถาบัน ต้องแจ้งให้อธิบดีทราบภายใน [เจ็ดวัน] นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้แทนสถาบัน

(๑๒) หน้าที่อื่นตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบติดตามมาตรฐานสถาบัน ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบรับรองสถาบันในระหว่างเวลาทำการของสถานที่ดังกล่าว เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงาน และเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(๒) ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ

(๓) สั่งแก้ไขหรือระงับการดำเนินงานในส่วนที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน หรือไม่เป็นไปตามคู่มือที่ได้รับความเห็นชอบ หรือที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย

(๔) สั่งให้ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันนำส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบการดำเนินการ

(๕) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ได้รับใบรับรองสถาบันไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อจำกัดที่อธิบดีกำหนด ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งแจ้งข้อบกพร่องและสั่งให้ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องดังกล่าวในระยะเวลาที่กำหนด โดยอาจสั่งให้จัดทำแผนการแก้ไขปรับปรุงเพื่อพิจารณาเห็นชอบด้วยก็ได้

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑ และอธิบดีได้มีหนังสือแจ้งให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด แต่ผู้ได้รับใบรับรองสถาบันไม่ปฏิบัติตามหรือไม่สามารถปฏิบัติได้ อธิบดีมีอำนาจพักใช้ใบรับรองสถาบัน ทั้งนี้ เป็นเวลาไม่เกิน [เก้าสิบวัน]

ข้อ ๑๔ กรณีที่อธิบดีสั่งพักใช้ใบรับรองสถาบันและครบกำหนดเวลาพักใช้แล้ว แต่ผู้ได้รับใบรับรองไม่อาจแก้ไขปรับปรุงตามที่อธิบดีกำหนด อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนใบรับรองสถาบัน

เมื่ออธิบดีสั่งเพิกถอนใบรับรองสถาบัน ให้ผู้แทนสถาบันส่งคืนใบรับรองสถาบันต่ออธิบดีภายใน [เจ็ด วัน] ทำการนับแต่วันได้รับคำสั่งเพิกถอนใบรับรองสถาบัน

หมวด ๒

การรับรองหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่

ข้อ ๑๕ ผู้ขอรับใบรับรองสถาบัน หรือสถาบันที่ประสงค์จะขอรับรองหลักสูตร ให้ยื่นคำขอรับรองหลักสูตรต่ออธิบดีตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาคำขอรับใบรับรองสถาบันหรือสำเนาใบรับรองสถาบัน

(๒) เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่

(ก) แผนการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ขอรับรอง โดยมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

๑) บทนำ

๒) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๓) คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๔) คุณสมบัติของครูฝึก

๕) หัวข้อเนื้อหาวิชาในหลักสูตร

๖) รูปแบบการฝึกอบรม

๗) สื่อการสอน เอกสาร อุปกรณ์ต่าง ๆ

(ข) เอกสารแสดงรายละเอียดหลักสูตร ซึ่งแสดงรายละเอียดตามรายการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

๑) ชื่อหลักสูตร

๒) ชื่อประกาศนียบัตรฝึกอบรม

๓) หมายเลขเอกสาร และวันที่จัดทำเอกสาร

๔) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๕) รายละเอียดของหัวข้อ/รายวิชาหลักสูตรที่จะฝึกอบรม และชั่วโมงการเรียนการสอน

๖) ขอบเขตและแผนการสอนของแต่ละวิชาที่จะฝึกอบรม

๗) วิธีการประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม

(ค) ตารางการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชาในหลักสูตร

(๓) ร่างคู่มือหลักสูตร โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยในเรื่อง

(ก) คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

(ข) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการฝึกอบรม ดังต่อไปนี้

๑) รายชื่อ คุณสมบัติ และวุฒิการศึกษาตลอดจนประสบการณ์ของผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๒) รายชื่อ คุณสมบัติ และวุฒิการศึกษาตลอดจนประสบการณ์ของครูผู้สอนแต่ละวิชา

(ค) รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ฝึกอบรม ซึ่งต้องประกอบด้วยรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

๑) รายละเอียดที่ตั้งของสถานที่ฝึกอบรม

๒) รายชื่อและรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะใช้ในการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ

(ง) รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม

(จ) เอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น แผนการพัฒนาหลักสูตร

ข้อ ๑๖ หลักสูตรที่ขอให้รับรองต้องเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร ดังนี้

(๑) ต้องจัดให้มีมาตรฐานและคุณสมบัติของบุคลากรที่จะใช้ในการเรียนการสอน โดยกำหนดให้

(ก) ครูฝึกภาคทฤษฎี ต้อง

๑) มีความรู้ที่เหมาะสมในวิชาที่ให้การฝึกอบรมภาคทฤษฎีนั้นหรือมีประสบการณ์ในการให้คำแนะนำการสอนความรู้ภาคทฤษฎี หรือ

๒) มีประวัติการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่และได้รับการฝึกอบรมด้านเทคนิคการเรียนการสอน

(ข) ครูฝึกภาคปฏิบัติ ต้องมีมาตรฐานและคุณสมบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๒) ขอบเขตเนื้อหาสาระของหลักสูตรการฝึกอบรมต้องมีรายละเอียดตามที่อธิบดีกำหนด

(๓) ต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับการอบรมในแต่ละหลักสูตรการฝึกอบรม

(๔) วิธีการประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อ ๑๗ อธิบดีจะรับรองหลักสูตรเมื่อปรากฏว่า

(๑) คำขอและเอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วนตามข้อ ๑๖

(๒) หลักสูตรที่ขอรับรองเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑๗

(๓) สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ และระบบอุปกรณ์ของผู้ขอสามารถดำเนินการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ขอรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ในการรับรองหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง อธิบดีจะระบุหลักสูตรที่ได้รับการรับรองไว้ในข้อกำหนดการฝึกอบรม แนบท้ายใบรับรองสถาบัน

การรับรองหลักสูตรให้มีระยะเวลาเท่าอายุของใบรับรองสถาบันฝึกที่เหลืออยู่

ข้อ ๑๘ ในการรับรองหลักสูตรตามข้อ ๑๗ อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการฝึกอบรม และจะแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขหรือข้อจำกัดให้เหมาะสมกับกรณีเป็นคราว ๆ ไปได้ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ในการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดให้ผู้ได้รับการรับรองหลักสูตรปฏิบัติ อธิบดีจะกำหนดอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การควบคุมและการรักษาหลักสูตรที่ได้รับการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานตามข้อ ๑๖
- (๒) การดำเนินการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับคู่มือหลักสูตรที่ได้รับการรับรอง
- (๓) การแจ้งอธิบดีเพื่อขอเปิดการฝึกอบรมที่ได้รับการรับรองตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดทุกครั้ง ก่อนเปิดการฝึกอบรมล่วงหน้าอย่างน้อย [สามสิบวัน] เพื่อให้อธิบดีพิจารณาส่งเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเข้าร่วมสังเกตการณ์
- (๔) การจัดทำทะเบียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้สำเร็จการฝึกอบรมและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- (๕) การจัดทำและจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นระยะเวลาอย่างน้อย [สามปี] นับจากวันที่สำเร็จการฝึกอบรม
- (๖) การอำนวยความสะดวกแก่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าตรวจสอบการดำเนินการฝึกอบรม

ข้อ ๑๙ หากผู้ได้รับการรับรองหลักสูตรประสงค์จะขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในหลักสูตรที่ได้รับการรับรอง ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่ออธิบดีตามแบบแจ้งขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักสูตรแนบท้ายประกาศนี้ และจะทำการเปิดหลักสูตรที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้วเท่านั้น

[ข้อ ๑๙/๑ เมื่อปรากฏต่ออธิบดีว่ามาตรฐานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการรับรองหลักสูตรเปลี่ยนแปลงไปหลังจากที่ได้ให้การรับรองหลักสูตรแล้ว อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับการรับรองหลักสูตรแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องและปฏิบัติตามมาตรฐานที่เปลี่ยนแปลงได้]

หมวด ๓

การรับรองสถาบันและหลักสูตรการฝึกอบรมของต่างประเทศ

ข้อ ๒๐ ผู้ที่ประสงค์จะขอให้รับรองผู้ที่ได้รับใบรับรองสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่จากหน่วยงานกำกับดูแลผู้ประจำหน้าที่ของต่างประเทศหรือขอให้รับรองหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ของสถาบันที่ได้รับการรับรองการฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่จากหน่วยงานของต่างประเทศ ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีตามแบบแนบท้ายกฎกระทรวงนี้ โดยให้นำความในหมวด ๑ และหมวด ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ อธิบดีจะออกใบรับรองสถาบันและรับรองหลักสูตรให้ เมื่อปรากฏว่าไม่มีสถาบันในลักษณะดังกล่าวในประเทศไทยหรือไม่มีผู้ได้รับใบรับรองสถาบันแห่งใดในประเทศไทยสามารถทำการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ขอให้รับรองได้

หมวด ๔

การรับรองครูฝึกผู้ประจำหน้าที่

ข้อ ๒๑ ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นครูฝึกผู้ประจำหน้าที่ต้องได้รับใบรับรองจากอธิบดี โดยต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- (๑) ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- (๒) ผ่านการทดสอบการสอนและการประเมินผลจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๓) ไม่เคยเป็นผู้ต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เพราะการกระทำความผิดอาญา ที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง เว้นแต่ เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือ ความผิดลหุโทษ
- (๔) ไม่เคยถูกลงโทษให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัย
- (๕) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่
- (๖) ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่มายังไม่ครบ ห้าปี
- (๗) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติไม่เรียบร้อย ภายทุกพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่ออย่างร้ายแรง
- (๘) ไม่เคยกระทำการทุจริตอันเป็นเหตุให้เสื่อมความเชื่อถือ หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอย่างร้ายแรง ในการทำหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่หรือครูฝึก

ข้อ ๒๒ ผู้ที่ประสงค์จะขอรับการรับรองให้เป็นครูฝึก ให้ยื่นคำขอตามแบบแนบท้ายกฎกระทรวงนี้ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน ดังนี้

- (๑) เอกสารหลักฐานแสดงคุณสมบัติตามข้อ ๒๑ พร้อมใบรับรองแพทย์
- (๒) หนังสือรับรองจากหน่วยงานต้นสังกัดว่าจะเป็นผู้ทำหน้าที่ครูฝึกของหน่วยงานต้นสังกัด
- (๓) สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
- (๔) รูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกขนาด ๑ นิ้ว ถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน จำนวน ๒ รูป

ข้อ ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบรับรองครูฝึกผู้ประจำหน้าที่ให้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๑ และยื่นเอกสารหลักฐานครบถ้วน พร้อมทั้ง ผ่านการทดสอบการสอน และการประเมินผลจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๒๔ ใบรับรองครูฝึกผู้ประจำหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒๕ พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถเข้าสังเกตการณ์การสอนของผู้ได้รับใบรับรองครูฝึกผู้ประจำ หน้าที่ได้ตลอดเวลา

ข้อ ๒๖ ผู้ถือใบรับรองครูฝึกผู้ประจำหน้าที่ต้องปฏิบัติตามวินัย ดังต่อไปนี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

(๑) ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ต้องไม่ตกอยู่ภายใต้ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ สิ่งเสพติด หรือสารอื่นใดที่มีฤทธิ์กระตุ้นหรือกดประสาท

(๒) ไม่รับรอง หรือลงข้อความ หรือแก้ไขเพิ่มเติม หรือตัดทอน หรือกระทำการใด ๆ ในรายงานผลการฝึกอบรม หรือบันทึกเกี่ยวกับการฝึกอบรมหรือการประเมินผลของผู้ประจำหน้าที่อันเป็นเท็จ

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค ซื่อตรง เทียบธรรม และปราศจากอคติ

ข้อ ๒๗ ใบรับรองครูฝึกผู้ประจำหน้าที่เป็นอันสิ้นสุด เมื่อ

(๑) ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ หมดอายุ หรือผู้ได้รับใบรับรองขาดคุณสมบัติตามข้อ ๒๑

(๒) ผู้ถือใบรับรองพ้นสภาพการเป็นพนักงานจากหน่วยงานต้นสังกัดที่ระบุไว้ในใบรับรอง หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่ระบุไว้ในใบรับรองแจ้งขอยกเลิกหรือเพิกถอนการเป็นครูฝึก

(๓) มิได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูฝึกติดต่อกันเกินกว่า [หนึ่งปี] จนกว่าจะได้เข้ารับการฝึกอบรมทบทวนในหลักสูตรครูฝึก

(๔) มิได้ฝึกทบทวนตามวาระ ยกเว้น ครูฝึกภาคทฤษฎี

(๕) ถูกพนักงานเจ้าหน้าที่พักใช้ เพิกถอนใบรับรองตามข้อ ๒๘ หรือข้อ ๒๙

ข้อ ๒๘ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบรับรองครูฝึกผู้ประจำหน้าที่ เมื่อปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

(๑) ฝ่าฝืนไม่ทำการสอนและประเมินผลการสอนตามมาตรฐานในหลักสูตรการฝึกอบรมที่กำหนด

(๒) ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามวินัย ในข้อ ๒๖

(๓) ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง และกฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือเงื่อนไขใด ๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๔) ขาดความรู้ความสามารถ หรือไม่มีความเหมาะสมและไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่เป็นครูฝึก

ข้อ ๒๙ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบรับรองครูฝึกผู้ประจำหน้าที่ ดังนี้

(๑) เมื่อการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๘ (๑) (๒) และ (๓) ก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อการฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่

(๒) เมื่อผู้ได้รับใบรับรองถูกพักใช้ใบรับรองเกิน [สองครั้ง]

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดกฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่ตำแหน่งพนักงานขับรถขนส่งทางรางในกิจการขนส่งทางรางเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญและต้องได้รับใบอนุญาตจากกรมการขนส่งทางราง ซึ่งมาตรา ๗๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางรางเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง

กฎกระทรวง

ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อ [...] นับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

“ใบรับรอง” หมายความว่า ใบรับรองการจบหลักสูตรฝึกอบรมพนักงานขับรถขนส่งทางรางจากสถาบันฝึกอบรมที่กรมการขนส่งทางรางรับรอง

“สถาบัน” หมายความว่า หน่วยงานหรือสถาบันที่จัดฝึกอบรมความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

หมวด ๑

หลักการทั่วไป

ส่วนที่ ๑

คุณสมบัติของพนักงานขับรถขนส่งทางราง

ข้อ ๓ ผู้ขออนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางรางต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) คุณสมบัติ

(ก) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปี

(ข) มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

(ค) ผ่านการทดสอบตามที่กรมการขนส่งทางรางกำหนดในข้อ ๔

(๒) ลักษณะต้องห้าม

(ก) ไม่เคยเป็นผู้ต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เพราะการกระทำความผิดอาญาที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง เว้นแต่ เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(ข) ไม่เคยถูกลงโทษให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัย

(ค) ไม่เป็นผู้ซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาตภายในระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอใบอนุญาต

(ง) ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติไม่เรียบร้อย กายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่ออย่างร้ายแรง

(จ) ไม่เคยกระทำการทุจริตอันเป็นเหตุให้เสื่อมความเชื่อถือ หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอย่างร้ายแรงในการทำหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่

ข้อ ๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องเข้ารับการทดสอบและผ่านการทดสอบในเรื่องต่อไปนี้

(๑) การทดสอบสมรรถภาพด้านร่างกาย

(๒) การทดสอบด้านจิตวิทยา

(๓) การทดสอบความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

การทดสอบตามข้อ ๔ (๑) และ (๒) ให้ดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

การทดสอบตามข้อ ๔ (๓) ให้ดำเนินการทดสอบโดยกรมการขนส่งทางราง หรือสถาบันฝึกอบรมที่กรมการขนส่งทางรางให้การรับรอง ซึ่งผู้เข้ารับการทดสอบจะต้องผ่านการทดสอบตามข้อ ๔ (๑) และ (๒) มาก่อนแล้ว

ส่วนที่ ๒

การทดสอบสมรรถภาพด้านร่างกาย

ข้อ ๕ การทดสอบสมรรถภาพด้านร่างกาย ให้ดำเนินการทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตในเรื่องต่อไปนี้

(๑) สายตาและการมองเห็นที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) มองเห็นได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะมีการใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือหรือไม่ แต่อย่างน้อยจะต้องมีความชัดเจนในการมองเห็น ๑,๐ ทั้งสองตา และอย่างน้อยจะต้องมีความชัดเจน ๐,๕ สำหรับตาข้างที่มองเห็นได้ไม่ดี

(ข) สายตาศักดิ์ ไม่มีปัญหาในการมองสองตาพร้อมกัน (Binocular Function)

(ค) การมองเห็นสีเป็นปกติ

(๒) ความสามารถในการได้ยินและการพูดสื่อสารที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

- (ก) หูแต่ละข้างสามารถได้ยินเสียงชัดเจนในระยะอย่างน้อย ๕ เมตร
 - (ข) การได้ยินต้องไม่บกพร่องเกินกว่า ๔๐ เดซิเบล ที่ ๕๐๐ และ ๑,๐๐๐ เฮิร์ต
 - (ค) การได้ยินต้องไม่บกพร่องเกินกว่า ๔๕ เดซิเบล ที่ ๒,๐๐๐ เฮิร์ต สำหรับหูข้างที่มีการได้ยินทางอากาศได้น้อย (Air Conduction)
 - (ง) การใช้อุปกรณ์ช่วยฟังจะได้รับอนุญาตเป็นรายเฉพาะกรณีเท่านั้น
 - (จ) ไม่มีความผิดปกติในการพูด (Chronic Speech Disorder) และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้
 - (ฉ) ไม่มีประวัติการเป็นโรคหัวใจ โรคประสาท มีสภาวะทางจิต หรือโรคอื่นใดที่อาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่
 - (๕) ไม่เป็นผู้ติดสุราหรือสารเสพติด
- หลักเกณฑ์และวิธีการในการทดสอบสมรรถภาพด้านร่างกายให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๓

การทดสอบด้านจิตวิทยา

ข้อ ๖ ในการทดสอบด้านจิตวิทยา ให้ดำเนินการทดสอบภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔

การทดสอบความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและทักษะที่จำเป็น

ต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง

ข้อ ๗ การทดสอบความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานขับรถขนส่งทางราง ให้ดำเนินการทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาต ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมรถขนส่งทางราง
- (๒) ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ เช่น
 - (ก) ความรู้และขั้นตอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีการขนส่งทางราง รวมถึงหลักความปลอดภัย และแนวคิดของข้อบังคับในการปฏิบัติงาน
 - (ข) ความรู้และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในการขนส่งทางราง และวิธีการในการรับมือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
 - (ค) ขั้นตอนและคำสั่งพื้นฐานต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในการขนส่งทางราง
 - (ง) องค์ความรู้ทางด้านภาษาเพียงพอต่อการสื่อสาร

(จ) ความรู้เกี่ยวกับตัวรถ เช่น ระบบการควบคุม ระบบการหยุดรถ ความปลอดภัยด้านการจราจร (อ้างอิงกฎหมาย EU)

(ฉ) ความรู้เกี่ยวกับระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น องค์กรความรู้ด้านเส้นทาง การสับเปลี่ยนราง สภาพภูมิประเทศ

(๓) ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ เช่น (อ้างอิงกฎหมายญี่ปุ่น)

(ก) การประมาณการความเร็ว (Speed Observation)

(ข) การประมาณการระยะทาง (Distance Measurement)

(ค) การควบคุมระบบการหยุดรถ (Operation of the Brakes)

(ง) การควบคุมระบบอื่น นอกจากระบบการหยุดรถ (Handling of Controls other than Brakes)

(จ) การควบคุมรถให้ตรงเวลา (On-time Operation)

(ฉ) การดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน (Emergency Measures)

หลักเกณฑ์และวิธีการในการทดสอบความรู้และทักษะตามประเภทและลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ให้ เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างระเบียบกรมการขนส่งทางราง
ว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่การปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อความปลอดภัย ผู้ประจำหน้าที่จึงจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและมีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสม รวมถึงต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่จำเป็นซึ่งมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ อธิบดีกรมการขนส่งทางรางจึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

ร่าง

ระเบียบกรมการขนส่งทางราง
ว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่
พ.ศ.

โดยที่มาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. บัญญัติให้ผู้ประจำหน้าที่ต้องปฏิบัติตามวินัยตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ดังนั้น เพื่อให้มีระเบียบว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กรมการขนส่งทางรางจึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการขนส่งทางราง ว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ [...] เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท” หมายความว่า แอลกอฮอล์ ฝิ่น กัญชา ยาเสพติดและยานอนหลับ โคเคน สารกระตุ้นด้านจิตประสาทตัวอื่น สารที่ทำให้เกิดภาพหลอน และสารระเหย แต่ไม่รวมถึงกาแฟและบุหรี่

ข้อ ๔ ผู้ประจำหน้าที่จะต้องไม่ใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทในทางที่

- (๑) ก่อให้เกิดอันตรายโดยตรงต่อผู้ใช้ หรือเป็นอันตรายต่อชีวิต สุขภาพ หรือสวัสดิภาพของผู้อื่น หรือ
- (๒) เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทางด้านอาชีพหรือสังคม ปัญหาหรือความผิดปกติทางด้านร่างกายหรือจิตประสาท หรือทำให้อาชีพ สังคม ร่างกายหรือจิตประสาทเสื่อมเสียลง

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เมื่อ

- (๑) ตกอยู่ภายใต้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท โดยเหตุผลที่ว่าจะทำให้สมรรถภาพของบุคคลเสื่อมลง
- (๒) ใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทภายในเวลาแปดชั่วโมงก่อนปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๖ ผู้ประจำหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัยโดยเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

กฎหมายลำดับรองว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ

ในส่วนนี้คณะผู้วิจัยจะนำเสนอร่างกฎหมายลำดับรองตามร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ในประเด็นการกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ โดยจะขอนำเสนอโครงสร้างของร่างกฎหมายลำดับรอง ดังต่อไปนี้

- บัณฑิตหลักการและเหตุผล
- ร่างกฎหมายลำดับรอง

ตารางที่ 6.5: กฎหมายลำดับรองว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากราง และทรัพย์สินอื่น

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตราที่เกี่ยวข้อง	หน้า
5.1	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง พ.ศ.	ม. 53	219
5.2	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง พ.ศ.	ม. 52 วรรคสอง	222
5.3	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง พ.ศ.	ม. 53	225
5.4	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง พ.ศ.	ม. 52 วรรคสอง	228
5.5	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง พ.ศ.	ม. 53	231
5.6	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง พ.ศ.	ม. 52 วรรคสอง	234
5.7	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น พ.ศ.	ม. 53	238
5.8	● ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น พ.ศ.	ม. 52 วรรคสอง	240

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

หลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟ
ในเขตเมืองให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง
พ.ศ. ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
คำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสาร จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางในคราวการประชุมครั้งที่ [...] เมื่อวันที่ [...] พ.ศ. ได้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“Applicable Consumer Price Index for Basic Reference Fare Rate Adjustment” หรือ “ACPI” หมายความว่า ดัชนีราคาผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับการปรับอัตราค่าโดยสาร คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หมวดอื่น ๆ ไม่รวมอาหารและเครื่องดื่ม (Non-Food & Beverages) ๓ เดือน ก่อนวันที่ยื่นขอปรับอัตราค่าโดยสารประจำปี ซึ่งประกาศโดยกองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยใช้ปีฐานเดียวกัน

“Base Consumer Price Index” หรือ “BCPI” หมายความว่า ดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งอ้างอิงจากดัชนีราคาผู้บริโภคของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หมวดอื่น ๆ ไม่รวมอาหารและเครื่องดื่ม (Non-Food & Beverages) ๓ เดือน ก่อนวันที่กฎหมายเริ่มบังคับใช้ ซึ่งประกาศโดยกองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือในกรณีที่มีการปรับอัตราค่าโดยสารแล้ว ให้หมายถึงดัชนีราคาผู้บริโภคที่ใช้เป็นฐานคำนวณอัตราค่าโดยสารครั้งก่อน

“Base Reference Fare Rate” หรือ “BFR” หมายความว่า อัตราค่าโดยสารพื้นฐานอ้างอิงตามที่ตกลงกันในสัญญาร่วมลงทุนและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ หรือในกรณีที่มีการปรับอัตราค่าโดยสารแล้ว ให้หมายถึงอัตราค่าโดยสารที่มีการปรับแล้วในครั้งสุดท้ายก่อนการคำนวณการปรับอัตราค่าโดยสารในครั้งถัดไป

“Fare Rate” หรือ “FR” หมายถึงอัตราค่าโดยสารใหม่หลังการปรับ

ข้อ ๔ แนวทางในการคำนวณอัตราค่าโดยสาร

(๑) สูตรการคำนวณอัตราค่าโดยสาร จะใช้สูตรดังนี้

$$FR = BFR \times (ACPI/BCPI)$$

(๒) การคิดอัตราค่าโดยสารค่าที่คำนวณได้ จะถูกปัดขึ้นเป็นจำนวนเต็ม โดยพิจารณาทศนิยม ๓ ตำแหน่ง

(ก) ถ้าเท่ากับหรือมากกว่า ๐.๕๐๑ ปัดขึ้นเพื่อได้จำนวนเต็มบาท

(ข) ถ้าเท่ากับหรือน้อยกว่า ๐.๕๐๐ ปัดลงเพื่อได้จำนวนเต็มบาท

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณตามประกาศนี้ ไม่มีผลกระทบต่อค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมืองที่ผู้ได้รับใบอนุญาตได้จำหน่ายไปก่อนวันที่ประกาศนี้ มีผลใช้บังคับ

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขอความเห็นชอบรูปแบบบริการ พร้อมข้อมูลอัตราค่าโดยสารในแต่ละเส้นทาง เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยผู้รับใบอนุญาตจะใช้รูปแบบบริการพร้อมอัตราค่าโดยสารได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ประธานคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

หลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรในการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางนำไปปรับใช้ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสาร จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางในคราวการประชุมครั้งที่ [...] เมื่อวันที่ [...] พ.ศ. ได้พิจารณา กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมือง พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ค่าโดยสารรถไฟในเขตเมือง ให้เป็นไปตามตารางอัตราสูงสุดของค่าโดยสารแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๔ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ ได้รับลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟในเขตเมืองลงกึ่งหนึ่ง

(๑) บุคคลซึ่งมีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป

(๒) เด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์

ในกรณีที่ลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟในเขตเมืองลงกึ่งหนึ่งตามวรรคหนึ่ง แล้วมีเศษไม่เต็มจำนวนบาท ให้ปรับเศษขึ้นให้เต็มจำนวนบาท

ข้อ ๕ ให้ยกเว้นค่าโดยสารรถไฟในเขตเมือง ให้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) เด็กซึ่งมีอายุไม่เกินห้าปีบริบูรณ์

(๒) คนพิการ โดยคนพิการดังกล่าวต้องแสดงบัตรประจำตัวคนพิการที่ราชการออกให้ก่อนใช้บริการ

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศลดหรือยกเว้นอัตราค่าโดยสารรถไฟในเขตเมืองในข้อ ๓ ได้เป็นครั้งคราวเพื่อส่งเสริมการใช้บริการรถไฟหรือสนับสนุนกิจกรรมตามนโยบายของรัฐบาล หรือกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ประธานคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

ตารางอัตราค่าโดยสารสูงสุดของรถไฟในเขตเมือง

ระยะทาง (กิโลเมตร)	๐ (ค่าแรกเข้า)	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
อัตราค่าโดยสาร (บาท)	๑๒	๑๔	๑๖	๑๘	๒๐	๒๓	๒๕	๒๗	๒๙	๓๑	๓๓	๓๕	๓๗

ระยะทาง (กิโลเมตร)	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕
อัตราค่าโดยสาร (บาท)	๔๐	๔๒	๔๔	๔๖	๔๘	๕๐	๕๒	๕๕	๕๗	๕๙	๖๑	๖๓	๖๕

โครงสร้างอัตราค่าโดยสารขั้นสูง ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ค่าแรกเข้าเริ่มต้นที่ ๑๑.๘๖ บาท และอัตราค่าโดยสารต่อกิโลเมตรที่ ๒.๑๔ บาท

โดยใช้โครงสร้างอัตราค่าโดยสารของปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นปีฐานและปรับราคาตามดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปหมวดไม่รวมอาหารและเครื่องดื่ม (CPI: Non Food & Beverages)

อ้างอิง: MRT Assessment Standardization, ADB (2550) ซึ่งกำหนดโครงสร้างอัตราค่าโดยสารสูงสุดของปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไว้คือ ค่าแรกเข้าเริ่มต้นที่ ๑๐ บาท และอัตราค่าโดยสารต่อกิโลเมตรที่ ๑.๘ บาท

หลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมืองให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสาร จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางในคราวการประชุมครั้งที่ [...] เมื่อวันที่ [...] พ.ศ. ได้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การกำหนดอัตราสูงสุดค่าโดยสาร ให้พิจารณาจากต้นทุนผันแปรเฉพาะส่วนอัตราค่าโดยสารแล้วหารด้วยปริมาณผู้โดยสารโดยเฉลี่ย ซึ่งให้แบ่งตามอัตราการบรรทุกผู้โดยสารตั้งแต่ ๕๐% ขึ้นไป

ต้นทุนผันแปรเฉพาะส่วนอัตราค่าโดยสาร ประกอบด้วย

- (๑) ค่าซ่อมบำรุงทางและอาณัติสัญญาณ
- (๒) ค่าใช้จ่ายสถานี
- (๓) ค่าซ่อมบำรุงรถจักรและรถดีเซลราง
- (๔) ค่าซ่อมบำรุงรถโดยสาร
- (๕) ค่าซ่อมบำรุงอื่น ๆ
- (๖) ค่าใช้จ่ายสับเปลี่ยนและใช้สอยของรถจักร
- (๗) ค่าประกันอุบัติเหตุ (ชดใช้ค่าเสียหายค่าประกันภัยและรถตกราง)
- (๘) ค่าเช่ารถจักรและรถโดยสาร
- (๙) ค่าใช้จ่ายรถนอน
- (๑๐) ค่าเครื่องเขียนสิ่งพิมพ์และค่าใช้จ่ายประจำสถานี
- (๑๑) ค่าใช้จ่ายอาหารกล่อง
- (๑๒) เบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา และสวัสดิการ ของฝ่ายช่างกลและเดินรถ
- (๑๓) ค่าทำความสะอาดและใช้สอยบนขบวนรถ
- (๑๔) ค่าใช้จ่ายดำเนินการเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

(๑๕) ค่าเชื้อเพลิงรถจักร รถดีเซลราง รถปรับอากาศ

(๑๖) ค่าควบคุมฝ่ายช่างกล

ทั้งนี้ อัตราสูงสุดของค่าโดยสารให้คิดตามระยะทาง

ข้อ ๔ หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณตามประกาศนี้ ไม่มีผลกระทบต่อค่าโดยสารของรถไฟในเขตเมืองที่ผู้ได้รับใบอนุญาตได้จำหน่ายไปก่อนวันที่ประกาศนี้ มีผลใช้บังคับ

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขอความเห็นชอบรูปแบบบริการ พร้อมข้อมูลอัตราค่าโดยสารในแต่ละเส้นทาง เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยผู้ประกอบการจะใช้รูปแบบบริการพร้อมอัตราค่าโดยสารได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ประธานคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

หลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรในการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง เพื่อเป็น
มาตรฐานให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางนำไปปรับใช้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจ
ในการออกประกาศกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสาร จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางในคราวการประชุมครั้งที่ [./....] เมื่อวันที่ [...] พ.ศ. ได้พิจารณา กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ชนิดรถโดยสาร หมายถึง ชนิดของตู้รถโดยสารที่ถูกพ่วงในแต่ละประเภทขบวนรถโดยสาร โดยชนิดรถโดยสารแบ่งได้เป็น ๓ ชนิด ได้แก่ รถโดยสารชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และ ชั้นที่ ๓

รถโดยสารชั้นที่ ๑ หมายถึง ตู้รถไฟแบบนั่งและนอนมีการปรับอากาศและการกั้นห้อง มีที่นั่งไม่เกิน ๒๔ ที่นั่ง

รถโดยสารชั้นที่ ๒ หมายถึง ตู้รถไฟที่มีทั้งแบบนั่งและนอนไม่กั้นห้องหรือแบบนั่งอย่างเดียว และยังมีที่นั่งที่ปรับอากาศหรือไม่ปรับอากาศ มีที่นั่งตั้งแต่ ๓๖ - ๖๔ ที่นั่ง

รถโดยสารชั้นที่ ๓ หมายถึง ตู้รถไฟแบบนั่งอย่างเดียวและไม่มีการปรับอากาศ มีที่นั่ง ๗๖ ที่นั่ง

ข้อ ๔ ค่าโดยสารของรถไฟระหว่างเมือง ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตกำหนดอัตราค่าโดยสารได้ไม่เกินอัตรา ดังต่อไปนี้

(๑) ระยะทางตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๑ ถึงกิโลเมตรที่ ๑๐๐

(ก) ชั้นที่ ๑ กิโลเมตรละ ๐.๙๓ บาท

(ข) ชั้นที่ ๒ กิโลเมตรละ ๐.๔๙ บาท

(ค) ชั้นที่ ๓ กิโลเมตรละ ๐.๓๕ บาท

(๒) ระยะทางตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๑๐๑ ถึงกิโลเมตรที่ ๒๐๐

(ก) ชั้นที่ ๑ กิโลเมตรละ ๐.๘๕ บาท

(ข) ชั้นที่ ๒ กิโลเมตรละ ๐.๔๒ บาท

(ค) ชั้นที่ ๓ กิโลเมตรละ ๐.๒๙ บาท

(๓) ระยะทางตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๒๐๑ ถึงกิโลเมตรที่ ๓๐๐

(ก) ชั้นที่ ๑ กิโลเมตรละ ๐.๗๙ บาท

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

- (ข) ชั้นที่ ๒ กิโลเมตรละ ๐.๓๘ บาท
- (ค) ชั้นที่ ๓ กิโลเมตรละ ๐.๒๕ บาท
- (๔) ระยะทางตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๓๐๑ ขึ้นไป
- (ก) ชั้นที่ ๑ กิโลเมตรละ ๐.๗๔ บาท
- (ข) ชั้นที่ ๒ กิโลเมตรละ ๐.๓๔ บาท
- (ค) ชั้นที่ ๓ กิโลเมตรละ ๐.๒๒ บาท

ข้อ ๕ การคิดค่าโดยสารระยะทางตั้งแต่ ๑๐๑ กิโลเมตรขึ้นไป ให้คิดในอัตราเป็นช่วง ช่วงละ ๕ กิโลเมตร โดยคิดค่าโดยสารที่กิโลเมตรปลายช่วง ทั้งนี้ สุดแต่ระยะของสถานีปลายทางจะอยู่ในช่วงใด

ข้อ ๖ อัตราค่าโดยสารขั้นต่ำ คนละ ๕ บาท ทั้งนี้ การอัตราค่าโดยสารไม่รวมถึงอัตราค่าธรรมเนียมค่าโดยสารแบบพิเศษในชั้นอื่นนอกเหนือจากชั้น ๓

- ข้อ ๗ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ ได้รับลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟระหว่างเมืองลงกึ่งหนึ่ง
- (๑) บุคคลซึ่งมีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป
 - (๒) เด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์

ในกรณีที่ลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟระหว่างเมืองลงกึ่งหนึ่งตามวรรคหนึ่ง แล้วมีเศษไม่เต็มจำนวนบาท ให้ปรับเศษขึ้นให้เต็มจำนวนบาท

- ข้อ ๘ ให้ยกเว้นค่าโดยสารรถไฟระหว่างเมือง ให้แก่บุคคลดังต่อไปนี้
- (๑) เด็กซึ่งมีอายุไม่เกินห้าปีบริบูรณ์
 - (๒) คนพิการ โดยคนพิการดังกล่าวต้องแสดงบัตรประจำตัวคนพิการที่ราชการออกให้ก่อนใช้บริการ

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศลดหรือยกเว้นอัตราค่าโดยสารระหว่างเมืองในข้อ ๓ ได้เป็นครั้งคราวเพื่อส่งเสริมการใช้บริการรถไฟหรือสนับสนุนกิจกรรมตามนโยบายของรัฐบาล หรือกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ประธานคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

หลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่งให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางในคราวการประชุมครั้งที่ [...] เมื่อวันที่ [...] พ.ศ. ได้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การกำหนดอัตราสูงสุดค่าขนส่ง ให้พิจารณาจากต้นทุนผันแปรเฉพาะส่วนอัตราค่าขนส่งแล้วหารด้วยปริมาณการขนส่งโดยเฉลี่ย หน่วยเป็น ต้น-กิโลเมตร และให้แยกประเภทตามสินค้า

ต้นทุนผันแปรเฉพาะส่วนอัตราค่าขนส่ง ประกอบด้วย

- (๑) ค่าซ่อมบำรุงทางและอาณัติสัญญาณ
- (๒) ค่าใช้จ่ายสถานี
- (๓) ค่าซ่อมบำรุงรถจักรและรถดีเซลราง
- (๔) ค่าซ่อมบำรุงรถสินค้า
- (๕) ค่าซ่อมบำรุงอื่น ๆ
- (๖) ค่าใช้จ่ายสับเปลี่ยนและใช้สอยของรถจักร
- (๗) ค่าประกันอุบัติเหตุ (خذใช้ค่าเสียหายค่าประกันภัยและรถตกราง)
- (๘) ค่าเครื่องเขียนสิ่งพิมพ์และค่าใช้จ่ายประจำสถานี
- (๙) เบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา และสวัสดิการ ของฝ่ายช่างกลและเดินรถ
- (๑๐) ค่าทำความสะอาดและใช้สอยบนขบวนรถ
- (๑๑) ค่าใช้จ่ายดำเนินการเชื้อเพลิงและล้อเลื่อน
- (๑๒) ค่าเชื้อเพลิงรถจักร รถดีเซลราง รถปรับอากาศ
- (๑๓) ค่าควบคุมฝ่ายช่างกล

ทั้งนี้ อัตราสูงสุดของค่าขนส่งให้คิดตามระยะทาง

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขอความเห็นชอบรูปแบบบริการ พร้อมข้อมูลอัตราค่าขนส่งในแต่ละเส้นทางเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยผู้ประกอบการจะใช้รูปแบบบริการพร้อมอัตราค่าระวางได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ประธานคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

หลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรในการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางนำไปปรับใช้ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางในคราวการประชุมครั้งที่ [./....] เมื่อวันที่ [...] พ.ศ. ได้พิจารณา กำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าขนส่ง พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ นิยาม

การขนส่งกลุ่มสินค้าประเภทตู้สินค้า หมายความว่า การบรรทุกส่งตู้สินค้าเหมือนกันในเส้นทางต่าง ๆ โดยการบรรทุกส่งตู้สินค้าจะต้องมีทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับ อาจเป็นเที่ยวเปล่า ๑ เที่ยว และเที่ยวบรรทุก ๑ เที่ยว หรือเป็นเที่ยวบรรทุกทั้งสองเที่ยว

การขนส่งกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม หมายความว่า การบรรทุกส่งน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเตา ก๊าซแอลพีจี ปูนซีเมนต์

ข้อ ๔ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตกำหนดอัตราค่าขนส่งได้ไม่เกินอัตราที่กำหนดในตารางตามแนบท้าย ประกาศนี้

(๑) กลุ่มสินค้าประเภทตู้สินค้า ให้เป็นไปตามอัตราตามตารางที่ ๑

(๒) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ให้เป็นไปตามอัตราตามตารางที่ ๒

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ประธานคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

ตารางที่ ๑

กำหนดอัตราค่าขนส่งสูงสุดของกลุ่มสินค้าประเภทตู้สินค้า พ.ศ.

ระยะทาง (กิโลเมตร)	คอนเทนเนอร์ ขนาด ๒๐ ฟุต			คอนเทนเนอร์ ขนาดเกินกว่า ๒๐ ฟุต		
	เที่ยวเปล่า	เที่ยวบรรทุก	เที่ยวบรรทุก (เที่ยวที่ ๒)	เที่ยวเปล่า	เที่ยวบรรทุก	เที่ยวบรรทุก (เที่ยวที่ ๒)
๑ - ๑๐๐	๕๖๐	๘๔๐	๕๙๐	๗๘๕	๑,๑๗๕	๘๓๐
๑๐๑ - ๑๒๐	๖๔๐	๙๖๐	๖๘๐	๘๙๕	๑,๓๔๕	๙๕๐
๑๒๑ - ๑๔๐	๗๔๕	๑,๑๒๐	๗๙๐	๑,๐๔๕	๑,๕๗๐	๑,๑๐๐
๑๔๑ - ๑๖๐	๘๕๐	๑,๒๘๐	๙๐๐	๑,๑๙๕	๑,๗๙๕	๑,๒๖๐
๑๖๑ - ๑๘๐	๙๖๐	๑,๔๓๕	๑,๐๑๐	๑,๓๔๕	๒,๐๑๕	๑,๔๒๐
๑๘๑ - ๒๐๐	๑,๐๖๕	๑,๕๙๕	๑,๑๒๐	๑,๔๙๐	๒,๒๔๐	๑,๕๗๐

ตารางที่ ๒

กำหนดอัตราค่าขนส่งสูงสุดของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม พ.ศ.

ระยะทาง (กิโลเมตร)	น้ำมันเชื้อเพลิง	น้ำมันเตา	ก๊าซแอลพีจี	ปูนซีเมนต์
๑๐๐	๘๔.๙๐	๑๑๓.๑๐	๗๙.๒๐	๗๙.๔๐
๒๐๐	๑๖๙.๘๐	๒๒๖.๒๐	๑๕๘.๔๐	๑๕๘.๘๐
๓๐๐	๒๕๔.๗๐	๓๓๙.๖๐	๒๒๙.๔๐	๒๒๖.๔๐
๔๐๐	๓๒๒.๐๐	๔๒๙.๐๐	๓๐๐.๔๐	๒๙๔.๐๐
๕๐๐	๓๘๙.๓๐	๕๑๘.๗๐	๓๖๓.๒๐	๓๕๔.๕๐
๖๐๐	๔๕๖.๖๐	๖๐๘.๔๐	๔๒๖.๐๐	๔๑๕.๐๐

หลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น
พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางในคราวการประชุมครั้งที่ [...] เมื่อวันที่ [...] พ.ศ. ได้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การกำหนดอัตราสูงสุดค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น ให้พิจารณาจากต้นทุนโครงสร้างพื้นฐานเฉพาะส่วนผันแปรแล้วหารด้วยปริมาณการใช้งานโดยเฉลี่ย โดยการขนส่งผู้โดยสารจะใช้หน่วยเป็น ตู้ - กิโลเมตร ส่วนการขนส่งสินค้าจะใช้หน่วยเป็น ตัน - กิโลเมตร และให้แยกประเภทตามสินค้า

ต้นทุนโครงสร้างพื้นฐานเฉพาะส่วนผันแปร ประกอบด้วย

(๑) ค่าซ่อมบำรุงทางและอาณัติสัญญาณ

(๒) ค่าใช้จ่ายสถานี

ทั้งนี้ อัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่นให้คิดตามระยะทาง

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขอความเห็นชอบรูปแบบบริการ พร้อมข้อมูลอัตราค่าขนส่งในแต่ละเส้นทางเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศนี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยผู้ประกอบการจะใช้รูปแบบบริการพร้อมอัตราค่าระวางได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ประธานคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

หลักการและเหตุผล

ประกอบร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรในการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น เพื่อเป็น
เกณฑ์มาตรฐานให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางนำไปปรับใช้ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๒
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจ
ในการออกประกาศกำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางในคราวการประชุมครั้งที่ [./....] เมื่อวันที่ [...] พ.ศ. ได้พิจารณา กำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง เรื่อง กำหนดอัตราสูงสุดของค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่น พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินอื่นได้ไม่เกินอัตรา ดังต่อไปนี้

(๑) การขนส่งผู้โดยสาร ตู้ – กิโลเมตรละ ๔.๑๕ บาท

(๒) การขนส่งสินค้า

(ก) การขนส่งสินค้าประเภทตู้สินค้า ตัน – กิโลเมตรละ ๐.๐๙ บาท

(ข) การขนส่งสินค้าประเภทปูนซีเมนต์ ตัน – กิโลเมตรละ ๐.๑๙ บาท

(ค) การขนส่งสินค้าประเภทก๊าซแอลพีจี ตัน – กิโลเมตรละ ๐.๑๙ บาท

(ง) การขนส่งสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันเตา ตัน – กิโลเมตรละ ๐.๑๒ บาท

(จ) การขนส่งสินค้าประเภทอื่น ๆ ตัน – กิโลเมตรละ ๐.๕๐ บาท

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ประธานคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

7. มาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางราง แผนการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติงานเบื้องต้น

การศึกษาในส่วนนี้มุ่งทบทวนแนวนโยบายของไทย ผ่านงานศึกษาในอดีต แผนพัฒนา และแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับระบบการขนส่งทางรางและนโยบายการขนส่งอื่นๆ ของประเทศ ร่วมกับการศึกษาหลักการในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลและส่งเสริมบริการขนส่งทางรางของประเทศที่พัฒนาแล้ว เพื่อวิเคราะห์แนวทางในการจัดทำแผนแม่บทการกำกับดูแลและการจัดทำแผนพัฒนาบริการขนส่งทางราง กับการดำเนินงานของกรมการขนส่งทางรางในอนาคต ทั้งนี้ องค์ประกอบของการศึกษาบทนี้ ได้แก่ การวิเคราะห์แนวทางในการจัดทำแผนแม่บทการกำกับดูแลการขนส่งทางราง การศึกษาเพื่อจัดทำมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางราง และการจัดทำรายงานแผนพัฒนาบริการขนส่งทางราง โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์กรอบการจัดทำแผนแม่บทการกำกับดูแลการขนส่งทางราง

จากการทบทวนแผนงานและการศึกษาข้างต้น สามารถกำหนดกรอบการจัดทำแผนแม่บทเพื่อกำกับดูแลการขนส่งทางรางสำหรับประเทศไทย ได้ดังนี้

1) แผนแม่บทฯ ควรกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการขนส่งทางรางให้มีมาตรฐานสากล ทั้งการขนส่งในเขตเมืองและระหว่างจังหวัด โดยมุ่งสร้างบริการที่ค้ำประกันถึงผู้ใช้บริการเป็นอันดับแรก และรับมือกับความท้าทายของความต้องการเดินทางในอนาคตได้

2) กรอบเวลาของการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทฯ ประมาณ 5 ปี โดยช่วง 3 ปีแรก เป็นการมุ่งสร้างรากฐานของมาตรฐานบริการขนส่งทางรางของประเทศให้แข็งแรง ในขณะที่ช่วง 2 ปีหลัง เป็นการกำหนดแนวทางเพื่อเตรียมรับมือกับความท้าทายของความต้องการเดินทางในอนาคต

3) เป้าหมายของแผนแม่บทฯ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

- การพัฒนาประสิทธิภาพการขนส่งของประเทศ ผ่านโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาระบบราง ทั้งในกรุงเทพฯ และปริมณฑล เมืองขนาดใหญ่ในภูมิภาค และระหว่างจังหวัด

- การพัฒนามาตรฐานการให้บริการขนส่งทางราง ผ่านกลไกการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพด้านความปลอดภัย การประกอบกิจการ และการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

- การเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการขนส่งทางราง ทั้งการขนส่งผู้โดยสารและการขนส่งสินค้า

- การเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการเดินรถเอกชน เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากรางและสร้างความยั่งยืนของกิจการรางในเชิงพาณิชย์

4) ยุทธศาสตร์ที่ควรกำหนดในแผนแม่บทฯ มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การกำหนดแนวทางลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางของประเทศที่สนับสนุนประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของระบบการขนส่งทางรางอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการวางแผนและเตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา สามารถป้องกันความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้อย่างทันเวลา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการให้บริการขนส่งทางราง ผ่านกลไกกำกับดูแลด้วยระบบใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง โดยเน้นพัฒนาประสิทธิภาพการกำกับดูแล สำหรับการประกอบกิจการราง การประกอบบริการเดินรถ รวมถึงการประกอบกิจการรางและการเดินรถ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ทั้งบริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า โดยมุ่งกำหนดแนวทางแก้ไขและลดอุปสรรคในการใช้บริการ ควบคู่กับการกำหนดเป้าหมายจำนวนผู้ให้บริการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมประสิทธิภาพการเดินรถ พัฒนาโครงข่าย และส่งเสริมความยั่งยืนของกิจการรถไฟในเชิงพาณิชย์ ผ่านการพัฒนากระบวนการจัดการข้อมูลการใช้บริการเพื่อใช้ในการวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้เกิดความต้องการให้บริการและใช้บริการ เพื่อเพิ่มการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน

จากกรอบแผนแม่บทการกำกับดูแลการขนส่งทางราง จะเห็นได้ว่ากลยุทธ์บางประการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3-5 สามารถผลักดันเป็นแผนพัฒนาบริการขนส่งทางราง ที่สอดคล้องกับบทบาทการทำงานของกรมการขนส่งทางรางในช่วงเริ่มต้น ซึ่งจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางราง ผ่านการพัฒนาประสิทธิภาพการกำกับกิจการผ่านระบบใบอนุญาตฯ การส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพการเดินรถและการพัฒนาโครงข่ายด้วยการสนับสนุนให้เอกชนร่วมเดินรถ รวมถึงการกำหนดแนวทางเพื่อเพิ่มจำนวนผู้ให้บริการขนส่งทางราง

การจัดทำร่างแผนพัฒนาบริการขนส่งทางราง

การวิเคราะห์ SWOT ของกรมการขนส่งทางรางในการพัฒนาบริการ ตามตารางที่ 7.1 แสดงให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาบริการขนส่งทางราง ที่กรมการขนส่งทางรางสามารถจัดทำแผนการดำเนินงานและแผนปฏิบัติการได้ โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาประสิทธิภาพของการกำกับดูแลเพื่อสร้างมาตรฐานบริการขนส่งทางรางให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณะ ทั้งภายในประเทศและระดับสากล รวมไปถึงการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพบริการ เพื่อเพิ่มผลิตภาพในการให้บริการระบบรางของประเทศ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ตลอดจนผลักดันนโยบายอื่นๆ ที่ส่งเสริมการใช้บริการขนส่งทางราง

ตารางที่ 7.1: การวิเคราะห์ SWOT ของกรมการขนส่งทางรางในการพัฒนาบริการ

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกรมการขนส่งทางรางเป็นหน่วยงานกำกับดูแล - มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดมาตรฐานบริการขนส่งทางรางของประเทศ - สามารถเสนอแนะนโยบายและแผนแม่บทด้านการกำกับดูแลการขนส่งทางรางต่อรัฐบาล 	<ul style="list-style-type: none"> - ร่าง พ.ร.บ. การขนส่งทางราง พ.ศ. อยู่ในระหว่างการพิจารณา - ต้องการบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ เทคโนโลยี และทรัพยากรต่างๆ รวมถึงงบประมาณการดำเนินงานที่เหมาะสม - ต้องการแนวปฏิบัติ (Guideline) ที่ดีในการกำกับดูแล - ขาดกลไกการกำหนดค่าโดยสารและค่าขนส่ง - ขาดการกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้โครงสร้างพื้นฐาน
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายรัฐบาลที่สนับสนุนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางรางทั่วประเทศ ทั้งรถไฟฟ้าในเขตเมือง รถไฟทางคู่ รถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน - นโยบายรัฐบาลที่สนับสนุนการเดินทางของประชาชนด้วยระบบขนส่งมวลชน - นโยบายรัฐบาลที่สนับสนุนการใช้ตัวต่อตัวร่วม - นโยบายรัฐบาลที่สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ตามแนวรถไฟ (TOD) - ความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการพัฒนาระบบขนส่งทางรางของประเทศ - ความต้องการใช้บริการขนส่งมวลชนที่มีคุณภาพของประชาชน - ความตื่นตัวต่อปัญหาฝุ่น PM 2.5 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจ่าย (Affordability) เพื่อใช้บริการขนส่งทางรางของประชาชน - การเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาทที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออก และการใช้บริการขนส่งทางราง - เสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อนโยบายการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางราง และโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวเนื่องกับการขนส่งทางราง

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2562)

การสนับสนุนการใช้บริการระบบรางภายในประเทศ

การมีมาตรการเพื่อสนับสนุนให้คนหันมาใช้บริการขนส่งทางราง โดยเฉพาะบริการขนส่งมวลชน จึงเป็นสิ่งที่มีรัฐต้องให้ความสำคัญ โดยแนวทางที่ควรดำเนินการมี ดังนี้

1) การให้เบิกค่าโดยสารรถไฟสำหรับภาคเอกชนและภาครัฐ

สำหรับประเทศไทย กรณีการเบิกค่าโดยสารรถไฟของข้าราชการ ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมาย 2 ฉบับที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายค่าเดินทางด้วยรถไฟสำหรับข้าราชการที่เดินทางไปปฏิบัติราชการภายในประเทศ ฉบับแรก คือ พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. 2526 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 9 พ.ศ. 2560) และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. 2550 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554)

อย่างไรก็ตาม สิทธิการเบิกค่าโดยสารดังกล่าวนี้ กฎหมายยังจำกัดเฉพาะแค่การเดินทางไปราชการโดยรถไฟประเภทรถด่วนหรือรถด่วนพิเศษเท่านั้น ยังไม่นับรวมการเดินทางโดยรถไฟฟ้ามหานครปัจจุบันมีความสำคัญต่อการเดินทางของข้าราชการในเขตเมืองที่มีปัญหาความแออัดคับคั่งของการจราจรเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น หากเป็นกรณีที่ข้าราชการต้องเดินทางไปราชการในเมือง กฎหมายควรอนุญาตเพิ่มเติมให้ข้าราชการที่ต้องเดินทางไปปฏิบัติราชการในเมืองสามารถนำค่าเดินทางดังกล่าวมาเบิกได้เช่นกัน

นอกจากนี้รัฐควรส่งเสริมให้บริษัทเอกชน จัดให้มี Commuting allowance สำหรับผู้ที่ทำงานภาคเอกชนในแนวทางเดียวกับประเทศญี่ปุ่น นอกเหนือไปจากเงินเดือนที่ได้รับ หรือกำหนดให้พนักงานบริษัทสามารถทำการเบิกค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการเดินทางไป-กลับจากสถานที่ทำงานด้วยระบบขนส่งสาธารณะ โดยอาจกำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีบางประการให้กับบริษัทที่มีนโยบายในการให้พนักงานเบิกค่าใช้จ่าย หรือให้ค่าเดินทางแก่พนักงานสำหรับการใช้บริการขนส่งสาธารณะแบบรายเดือนดังกล่าว

2) การนำค่าโดยสารรถไฟมาหักลดหย่อนภาษี

นอกจากการอนุญาตให้ข้าราชการและภาคเอกชนสามารถเบิกค่ารถไฟได้แล้ว การส่งเสริมกิจการขนส่งทางรางอาจทำได้โดยการอนุญาตให้ธุรกิจเอกชนสามารถนำค่าใช้จ่ายสำหรับค่ารถไฟที่จ่ายให้แก่พนักงานมาลงเป็นรายจ่ายเพื่อบรรเทาภาระภาษีของกิจการได้ วิธีดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการใช้บริการรถไฟมากขึ้นอีกทางหนึ่ง สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งระบุว่า ค่าใช้จ่ายที่จะสามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายตามประมวลรัษฎากรได้นั้นจะต้องเป็นรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจการเท่านั้น หากบริษัทต้องการนำค่าตั๋วรถไฟมาหักเป็นรายจ่ายกิจการ บริษัทก็จะต้องมีหลักฐานแสดงให้เห็นว่ามีกระบวนการอนุมัติให้เดินทางพร้อมบันทึกการเดินทางจริง ดังเช่นการนำรายจ่ายมาหักเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัทเพื่อคำนวณภาษีไว้ในข้อหารือกรมสรรพากร

ทั้งนี้ กรมการขนส่งทางรางอาจต้องประสานกับกรมสรรพากรในการออกประกาศอธิบดีกรมสรรพากรในการกำหนดรูปแบบใบกำกับภาษีจากชั่งขายตั๋วรถไฟที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นหลักฐานพิสูจน์ว่าเส้นทางในการเดินทางเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแผนอนุมัติการเดินทางของพนักงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการอย่างแท้จริง

8. บทสรุป

โดยสรุป กรรมการขนส่งทางรางมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

1) บทบาทในการวางแผนการขนส่งทางรางของประเทศไทย

กรรมการขนส่งทางรางจะมีหน้าที่สำคัญในการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง รวมถึงการวิเคราะห์โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เสนอ ซึ่งการวางแผนพัฒนาการขนส่งทางรางสำหรับประเทศไทยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อใช้รองรับการกำกับดูแลและรองรับการให้บริการขนส่งทางรางให้มีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะเป็นการชี้้นำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมระบบรางในประเทศไทยต่อไป ซึ่งการวางแผนที่ดีนั้น จะทำให้ผู้ใช้บริการสามารถเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งอื่นๆ แบบไร้รอยต่อ เพื่อประสบการณ์เดินทางที่สะดวก และไม่มีอุปสรรค บทบาทของกรรมการขนส่งทางรางในกรณีนี้จะรวมถึงการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นที่จะจัดสร้างเส้นทางประกอบกิจการขนส่งทางราง และบทบาทในวางแผนแนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง เพื่อให้ข้อจำกัดที่เกี่ยวข้อสามารถนำมาใช้ได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุดในทางเศรษฐกิจ อันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้ใช้บริการและผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

2) บทบาทในการกำกับดูแลด้านความปลอดภัย

กรรมการขนส่งทางรางจะมีอำนาจหน้าที่สำคัญในการกำหนดมาตรฐานทางด้านความปลอดภัยของการขนส่งทางราง อาทิ

- มาตรฐานทางวิศวกรรมโยธาของโครงสร้างพื้นฐานหรือทางวิ่ง (Civil and Track Work) ระบบอาณัติสัญญาณ (Signaling System) ระบบการดำเนินการ (Operation System)
- มาตรฐานของรถขนส่งทางราง (Rolling Stock) และกำหนดการบำรุงรักษา (Maintenance)
- มาตรฐานทางด้านบุคลากรขนส่งทางราง ซึ่งรวมถึง คุณสมบัติ เอกสารสำคัญ เงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานขับรถไฟ และหน้าที่สำคัญในรับรองสถาบันที่ให้การรับรองความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามประเภทของตัวรถ
- มาตรฐานด้านการประกอบกิจการอื่นๆ เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยในสถานี การจัดให้มีประกันความเสียหาย

ทั้งนี้ เพื่อมุ่งเน้นให้ประเทศไทยมีมาตรฐานการขนส่งทางรางที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน (Standardization Platform) และยกระดับมาตรฐานความปลอดภัย รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้บริการ ตลอดจนการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมของไทยให้เทียบเท่าระดับสากล

3) บทบาทในการกำกับดูแลด้านในการกำกับดูแลด้านเศรษฐกิจ

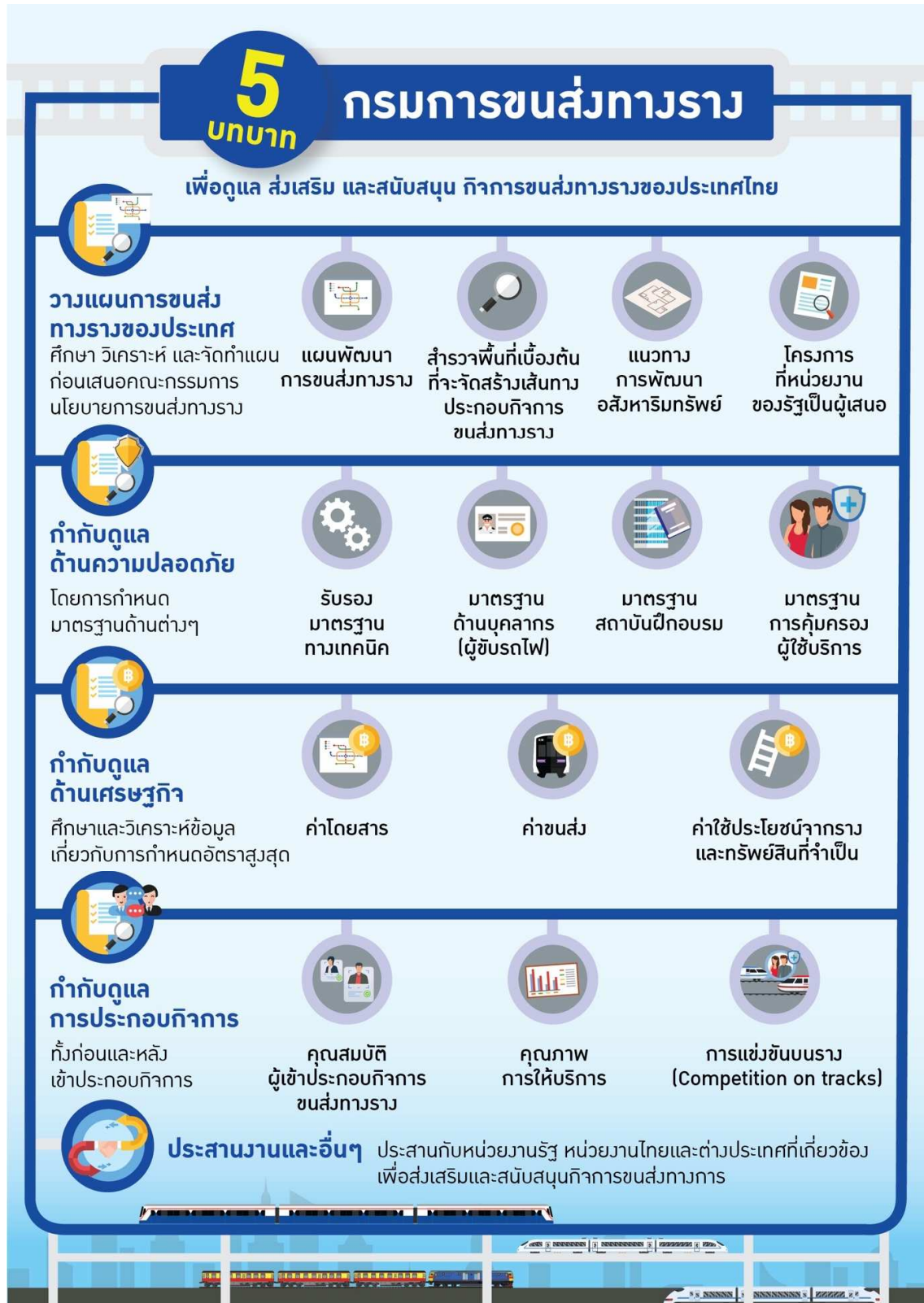
กรมการขนส่งทางรางมีหน้าที่สำคัญในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดอัตราสูงสุดของค่าโดยสารและค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง รวมถึงการทบทวนความเหมาะสมของอัตราสูงสุดของค่าโดยสารและค่าบริการการขนส่งทางรางตามกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้การกำหนดอัตราค่าโดยสารและการปรับอัตราค่าโดยสารมีหลักเกณฑ์และเป็นไปแนวทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การกำหนดอัตราค่าโดยสารของกรมการขนส่งทางรางใช้บังคับกับสัญญาสัมปทานที่จะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคตเท่านั้น ไม่รวมถึงผู้ได้รับสัมปทานเดิม

4) บทบาทในการให้อนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

ระบบการให้อนุญาตช่วยให้มั่นใจว่าผู้ประกอบการขนส่งทางรางมีความเหมาะสมในการประกอบกิจการขนส่งทางรางแต่ละประเภท ทั้งนี้ ระบบการให้อนุญาตจะช่วยให้กรมการขนส่งทางรางได้มีโอกาสในการกลั่นกรองผู้ที่เข้ามาประกอบกิจการว่ามีความน่าเชื่อถือทางธุรกิจ มีความสามารถด้านที่จะรับรองความปลอดภัยแก่ผู้โดยสารในระดับมืออาชีพ มีความเหมาะสมทางการเงินและการประกันความรับผิดทางแพ่ง ดังนั้น การออกใบอนุญาตจะช่วยส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางรางที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองประโยชน์สาธารณะ และนโยบายของรัฐได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ระบบการให้อนุญาตยังเปิดโอกาสให้กรมการขนส่งทางราง ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแล มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขของการประกอบกิจการขนส่งทางรางไว้ในใบอนุญาต โดยเงื่อนไขดังกล่าวสามารถแก้ไข เพิ่มเติม หรือเพิกถอนได้ในภายหลัง เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลคุณภาพการให้บริการ และการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

โดยสรุป การพัฒนาระบบรางให้เป็นรูปแบบการขนส่งหลักของประเทศ จำเป็นต้องให้ความสำคัญทั้งการวางแผนและการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง ควบคู่กับการออกแบบกลไกการกำกับดูแล และการพัฒนากฎและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลถือเป็นก้าวสำคัญของการดำเนินนโยบายรัฐบาลตามยุทธศาสตร์การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของกระทรวงคมนาคมระยะ 8 ปี (พ.ศ. 2558-2565) ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางของประเทศไทยอย่างก้าวกระโดด เพื่อรองรับการขนส่งทางรางที่จะทวีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต

รูปที่ 8.1: สรุปภาพรวม บทบาทกรมการขนส่งทางรางภายใต้พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2563)